

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C 31.

ASIA:

Ministeri Erichin kertomus no 13.

Geneve.

9/3 1927.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
KANSAINLIITTOSSA

GENÈVE
14, RUE CHARLES-BONNET

N:o 53.

Maaliskuun 9 p:nä 1927.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 1/475 Pa. D. 13 27		
14/3-27	to	Liit.
5	CSI	

Herra Ulkoasiainministerille,

Allekirjoittaneella on kunnia täten lähettää
kertomuksensa n:o 13. Ottakaa vastaan, Herra Ministeri
suurimman kunnioitukseni vakuutus.

Ministeri:

R. Erich

Herra Ulkoasiainministeri,
VÄINÖ VOIONMAA,
HELSINKI.

ULKOASIAINMINISTERIÖ
 11475 S. D. 1927
 14/3-27
 OSASTO ASIA
 5. C 3/

Ministeri Erich'in kertomus no 13

sisältää:

	Sivu
I. Tukholmassa käydyt neuvottelut	1
II. Ruotsin "Sininen kirja"	5
III. Eräitä poliittisia keskusteluja	7
IV. Käynti Pragissa	8
V. Suomen aloitteen käsittely finanssikomiteassa	9
VI. Disposition facultative'n allekirjoittaminen Suomen puolelta	10
VII. Amerikan Yhdysvaltain liittymistä pysyväiseen kansainväliseen tuomioistuimeen tarkoittavat pyrkimykset	11

ULKOASIAINMINISTERIÖN
1/435 luv. D. 27
14/3-27
5. C 31

Tukholmassa käydyt neuvottelut.

Saatuani Hallitukselta tehtäväksi Tukholmassa olla mukana Ruotsin hallituksen haluamissa alueveden laajuutta y.m. siihen liittyviä seikkoja koskevissa neuvotteluissa, saavuin matkalla Sveitsiin Tukholmaan helmikuun 13 päivänä. Seuraavana aamuna minulla oli pitkä keskustelu päättirehtööri Poppiuksen ja lähetystöneuvos Winckelmanin kanssa, jotka minulle antoivat selostuksen niistä salakuljetuksen ehkäisemistä tarkoittavista neuvotteluista, joita varten he aikaisemmin olivat Tukholmaan saapuneet.

Samana päivänä kävin sitten ulkoasiainministeri Löfgrenin puheilla, jonka kanssa minulla oli noin tunnin keskustelu, etupäässä niistä asioista, joita varten olin Tukholmaan tullut. Herra Löfgren kutsui keskustelun aikana saapuville tohtori Gihlin, joka Ruotsin ulkoasiaindepartementissa viime aikoina on näitä asioita etupäässä hoitanut. Ei ollut puhuttakaan siitä, että norjalaiset ottaisivat näihin neuvotteluihin osaa. Keskustelun pohjana oli pääasiallisesti se memorandum, jonka Ruotsin hallitus on Schückingin alakomission laatiman ehdotuksen johdosta Kansainliiton sihteeristölle lähettänyt. Huomautin luonnollisesti, että minulla ei ollut valtuutusta antaa mitään sitovia lausuntoja Suomen Hallituksen puolesta, vaan, että olin mukana ainoastaan à titre d'information.

Ruotsalaisten esittämistä näkökohdista oli tärkein 4:n meripeninkulman ulottuvaisuus alueveittä määrättäessä. Tosin he eivät voi olla myöntämättä, että Ruotsi maailmansodan aikana todellisesti ei voinut Suur-Britanniaan, Saksaan ja muihin sodankävijöihin nähden ylläpitää 3 meripeninkulmaa laajempaa neutraalisuusaluetta, mutta siitä huolimatta he, jonkinlaisesta kunnianarkuussyistä edelleen puoltavat perinnäistä 4 meripeninkulman vyöhykettä. Lausuin puolestani m.m.,

ehkäpä

että Suomella ilmeisesti ei ollut samoja syitä kuin Ruotsilla nimenomaan vaatia tuota laajempaa ulottuvaisuutta, vaan, että Suomi todennäköisesti suostuisi 3 meripeninkulman vyöhykkeeseen, jos tällä perusteella voitaisiin kansainvälisesti päästä yksimielisyyteen. Toiselta puolen Suomi kyllä oli Tarton sopimuksessa ensisijaisesti omaksunut 4 peninkulman periaatteen, mikä voitaneen pitää osoituksena siitä, että Suomi on halunnut tässä suhteessa olla samalla kannalla kuin sen läntiset naapurivaltiot.

Omituisena osoituksena siitä, kuinka Ruotsin periaatteellinen kanta ja sen sodanaikaiset kokemukset joutuvat keskenänsä ristiriitaan, mainittakoon, että herra Löfgren tuli lausuneeksi sen ajatuksen, että joskin suvereenisuusraja saataisiin 4 meripeninkulmaksi, voisi kenties neutraalisuusvyöhyke kuitenkin rajoittua 3 meripeninkulmaan. Tohtori Gihl yhtyi tällöin huomautukseeni, että suvereenisuusrajana par préférence juuri on neutraalisuusraja; muissa tapauksissa suvereenisuusraja jäisi jotakuinkin sisällyksettömäksi ----- .Keskustelu päättyi siihen, että tohtori Gihl lupasi seuraavaan istuntoon laatia uuden pro memorian.

Keskusteluja jatkettiin sitten parissa istunnossa, joissa edellisten ohella olivat saapuvilla ruotsalaisten puolelta ulkoasiaindepartementin oikeusosastonpäällikkö ^{Rodhe} ja poliittisenosaston päällikkö Westman, sekä suomalaisten puolelta lähetystöneuvos Winckelman².

Tällöin käsiteltiin tohtori Gihlin pro memoriaa, jonka monistelematta liitän tähän yhtenä kappaleena. Kuten näkyy, se ei ole erittäin runsassisältöinen. Sen johdosta huomautin keskustelussa aluevesien laajuudesta suunnilleen samaa, mitä jo ensimmäisessä kokouksessa olin esittänyt, tehostaen nimenomaan sitä, että suvereeniteettirajan ja neutraalisuusrajan pitää olla identtisiä käsitteitä. Pro memoriassa sivulla 2 olevan muistutuksen johdosta huomautin, että kodifioimis-kommissionin tehtävä

rajoittuu yksistään rauhanaikaiseen kansainväliseen oikeuteen. Kun 2 sivun lopussa sanotaan, että ne oikeudet, joihin nähden eri vyöhykkeet oli määrättävä, saisivat paljoo vankemman pohjan, jos ne kaikki liittyisivät suvereniteettirajaan, kuin jos ne tehtäisiin riippuviksi erikoissopimuksista ja siis muiden valtioiden myönnytyksestä (andra staters medgivande), huomaintin, että tuskin voidaan päästä siihen, että kaikissa suhteissa noudatettaisiin samaa aluevesien laajuusmittaa. Niinpä on varsin todennäköistä, että vastaisuudessaakin kalastusoikeuden ja tullivalvonnan raja tulee olemaan toinen kuin neutraalisuusraja. Ei myöskään ole välttämätöntä, että nämä rajat määrätään sopimuksilla; ne voivat tietenkin perustua tavanomaiseen oikeuteen.

Täysin perusteltuna pidän saaria koskevaa huomautusta (5.art.), joka esiintyy myöskin ranskankielisessä vastauksessa. Mitä siinä esitetään Ruotsin luonnonsuhteiden kannalta, pitää ilmeisesti paikkansa myöskin Suomeen nähden.

7. art., joka koskee vapaata kauttakulkua, on tietenkin välittömässä yhteydessä väkijuomain salakuljetuksen ehkäisemistä koskevien pyrkimysten kanssa. Tätä puolta kosketteli lähetystöneuvos Winckelman, joka kertomuksessaan käsittelee asiaa koko laajuudessaan, minkävuoksi pidän tarpeettomana tässä siihen puuttua. Voin kuitenkin mainita sen, että ulkoasiaindepartementin herrat suurin piirtein katsoen tuntuivat asettuvan varsin skeptilliselle kannalle sellaiseen sulkua ja yhteistoimintajärjestelmään nähden, jota tehokas valvonta edellyttäisi. Pääministeri Ekman, jonka puheilla myöskin kävin, osoitti tähän asiaan suurta harrastusta, mutta hän ei tietenkään voinut siitä erityisellä asiantuntemuksella puhua.

Ei ole vähintäkään tietoa siitä, milloin yleinen, kansainvälinen konferenssi puheenalaisten kysymysten käsittelyä ja kodifiointia varten mahdollisesti voi kokoon-

tua. Näinollen voidaan ehkä pitää Tukholman neuvotteluja ennenaikaisina. Jotakin hyötyä niistä kuitenkin voi olla, ja ruotsalaisten laatimat asiakirjat ovat omansa selvittämään useita tärkeitä kysymyksiä. Kuten ennen lähtöä^{mi} Helsingistä herra Ulkoasiainministerille huomautin, on näitä asioita meidän maassamme, nimenomaan käytännöllisten tarpeitten kannalta, siksi vähän valmisteltu, että Suomi ei varmaankaan vielä olisi valmis niihin nähden määrittelemään mitään lopullista kantaa. Kun nyt on olemassa pätevien asiantuntijain laatima sopimusluonnos perusteluineen ja kun eräät valtiot tämän johdosta ovat tehneet huomautuksiaan, on tässä suhteessa hyvä pohja olemassa. Rohkenen senvuoksi esittää, että Hallitus aikanaan eräiltä viranomaisilta laitoksilta pyytäisi lausuntoa näistä kysymyksistä ja nimenomaan mainitun alakomitean ehdotuksesta. Tässä suhteessa tulisivat kai lähinnä kysymykseen Yleisesikunta, Merenkulkuhallitus, Fullihallitus ja Maantieteellinen Seura. Kun nämä vastaukset on saatu, olisi syytä asettaa pieni asiantuntijalautakunta. Tällaiseen valmisteluun saattanee olla syytä, vaikkei asiaa kansainvälisessä suhteessa voida pitää kiireellisenä.

MINISTERIO		
14/3-27	1/475 lae.	D. 13 27
	2	LIII.
5	C 31	

Ruotsin "Sininen kirja".

Äskettäin on ilmestynyt Ruotsin ulkoasiaindepartementin julkaisema tavanmukainen "Sininen kirja", joka koskee neuvoston viime vuotista toimintaa, sekä ylimääräistä Yleiskokousta ja syyskuussa pidettyä säännömukaista Yleiskokousta. Nämä ruotsalaiset julkaisut ovat erityisesti siitä huomattavat, että niissä johdonmukaisesti mitä kiittävimmin puhutaan Ruotsin omista, Kansainliiton toimialalla saavuttamista ansiosta; mitä ansiokasta liitto on saanut aikaan, se on hyvin suureksi osaksi "gesta Dei per Suaeocos."

Viimeksi ilmestynyt julkaisu ansaitsee huomiota eräiden siinä olevien, nimenomaan Suomea koskevien virheellisyyksien johdosta. Sivulla 106 sanotaan Suomen taholta Locarno sopimusten F liitettä vastaan tehdyn huomautuksen johdosta m.m.: "Ett av församlingen gjort uttalande till förmån för Locarno-avtalen skulle enligt Hr Erichs mening innebära godkännande av nämnda tolkning av art.16, något vartill Finland icke vore benäget." Joka ottaa vaivakseen perehtyä siihen mitä ensimmäisessä kommissionissa lausuin, havaitsee helposti, etten luonnollisestikaan väittänyt aijotun julkilauseuman sellaisenaan merkitsevän kysymyksessäolevan tulkinnan hyväksymistä, vaan, että välillisesti voitaisiin johtua siihen, että vastaisuudessa väitettäisiin Yleiskokouksen implicite omaksuneen tuon tulkinnan, kun se kiitoksella ja tunnustuksella mainitsee k a i k k i Locarno-sopimukset. Tämän vuoksi reservationi oli välttämätön.

Sivulla 127 puhutaan siitä alotteesta, jonka Suomen valtuuskunta toukokuussa teki Commission préparatoire'ssa ja esitetään asia niinkuin alote olisi tarkoittanut yksinomaan finanssiapua. Kuitenkin tiedetään, että siinä on kysymys kaikista niistä erikoisjärjestelyistä (arrangements spéciaux), joihin varustustenvähentämisen yhteydessä voisi olla syytä ryhtyä turvallisuuteen nähden verrattain epädullisessa asemassa olevien valtioiden hyväksi. Myöhemmin annetussa memorandumissa on sitten erikseen kysymys finanssiavusta.

Sivulla 129 taasen sanotaan, että Suomen ehdotus lykättiin commission preparatoire'iin. Kuten tiedetään, jätettiin kuitenkin juuri se osa Suomen alotetta, josta "Sinisessä kirjassa" edellä on mainittu, nim. rahallista avustusta koskeva, finanssikomitean (comité financier) valmisteltavaksi, jota vastoin sanottu alote muissa osin siirrettiin commission preparatoire'een sen asiallisesti käsiteltäväksi.

Ei voi välttää sitä käsitystä, että mainitunlaiset virheellisyydet itsekylläisessä välinpitämättömyydessään vaikuttavat tavalla, joka ruotsiksi sopivasti voidaan ilmoittaa sanalla "försmädligt". Pyydän saada alistaa harkittavaksi, eikö Ulkoasiainministeriöllä olisi syytä Ruotsin ulkoasiaindepartementille ystävällisesti huomauttaa, että pitäisi paremmin tarkistaa lähinnä Suomea koskevat tiedonannot, ennen julkaisun lopullista valmistamista.

14/3-27	11475 lae.	D. 13 27
	5	C31.

Eräitä poliittisia keskusteluja.

no. 1

Tukholmassa ollessani vieraili siellä Saksan entinen valtakunnankansleri Luther, jonka tapasin eräillä päivällisillä. Käytin tällöin tilaisuutta kosketellakseni hra Lutherin kanssa edellämainittuja kysymystäkin Locarno-sopimusten F liitteestä ja Suomen esiintymisestä tässä asiassa. On kuvaavaa, että vaikka Luther siihen aikaan oli hallituksen johdossa, ei hänellä näyttänyt olevan kuin kaukainen aavistus asiasta, josta on väitetty hra Stresemannin tehneen niin suuren numeron. Vielä vähemmän Lutherissa sen johdosta oli havaittavana mitään katkeruutta Suomea kohtaan. Ainoa asiallinen huomautus, jonka hän tässä yhteydessä teki, oli se, tokkohan Suomella on niinkään paljon syytä tehostaa nimenomaan 16 artiklaa, koskapa voi sattua tapauksia, jolloin sille itselleen on sangen edullista päästä myötävaikuttamasta sanktioiden toimeenpanoon. Luther tarkoitti tietenkin tällä, että Suomi määrätyissä oloissa voi kiittää kohtaloaan siitä, jos se pääsee Venäjää vastaan esiintymästä tavalla, jota Venäjä ^{vain} väittää neutraalisuuden vastaiseksi.

Mainitussa tilaisuudessa oli saapuvilla m.m. Tukholman ylikäskynhaltija Hedenstjerna, entinen ulkoasiainministeri. Mainitsen kuriositeettina, että hra Hedenstjerna rupesi muistelemaan syksyllä 1923 pitämänsä tunnettua puhetta Suomen ja Ruotsin suhteista, sekä sitä keskustelua, joka hänellä ja minulla oli ollut muutamia viikkoja aikaisemmin käydessäni hänen puheillaan. Hän selitti nyt, että yksinomaan sanottu keskustelu oli antanut hänelle aiheen tuohon lausuntoon ("Det var uteslutande mitt samtal med Ministern, som gav anledning till uttalandet").

(kert.no 13, Bern. 5/3-27. R. E.)

Käynti Pragissa.

Ministeri Holstin ja minun yhteiskertomuksessa on yksityiskohtainen selitys käynnistämme ulkoasiainministeri Benesh'in luona Pragissa. Mainitsen tässä yhteydessä ainoastaan, että hra Benesh suopeasti suhtautui siihen ajatukseen, että Suomi pyrkisi neuvoston jäseneksi, mutta samalla hän nimenomaan tehosti sitä, että asemaa ei varmuudella voida arvostella ennenkuin syyskuun alussa, juuri silloin kuin Yleiskokous on alkanut. Tämä on tietysti niin käsitettävä, ettei ~~mikään~~ mitään ~~sitäkään~~ ennen ~~estä~~ ryhtymästä tarkoituksenmukaisella tavalla valmistamaan sitä, jos kohta voi tapahtua, että vasta vähän ennen vaalia havaittaisiin viisaammaksi olla ottamatta kilpailuun osaa.

(Kert. no 13, Bern. 5/3-27. R. E.)

Suomen aloitteen käsittely
finanssikomiteassa.

1/4 75 ka.		27
14/3-27	le	
5	C31	

Tästä asiasta Suomen valtuutetut aikanaan antavat yhteisen kertomuksen.

(Kert.no 13, Bern.5/3-27.R.E.)

Dispositions facultatives'n
allekirjoittaminen Suomen
puolelta.

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
14/3-27	1475 fac. 27
5	C31

Tasavallan Herra Presidentin valtuutuksen nojalla kävin t.k. 3 päivänä sihteeristössä laatimassa ja allekirjoittamassa ilmoituksen Suomen jatkuvasta liittymisestä pysyvään kansainvälisen tuomioistuimen perussopimuksessa olevaan n.s. vaihtoehtoiseen määräykseen (dispositions facultatives), sellaisin ehdoin kuin valtakirjassa on mainittu.

(Kert.no 13, Bern.5/3-27.R.E.)

Amerikan Yhdysvaltain liittymistä
pysyväiseen kansainväliseen
tuomioistuimeen tarkoittavat
pyrkimykset.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
14/3-27	1485	27
5	C31,	

Kuten alustapitäen olen käsityksenäni lausunut, lienee jotenkin varmaa, että Yhdysvaltain liittymisestä Cour'iin ei ainakaan tällä kertaa tule mitään, huolimatta siitä suuresta koneistosta, joka sitä varten pantiin käyntiin, ja huolimatta siitäkin, että oltiin valmiit syrjäyttämään mitä tärkeimpiä oikeudellisia näkökohtia. Sihteeristölle olivat seuraavat Kansainliiton jäsenet ilmoittaneet lähettäneensä Yhdysvalloille sellaisen nootin, kuin konferenssin päätöksessä suositellaan, nim. Suur-Britannia, Ranska, Hollanti ja Etelä-Afrika. Tukholmassa sain tietää, että myöskin Ruotsi on näin menetellyt. Mahdollisesti on muitakin valtioita, jotka ovat ilmoittaneet alttiutensa, vaikkeivat siitä ole tehneet sihteeristölle ilmoitusta, mihin ne, sivumennen sanoen, eivät ole velvollisiakaan.

On erittäin hyvä, että Suomi ei ole tässä asiassa hätäillyt. Mielestäni on myöskin hyvä, että konferenssin äskettäin painosta julkaisemiin pöytä- ja asiakirjoihin sisältyy se julki-lausuma, jonka Hallituksen ohjeiden mukaisesti annoin ja jossa olen tehostanut noita oikeudellista luonnetta olevia esteitä.

Vid envoyén Erichs besök hos utrikesministern den 14 februari innevarande år diskuteras Sveriges och Finlands ställning till territorialvattensfrågan, särskilt med hänsyn till Nationernas förbunds kommittés för kodifikation av den internationella rätten frågeformulär i ämnet. De skiljaktigheter, som föreligga mellan Sveriges ståndpunkt och det till nämnda frågeformulär fogade konventionsförslaget, genomgås i anslutning till svenska regeringens till Nationernas förbunds generalsekreterare avlätna svar därpå. Utöver den till varje punkt i detta svar fogade motiveringen för den svenska ståndpunkten framhöllos följande synpunkter:

Art. 1. Territorialvattnets juridiska karaktär.

Sverige anslöt sig till förslagets ståndpunkt, att strandstaten har suveränitet över territorialvattnet, ehuru med starkare betoning av suveräniteten än som framgår av förslagets något vaga formulering.

Art. 2. Territorialvattnets utsträckning.

I detta hänseende anser sig Sverige för närvarande icke hava anledning att uppgiva sin nuvarande 4-milsgräns, som är folkrättsligt fullt berättigad och som erbjuder vissa fördelar. Vad särskilt 4-milsgränsen som neutralitetsgräns betraktad angår, betonades i motsats till uppfattningar, som stundom kommit till uttryck, att Sverige under världskriget aldrig uppgav 4-milsgränsen; de författningar, som anförts som bevis för att Sverige under kriget övergått till 3-milsgränsen, utgå i själva verket från uppfattningen, att en neutral stat både har rätt att öppna och att stänga sitt territorialvatten för de krigförandes krigsfartygs

genomfart, och följaktligen också att spärra begränsade delar av territorialvattnet; de åsyftade förordningarna voro så formulerade, att det tydligt framgick, att de ej gällde det svenska territorialvattnet i hela dess bredd. Som neutralitetsgräns hade 4-milsgränsen vissa fördelar, i det den medger fullt säker passage för fartyg runt hela Sveriges kust innanför territorialgränsen. Att en blivande konvention bleve så formulerad, att Sveriges rätt till 4-milsgränsen erkändes, vore alltså ett svenskt önskemål.

För övrigt vore det en brist hos konventionsförslaget, att det icke uttryckligen angav, huruvida det avsåge både krigs- och fredsförhållanden, eller endast fredsförhållanden, vilket sistnämnda syntes framgå av de inledande kommentarierna.

Ur mera allmän synpunkt kunde följande invändas mot det i konventionsförslaget antagna systemet, att vid sidan av det egentliga territorialvattnet - suveränitetszonen - medgiva olika inbördes varierande zoner för olika slag av rättigheter, såsom fiske, administrativa rättigheter av olika slag etc.: a) det egentliga territorialvattensbegreppet bleve på detta sätt alldeles blottat på innehåll; det framginge ju ej ens av förslaget, om suveränitetszonen vore avsedd till neutralitetsgräns, och i de flesta andra avseenden vore avvikande zoner tänkbara; b) den med konventionsförslaget åsyftade enhetligheten uteblev i vad angick de flesta förhållanden av praktisk betydelse; c) de rättigheter, för vilka ~~xxxx~~ de särskilda zonerna vore avsedda, skulle komma att äga en vida fastare grund, om de vore anknutna till suveränitetszonen än om de gjordes beroende av konventioner och således av andra staters medgivande.

Det vore därför även, fränsett särskilda svenska intressen, ur allmän synpunkt lämpligare att låta de särskilda staterna behålla de olika territorialvattenszoner, varpå de enligt nuvarande folkrätt kunna göra anspråk. För registrering och publicering av dessa olika anspråk vore en anordning, fyllande samma uppgift som den i det ursprungliga konventionsförslaget omförmälda "office international des eaux", lämplig.

Art. 5. Öar.

I denna punkt framhölls, att bestämmelsen om territorialvattnets beräkning vid ögrupper (archipels) i andra stycket ej läte sig tillämpas på skärgårdar, sådana som de svenska och finska, och att man ej heller i fråga om dessa kunde acceptera den i första stycket intagna bestämmelsen om territorialvattnets beräkning vid öar. Artikeln bleve alltså i sin helhet omöjlig att tillämpa för Sveriges och Finlands del.

Art. 7. Passagerätten.

Å denna punkt framhölls, att, om man fasthåller vid att Bottniska viken ej är "mare clausum" utan fritt hav, de sedvanliga reglerna angående passagerätt måste tillämpas i fråga om det svenska territorialvattnet i Ålandshav och Bottniska viken. Då dessa innebära, att den rena transitotrafiken i princip bör vara fri, försvåras ett ingripande mot en trafik, som passerar territorialvattnet och avser smuggling till något annat land än strandstaten.

Stockholm den 17 februari 1927.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C31.

ASIA:

Ministeri Erichin raportti no 14.

Bern.

22/3 1927

SUOMEN LÄHETYSTÖ
BERNISSÄ

No 71. B:

Ulkoasiainministeriölle.

ENGLISCHE ANLAGE 6

maaliskuun 21 pnä 1927

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
3/426 Sal. D. 10 27		
2/427	le	Liit.
	OSASTO	ASIA
5. Csi		

Allekirjoittaneella on kunnia täten Ulkoasiain-
ministeriölle lähettää kertomuksensa numero 14.

R. Eerik.

sisältää:

	Sivu
I. Keskusteluja pääsihteerin ja poliittisen osaston päällikön kanssa.	1
II. Kansainliiton uutta rakennusta koskeva kilpailu.	4
III. N.s. kansainvälinen musiikki-näyttely Genevessä	5
IV. Sveitsin ja Venäjän väliset suhteet	6
V. Latvia ja non-agression neuvottelut.	8
VI. N.s. taloudellisten sanktioiden toteuttamista tarkoittavat lain-säädäntö toimenpiteet	10
VII. Suomen ehdotuksen käsittely finanssikomiteassa	12
VIII. Neuvoston ja neuvostokomitean äskeiset kokoukset	14

Keskusteluja pääsihteerin
ja poliittisen osaston
päällikön kanssa.

3 / 476 Sal. 20
2/4-27

T.k. 15 p:nä kävin sihteeristössä vastaamassa poliittisen osaston uuden päällikön, herra SUGIMURAN (japan) käyntiin. Hra S., jonka ennestään tunnen Japanin valtuuskunnan jäsenenä, puhui alussa uuden tehtävänsä tuottamista vaikeuksista ja vastuunalaisuudesta. Hän sanoi olevansa huolissaan Viron ja Latvian suhtautumisesta non-aggressionkysymykseen ja pelkäävänsä, että nämä valtiot joutuvat Venäjän vaikutuspiiriin. Kerroin hänelle mitä asian viimeisistä vaiheista tiesin ja erityisesti Suomen tähänastisesta suhtautumisesta asiaan. Hra S. tuntui olevan sitä mieltä, että Saksa harjoittaa painostusta puheenalaisiin valtioihin. Erityisesti hän kuitenkin moitti Kansainliiton toimittomuutta arvellen sen saavan kantaa ainakin puolet vastuunalaisuudesta, jos nämä neuvottelut lopullisesti johtavat kohtalonomaisiin tuloksiin. Kansainliitto on istunut kädet ristissä eikä ole liikehtanut kun Saksa ja Liettua ensiksi tekivät tunnetut sopimuksensa Venäjän kanssa.

Kiinan asioihin nähden hra S. oli sitä mieltä, ettei pidä liian suureksi arvioida bolshevikki vaaraa. Heidän oppinsa ja kiihotuksensa voivat kiinalaisiin pystyä nykyisten myllerrysten aikana, mutta vaikutus ei jää pysyväiseksi. Vähdoin hän lausui mielihyvänsä siitä, että myöskin Paktin 11 artikla nyt on joutunut perinpohjaisen ja vakavan käsittelynalaiseksi, sekä luuli voitavan toivoa, että Paktin pääsäännösten tulkinta, sen jälkeen kuin Saksa on yhtynyt liittoon ja liitto siis lakennut olemasta entente-valtain yksipuolisesti hallitsema, on saapa objektiivisemmän ja puolueettomamman luonteen. - - Olisi ilahduttavaa jos tämä pitäisi paikkansa, mutta toiselta puolen on syytä viitata Locarno-sopimusten tunnettuun F-liitteeseen.

T.k. 17 p:nä kävin pääsihteerin, Sir Eric DRUMMOND'in puheilla. Hänkin osoitti luonnollisesti suurta harrastusta Venäjän

ja sen naapurimaiden välisiin kysymyksiin, joskaan hän ei näyttänyt neuvottelujen viimeisiä vaiheita erittäin tarkasti seuranneen. Tapansa mukaan hän lausunnoissaan oli toiselta puolen varovainen, toiselta puolen optimistinen. On otettava huomioon, että Venäjä nähtävästi itse uskoo olevansa vakavasti uhattuna, vieläpä todellisessa vaarassa. Tämä saattaa sen yrittämään voitavansa estääkseen lähinnä pieniä naapureitaan yhtymästä pelättyyn koalitioon. Tuo kuvitelu on kyllä erehdyttävä; niinpä Suurbritannia asettuessaan lähempiin suhteisiin Puolan kanssa, on nimenomaan tehostanut puhtaasti rauhanomaisen politiikan välttämättömyyttä. Arimpana kohtana pääsihteeri piti Bessarabian kysymystä. Siltä varalta, että tällä taholla jotakin tapahtuisi, Venäjä tahtoo olla vakuutettu pohjoisten naapurien puolueettomuudesta. Huomautin tähän, että Kansainliiton kannalta pahin vaara on siinä, että Venäjä suhteessaan näihin, nojautuen tehdyn sopimuksen ehkäpä virheelliseen tulkinnaan, pyrkisi ylivoimaisesti määräämään näiden neutraalisuusvelvoitukset, sekä neuvostoa uhmaillen yksipuolisesti ratkaisemaan, kuka on sodan aiheuttanut, kuka on aggressor. Pääsihteeri ei tietysti voinut olla tähän myöntymättä ja niin ^{hän} joutui tällöin tehostamaan sitä, että noiden neuvottelujen arveluttavien puoli juuri on Kansainliitto-velvoitusten mahdollinen heikkeneminen. Muuten hän ei ensinkään Sugimuran tavoin viitannut siihen, että Kansainliitto olisi laiminlyönyt tehtäviään kysymyksessään oleviin valtioihin nähden.

Eräillä tahoilla ilmenneeseen käsitykseen, että Venäjän yhtyminen Kansainliittoon voisi olla verrattain läheisen tulevaisuuden asia (hra Stresemann lienee Locarnossa puhunut kahdesta vuodesta), Sir Eric ei sanonut voivansa yhtyä. Hän viittasi leikillisesti Tschitsherinin lausuntoon, että Venäjä tekee lopun Kansainliitosta vaikka siihen menisi 50 vuotta. Tämä suunnitelma ei varmaankaan tule onnistumaan, mutta se lienee Venäjän johtomiesten ajatustavalle kuvaava. Toisaalta pääsihteeri tehosti Venäjän osittaisen myötävaikutuksen suotavuutta erinäisillä liiton toimialoilla. Hänen sanoistaan päätetään harastetaan johtavalla taholla nykyänsä lähinnä sitä, että Venäjä ottaisi osaa toukokuussa pidettävään taloudelliseen kon-

ferenssiin, sittemmin ehkä desarmement työhön. Hän piti toivottavana, että tässä suhteessa saataisiin toteutetuksi ensimmäinen edellytys, jonkunlainen modus vivendi Sveitsin ja Sovietin välillä. Tähän tähtäävistä aikeista ja yrityksistä on myöskin erinäisissä Sveitsin lähdissä viime aikoina puhuttu.

Desarmement-asian kysymyksessä ollessa pääsihteeri sanoi pitävänsä luultavana, että Commission préparatoire ensi maanantaina kokoontuessaan tulee jatkamaan työtään vielä pääsihterisen jälkeen, jolloin, parhaimmassa tapauksessa, sen ei tarvitsisi uudelleen kokoontua ennen Kansainliiton Yleiskokousta, ehkäpä ei ennen yleistä desarmement-konferenssiakaan.

Finanssiapua koskevan ehdotuksemme viime vaiheista pääsihteeri lausui suuren tyytyväisyytensä ja sanoi varmasti toivovansa; että vielä saavutetaan täysin tyydyttävä järjestely.

Kun insinööri Paul Hjelt, jota kohtaan sihteeristön johto palkkausasiassa ei liene noudattanut täyttä kohtuudenmukaisuutta, valitettavasti eronnee toimestaan tämän kuun lopussa, ellei uutta järjestelyä saada aikaan, otin puheeksi sen tosiseikan, että Suomi, kuten kylläkin epätasaisesti on tapana sanoa, on sihteeristössä "riittämättömästi edustettuna." Sir Eric ei voinut tätä kieltää; hän koetti lohduttaa sillä, että maisteri Hallsten-Kallia varmaankin kesäkuussa kohoaa B-luokkaan, sekä, että Suomi aikanaan voi saada uusia paikkoja. Hän suositteli tällöin avoinna olevaa kirjastonhoitajan tointa, josta Lähetystö on sekä kirjallisesti että sähköitse toimittanut Ulkoasiainministeriölle ilmoituksen.

Kansainliiton uutta rakennusta
koskeva kilpailu.

Sihteeristöstä olen kuullut, että se lautakunta, jonka tehtävänä on arvostella kilpailutarkoituksessa pääsihteerille lähetyttyjä luonnoksia kokoontuu huhtikuussa. Kilpailijoiden lukumäärä mainitaan hyvin suureksi; minulla ei ole kuitenkaan tilaisuutta tällä hetkellä ilmoittaa mitään varmaa lukumäärää. Olisi mielenkiintoista tietää, onko kilpailijoiden joukossa joku tai joitakin suomalaisia.

Lisäys.

Lautakunta on kokoontunut t.k. 25 p:nä, mutta voi ryhtyä varsinaiseen tehtäväänsä vasta huhtikuun alussa koska kilpailuaika päättyy t.k. 31 p:nä.

Kilpailijoita kuuluu olevan 374; luonnoksista useat ovat niin suurta kokoa, että painavat 300-400, jopa 800 kiloa.

Arvellaan lautakunnan työn kestävän ^{koko} huhtikuun ajan.

N.s. kansainvälinen musiikki-
näyttely Genèvessä.

Huhtikuun 28 p:nä avataan Genèvessä "Exposition internationale de la musique", joka kestää toukokuun 22 päivään. Yrityksellä on osittain näyttelyn, osittain tieteenkin suuren musiikkijuhlan luonne. M.m. siihen kuuluu joukko eri maita edustavia juhlakonsertteja, kukin asianomaisen maan suojeluksen (patronage) alaisena.

Kuten jo viime syksyisistä uutisista tiedetään oli professori Jean Sibelius niiden harvojen mestarien joukossa, jotka erityisesti oli kutsuttu juhlavieraana tähän tilaisuuteen. Sen mukaan mitä Helsingissä ollessani kuulin eräältä professori S:n läheiseltä omaiselta, olisi hän kuitenkin jo aikoja sitten vastannut kielteisesti. Näinollen jäisi käyttämättä erinomaisen huomattava tilaisuus, jossa Suomen kulttuuri voisi olla kunniaakkaasti edustettuna. Pyydän saada alistaa harkittavaksi, eikö Hallituksella olisi syytä koettaa saada asiassa aikaan sellainen järjestely, että professori S. sittenkin ottaisi vastaan kutsun ja juhlassa suorittaisi hänelle kuuluvan osan. Aivan pikainen toiminta olisi tietysti tässä suhteessa tarpeen.

Sveitsin ja Venäjän väliset suhteet.

Bernissä kävin t.k. 17 p:nä keskustelemassa Poliittisen Departementin kansliapäällikön, ministeri Dinichert'in kanssa. Halusin lähinnä tietoja siitä, minkä verran on perää edellä kosketelluissa tiedoissa, joiden mukaan jälleen pyrittäisiin saamaan aikaan ainakin jonkinlainen modus vivendi Sveitsin ja Sovietin välillä. Hra Dinichert myönsi tällöin, jos kohta varovaisessa muodossa, että Kansainliiton taholta yritetään tähän suuntaan vaikuttamaan; vielä hänen sanoistaan kuului läpi ajatus, että Sveitsin hallitukseen koetetaan ehkä liiankin voimakkaasti vaikuttaa. Kysymys on, kuten edellä huomautettu, lähinnä siitä, että Venäjän osanotto lähinnä taloudelliseen konferenssiin, ehkäpä sittemmin desarmementiin tehtäisiin mahdolliseksi. Liittoneuvosto on hra D:n mukaan täysin selvillä siitä, että se ei nytkään voi ruveta Kansainliiton mieliksi omista suuntaviivoistaan poikkeamatta. Olisihan mahdotonta vaatia, että Sveitsi, sen johdosta, että se on Kansainliiton kotipaikka, antaisi muiden valtioiden välisten suhteiden vaikuttaa kansalliseen ulkpolitiikkaansa.

Paljon on, lausui hra Dinichert, puhuttu myöskin siitä, että eräät teollisuuspiirit pyrkivät harjoittamaan painostusta hallitukseen, jotta saataisiin aikaan kauppayhteys Venäjän kanssa. Tällaisia harrastuksia on kyllä olemassa, mutta niiden merkitys on perin vähäinen, mikä voidaan päätellä siitäkin, että ennen sotaa Sveitsin vienti Venäjälle teki vain 2 % sen viennin kokonaismäärästä. Mitä eräillä tahoilla on tämän puolen suuresta merkityksestä väitetty, on pelkkä keksintö (une pure invention).

Hallituksen suhtautuminen asiaan on lyhyesti näin määriteltävissä: ottamatta huomioon mitään juhlemuotoista de jure tunnustusta oltaisiin valmiit ryhtymään Venäjän kanssa kauppayhteyteen, suunnilleen Hollannin ja Belgian esimerkin mukaisesti. Venäjän Genèveen lähetettävälle edustajille suodaan täydet

(Kert.nol4)

turvallisuustakeet ja yhdenvertaisuus muiden maiden edustajien kanssa. Sen pitemmälle Sveitsi ei voi mennä. Kun venäläiset tietysti vetävät esille Worovskyn murhan ja puhuvat hyvi-tyksestä, voi Sveitsi puolestaan mainita lähetystönsä hävi-tyksen Pietarissa sekä Sveitsin kansalaisten kohtelun. Jär-kevintä olisi vetää viiva sen yli mikä on ollut (effacer le passé).

Vuosi sitten oli Ranska ottanut tehtäväkseen toi-mia välittäjänä molempien hallitusten välillä, ja neuvotte-luja johti silloin Ranskan puolelta Bernissä oleva suur-lähettiläs Hennessy. Kysyessäni, käytetäänkö nyt ketään vä-littäjää, hra Dinichert vastasi, että sellaista ei ole, mut-ta Sveitsi on valmis kiinnostumaan kaikista aloitteista, joi-ta joltakin taholta mahdollisesti voi esiintyä. Se ei omas-ta puolestaan tahdo saattaa mahdollista välittäjää sellai-seen noloon asemaan, johon Ranska turhien yritystensä johdos-ta joutui.

Hra D. tehosti myöskin sitä, että Sveitsi puolestaan ei pyri vähimmälläkään tavalla estämään sitä, että jonkun Kansainliiton turvissa pidettävän suuren konferenssin kokoon-tumispaikaksi määrätään jokin Sveitsin ulkopuolella oleva kaupunki, jotta täten valmistettaisiin Venäjälle mahdollisuus ottaa konferenssiin osaa. Kun hän minulta kysyi käsitystäni Venäjän osallistumisen suotavuudesta desarmement-työhön, vas-tasin personallisen käsitykseni olevan sen, että Venäjä tuli-si tekemään kovin suuria vaikeuksia, jos se alusta lähtien olisi työssä mukana. Jos sitävastoin tuleva konferenssi ilman Venäjää saisi aikaan suhteellisesti tyydyttävän sopimuksen, saattaisi olla helpompaa sittemmin taivuttaa Venäjä jolla-kin tavalla myötävaikuttamaan varustusten supistamiseen. Toi-selta puolen on aivan luonnollista, että Venäjän naapurivaltiot valittavat sen poissaoloa ja tästä tekevät asianmukaisia johtopäätöksiä mitä niiden omiin supistamismahdollisuuksiin tulee.

Lisäys

Kuten sähkösanomassani 513 olen ilmoittanut, oli minulla t.k. 20 p:nä pitkä keskustelu valaliiton presidentin, hra Mottan kanssa, joka tällöin suoraan myönsi, että keskusteluja on käyty ja yhä käydään. Kaikki puheet niiden keskeytyksestä hän leimasi sellaisiksi jarrituksiksi, joita usein syntyy sanomalehti-piireissä. Muuten hän vahvisti sen mitä hra Dinichert ennen oli lausunut ja vakuutti voimakkaasti, että Sveitsi, jolla on huono kokemus Venäjän virallisten edustajain hommista, ei missään tapauksessa anna Sovietille juhlallista tunnustusta eikä ota vastaan lähetystä.

Sihteeristöissä kaikista päättäen ei olla tähän tyytyväisiä; siellä arvellaan, kuten näyttää, että ainoastaan "de jure tunnustus" tyydyttäisi Neuvostohallitusta.

Vaikka täällä olin kuullut, että asiasta neuvotellaan Saksassa, en tahtonut hra Mottalta suoraan kysyä tätä asiaa. Aikaisemmin on yksityisesti kerrottu, että Sveitsin hallituksen puolivirallisenä asiamiehenä olisi eräs Saksassa naturalisoitu sveitsiläinen. Täällä on kuitenkin diplomaatti-piireissä varmana kerrottu, että neuvotteluja käydään asianomaisten maiden Berlinissä olevien lähetystöjen kesken; Saksan hallitus ei ainakaan toistaiseksi olisi asiaan puuttunut.

Hra Motta huomautti, että Neuvosto Venäjällä Bernissä on jonkinlainen asiamies, nim. Venäjän punaisen ristin toimihenkilö; Genève:ssä on tosiasiallisesti joitakin tähtystäjiä, ja vihdoin on sveitsiläisiä kommunisteja välittämässä tiedotuksia y.m.

Latvia ja non-agression neuvottelut.

T.k. 17 p:nä kävi puheillani Latvian edustaja Kansainliitossa, ministeri Dutzmanns, joka osaksi tiedusteli Suomen esiintymistä finanssiapua koskevassa asiassa, osaksi toi julki huolensa edellämainittujen neuvottelujen johdosta. Hra D. arveli, että Kiinan tapahtumat melkoisesti ovat vaikuttaneet Latvian hallituksen kantaan, tämä kun niissä on ollut näkevinään Neuvosto-Venäjän kasvavan voiman ilmauksia. Itse puolestaan hän suuresti valitti sitä, että hänen hallituksensa jatkuvasti oli jättänyt hänet vaille mitään tietoja neuvottelujen kulusta. Vihdoin hän oli saanut sähkösanoman, jonka hän sitten asianmukaisesti kaunistettuna ilmoitti Journal de Genève'n toimitukselle. Utiseen oli tullut hullunkurinen virhe, siinä kun Itämeren rantamien (bords) sijasta puhutaan Itämeren satamista (ports). Omasta puolestaan hän ei sanonut voivansa käsittää eikä hyväksyä sitä, että hänen hallituksensa on kulkenut omia teitään suhteessansa Venäjään. Luonnollista on, että hän yhä koitti vakuuttaa ja itsekin uskoa, että Latvia ei tee sellaisia sitoumuksia, jotka ovat ristiriidassa Paktin kanssa. Hra D. arveli, että Saksa tässä asiassa on harjoittanut painostusta Venäjän hyväksi. Todistuksena hän erityisesti mainitsi sen seikan, että neuvostokokouksen aikana herra Stresemann^{ille} olisi tullut Auswärtiges Amt'in lähettämä sähkösanoma, jonka mukaan Latvian ja Venäjän välinen sopimus jo olisi kokonaisuudessaan parafoitu.

Siitä, mitä Suomi tähänasti on saanut aikaan finanssiapua koskevassa asiassa, hra D. lausui mitä suurimman tunnustuksen ja arveli sen aikanaan koituvan useille valtioille eduksi.

Siihen, mitä eri tilaisuuksissa olen otsikossa mainitusta asiasta esittänyt, en voi olla lausumatta sitä huomautusta, että Neuvosto-Venäjän kanssa tehdyn mainitunlaisen sopimuksen sanamuoto Paktin asettamien velvoitusten kannalta arvosteltuna voipi olla enemmän tai vähemmän hyväksyttävä, ehkäpä aivan moitteetonkin. Siitä huolimatta voidaan

miltei täydellä varmuudella sanoa, että Venäjän tarkoituserät
 ehdottomasti ovat Paktin henkeen ja tarkoitukseen soveltumat-
 tomat; Venäjän pääasiallisena pyrkimyksenä on tietysti vieroit-
 taa naapureitaan Kansainliitosta ja sen johtavista valloista.
 Tästä huolimatta on selvää, että kuta kaksimielisempi jokin
 perussäännös on, sitä helpompi Venäjän ristiriidan sattuessa
 on vaatia naapurivaltioita alistumaan siihen käsitykseen ja
 menettelyyn, joka on Venäjän etujen mukainen. Neutraalisuusvelvoi-
 tuksia koskevaa säännöstä tällaisessa sopimuksessa tuskin voi-
 daan laatia sillä tavoin, että vakavan ristiriidan vaara koko-
 naan vältettäisiin. Tietysti voidaan tätävästään huomauttaa, että
 jos Kansainliitosta johtuvia velvoituksia koskevalle säännöksil-
 le moleminpuolisesti on annettu täysin selvä ja tyydyttävä
 muoto, niin pitää tämän määräyksen käydä muiden edellä. Tämä on
 periaatteellisesti selvää, mutta kysymyksenalaiseksi jää silloin-
 kin, eikö Venäjä näinkin ollen pyri riidanalaisissa tapauksissa
 omasta puolestaan tulkitsemaan, mitä Pakti toiselta sopimus-
 kumppanilta todellisuudessa vaatii, ja eikö Venäjän tulkinta täl-
 löin voi suuresti läheta sellaista tulkintaa, jota erään synkän
 valtiaan sanotaan sovelluttavan Raamattuun.

N.s. taloudellisten sanktioiden
toteuttamista tarkoittavat lain-
säädäntö toimenpiteet.

Tämän vuoden helmikuussa on sihteeristö m.m. Suomen Ulkoasiainministeriölle lähettänyt kirjelmän (C.L. 10.1927.V.), jossa viitataan neuvoston viime joulukuun 8 p:nä tekemään, otsikossa mainittua asiaa koskevaan päätökseen. Kirjelmän lopussa pääsihteeri pyytää asianomaisia hallituksia mikäli mahdollista vastaamaan kirjelmään ennen t.v. huhtikuun 30 p:ää.

Sekä Ulkoasiainministeriölle jo vuosia sitten antamissani lausunnoissa, että valtiooikeudellisissa teoksissani olen perustellut sitä, mielestäni kaikkien epäilysten yläpuolella olevaa käsitystä, että kun eduskunta vuonna 1920 valtuutti hallituksen pyytämään Suomen ottamista Kansainliiton jäseneksi, tämä ei suinkaan vielä merkinnyt sitä, että eduskunta olisi hyväksynyt taikkapa antanut hallitukselle valtuuden määrätä ne lainsäädännölliset muutokset, jotka nimenomaan 16 artiklassa edellytetään. Näin on asia käsitetty m.m. Ruotsissa ja luullakseni muuten kaikkialla, missä liittoon yhtyminen on tapahtunut suunnilleen samassa järjestyksessä kuin Suomessa. Yhtä selvä kuin valtion sisäisten lainsäädäntötoimenpiteiden tarpeellisuus tällä alalla onkin, yhtä vaikeata on kuitenkin tarkoin määritellä, mitä lainsäädännöllisiä muutoksia ja uudistuksia mainitusta seikasta aiheutuu. Luonnollisinta olisi näinollen, että säädettäisiin valtuuttava laki, jonka nojalla hallitus aiheen ilmaantuessa saisi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin, mutta toiselta puolen on kyllä myönnettävä, että näiden valtuuksien rajat olisivat sängen epämääräiset.

Nähdäkseni hallituksella ei ole mitään erityistä aihetta jouduttaa niitä aineellis-oikeudellisia toimenpiteitä, joita täytäntöönpanoon nähden oikeastaan vaadittaisiin. Hyökkäyksen ja sodan sattuessa on ensi sijassa suurten ja vaikutusvaltaisten valtioiden asiana ryhtyä saartoon

y.m. 16 artiklassa edellytettiin toimenpiteisiin. Vähäväki-
nen valtio ei tosin asiallisesti voi yrittää omin päinsä
niitä sovelluttaa. Siksi voitaisiin aivan hyvällä syyllä
lausua, että Suomen hallitus suunnittelee toimenpiteisiin ryh-
dyttäväksi vasta sen jälkeen kuin on havaittu, millä tavoin
tuota täytäntöönpanokysymystä on eräissä muissa maissa ar-
vosteltu. Onhan nykyänsä desarmement-asian yhteydessä vireil-
lä sekä 16 että 17 artiklan tulkinta ja sovelluttaminen.
Kun aikanaan havaitaan mahdolliseksi ryhtyä tarpeellisia lain-
säädäntötoimia valmistamaan, on varmaankin perusteellinen kä-
sittely tarpeen. Voidaan ajatella, että se komitea, joka on a-
setettu varustusten vähentämisasiota käsittelemään asianmukai-
sesti täydennettynä saisi tehtäväkseen laatia tästä ehdotuk-
sen.

Pääsihteerin kirjelmässä lausutaan suotavaksi, että
hallitukset joka tapauksessa, jos mahdollista, antaisivat asi-
asta tietoja ja esittäisivät näkökohtia. Olisi varmaankin
hyödyllistä, jos Suomen Hallitus tässä suhteessa jotakin e-
sittäisi; tarpeen vaatiessa olen tietenkin valmis yksityis-
kohtaisemmin lausumaan ajatukseni asiasta. Joka tapauksessa
olisi jo hyvän järjestyksen vuoksi suotavaa, että hallitus
ennen määräajan päättymistä lähettäisi sihteeristölle pyy-
detyn vastauksen, jossa tapauksessa, kuten muulloinkin, tiettä-
västi Genèven lähetystön välityksellä.

Suomen ehdotuksen käsittely
finanssikomiteassa.

Tästä asiasta on Ministeriölle lähetetty ministeri Holstin, pääjohtaja Rydin ja minun yhteinen raportti, minkä vuoksi tässä esitän asiasta vain muutamia lyhyitä huomautuksia. Kieltämätöntä on, että finanssikomitea tehtävänsä mukaisesti pyrkii laatimaan todella käyttökelpoisen ehdotuksen eikä pyri siitä pääsemään muutamilla korulauseilla. Ilahduttavasti kylläkin näyttää edelleen olevan vallalla sama käsitys, jonka Lordi Cecil ja muut joulukuussa esittivät, nim. että finanssiapua koskeva aloite todella on käytännöllinen ja täyttä huomiota ansaitseva. Toiselta puolen on riidatonta, että sen käytännöllinen järjestely tarjoaa tuntuvia vaikeuksia. Yleiset suunta-
viivat voidaan lyhyesti ilmoittaa seuraavasti:

Englanti ei varmeankaan suostuisi sellaiseen uuteen sääntöön, joka vaatisi Paktin muuttamista. Tämän käsityksen on Lord Cecil äskettäin 11 artiklasta keskusteltaessa neuvostokomiteassa lausunut. Kuten tiedetään, kohtaavat kaikki Paktin muutokset sitäpaitsi tavattomia vaikeuksia, minkä vuoksi suunnitelma tässä tapauksessa olisi hyvin vaikeasti toteutettavissa.

Ajatusta on edelleen ajettava desarmement-asian yhteydessä, jossa se on vireille pantukin. Kuten minulla oli tilaisuus finanssikomiteassa tehdyn kysymyksen johdosta mainita, on kuitenkin syytä pyrkiä sellaiseen finanssiapusuunnitelmaan, jota hyvällä syyllä ja hyvällä tahdolla voitaisiin sovelluttaa varustusten vähentämisestä riippumattakin.

Sen mukaan kuin yhteisessä raportissa tarkemmin on esitetty, on todennäköistä, että tehtävää tullaan niin laajentamaan, että periaatteellisesti mikä valtio tahansa, joka sitä haluaa, voisi päästä finanssiavusta osalliseksi. Tätä suuntaa on suurin piirtein katsoen tyydytyksellä todettava, koska on hyvä olla asettamatta uhanalaisessa asemassa olevia valtioita erikoisasemaan, milloin tämä ei ole välttämätöntä. Toiselta-

ta puolen on tietysti näiden erikoistarpeita aina tarpeen tullen tehostettava.

Erityisesti otollista on tässä yhteydessä tehostaa suunnitellun järjestelyn preventiivisiä vaikutuksia, sillä moni luottaa aivan erityisesti siihen, että ennakoitua järjestetty finanssiapu vaikuttaisi rauhan ja turvallisuuden taakkeena, minkä vuoksi laskelmia tehtäessä ei olisi pakko ottaa huomioon huimaavan korkealle nousevia rahallisia sitoumuksia.

Tähänastisista lausunnoista ja arveluista päättäen tulisi finanssiapu ensi sijassa ahdistetulle valtiolle annettavaksi eri valtioitten sitoumusten välityksellä; toissijaisesti sitoumukset siirrettäisiin sanotun valtion omiin nimiin. Tässä esiintyy jonkunlainen kompromissi niiden eri mahdollisuuksien välillä, jotka asiaa kotimaisessa komiteassamme valmisteltaessa esiintyivät todennäköisinä. Suunniteltu järjestely ei hyökkäyksen uhriksi joutuneen valtion hyväksi eikä sen vahingoksi prejudisioisi sotakustamusten ja -vahinkojen jakoa ja korvaamista koskevien kysymysten lopullista ratkaisua.

Neuvoston komiteassa herra Benesch yksityisesti lausui Suomen valtuutetuille suuren tyytyväisyytensä asian tähänastisen käsittelyn johdosta ja lausui varmasti toivovansa, että se aikanaan saatetaan suotuisaan ratkaisuun. Yhteisessä kertomuksessamme on tarkemmin puhuttu siitä, mitä herra Benesch alustajana lausui neuvostossa ja mitä puheenjohtaja, herra Stresemann, sen johdosta lisäsi.

Neuvoston ja neuvostokomitean
äskeiset kokoukset.

Olisi huokuttelevaa yrittää antaa jonkinlainen yleiskuva äsken päättyneestä neuvoston kokouksesta. Tällöin täytyy tietysti, nyt kuten muulloinkin, käsittelynalaisena ölleitten kysymysten varsinainen aineellinen puoli jättää sikseen, koska yksityiskohtainen esitys joko rajoittuisi tunnettujen tosiseikkain luettelemiseen taikka, vastakkaisessa tapauksessa, johtaisi laajaperäisyyteen, johon aikaa ja työvoimia ei riitä. Kun tämä kertomus, siinä käsiteltyjen osaksi kiireellisten kysymysten vuoksi, edellyttää joutuisaa lähettämistä Ministeriöön, täytyy minun ajan voittamiseksi rajoitua hyvin suppeasti käsittelemään yleisiäkin kysymyksiä.

Ennen kuin käyn puhumaan neuvoston ja neuvosto-komitean äskeisistä istunnoista, lienee paikallaan lausua muutama sana liiton viimeaikaisesta kehityssuunnasta. Eräillä tahoilla pyritään, kuten tiedetään, esittämään asia niin, että liiton toiminta, mitä sen tehokkuuteen ja mitä Paktin säännösten kehittämiseen ja johdonmukaiseen soveltamiseen tulee, olisi jotakuinkin kielteistä laatua. Arvelaan, että Genève'n pöytäkirjan valmistaminen oli sellainen Prometeusyritys, jonka tyhjiinraukeaminen on vaikuttanut aivan lamauttavasti sen jälkeiseen toimintaan. Tässä on tietenkin paljon perää, mutta näitä väitteitä tehtäessä ei ole mentävä liian pitkälle. On seikkoja, jotka osoittavat, että kaikista vaikeuksista huolimatta liiton piirissä vakavasti pyritään kehittämään eräitä johtavia periaatteita sekä huolehtimaan siitä, että Paktin säännökset eivät jäisi yksitään paperille. Todistuksena tästä voidaan mainita se vakava huomio, joka viime joulukuussa omistettiin 16 artiklalle, edelleen Suomen alotteen perusteellinen ja suoepa käsittely liiton eri elimissä sekä vihdoin 11 artiklan käsittely

neuvosto-komiteassa. Olisi kun olisikin erehdys luulla, että kaikki puheet olisi pidetty ja asiakirjat kirjoitettu ainoastaan retoorisista taikka dialektisista syistä. Eikä esim. Suomen ehdotuksesta voi sanoa, että sitä olisi pyritty kukkasiin hautaamaan.

Toisaalta voidaan havaita liiton piirissä vallitsevia erilaatuisia virtauksia. Neuvosto-komiteassa on Cecilillä artiklaa käsiteltäessä selittänyt, että Englanti ei suostu mihinkään Paktin muutokseen. Omasta puolestaan hän tietenkin on valmis Paktin kehittämiseen myötävaikuttamaan, jollain tosin jää kysymyksenalaiseksi, kuinka pitkälle hän voi luottaa Englannin nykyisen hallituksen kannatukseen. Italia on huomattavasti harjoittanut jonkinlaista jarrutuspolitiikkaa. Tämä on viimeksi ollut havaittavana neuvosto-komiteassa ja niinkään budjettikomissionissa sen mukaan mitä julkisuudessa on näkynyt ja mitä pankinjohtaja Rydin selostuksista voi päätellä. Yhä selvemmäksi näyttää käyvän, että Italia on Kansainliiton enfant terrible. Mitä taasen Saksaan tulee, ei sen mukana olo ole voinut olla peliä vilkastuttamatta. Neuvostossa on saatu olla mukana todellisissa puheturnajaisissa, sellaisissa joita siellä ei ennen ole nähty. Kun Saksan esiintyminen, jos kohta suhteellisesti varmaa, samalla on ollut hillittyä, ja kun Saksan nykyinen ulkoasiain johto ilmeisesti pyrkii askel askeleelta edistymään, ja kun vihdoin Briand on osoittanut niin suurta myötämielisyyttä kuin hänelle suinkin on ollut mahdollista, on kaikki kuitenkin käynyt onnellisesti. Sekä Saksan että Ranskan lehdet ovat yleensä ilmaisseet melkoista tyytyväisyyttä. Yleisesti on myöskin todettu, että julkisuudessa tapahtuvien erimielisyyksien käsittely voipi johtaa suotuisiin tuloksiin. Erityisen kuvaavana esimerkkinä tästä on mainittava Saar'in kysymyksen käsittely, jonka yksityiskohtiin ei ole tässä puuttuttava.

Neuvosto-komitean käsittelemistä asioista minun ainakin tällä kertaa täytyy rajoittua koskettelemaan ainoastaan 11 artiklan käsittelyä. Lord Cecilin, Brouckèren ja Titulescon laatima raportti tarjoaa monta mielenkiintoista kohtaa. Siinä erotetaan kaksi päätapausta, ensiksi se jolloin on olemassa vakava erimielisyys, mutta ei välitöntä sodanuhkaa, toiseksi se tapaus, jolloin todellinen sodan vaara on olemassa. Raportissa, joka yleensä on sängen varovaisesti laadittu, huomautetaan, että siinä mainitut keinot eivät suinkaan ole ainoat, jotka tällöin ovat neuvoston käytettävissä. Hiukan ivallisesti huomautti yleiskeskustelussa Scialoja, että neuvosto tosiasiallisesti voi tehdä enemmän tai vähemmän taikka tehdä muuta kuin mitä raportissa edellytetään. Englannin varovaista kantaa osoittaa Cecilin aivan alussa tekemä huomautus, että tämä 11 artiklan tulkinta on käsiteltävä ainoastaan varustusten vähentämisen yhteydessä olevaksi yritykseksi; jos desarmementista ei mitään tule, täytyisi Englannin hallituksen uudelleen harkita tätäkin suunnitelmaa. Erityisen mielenkiintoisen keskustelun alaiseksi joutui tällöin kysymys siitä, millä edellytyksillä sellainen valtio, jonka omat edut välittömästi ovat kysymyksessä, saa ottaa osaa päätöksen tekoon neuvostossa, kysymys joka on omassa käytännössä tuottamaan mitä vaikeimpia tulkinta tapauksia. Vihdoin tultiin yksimielisiksi siitä, että poistetaan 2 sivulla oleva lause: "Aucune résolution unanime ne peut donc être prise sans leur concours."

Meidän kannaltamme erityisesti mielenkiintoinen on se mielipiteiden vaihto, joka sukeutui sen johdosta, että hra Titulesco halusi lisätä viittauksen Paktin 17 artiklaan. Tämän johdosta Lord Cecil suositteli äärimmäistä varovaisuutta, koskapa, kuten hän sanoi, Kansainliiton asema on erinomaisen epämääräinen sellaisessa tapauksessa, jolloin jompikumpi riitapuoli ei ole liiton jäsen. Hra Paul Boncourt puolestaan huomautti, että Kansainliitto ei saa jää-

dä välinpitämättömäksi, silloin kuin liiton ulkopuolella oleva valtio uhkaa jotakin liiton jäsentä. Kysymys lähetettiin toimitusvaliokuntaan.

Italialaisten vastahakoisuus sellaisia toimenpiteitä vastaan, jotka olisivat omansa antamaan neuvostolle varsinaisen määräämisvallan ilmeni erityisesti siinä, että hra Scialoja ankarasti vastusti sitä, että neuvosto saisi yhtenä rauhan pelastamisen keinona vaatia riidassa olevaa valtiota vetämään joukkonsa jonkun matkan päähän kohtalokkaalta rajalta. Tämän mielenkiintoisen keskustelun tulkoksena oli, että raportissa olevat sanat "pour leur demander instamment de s'abstenir," korvataan sanoilla "pour les inviter a s'abstenir."

Pitkän ja osittain kiihkeän väittelyn aiheutti kysymys siitä, voidaanko yhtenä ll artiklassa edellytettynä keinona käyttää myöskin ilmalaivoilla suoritettavaa demonstratiota. Raportissa on (sivulla 5) esim. ^{esimerkiksi} mainittu laivasto-demonstratio taikka mahdollisesti ilmailuvoimien demonstratio. Tällaista vastusti jyrkästi hra Pilotti (ital.) jota vastaan hra Paul Boncour huomautti, että ilmailu demonstration tuottama riski ei ole sanottavasti toisenlainen kuin laivastodemonstration tuottama ja oikeudelliselta kannalta asema on aivan sama. Hra Pilotti peräytyi jossain määrin; hän ei sanonut tahtovansa ehdottomasti kieltää ilmailu-demonstratiota, mutta tätä keinoa ei saisi nimenomaan mainita. Ratkaisu oli Lord Cecilin ehdotuksen mukainen: jos vastahakainen valtio jatkuvasti tekee sotavalmistuksia, voidaan ryhtyä uusiin ehkäisytoimenpiteisiin, ^{mutta} laivastodemonstratioon. Mahdollista on tämän lisäksi, että ilmailudemonstratiota vastaisuudessa voidaan järjennukaisissa rajoissa tällaisena keinona käyttää.

Erinäisissä suhteissa kuvaavana seikkana mainittakoon, että hra Urrutia (Columbia), jolla on hyvin hyvä maine oikeusoppineena, sanoi epäilevänsä tällaisten toimenpiteiden soveltuvaisuutta ll artiklaan, sitäkin enemmän kun

tällöin tosiasiallisesti jäisi suurvaltain asiaksi huolehtia Kansainliiton päätösten toimeenpanosta ja noudattamisesta. Tämä merkitsisi, arveli puhuja, että siirryttäisiin kehityksessä pari vuosisataa taaksepäin, vastoin sitä uudenai-kaista periaatetta, joka vaatii yhteistoimintaa yhdenvertai-suuden pohjalla. Tätä eräissä suhteissa huomattavaa lausun-toa useat neuvoston jäsenet eivät kuunnelleetkaan, vaan kes-kustelivat sen kestäessä pienessä ryhmässä. Hra Urrutia pois-tuikin ennen istunnon päättymistä ja kertoi minulle myö-heimin olevansa tuosta välikohtauksesta hyvin loukkaantunut. Raportti hyväksyttiin siis verrattain vähäisin muutoksin. Kesäkuussa joutuu se neuvoston käsiteltäväksi ja sittemmin Yleiskokouksen ohjelmaan. Vastaisissa kertomuksissa minulla luultavasti on oleva aihetta palata eräisiin viime aikoina tehtyihin päätöksiin.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C 31.

ASIA:

Ministeri Erichin kertomus no 15.

Geneve.

23/4 1927.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
KANSAINLIITTOSSA

No.165.

GENÈVE

14, RUE CHARLES - BONNET

Huhtikuun 23 päivänä 1927.

Herra Ulkoasiainministerille,

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
4/476 Sac.	27
28/4-27	
5. C31	

Allekirjoittaneella on kunnia täten lähettää
kertomuksensa no. 15.

Ottakaa vastaan , Herra Ministeri, suurimman
kunnioitukseni vakuutus .

Ministeri:

R. Erich.

Herra Ulkoasiainministeri

VÄINÖ VOIONMAA .

Helsinki.

Ministeri Erichin kertomus no 15 28/4-27

sisältää:

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
4/476 Sal.	D. 19	27
5	CS1.	

	Sivu
I. Sveitsin ja Neuvosto-Venäjän kesken tehty modus vivendi.	1
II. Varustusten vähentämiskomissioni	6
III. Kansainvälisen oikeuden kodifointi.	8
IV. Pysyvän kansainvälisen tuomioistuimen jäsenmäärän lisääminen	9

Sveitsin ja Neuvosto Venäjän
kesken tehty modus vivendi.

Saatuani tiedon pitkänäperjentina tapahtuneesta, kauan hankkeissa olleen "sopimuksen" allekirjoittamisesta, mistä heti Ministeriölle sähköitin, en ennättänyt ennen pyhiä käydä asiasta puhumassa ulkoasiaindepartementissä, vaan tein sen tiistaina t.k. 19 päivänä. Valaliiton presidentin, herra Mottan, ollessa pääsiäispäivinä virkistysmatkalla, kävin kansliapäällikön, ministeri Dinichertin luona, jonka kanssa aikaisemminkin, kuten aikanaan olen tiedottanut, olen näistä asioista laajalti keskustellut.

Huomautin herra Dinichertille Sveitsin saavuttaneen melkoisen menestyksen, Neuvosto-Venäjä kun oli luopunut varsinaisista vaatimuksistaan ja tyytynyt siihen mitä se jo aikaisemminkin olisi voinut saada. Herra D. myönsi, että tämä täysin pitää paikkansa, vaikka hän samalla vakuutti tässä asiassa mieluummin olevansa puhumatta menestyksestä ja toivovansa, etteivät sanomalehdet sitä tekisi. Tuntui melkein siltä kuin venäläisten jossain määrin odottamaton myöntöväisyys olisi herättänyt ihmetystä myöskin hallitustaholla eikä ainoastaan yleisessä mielipiteessä. Oli luultu venäläisten verrattain jyrkästi pysyvän vaatimuksissaan, erittäinkin mitä tulee Vorovskyn tyttäreille suotavaan korvaukseen, mutta jostakin syystä he sitten myönnetyksi saamatta taipuivat. Herra D. käytti sanontaa: Heille on annettu "teknillistä hyvitystä" (on leur a donné une "satisfaction technique"), tarkoittaen tällä sitä, että vuosi sitten tarjottuun kaavaan oli tehty muutamia aivan merkityksettömiä sanonnan muutoksia. Viime vuonna venäläiset kovasti vaativat, mutta sveitsiläiset vastustivat, sanontaa, että Sveitsin hallitus vilpittömästi (sincèrement) valittaa Vorovskyn murhaa; nyt oli käytetty sanontaa, että Sveitsi sitä suuresti valittaa. Sveitsiläiset puolestaan saavat nyt oman sitoumuksensa niin muuteksi, että protokollassa sanotaan, että Sveitsin hallitus on oleva valmis

(saksalaisessa tekstissä:wird bereit sein) myöntämään Vorovskyn tyttäreille hyvitystä j.n.e.Herra D. huomautti,että eräät henkilöt ja sanomalehdet olivat vaatineet,että Sveitsin nyt olisi pitänyt asettua jyrkemmälle kannalle kuin vuosi sitten, mutta hallituksen mielestä tämä ei olisi ollut johdonmukaista eikä Sveitsin arvon mukaista.

Kysymyksen ollessa siitä, miksi Venäjä näin helposti suostui tämän tapaiseen valmistavaan sovintoon, herra D. arveli sen etupäässä riippuvan siitä, että neuvostohallitus tahtoo voida vapaasti harkita, milloin sillä on syytä olla edustettuna jossakin Genèvessä taikka muualla Sveitsissä pidettävässä kansainvälisessä konferenssissa. Hänkin piti erityisesti todennäköisenä, että Venäjä pyrkii taloudelliseen konferenssiin; onpa kuulunut huhuja siitä,että Venäjän asiantuntijat jo olisi asetettu. Toiseksi herra D. mainitsi sen kansanpsykologisen syyn,ettei Venäjällä näytä hyvältä sellainen suhde "Euroopan demokratisimpaan maahan", joka tähänastisesti on vallinnut. Edelleen hän mainitsi,että yksityiset valtat taikka Kansainliitto eivät ole mitään painostusta harjoittaneet, vaikkakin on huomautettu,kuinka tärkeätä olisi saada poistetuksi ne syyt,jotka tähänastisesti ovat estäneet Venäjää lähettämästä edustajia Sveitsiin. Kuten aikaisemmin olen kertonut,oli kyllä herra Mottan lausunnossa jossain määrin se sävy, että sihteeristön taholta on ehkä vähän liiankin innokkaasti asiaa ajettu.

Protokollan ensimmäinen vaikutus on se, että tähänastinen sulku poistetaan. Viime aikoina on Sveitsiin laskettu ainoastaan n.s. Mansenin passilla liikkuvia, muualta kuin suorastaan Venäjältä tänne tulleita henkilöitä.Venäjä on vastaavasti ollut sveitsiläisiltä suljettu. Herra D. mainitsi tässä yhteydessä,että muutamiin satoihin nousevia, Venäjälle jääneitä sveitsiläisiä ei ole kohdeltu sen huonommin kuin muita ulkomaalaisia.

Herra D. epäili edelleenkin sitä, tulisiko jälleen avautuvasta kaupankäynnistä olemaan sveitsiläisille kovinkaan suurta etua. Tätä ennenkin on molempien maiden välillä ollut jonkun verran tavaravaihtoa, vaikka se ei ole voinut olla suoranaista. Kysyin tässä yhteydessä, onko todennäköistä, että Sveitsin ja Venäjän välillä tehdään jonkinlainen väliaikainen kauppasopimus (accord commercial), sekä viittasin siihen, että Suur-Britannia oli tehnyt sellaisen Venäjän kanssa jo ennen kuin se suostui Neuvostohallitusta tunnustamaan. Herra D. vastasi, ettei ainakaan nykyänsätätä suunnitella, mutta että kaikki, mikä kuuluu kaupankäyntiin vielä on aivan avoinna ja epä-määräisenä. Kunhan ei kävisi niin, että Sveitsi sittenkin tekisi kauppasopimuksen aikaisemmin Venäjän kuin Suomen kanssa!

Esityksensä pääkohdat herra D. yhdisti seuraavasti:

- 1) Sulkujärjestelmä poistetaan. Molempien maiden välinen sopimus on tästälähtien jotenkin sama kuin esim. Hollannin tai Belgian suhde Venäjään.
- 2) Suuret riitakysymykset jäävät yhä avoimiksi, mutta Sveitsi suhtautuu mielenkiinnolla jokaiseen ehdotukseen, joka siinä suhteessa voidaan Venäjän puolelta tehdä. Tällöin tulevat kysymykseen Sveitsin Venäjällä kärsimät vahingot sekä toiselta puolen Sveitsin mahdollisesti täytettävänä velvollisuutena se korvaus, joka voidaan myöntää Vorovskyn tyttärelle. Herra D. piti luonnollisena, että Venäjä ei tule suorittamaan mitään täyttä korvausta, vaan, että parhaassakin tapauksessa saadaan tyytyä osittaiseen korvaukseen.
- 3) Vasta sen jälkeen kuin edellämainituista asioista on voitu päästä selville, saattaa Sveitsin puolelta juhlamuotoinen tunnustaminen ja diplomaattisten suhteiden vireille paneminen tulla kysymykseen.
- 4) Sveitsi on selvillä siitä, että Venäjä kaiki tulee olemaan jotenkin voimakkaasti Genèveässä edustettuna; tätä var-

ten tehokkaampi poliisivalvonta käy välttämättömäksi.

Omasta puolestani teen ylläolevan johdosta seuraavat huomautukset:

Tällaisissa asioissa poliittiset tarkoituksenmukaisuus näkökohdat kyllä ovat ensisijassa määräävinä, mutta periaatteellisesti on Sveitsin kanta, mitä tunnustamiseen tulee, jossainmäärin heikko. Sveitsi ei voine väittää, ettei se olisi tunnustanut neuvostotasavaltain liittoa, koska tämä nimenomaan mainitaan protokollassa. Mitä taasen Venäjän nykyisen hallituksen tunnustamiseen tulee, puhutaan siinä niinkään nimenomaan kummankin maan hallituksesta. Sveitsi näinollen myöntää olevansa tekemisissä neuvostoliiton hallituksen kanssa. Yleisten sääntöjen mukaan lienee siis myönnettävä, että Sveitsi puheenalaisella teolla on antanut neuvostohallitukselle ainakin n.s. de facto tunnustuksen. Jos tämän lisäksi tulee, että Sveitsi, kuten tarkoituksena on, myöntää Genèveen tuleville venäläisille edustajille täydet diplomaattiset oikeudet, näyttää askel todelliseen n.s. de jure tunnustukseen olevan sangen lyhyt ja vaikeasti vastustettavissa.

Lopuksi muutama sana sanomalehdistön kannasta. Eräät lehdet, kuten Bernin "Der Bund" sekä "Neue Zürcher Zeitung", rajoittuvat etupäässä vain toteamaan tuon tärkeän tapahtuman sekä selittävät vaikutuksiin nähden asettuvansa odottavalle kannalle. "Journal de Genève", joka aikaisemmin on asettunut mainittua hanketta vierovalle kannalle, katsoo voivansa todeta, että tapauksen johdosta yleisessä käsityksessä vallitsee jonkunlainen epämiellyttävä levottomuuden tunne. Tapahtuneeseen järjestelyyn ei millään tavalla voida luottamuksellisesti suhtautua. Erityisen voimakkaasti viitataan siihen kohtalonomaiseen vaikutukseen, jota ~~Sveitsin~~ ^{Venäjän} kauppa-~~seurasta~~ ^{valtuutuksesta} harjoitti vuonna 1918, silloin kuin se tehokkaasti myötävaikuttii äärimmäisten ainesten kannattamaan kumoukselliseen kansanliikkeeseen, joka, kuten tiedetään, teki yleisen mobilisoinnin välttämättömäksi. Hyvin paljoo

pitimmälle kuin edellinen lehti menee "La Suisse", joka tapauksen johdosta hyvin ankarasti käy herra Mottan kimppuun. Kansainliitolle lehti ennustaa tästä koituvan haitallisia seurauksia. "La Tribune de Lausanne" vaatii, että asia otettaisiin esille liitto parlamentissa, jotta Berlinissä tapahtuneisiin salaisiin neuvotteluihin saataisiin täysi selvyys.

Varustusten vähentämiskomissioni.

Koska ministeri Holsti ja minä jatkuvasti olemme lähettäneet ja lähetämme selostuksia toiminnastamme varustusten vähentämiskomissionissa, mainitsen asiasta tässä yhteydessä vain muutamia yleispiirteitä.

Herra Brouckère valitti tuonnoin komissionin istunnossa, että Pakti puhuu aseitten riisumisesta (désarmement); sittemmin on, varovaisesti kylläkin, alettu puhua varustusten supistamisesta (réduction), sen jälkeen on havaittu viisaimmaksi etupäässä puhua vain varustusten rajoittamisesta (limitation), ja nyt vihdoin ollaan menossa siihen, että lopputuloksena saadaan aikaan jonkinlainen pelkkä tietojen julkaisemiseen velvoittava sopimus (traité de publicité). Tässä puheessa on kieltämättä paljon perää, jos kohta herra Brouckère säilyttää entisen optimisminsa ja taistelee todellisen désarmement sopimuksen aikaansaamiseksi, ollen tietysti hänkin huomattavasti sidottu Ranskan näkökohtiin.

Ranskalla on muuten ollut varsin edullinen asema, se kun on voinut kaikesta huolimatta väittää ajavansa yleistä ja johdonmukaista, eri varustuslajeihin ulottuvaa vähennystä tai rajoitusta. Samalla se ainoana suurvaltana on nytkin saarnannut sitä oppia, että entistä parempien turvallisuustakeiden luomisen täytyy kulkea rinnakkain varustusten rajoittamisen kanssa. Lordi Cecil on, todennäköisesti osittain hyvinkin vastahakoisesti, saanut luvan esiintyä Englannin taipumattoman kannan tulkkina laivastoasiassa. Mitä kontrollikysymykseen tulee, ovat Yhdysvallat omasta puolestaan torjuneet kaiken valvonnan, mutta samalla selittäneet, että muut vallat kernasti voivat sen omassa piirissään toteuttaa. Kansainliiton jäsenistä taasen Italia on asettunut aivan jyrkästi vastustamaan kontrollia.

Näistä asioista on kuitenkin tarpeetonta laajemmin puhua, koska erikoiskertomuksissamme niitä käsitellään. Mainitsen ainoastaan sen valitettavan, mutta luonnollisen toiseikan, että samassamäärin kuin todellinen désarmement tehtävä jääpi suorittamatta, samassamäärin myöskin turvallisuuskysymyksen suotuisa ratkaisu joutuu päiväjärjestyksestä pois. Onhan ilmeistä, että nyt toimiva komissioni käsittelee ja voi käsitellä turvallisuuskysymystä ainoastaan sikäli kuin se on välittömässä yhteydessä varustusten vähentämisen kanssa; jos tällaisessa asiassa ei saavuteta mitään huomattavaa tulosta, ei komissioni voi edistää rinnakkaiskysymyksen saattamista ratkaisuun. Näinollen on sitäkin tärkeämpää, että ensimmäistä finanssiapua koskeva Suomen alote jo aikaisemmin ja nykyisistä vaikeuksista riippumatta on saatu onnellisesti vireille. Tietysti sekin kuuluu turvallisuustakeisiin, mutta siinäkin tapauksessa, että désarmement tehtävä suurin piirtein katsoen raukeaisi sikseen, näyttää kuitenkin voivan olla joitakin toiveita siitä, että finanssiapua koskeva ehdotus itsenäisenä aloitteena voi edelleen kehittyä ja saavuttaa suhteellisesti tyydyttävän ratkaisun. Huomattava on tässä yhteydessä, että Lord Cecil ministeri Holstille ja minulle vakuutti varmasti luottavansa siihen, että tämä tärkeä alote on johtava suotuisaan tulokseen, vällenkin kun Englannin johtavat piirit näyttävät suopeasti siihen suhtautuvan.

Kansainvälisen oikeuden
kodifiointi.

Sähköteitse olen ilmoittanut Genèvessä maaliskuun lopulla koolla olleen kodifioimiskomissionin päätöksistä. Kokousten aikana minulla oli tilaisuus keskustella muutamien edustajien kanssa; m.m. olivat luonani aterialla pysyväisen kansainvälisen tuomioistuimen entinen presidentti Loder sekä professori Schücking, jota nykyään voitaneen pitää kodifioimisharrastusten varsinaisena sieluna ja etevimpänä edustajana. Näiltä kuulin niistä erimielisyyksistä, joita komiteassa on ilmennyt siihen nähden, kuinka laajalle sen toiminta olisi ulotettava, ja miksi kaikki alat jo nyt olisi hallitukselle esitettävä valmiina kodifioitaviksi. Se päätös, jolla komissioni nyt on neuvostolle puoltanut tulevan konferenssin ohjelmaan otettavaksi joukon tärkeitä kysymyksiä, tehtiin äänestyksen jälkeen. Sen mukaan mitä oli kuultu, ovat erinäiset suurvallat vastustaneet eräitä tähän ohjelmaan otettuja tärkeimpiä kohtia; niinpä lienee pidettävä varmana, että Suur-Britannia ei helposti suostu alueveden eli rannikkomerien laajuutta koskevien tavanomaisten säännösten kodifiointiin. Lisäksi Yhdysvaltain taholta esitetty tunnettu alote kilpailee komissionin neuvostolle tekemän ehdotuksen kanssa, jonka mukaan yleinen konferenssikin olisi ensi vuodeksi kutsuttava kokoon.

Pysyväisen kansainvälisen
tuomioistuimen jäsenmäärän
lisääminen.

Edellisessä kohdassa mainituilta herroilta kuulin, että tuomioistuimen työ, kuten juuri tämän vuoden ohjelma osottaa, on siinä määrin lisääntynyt, että sen suorittaminen nykyisillä voimilla käy vaikeaksi. Kuten tiedetään, on tuomioistuimen jäsenistä ainoastaan puheenjohtaja pysyväisesti velvollinen asumaan Haagissa, jotavastoin muut muualla hoitavat virkojaan tai muita tehtäviään ja ainoastaan istuntokausiksi tulevat Haagiin. Yhä enemmän tuomarin toimi kuitenkin on näillekin muodostunut päätehtäväksi. Lisäksi tulevat useille erittäin pitkät matkat Haagiin ja sieltä takaisin. Tämän johdosta suunnitellaan kahden uuden vakinaisen tuomarin toimen perustamista, ja tarkoituksena lienee tehdä tästä esitys Kansainliiton kahdeksannelle Yleiskokoukselle. Erinomaisen kuvaavaa on kuitenkin, että tämä alote samalla joutuisi palvelemaan selvästi poliittisia tarkoituksia, koska suunnitelmaan kuuluu, että toinen näistä paikoista täytettäisiin saksalaisella, toinen puolalaisella. Kummankaan maan kansalaista ei nykyänsä ole tuomarien joukossa. Todennäköisesti asiaa ei Yleiskokoukselle esitettäisi näin jyrkässä ja yksipuolisessa muodossa, mutta johtavat vallat huolehtisivat kyllä ennakolta siitä, että yllätyksiä ei tapahtuisi, vaan että vaali todella suoritettaisiin mainittujen suuntaviivain mukaisesti.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C31.

ASIA:

Ministeri Erichin kertomus no 16.

Geneve

4/5 1927

SUOMEN LÄHETYSTÖ
KANSAINLIITTOSSA

N:o 190

GENÈVE
14, RUE CHARLES-BONNET

Toukokuun 4 päivänä 1927.

ULKOASIAINMINISTERIO		
6/477 lue. D. 27		
10/5-27	10	LIB.
	OSASTO	ASIA
5	C31	

Herra Ulkoasiainministerille,

Allekirjoittaneella on kunnia täten lähettää ~~o~~ kertomuksensa n:o 16. Vastamaan, Herra Ministeri suurimman kunnioitukseni vakuutus.

Ministeri:

R. Erich.

Herra Ulkoasiainministeri
Väinö VOIONMAA,
Helsinki.

Ministeri Erichin kertomus n:o 16 sisältää:

	Sivu
I. Jälkipoimintoja Sveitsin ja Neuvosto-Venäjän välisestä kompromissista	1
II. Landesgemeinde	3
III. Jälkikaikuja desarmement-komissionista	6
IV. Taloudellinen konferenssi	8
V. Valkoinen kirja	9

6/4772 Sae D. 1027

10/5-27

10	Liit.
OSASTO	ASIA
5	C31

Jälkipöytäkirjoja Sveitsin
ja Neuvosto-Venäjän välisestä
kompromissista.

Sanomalehdistössä on jatkunut kiivasta väittelyä tästä asiasta. On syytetty ulkoasiainjohtoa siitä, että se muka on vähemmän kunnialla tavalla peräytynyt jyrkältä kannaltaan, että se muka on jossain muodossa esittänyt anteeksipyyntöä, että se on alistunut vieraiden vaikutusten alaiseksi j.n.e. Huolimatta siitä että Sveitsin ranskankielinen sanomalehdistö on erityisesti suopea Kansainliitolle, jonka harrastuksesta tähän asiaan aikaisemmin olen krijoittanut, on juuri tämä osa sanomalehdistöä ankarasti moittinut sanomalehdistöä. Tieto siitä, että Neuvosto-Venäjä nyt tulee olemaan edustettuna taloudellisessa konferenssissa, on lähinnä ollut omansa kannustamaan tätä vastenmielisyttä. Havaittavana on myöskin, että liikemaailmassa ei odoteta suuriakaan tuloksia sulkujärjestelmän lakkauttamisesta.

Uudistuvissa moitteissa on epäilemättä hyvin paljon liiottelua. Kun esim. Journal de Genève huhtik. 29 p:nä kirjoitti, että Vorovskyn murhan teki yksityinen henkilö, jotavastoin Venäjällä olleita tai olevia Sveitsin kansalaisia koskeneet loukkaukset ovat olleet viranomaisista lähtöisin, on tämä tietysti totta, mutta tällöin jätetään huomioon ottamatta, että ydinkohtana Vorovskyn asiassa ei olekaan murha, vaan oikeuden vapauttava tuomio. Riippumatta siitä, kuinka arvostellaan Vorovskya ja hänen edustamaansa järjestelmää, esiintyy tuomio Venäjän kannalta katsottuna n.s. déni de justice-tapauksena, s.o. tuomioistuimen kieltäytyminen tällöin vieraan maan kansalaiselle antamasta säännön mukaista suojelua. Tätä ei luonnollisesti tarkoitettu miksikään repressaaliksi, vaan tuomioistuimen jury oli sillä kannalla, että bolshevikit ovat lainturvan ulkopuolella. Ja kuitenkin Vorovskylla oli diplomaattipassi!

Pitkänperjantain kompromissilla on kuin onkin ~~nyt~~ tahdottu päiväjärjestyksestä poistaa ~~se~~ tämä riitokysymys, mutta luultavalta näyttää, että se täällä vielä tulee saamaan parlamentaarisen jälkinäytännön. Kun molemmat kamarit kesäkuun alussa jälleen kokoontuvat, tulee hallitus ~~kes~~tomuksessaan käsittelemään tätäkin asiaa; niinikään pidetään mahdollisena, että siitä tullaan tekemään välikysymys. Voimassaolevan valtiosäännön mukaan tämä ~~tösin~~ ei vaikuta hallituksen asemaan, mutta se kuvastaa useilla tahoilla vallitsevaa käsityskantaa.

Landesgemeinde.

Kuten tunnettua on kaksi täysikanttoonia ja neljä puolikaanttoonia eli siis yhteensä kuusi valaliiton osavaltiota säilyttänyt ikivanhaista germaanilaisesta perinnäisoikeudesta lähtöisin oleven välittömän kansanlainsäädännön, josta usein käytetään referendua nimitystä. ^{Uusi kansa suorittaa} Takäläisistä diplomaateista varsinkin sellaiset, joilla on oikeustieteellisiä harrastuksia, mielellään käyttävät tilaisuutta jolloinkin käydäkseen näissä ainoilla tilaisuuksissa, jolloin kaikki kanttoonin täysivaltaiset miehet kokoontuvat yhdessä päättämään uusista laeista, suorittamaan tärkeimmät vaalit, päättämään erinäisistä taloudellisista kysymyksistä j.n.e. Keskusteltuani näistä asioista erinäisten henkilöiden kanssa sain kutsun sekä Urin että Appenzell Ausser-Rhoden ⁱⁿ tämän vuotiseen Landesgemeindeen. Pidin asianmukaisena käyttää tilaisuutta hyväkseni, sitäkin suuremmalla syyllä kun pidetään luultavana, että tämä ikivanha säännöstö lähitulevaisuudessa häviää tai ainakin menettää suurimman osan alkuperäistä merkitystään. Yksinkertaisissakin olosuhteissa nykyaikainen kehitys vaatii entistä suurempaa keskitystä ja jatkuvaisuutta julkisten asiain hoidossa, minkä vuoksi useat asiat, jotka alkuaan on ratkaistu kansankokouksessa paremmin soveltuvat paikallisen eduskunnan hoidettaviksi. Toiseksi valitetaan sitä, että kanttoonin pääpaikasta suhteellisen kaukana asuvien kansalaisten matkakustannusten vuoksi on vaikea saapua paikalle ja ottaa kokoukseen osaa, huolimatta siitä, että heille valtion rautatiellä myönnetään 50 % alennus. Entistä kireämmät puolueolot ovat niinkään omansa tekemään Landesgemeinden jossain määrin "vanhanaikaiseksi."

Päätin lähteä Urin kanttoonin Landesgemeindeen, jolla on kaikkein suurimmat traditsioonit jo siitäkin syystä, että se pidetään Altdorfissa, aivan lähellä Wilhelm Tellin syntymäkylää, sekä muutenkin ympäristössä, jossa silloisen vapaustaistelun päätapaukset perinnäistietojen ja runollisen esityksen mukaan suoritettiin. Kokouspaikkana on parin kilometrin päässä Altdorfista sijaitseva suuri niitty. Laissa tarkoin määrätyt juhlamenot

ovat säilyttäneet ikivanhan, ammoisina aikoina määrätyn luonteensa. Jättäen tämän seikan syrjään, koskettelen jälempänä eräitä kohtia, jotka oikeudelliselta ja poliittiselta kannalta näyttävät ansaitsevan huomiota. Mielenkiintoa herättää ensinnäkin se seikka, että ~~välillä~~ kansan välitön osanotto valtion asiain hoitoon Urissa on ~~käynyt~~ säilynyt puhtaampana ja laajempaan kuin missään muussa Landesgemeinderanttoonissa. Kaikista lainsäädäntöasioista päättää kansa itse, vaikka niiden valmistelu tietenkin kuuluu hallitukselle ja edustuselimille. Mutta niin suuri kuin kiintymys tuohon vanhaan valtiolliseen elinmuotoon näyttääkin siellä olevan, pidetään mahdollisena, että Landesgemeinde olojen pakosta muuttuisi neuvon antavaksi kokoukseksi. Sellainen kehityssuunta sitä vastoin, että se muuttuisi jonkinlaiseksi symboliksi, menneisyyttä muistuttavaksi kansanjuhlaksi, ei sitä vastoin ole todennäköinen, sillä aivan erityistä arvoa annetaan sille seikalle, että kaikki miespuoliset kansalaiset kaikkein kuullen saavat kerran vuodessa esittää ajatuksensa julkisista asioista. Siinä on nähtävästi asian ydin.

Osanotto tämän vuoden Landesgemeindeen oli harvinaisen runsas. Kanttoonissa on noin 22,000 asukasta; noin neljäntuhannen arveltiin olevan kokouksessa saapuvilla. Pääasiallinen mielenkiinto keskittyi, kuvaavasti kylläkin, erääseen vaaliasiaan, nim. kahden edustajan valitsemiseen valaliiton ylähuoneeseen (Ständerat, Conseil des Etats), joka, kuten tiedetään, suorastaan edustaa osavaltioita. Määrävinä puolueina ovat Urissa konservatiivinen kansanpuolue ja sen vastakohtana vapaamielinen eli radikaalinen puolue. Edellistä johtavat aivan kouraantuntuvalta tavalla katoolliset papit, jotka eivät nytkään säästäneet sanojaan. Vaikka vastapuolueeseenkin kuuluu miltei yksinomaan katoollisia aineksia, näytti näiden kesken vallitsevan hyvin kiihkeä vastakohta. Sellaista uskonnollis-poliittista kiihkoa, mikä useista lausunnoista ilmeni on meillä vaikeata käsittää. Useat puhujat menivät suorastaan henkilökohtaisiin ja vakaumus-ta koskeviin asioihin. Vapaamielisten ehdokasta, joka tätä ennen jo on istunut Ständeratissa, eräs vastapuolen puhuja väitti uskonnon viholliseksi ja vapaamuurariksi, minkä johdosta sanottu ehdokas, kaikista päättäen hyvin sivistynyt mies, vakuutti olevansa "gottesgläubig" ja "guter Christ" sekä

torjui vapaamuurari väitteen "als eine infame Verläumdung". Tämä vain kuvaavana esimerkkinä mainittuna. Taistelu päättyi siihen, että molemmat edustajat valittiin konservatiivisesta leiristä. Käsiteltävänä oli yksi ainoa lainsäädäntöasia, kansan aloitteesta vireille joutunut ja kunnallishallintoa koskeva; se hylättiin enemmistöpäätöksellä.

Pappien ohella olivat äänessä pääasiallisesti eräät asianajajat ja muut korkeammalla sivistystasolla olevat henkilöt; puheenvuoroa käyttivät kuitenkin myös eräät kansanmiehet. Keskustelussa sai kuulla sellaisia, sveitsiläiselle oikeuskäsitykselle ominaisia kiistakysymyksiä kuin sen, onko Landesgemeinde suvereeninen elin vai onko sen yläpuolella valtiosääntö, j.n.e.

Lopuksi voin mainita, että viranomaisten puolelta sain paljon huomiota osakseni.

(Kert.no 16, Bern, 3/5-27.R.E.)

Jäkiläukuja desarmement-
kommissionista.

Tästä asiasta, jota laajasti selostetaan ministeri Holstin ja minun yhteisessä kertomuksessa, mainitsen tässä vain seuraavat yleiset piirteet:

Kommissionin tähänastisen työn tulos jäi perin niukaksi. Nyt valmistunut luonnos oli oikeastaan aivan väkijoukon ponnistuksen tulos, kommissioni kun ei tahtonut hajaantua jättämättä jälkeensä mitään ulkonaista todistusta saavutuksistaan. On itsestään selvää, että tämä luonnos ei merkitse yhtään mitään, elleivät johtavat ^{vallat} ennen toista lukiemistä voi joutua suurempaan yksimielisyyteen keskenään. Oireita tähän on kyllä ollut olemassa. Niinpä kerrotaan, että Ranskalaiset laivastoasiassa ehkä voisivat hyväksyä englantilaisten vaatiman luokittelun, kunhan näiden neljään luokkaan lisättäisiin viides, erittäin tärkeä ja laajasisältöinen, joten se käytännössä jotakuinkin vastaisi ranskalaisten vaatimaa globaalitonnistoa. Tarkempia tietoja tämän asian yksityiskohdista minulla ei kumminkaan ole. Mutta joskin tämä, suurta mielenkuohua herättänyt kiistakysymys voitaisiin saada pääasiallisten riitapuolten kesken sovituksi, jää jällelle sekä kontrollikysymys että monta muutakin vaikeutta, joihin on tarpeetonta tässä sen tarkemmin puuttua.

Lordi Cecil oli näissä oloissa ilmeisesti haluton pääsiäisen jälkeen enään ottamaan osaa, kommissionin töihin, missä hänen oli täytynyt edustaa hänelle itselleen osaksi vierasta katsantokantaa. Briandin ja Paul-Boncourin välillä väitetään pääsiäisenä olleen erimielisyyksiä, minkä johdosta jälkimmäinen olisi närkästynyt ja ollut haluton tulemaan Genèveen takaisin. Jäähyväispuheessaan puheenjohtaja virkatehtävänsä mukaisesti koetti esittää asioita mahdollisimman optimistisesti, vedoten erityisesti sanomalehtimiesten ritarillisuuteen. Alkuaan suunniteltiin sellaista päätöstä, että seuraava istuntokausi ensisijaisesti olisi määrätty alkavaksi heinäkuun 15 p:nä, ollen kuitenkin puheenjohtajalla valta lykätä kokoontuminen myöhempään ajankohtaan. Kun kuitenkin sanomalehtimiehetkin olivat saaneet vihiä siitä, että tällainen päätös olisi tehty vain "pour sauver les apparences", luovuttiin siitä ja

päätös tuli sellainen kuin aikaisemmin on tiedoitettu. Yleisenä iskusanana on tietysti se, että yleinen mielipide tämän tuloksen johdosta tuntee suurta pettymystä; jotkut kuitenkin päinvastoin arvelevat, että "yleinen mielipide" jo on suurelta osalta unohtanut maailmansodan opetukset, eikä sanottavasti harrasta minkäänlaista désarmementia.

Suomella oli tavallaan johtava asema turvallisuuskysymyksessä ja sellainen johto sillä olisi voinut olla paljoo selvemmin, elleivät valtuuskunta olisi pitänyt ^{tätä asemaa/}eräissä suhteissa haitallisena. Keskusteluistaan meidän kanssamme Ranskan valtuuskunnan viimeaikainen puheenjohtaja kreivi Clauzel, lausui varmasti toivovansa, että neuvoston istuntokauden aikana kesäkuussa voitaisiin tarkemmin keskustella meidän sopimusehdotuksestamme, jota hänellä puolestaan ei ollut muuta kuin hyvää sanottavana. Myöskin Puolan ja Rumanian valtuutetut ovat ilmoittaneet olevansa valmiit jatkuvasti keskustelemaan asiasta, jotta mahdollisesti saataisiin aikaan yhtenäinen lopullinen ehdotus. Olisi suotavaa, että hallitus asiasta antaisi minulle tarkemmat ohjeet. Niinikään on tietysti välttämätöntä ajoissa suunnitella, millä tavoin Suomen puhevaltaa kesäkuussa kokoontuvassa finanssikomitean istunnossa on tarvittaessa käytettävä.

Taloudellinen konferenssi.

Huomenna, tsä. 4 p:nä kokoontuu Genèveissä Kansainliiton turvissa kansainvälinen taloudellinen konferenssi, jonka ohjelmaa erityinen komitea pitkät ajat on valmistellut. Enemmän kuin 40 valtiota tulee siinä olemaan edustettuna. Konferenssilla on puhtaasti neuvotteleva luonne ja valtuutetutkin ovat oikeastaan asiantuntijoita, joiden lausumat mielipiteet eivät sido asianomaista hallitusta. Valtuutettujen lukumäärä on noin 180, minkä lisäksi moni valtio on lähettänyt suuremman tai pienemmän määrän varamiehiä taikka toisen asteen asiantuntijoita. Konferenssin päätökset tulevat varsinaisesti olemaan suosituksia, joihin mikäli mahdollista pyritään pääsemään yksimielisesti.

Kun Lähetytö ei ole tässä konferenssissa välittömästi mukana ja kun Suomen valtuuskunta tietenkin Hallitukselle lähettää kaikki tarpeellisina pitämänsä tiedot, en aio tiedotuksissani kosketella sen toimintaa, mikäli eivät erityiset seikat anna siihen aihetta.

(Kert. n:o 16, Bern, 3/5-27. R.E.)

"Valkoinen kirja"

Désarmement commissionissa toimineet valtuutetut ovat suuresti valittaneet sitä, että se Valkoinen kirja, jonka hallitus jo viime helmikuussa hyväksyi julkaistavaksi ja jonka sisältö jo silloin komitean ehdotuksen mukaisesti oli tarkoin määrätty, valtuuskunnalle tuntemattomiksi jääneistä syistä ei vielä kukaan ole Genèveen saapunut, vaikka olisi ollut perin suotavaa, että sitä komissionin istuntokaudella olisi voitu asianomaisille jaella.

Valkoinen kirja säilyttää tietysti tämänkin jälkeen merkityksensä, ja toivottavaa olisi, että se vihdoinkin kesäkuun alkuun mennessä olisi täällä käytettävänäni, jotta kappaleita voitaisiin antaa m.m. Neuvoston jäsenille ja muilla lukuisille valtuutetuille ja toimihenkilöille, jotka silloin ovat Genèveessä.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C31.

ASIA: _____

Ministeri Erichin kertomus no 17.

Bern.

17/5 1927.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
BERNISSÄ

ENGLISCHE ANLAGE 6

toukokuun 17 p:nä 1927.

No 527.B.

Ulkoasiainministeriölle.

ULKOASIAINMINISTERIO		
No 8/478 Sac. D. 1927		
23/5-27	le	Liit.
ABIA	OSASTO	ABIA
5.	C31.	

Allekirjoittaneella on kunnia täten Ulkoasi-

ainministeriölle lähettää kertomuksensa numero 17.

R Erich.

Ministeri Erichin kertomus no

17

8/478 Sal. D. 27

sisältää:

23/5-27		L.H.
	OSASTO	ABIA
5	C31	Sivu

- I. Lähetystösihteeri Valvanteen asema Bernissä. 1
- II. Maaherra Roosin kirjelmä finanssiavusta 5
- III. Lordi Cecilin suhtautuminen finanssiapuun 7
- IV. Finlandia-filmin esitys Bernissä 8
- V. Sveitsin konsuliadustus Suomessa 9

(Kert. no 17, Bern, 17/5-27.R.E.)

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
		D. 13
	le	Liit.
RUUSU	ORANSSI	AGIA

Lähetystösihteeri Valvanteen
asema Bernissä.

Kun Bernissä ennen pitkää julkaistaan uusi diplomaattiluettelo ja kun myös kauppasopimusasia näytti antavan aiheuttauteen yritykseen, päätin, neuvoteltuani asiasta lähetystösihteeri Valvanteen kanssa, kääntyä poliittisen departementin puoleen siinä tarkoituksessa, että herra Valvanne otettaisiin listaan ainakin à titre d'absent. Pidin tarkoituksenmukaisimpana olla antamatta uutta noottia ja rajoittua suulliseen keskusteluun kansliapäällikkö Dinichertin kanssa, mutta samalla keskustelun yhteydessä antaa hänelle oheenliitetyn "aide-mémoiren" (liite no 1)

Heti keskustelun jälkeen laadin siitä seuraavan se-
lostuksen:

Ministeri Erichin ja ministeri Dinichertin välinen keskustelu
lähetystösihteeri Valvanteen asemasta Bernin diplomaattikunnassa,
toukokuun 14 päivänä 1927.

Kosketeltuaan aluksi kauppasopimusta ja eräitä muita asioita, min. Erich esitti min. Dinichertille aide-mémoiren ja pyysi Conseil Fédéralia uudelleen harkitsemaan, eikö se voisi suostua siihen min. Erichin esitykseen, että lähetystösihteeri Valvanne merkittäisiin Diplomaattilistaan "à titre d'absent".

Min. Dinichert lausui, ettei heille voi olla mikään mieluisampaa kuin nähdä hra Valvanne niin usein kuin mahdollista Bernissä, mutta jos hänellä ei täällä ole vakinaista asuntoa, on ylen vaikeata tehdä poikkeusta siitä Sveitsin hallituksen tehostamasta periaatteesta, että kaikki lähetystöihin kuuluvat henkilöt asuvat Bernissä. Moni lähetystö on tehnyt vakavia yrityksiä saadakseen siirtää toimintansa Genèveen ja useat ministerit

ovat käyneet hänen luonaan siitä puhumassa. Min. Dinichert puhui laajasti Liettuan ja Bulgarian tapauksista. Min. Erich esitti eräitä vastakkaisia tapauksia, eikä min. Dinichert voinut kieltää, että Conseil Fédéral nyt jo suostuu siihen, että jokin ~~vieras~~ diplomaatti on täällä kirjoissa, vaikkei hän juuri milloinkaan ole Bernissä. Min. Dinichert huomautti, että hän ei voi tietysti asiaa yksin ratkaista, vaan ensi tilassa esittää sen hra Mottalle, joka kuitenkin nyt juuri lähtee pariksi päiväksi matkalle. Itse puolestaan hra Dinichert tuntui olevan valmis puoltamaan sellaista järjestelyä, että hra Valvanne tulisi merkityksi à titre d'absent diplomaattilistaan. Hän ei tosin sanonut täysin käsittävänsä asian merkitystä, koska hra Valvanne milloin tahansa oli tervetullut tänne chargé d'affaires'ina. Min. Erich mainitsi, että hra Valvanteen täällä olo voi olla tarpeellinen muissakin tehtävissä, kuten äskeisissä kauppasopimusneuvotteluissa y.m.

Min. Dinichert myönsi nyt -- aikaisemmin siitä asiasta ei ole puhuttu -- ,että hra Valvanne kyllä voi toimia lähetystösihteerinäkin "d'une manière intermittante" jolloin Departement politique'ille joka kerran pienellä nootilla ilmoitettaisiin, milloin hra Valvanne tulee lähetystösihteerin tehtävissä Berniin. Tämän hän nimenomaan suositteli käytännöllisenä ratkaisukeinona. Min. Erich lausui, ettei tämä yksistään tyydytä, vaan sanoi toivovansa, että hra Valvanteen nimi olisi diplomaattilistassa. Min. Dinichert, joka sivumennen sanoen hra Valvanteesta lausui erittäin kiittävän arvostelun, lupasi puolestaan tehdä voitavansa tässä asiassa, mutta sanoi pitävänsä tarpeellisena, että Lähetystön pitäisi antaa "quelques garanties" siitä, että hra Valvanne todella aika ajoin toimisi täällä lähetystösihteerinä. Min. Erich lausui, että hra Valvanteen merkitseminen

diplomaattilistaan todella tulisi vaikuttamaan sen, että hra Valvanne tulisi olemaan useammin Bernissä. Tämän Min. Dinichert otti huomioon. Jos asia tulisi ratkaistuksi toivotulla tavalla ei tietysti hra Valvanneen asuntoon nähden olisi mitään vaikeuksia, mutta hra Valvanteella voisi silloin virallisesti olla pysyväinen asunto Lähetystössä. Jos hra Valvanne tulisi merkityksi diplomaattilistalle "à titre d'absent" ja hän tällöin olisi täällä jonkun kerran vuodessa ja jos tämä olisi Departementin tiedossa niin olisi mahdollista muille diplomaateille selittää, että hra Valvanne ei kuitenkaan ole yksinomaan "absent" vaan tällöin hän on myöskin "présent." Kuitenkin, jatkoi hra Dinichert, jos hän tämän esittää hra Mottalle, täytyy hänen kiinnittää min. Erichin huomion siihen, että tämä toistaiseksi olisi jonkinlainen "koe" (essai) tietysti ei Lähetystön herrojen takia vaan jotta Sveitsin hallitus tarvittaessa voisi palata entistä ankarammalle kennalle, jos jokin muu lähetystö tähän ennakkotapaukseen nojautuen esittää "des prétentions peu désirables." Voisihan olla mahdollista, että tämä "poikkeus" vaikuttaisi sen, että joku muu tulisi pyytämään, että hänen lähetystöönsä sovellettaisiin samaa menettelyä. Hra Dinichert toisti, että hän puolestaan haluaa olla meille mahdollisimman "agréable". Kun nyt sen seikan lisäksi, että hra Valvanne aina on tervetullut chargé d'affaires'ina, lisäksi tulee se nimenomainen vakuutus, että hän, diplomaattiluettelon merkitsemättömänäkin aika ajoin voi täällä toimia Lähetystön sihteerinä, min. Dinichert arveli erotuksen département politique'en ja Lähetystön kannan välillä jäävän jotenkin vähäiseksi. Min. Erich pysyi kuitenkin pyynnössään, että hra Valvanne otettaisiin listalle. Lopulliseksi vaikutukseksi jäi, että hra Dinichert

puolestaan tulee tätä hra Mottalle ja Conseil Fédéralille puoltamaan. Arvatenkin tekevät muut Conseillers fédéraux tietysti niinkuin hra Motta ehdottaa. Muuten sanoi min. Dinichert, että jos heillä puolestaan on joitakin muita toivomuksia tai ehtoja niin tulee hän niistä antamaan tiedon. Keskustelu, jota tässä on voitu vain pääpiirteissään selostaa, oli siihen määrään yksityiskohtainen, että se kesti lähes puolitoista tuntia.

Bern 17/5 27 Erich.

(Kert.no 17, Bern, 17/5-27.R.E.)

Maaherra Roosin kirjelmä
finanssiayusta.

Jo t.k. 10 päivänä kuulin Sihteeristön oikeudellisen osaston johtajalta, että Gottlandin läänin maaherra G. Roos, jonka tuumat n.s. sodanvaaravakuutuksesta ovat tunnetut ja jolle, hänen pyynnöstään, olen lähettänyt erästä finanssiapuehdotustamme koskevia asiakirjoja, äskettäin on pääsihteerille lähettänyt Kansainliiton finanssikomitealle toimittavaksi aiotun, erinäisiä aiheenantajia ("suggestions") sisältävän mietinnön. Pari päivää sen jälkeen sain itse maaherra Roosilta hänen jatkuvaa kaunista harrastustaan todistavan kirjeen ynnä mainitun mietinnön (liite 2). Tämän alkua vastaan voidaan tietenkin tehdä se muistutus, että Suomen finanssiapuehdotus ei ole lähtöisin hra Roosin ehdotuksesta, vaan syntynyt aivan itsenäisesti. Toinen asia on, että hra Roosin silloinen ehdotus jo keväällä 1925 oli silloisessa komiteassamme käsiteltävänä ja että myöskin komitean käyttämät finanssiasiantuntijat, herrat Lavonius ja Paasikivi, havaitsivat sen sisältävän moniaita kultajyväsia, joskin se, kelvatakseen vakavan käsittelyn lähtökohdaksi, oli todellisuuden pohjalla tehtävän tarkistuksen tarpeessa. Sellainen tarkistus koetettiinkin komiteassamme suorittaa, kuten sen asiakirjoista voidaan havaita.

Kuten ministeri Holstin ja minun kertomuksesta samoin kuin myös t.v. alussa Helsingissä koolla olleen komiteamme mietinnöistä havaitaan, on omia ehdotuksiamme laadittaessa luonnollisesti oltu täysin tietoiset toiselta puolen ihanteellisen, kaikkiin paktin 16 artiklasta johdettavien, pienelle valtiolle edullisten johtopäätösten varaan rakennettavan finanssiapujärjestelyn ja toiselta poliittisten reali-

teettien välisestä huomattavasta vastakohtaisuudesta. Mikään ei ole helpompaa kuin sen väitteen tekeminen, että jos rajoitutaan järjestämään n.s. ensi finanssiapu samalla tarkoin määräämättä, millä tavoin 16 artiklan mukaan suoritettavasta moninaisesta avustuksesta koituvat kustannukset on lopullisesti jaettava, tästä pahimmassa tapauksessa voi olla seurauksena, että hyökkäyksen uhriksi joutuneen vähäväkisen valtion selkään sidotaan velkataakka, joka voi käydä sille ylivoimaiseksi. Mutta täällä toimineiden valtuutettujen kertomuksissa selostetut keskustelumme varsinkin Sir Otto Niemeyerin ja Sir Arthur Salterin kanssa ovat osoittaneet, kuinka varovaiseen ja eräissä suhteissa epä-määräiseen ehdotukseen on pakko tyytyä, jos mieli saada mukaan Englanti, jonka myötävaikutuksesta finanssiapu pääasiallisesti riippuu.

Muuten saattaa olla hyvä, että mietintö sellainen kuin maaherra Roosin on omansa komitealle osoittamaan, kuinka kohtuullinen ohjelma sellainen kuin Suomen esittämä todella on.

Bern 17/5-27. Evidé

Lordi Cecil'in suhtautuminen
finanssiapuun.

Kun Lordi Cecil ei enää pääsiäisen jälkeen palannut désarmément-komissioniin, jotenka Suomen valtuutetuilla ei ollut mahdollisuutta uudelleen keskustella hänen kanssaan otsikossa mainitusta asiasta, päättivät he kirjeessä (liite 3) kääntyä hänen puoleensa. Lordi Cecilin, t.k. 10 p:nä päivätty vastaus (liite 4) on eräissä suhteissa mielenkiintoinen ja muuten siksi selvä, ettei ole tarvis sitä tässä kommentoida.

Omasta puolestani en havaitse olevan mitään estettä siihen, että tämä kirjeenvaihto, siinä käsitellyn asian tärkeyteen nähden, tiedotetaan muille lähetystöille.

Bern 17/5 27 Erik

(Kert.no 17, Bern, 17/5-27.R.E.)

Finlandia-filmin esitys

Bernissä.

Filmi esitettiin t.k. 16 päivänä Bubenberg-teatterissa. Kutsuttu oli noin 700 henkeä, saapuville oli tullut lähes 500, niiden joukossa huomattavia henkilöitä hallituksesta ja virkakunnista, diplomaatteja, sanomalehtimiehiä y.m. Kuvat herättivät suurta mieltymystä.

Bern 17/5 '27. Erich

(Kert. no 17, Bern, 17/5-27.R.E.)

Sveitsin konsuliedustus

Suomessa.

Bernissä on näinä päivinä oleskellut toimitusjohtaja Georg Fazer, joka piakkoin nimitettäneen Sveitsin konsuliksi Helsinkiin ja joka silloin saapi sveitsiläisen sihteerin avukseen. Omituista kyllä katsottaneen täällä, sen mukaan kuin hra Fazer itse on ilmoittanut, että hän jollain tavalla vielä on Sveitsin kansalainen. Koskapa hänen noin 90 vuotta sitten Suomeen muuttanutta isoisäänsä ei ollut vapautettu Sveitsin kansalaisuudesta.

Herra Fazerilla on kaikesta päätäten hyvin hyviä suhteita Sveitsin liikemaailmaan.

Bern 17/5 27 Erich

Liste 1

Aide-mémoire.

La Légation de Finlande se permet de suggérer à titre préliminaire la question de savoir si Monsieur Valvanne, secrétaire de légation, ne pourrait être porté sur la liste du Corps diplomatique à Berne comme absent. La Légation a l'honneur de fonder cette demande sur les considérations suivantes:

D'après loi finlandaise du 6 juillet 1925 et le *décret* du 25 février 1917, la représentation diplomatique de la Finlande en Suisse s'exerce, et auprès du Gouvernement fédéral, et auprès de la Société des Nations. La Finlande possède donc une légation à Berne et une délégation permanente à Genève. D'après les intentions de la loi et les dispositions administratives le chef de la Légation de Finlande à Berne et la secrétaire de cette légation doivent s'occuper l'un et l'autre en même temps de la représentation permanente de la Finlande auprès de la Société des Nations. En effet, M. Valvanne a été nommé secrétaire de la Légation de Finlande à Berne et présente en cette qualité aux hautes autorités fédérales.

Etant donné que les organes législatifs en Finlande ne seraient guère disposés à modifier l'ordre ainsi établi, il serait fort désirable que la contradiction existant à ce sujet, entre la loi et l'administration finlandaises, d'une part, et la situation réelle de M. Valvanne au point de vue de l'organisation diplomatique à Berne de l'autre, fût écartée, par le consentement du Département politique à ce que M. Valvanne soit admis dans la liste du Corps diplomatique à Berne, ne fût-ce qu'à titre d'absent.

D'après les intentions originales de la Légation de Finlande, M. Valvanne aurait eu un domicile fixe aussi bien à Berne

qu'à Genève. En effet, il a résidé à Berne pendant plusieurs semaines après que M. Erich y eut été accrédité comme ministre. Or, le fait que le Département politique n'a pas considéré utile vu les fonctions de M. Valvanne à Genève, de l'inscrire sur la liste du Corps diplomatique, fut de nature à rendre superflue son habitation ultérieure à Berne dès qu'il n'y accomplit pas les fonctions de chargé d'affaires.

Dans cette dernière qualité M. Valvanne a déjà eu l'honneur de représenter la Finlande auprès du Gouvernement fédéral à deux reprises, soit en tout pendant quatre mois environ. Aussi la Légation constate-elle avec gratitude que dans cette fonction M. Valvanne s'est toujours réjoui de la plus grande complaisance de la part des hautes autorités fédérales.

Etant donné que le délégué permanent de Finlande auprès de la Société des Nations doit nécessairement être assisté par M. Valvanne auquel, d'ailleurs, des fonctions de représentation diplomatique ont été confiées plus d'une fois, M. Valvanne ne pourrait, d'une manière continuelle, avoir sa résidence en dehors de Genève, la Légation finlandaise, tout en reconnaissant avec gratitude la haute courtoisie dont le Département politique a toujours donné des preuves à son égard, et tout en s'inclinant devant les considérations générales qui ont empêché les hautes autorités fédérales de reconnaître M. Valvanne, purement et simplement, comme secrétaire de la Légation de Finlande à Berne, se borne à demander que M. Valvanne soit inscrit sur la liste du Corps diplomatique comme absent.

Le ministre de Finlande se permet d'ajouter, à titre

personnel, qu'il apprécierait beaucoup la solution ci-dessus indiquée, non seulement pour des raisons d'ordre général, mais aussi en considération de la satisfaction qu'elle donnerait à M. Valvanne, jeune diplomate hautement qualifié, à qui sa situation actuelle en quelque sorte irrégulière ne laisse pas de causer un sentiment peu agréable.

Page 2

Au Comité financier de la Société des Nations Genève.

On m'a prié / puisque c'est moi qui ai pris l'initiative de la proposition d'assistance financière qu'a exposé le Gouvernement Finlandais à la Société des Nations / de développer dans un memorandum mes points de vue dans cette question. Je me permets donc d'exposer ce qui suit.

1.

Le Pacte de la Société des Nations suppose comme naturel que, dans certaines circonstances, un Etat victime d'agression reçoive une assistance financière. Le Gouvernement finlandais a proposé de régler cette assistance financière de sorte qu'un Etat victime d'agression dès le commencement des hostilités, puisse compter sur une contribution considérable aux frais qu'entraîne la guerre.

Des représentants du Gouvernement finlandais ont exposé qu'au moment d'une agression la victime de celle-ci ressentira, presque toujours, le besoin urgent de ressources financières extraordinaires il paraissait donc être la condition d'une assistance effective, que la Société des Nations, en vertu de l'engagement des ses Membres, procédait, dès le commencement des hostilités, par l'intermédiaire d'instituts financiers, à mettre les ressources nécessaires à la disposition de la victime.

Il est évident ^{que} la réalisation de la proposition du Gouvernement finlandais contribuerait beaucoup à la paix universelle. Mais il est aussi évident que des difficultés surgissent quand il s'agit d'organiser, d'une façon suffisante, l'assistance d'ordre financier que demande la situation de l'Etat attaqué.

Une telle assistance peut être faite avec l'obligation de restituer l'argent reçu, ou sans cette obligation.

Dans le premier de ces deux cas ^{Si une restitution de l'argent doit avoir lieu} / l'Etat qui a reçu l'assistance financière serait obligé, non seulement de faire des dépenses pour remédier aux dévastations et aux dégâts, suites naturelles de la guerre, mais encore de payer un amortissement et des intérêts, qui peseraient lourdement sur le pays et peut-être l'écraserait complètement. Il pourrait donc arriver que le peuple qui a fait les plus grands sacrifices dans la lutte contre ~~les~~

2.

un ennemi commun, aurait à payer les subsides assez insignifiants d'une autre puissance quand l'enjeu du belligérant a été les vies et les biens de ses citoyens tandis que l'autre n'a dépensé que de l'argent. Celui qui a sacrifié les plus sera donc pendant des générations tributaire de celui qui a moins sacrifié.

Il faut absolument prévenir une si criante injustice.

Il me semble donc qu'on doit arranger cette question de sorte qu'un Etat victime d'aggression reçoive une assistance financière sans être obligé de restituer l'argent reçu.

II.

Si une telle assistance doit être accordée, et cela encore dans une grande étendue, on ne peut pas attendre qu'au commencement d'une guerre tous les Etats soient capables de faire des dépenses. La guerre pourra menacer certains de ces Etats aussi, et alors ils auront besoin eux-mêmes de tous les moyens dont ils pourront disposer.

Il est donc absolument nécessaire de prendre pendant la paix des mesures qu'en occasion de guerre l'argent nécessaire soit accessible. Cela pourrait s'effectuer, si les Etats pacifiques se réunissaient à une institution - dirigée par la Société des Nations - ayant pour but de recueillir parmi les sociétaires les moyens nécessaires et les administrer. Autrement dit on créerait une assurance contre la guerre.

Quants aux statuts de cette institution il suffit de dire qu'ils doivent contenir une disposition qu'en cas de secours, on fera considération principalement aux circonstances suivantes:

offre d'un Etat de remettre à l'arbitrage la démêlé qui a porté au conflit;

déclaration quand le tribunal arbitral a prononcé sa sentence, de vouloir s'y conformer,

bonne volonté à négocier soit par arbitrage ou par le Conseil de la Société des Nations;

et autres mesures temoignant d'un volonté pacifique.

Un Etat aidant avec ses forces militaires un autre Etat injustement attaqué, doit aussi avoir le droit de recevoir de l'Institut du secours .

III .

Les contributions des Etats à l'Institut pourront être repartis d'après des principes différents. On pourrait prendre en considération la situation plus ou moins exposée d'un pays et d'autres circonstances influant le besoin de secours; partant des conditions économiques et des revenus des Etats, on pourrait faire valoir qu'un Etat avec de bonnes ressources aurait à payer une somme proportionnellement plus grande qu'un Etat qui aurait peu de ressources; un autre expédient serait de conformer l'obligation de paiement de chaque pays au nombre de ses habitants.

Une telle contribution des Etats différents, comporterait une augmentation des taxes et des impôts. Mais si cette contribution est assez limitée, par exemple le dixième ou le vingtième d'un dollar par an et par habitant, cet inconvénient doit être richement compensé par la diminution des frais de la défense nationale qui serait une suite de la réalisation de cette proposition.

IV .

On a lieu de supposer que les moyens financiers payés seront placés soit en bons, soit dans les banques, soit d'une autre manière.

Les stipulations détaillées quant au placement ne me paraissent pas nécessaires, On a le droit d'attendre ^{les moyens de} que ceux qui recevront la commission très exigeante d'administrer/l'Institut se montrent capables de remplir cette tâche difficile et que les reviseurs de l'administration, de moyens financier qui seront probablement nommés et qui auront à suivre continuellement et attentivement cette administration, ne manqueront pas de faire des admonitions s'il est question d'un placement dont la sécurité ne sera pas incontestable. Pourtant il conviendrait peut-être de stipuler que les obligations appartenant à l'Institut, ses dépôts aux différents banques et autres valeurs doivent être payés en or. Il faut aussi qu'ils ne soient pas valables dans les mains d'un porteur quelconque sans avoir été transportés sur lui

4.

Mais si l'on doit apporter beaucoup de soin à un placement sûr des moyens financiers, il n'est pas aussi important qu'ils soient faciles à toucher. S'il faut envoyer des contributions à un Etat belligérant, l'Institut peut faire des emprunts et mettre l'argent emprunté à la disposition de cet Etat. Or, il pourra arriver que cet argent ne peut être transporté à l'Etat en question, alors celui-ci doit faire lui-même des emprunts de guerre garantis de l'Institut qui se chargera d'amortir ces emprunts et d'en payer les intérêts.

De cette manière on évite l'obligation de vite réaliser les moyens, en cas de guerre, ce qui ne s'effectuera probablement pas sans pertes considérables.

Les contributions des différents pays ne doivent pas être soustraites à la vie industrielle des pays en question. Conséquemment chaque pays doit avoir - en général - le droit de disposer d'une somme d'argent correspondant au montant que les pays a payé à l'Institut.

V.

La volonté sérieuse de collaboration entre les Etats que la Société des Nations a prouvée à plusieurs occasions, montre clairement qu'un travail assidu pour la paix sera continué par la Société des Nations, pourtant l'effet de ce soutien dépendra en grande partie de la force réelle dont elle pourra disposer. Une des forces les plus effectives c'est l'argent.

Un arrangement ayant pour conséquence des contributions financières considérables et sur lesquelles un Etat victime d'agression pourrait compter, sans faute diminuerait beaucoup l'envie de se battre et rendrait les Etats plus disposés à mener une politique pacifique, L'Etat attaquant saurait bien que l'Etat attaqué recevrait une aide financière très effective, tandis que lui-même, par suite de blocus des Etats appartenant à la Société des Nations, serait en réalité privé de la possibilité des emprunts.

Une diminution des charges de la défense, voilà la grande question de laquelle

5.

dépend la guérison de l'Europe.

Mais sans sécurité aucun désarmement.

Un pas vers la sécurité fut fait à Genève.

Un autre à Locarno.

Certainement les résolutions prises à ces deux lieux seront d'une grande conséquence quand il s'agit de conserver la paix en Europe et dans le monde entier.

D'autres démarches encore, d'autres démarches efficaces doivent être faites pour défendre le monde des guerres funestes, pour sauver la civilisation.

Visby, Suède, le 5 mai 1297.

Raas

Gouverneur de Gotland

Ancien Ministre sans portefeuille.

Copy.

Lute 3

April 28th, 1927

N:o 178

Dear Lord Cecil,

During the course of the conversation you were good enough to grant us on the 11th inst., you expressed your great satisfaction that the Finnish proposal concerning a first financial assistance to a State, victim of an aggression, had been favourably received in Great Britain.

This statement of yours was, we need hardly add, of particular ~~ly~~ importance to us, as, on the other hand, we can not conceal that in our own country and, very likely, in many other countries also, public opinion seems to feel a certain disappointment with regard to the comparatively meagre results of the deliberations of the Disarmament Committee. It would, therefore, be the more important that the elaboration of a plan of aforesaid financial assistance could lead, without any considerable loss of time, to a satisfactory result. Moreover, it ought to be easier to carry through this form of assistance than the economic or the military aid.

Furthermore, it seems to us to be very desirable that something ^{made} were to encourage the small States, neighbours of Russia, to render

The Right Hon.

The Viscount Cecil of Chelwood, K.C.

L o n d o n.

serious resistance to the temptations made by Russia with a view to separating them from the League of Nations. It would be in this respect quite useful to offer them something concrete to strengthen their capacity of defence.

Financial assistance seems to deserve particular attention in other respects also. Thus the more stress is laid upon the preventive character of the work of the League and the more its functions will be developed in this direction, the more attention should be paid to the preventive character of the financial assistance. Even in case the financial aid would not alone be sufficient to prevent an outbreak of hostilities between Great Powers, it must, at any rate, be some importance that a small State will not be exposed to the coveting of greater neighbours and succumb immediately at the first outbreak of hostilities. This is the more important as we know only too well that even such a comparatively small trouble may lead to an international conflagration.

It goes without saying that we fully realise the decisive importance of the British attitude in this respect. As we furthermore know how deeply interested you personally have always been in the vital problems of small nations, we take the liberty to beg you once more to use your invaluable influence that the question of the first financial assistance may in due time get an as favourable solution as possible. We enclose a small number of documents relative to this question.

We have the honour to be,
dear Lord Cecil,
your humble; obedient servants

RAFABEL ERICH
(signed)

RUDOLF HOLSTI
(signed)

Lite 4

COPY.

From the
Chancellor of the
Duchy of Lancaster

Treasury Chambers,
Whitehall, S. W.1.

May 10th 1927.

Gentlemen,

I have to acknowledge with very many thanks receipt of your letter of the 28th. April.

I always understood that the Finnish proposal with regard to the financial assistance to a State, victim of an aggression, was put forward as part of the solution of the general problem of Disarmement. Certainly as far as the British Government is concerned, I do not think they would entertain any such proposal by itself and apart from Disarmement. Subject to this governing condition, the British Government would be very glad to consider any proposition on the subject which is approved by the Financial Committee of the League of Nations. I understand that that Committee is likely to take the matter into their consideration in the very near future.

Yours faithfully

(signed)

CECIL

La Delegation Permanente de Finlande.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C31.

ASIA:

Ministeri Erichin kertomus no 18.

Geneve.

9/5 1927.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
KANSAINLIITTOSSA

N:o 536.B.

GENÈVE

14, RUE CHARLES-BONNET

Toukokuun 19 päivänä 1927.

KOASIAI

10 / 478 Sac. 27

27/5-27

N_o

5 CSI

Herra Ulkoasiainministerille,

Allekirjoittaneella on kunnia täten lähettää kertomuk-
sensa n:o 18.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, suurimman kunnioituk-
seni vakuutus.

Ministeri:

R. Erich

Herra Ulkoasiainministeri
Väinö VOIONMAA,
H e l s i n k i.

LKO: 10 478 las. 27

Ministeri Erichin kertomus

27/527

n:o 18

sisältää:

5 CBI

I.	Yhdysvaltain yhtyminen Courin perussopimukseen	Sivu 1
II.	Kansainvälisen oikeuden kodifiointi	3
III.	Paktin 16 artikla	4
IV.	Keskustelu herra Madariagan kanssa eräistä "désarmement" asioista	5
V.	Taloudellinen konferenssi ja tilapäinen edustus	7
VI.	Kauppasopimus	9
VII.	Bolshevikkivaltuutetut Sveitsissä	10
VIII.	Sveitsin taloudellinen tilanne	12

Mainituista tiedoista päätetään on kaksikymmän kuukauden kuluessa
ja U.S.A:n edelleen havaittavaksi tulevat yleiset "The American People"
sitten ja kaksikymmän a.m. eräs kirjelmä, jossa "The American People"
sitten järjestyksessä on kaksikymmän kuukauden kuluessa
sitten kaksikymmän ja jossa todetaan, että nämä kaksikymmän kuukauden
kansainväliset valtiot U.S.A., Japan ja Yhdyneet valtiot
on ristiriitaa.

Yhdysvaltain yhtyminen
Courin perussopimukseen.

OLKO
10 478 lae. 27
27/5-27

5 CSI.

Tämän kuun 10 päivänä kävin keskustelemassa Sihteeristön oikeudellisen osaston johtajan Mc. Kinnon Woodin kanssa, ja oli tällöin kysymys otsikossa mainitusta asiasta. Jo syyskuun 30 päivänä 1926 päivätyssä kertomuksessani n:o 9 lausuin sen varman olettamuksen, että viime syyskuussa tässä tarkoituksessa pidetty konferenssi, joka siinä edustetuille valtioille merkitsi suurta nolausta ja alistumista U.S.A.:n tavattomiin vaatimuksiin, ei sittenkään tulisi joltamaan perille, koskapa U.S.A., kaikesta noiden valtioiden alttiudesta huolimatta, ei sittenkään olisi tyytyväinen, näiden kun oli ollut mahdotonta kokonaan niellä kaikki U.S.A:n ehdot. Näin on todellisuudessa käynytkin. Siksipä myös herra Mc. Kinnon Wood saattoi vakuuttaa, että U.S.A. kaikesta päättäen toistaiseksi jää Courille vieraksi. Hän antoi minulle luettavaksi Yhdysvalloille tähän mennessä annetut vastaukset—yhteensä n. 24—jotka kaikki merkitsevät myönteistä kantaa ja useimmissa tapauksissa ovat laaditut konferenssin puheenjohtajan tiedottaman kaavan mukaisesti. Mielipahakseni huomasin, että m.m. Puola ja Viro ovat tätä menettelyä noudattaneet, huolimatta siitä, että tuossa kaavassa annetaan eräänlainen hyväksyminen Courin Itä-Karjalan asiassa omaksumalle kannalle (vrt. Ulkoasiainministeriölle marraskuun 12 päivänä lähettämäni kirjelmään, kirjelmä n:o 285 B.) . Sitävastoin en voi olla lausumatta tyydytystäni siitä, että Suomi ei ole mukana niiden valtioiden kuorossa, jotka oikeudellisia näkökohtia syrjäyttäen ovat rientäneet noudattamaan syyskuun konferenssin kuolleenä syntyneitä ehdotusta.

Mainituista tiedoista päättäen on kuitenkin useilla tahoilla U.S.A:ssa edelleen havaittavana voimakas pyrkimys "liittyä Couriin" Siitä on todistuksena m.m. eräs kirjelmä, jonka "The American Foundation" niminen järjestö on lähettänyt erinäisille arvovaltaisina pitämilleen henkilöille ja jossa todetaan, että monet tuhannet U.S.A:n kansalaiset valittavat U.S.A. kannan ja konferenssin päätöksen välisiä ristiriitä.

Kertomus n:o 18, Genève 19/5 -1927 R.E.

Liitän tähän sen vastauksen (liite n:o 1), jonka olen sanotulle järjestölle lähettänyt, ja niinkään etevän brasilialaisen lakimiehen, entisen ambassadöörin Fernandesin kirjaseen (liite n:o 2) jossa, tosin kelvottomilla keinoilla, pyritään sovittamaan tuo ristiriita.

Lopuksi voin mainita, että myöskin Sir Eric Drummond ollessaan äsken luonani päivällisillä sanoi suuresti epäilevänsä, olisiko sellainen menettely, jota konferenssi oli suositellut ja jonka mukaan Yhdysvallat Couria koskevissa asioissa olisivat Assembléessa ja Neuvostossa mukana, paktin mukaan mahdollinen vai eikö sellainen järjestely vaatisi paktin muutosta.

Kansainvälisen oikeuden
kodifointi.

Edellämainitussa keskustelussa kosketeltiin myös otsikossa mainittua asiaa. Lähiaikoina julkaistaan kodifointi komitean raportti Neuvoston kesäkuun istunnossa käsiteltäväksi. Se mielipide näyttää yleiseltä, että komitean suosittelemat alat eivät vielä ole kodifioitaviksi kypsyneet. Se into ja harrastus asiaan, joka pari, kolme vuotta sitten vallitsi, on kuin onkin huomattavasti laimennut. Kun vallankin Suur-Britannia on aluevesien laajuuskysymyksen kodifioinnille vastahakoinen, on kiinnostavaa nähdä, kuinka Neuvosto asiaan suhtautuu. Toisaalta on juuri viimeainitulla alalla kansainvälisen oikeuden instituutti tehnyt merkityksellistä työtä. Toivon voivani piakkoin lähettää Ulkoasiainministeriölle sen tätä asiaa koskevat mietinnöt ja uudistan aikaisemmin tekemäni ehdotuksen, että juuri tämä ala olisi meilläkin saatava valmistelun aiseksi.

Muut kodifioitaviksi suositellut kysymykset ovat: kansalaisuus-suhteet, valtioiden vastuuvollisuus, diplomaattiset oikeudet, kansainvälisien kodifointien toimintamuodot, meren eläinkunnan suojeleminen, merirosvoisuus.

Paktin 16 artikla

Kertomuksessani n:o 14, maaliskuun 22 päivältä 1927, olen käsitellyt Neuvoston 8/12 -26 tekemää päätöstä taloudellisten sanktioiden toimeenpanoa koskevien lainsäädännöllisten toimenpiteiden tiedottamisesta sekä lausunut käsitykseni Suomen puolelta mahdollisesti annettavasta vastauksesta. Oikeudellisen osaston johtajalta sain tämän kuun 10 päivänä suureksi hämmästyksekseni kuulla, että Suomi jo maaliskuun 18 päivänä oli Sihteeristölle ilmoittanut vastauksensa. Sen johdosta pyydän saada viitata Lähetystön samaan aikaan kuin tämä kertomus lähettämään kirjelmään, jossa esitetään, että mainitunlainen tiedotus johdonmukaisesti tapahtuisi Lähetystön välityksellä. Vastauksen antaneita valtioita on yhdeksän, niiden joukossa Englanti, Ranska ja Ruotsi, jonka viimeksimainitun vastaus julkituo miltei täsmälleen saman ajatuksen, jota minä kertomuksessani n:o 14 olin puoltanut lausuttavaksi. Yksityiskohtiin nähden mainittakoon vain, että Englanti asettuu kokonaan kielteiselle kannalle siihen kyseeseen nähden, onko taloudellisten sanktioiden turvaaminen lainsäädäntö-tietä tarpeellinen tai suotava (nécessaire ou désirable). Samanlaista käsitystä Italiakin edustaa eikä yksikään valtio näytä olevan erikoisen halukas ensimmäisenä sitoutumaan. Pidän tarpeellisena kotimaiseen lainsäädäntöön nähden nimenomaan huomauttaa, että saattaa olla hyvinkin tarkoituksenmukaista säätää tällaiset velvoitukset vastavuoroisuuden ehdolla.

Ranskan vastaus on erityisen mielenkiintoinen kun viitataan erääseen, tähän mennessä tietääkseni vasta kamarin hyväksymään lakiehdotukseen "Loi sur l'organisation de la nation pour la guerre", jonka mukaan hallituksella olisi valta aiheen ilmaantuessa ryhtyä "paktin" edellyttämiin toimenpiteisiin. Tällainen valtuutus on mielestäni miltei ainoa käytännöllisesti tehoava ratkaisu. En vielä ole voinut saada käsiini mainittua lakiehdotusta, mutta sen saatuani toivon voivani asiaan palata.

Kertomus n:o 18, Genève 19 /5 -27 R.F.

Keskustelu herra Madariagan kanssa
eräistä "désarmement" asioista.

Tämän kuun 19 päivänä kävin keskustelemassa herra Madariagan kanssa, joka viimeksi on toiminut commission préparatoiren pääsihteerinä tämän komissionin koko toiminta-aikana. Kysymykseeni, onko kuulunut mitään lähinnä Englannin ja Ranskan välisistä neuvotteluista niiden erimielisyyksien mahdolliseksi poistamiseksi, joita molempien kesken komissionissa vallitsi, herra Madariaga vastasi, että sellaisia tietävästä ei ole ollut ja että niitä kaiketi tullaan käymään kesäkuussa alkavan englantilais-amerikkalais- ja japanilaisen erikoiskonferenssin jälkeen, Englanti kun tätä konferenssia varten haluaa säilyttää aivan vapaat kädet.

Toiseksi herra Madariaga arveli "désarmement" kysymyksiä—sanan laajimmassa merkityksessä—laajassakin määrin esiintyvän ensi yleiskokouksessa. Pääsihteeristön vuosikertomukseen liittyy laaja selostus désarmement-komissionin työstä (sekä yksityisestä asevalmistuksesta). Sekä 11 art. että 16 art. tulevat Neuvoston tunnettujen päätösten mukaisesti ja ennakkovalmistusten nojalla käsiteltäviksi osittain I, osittain III komissionissa. Herra Madariaga arveli näiden asian tulevan olemaan hyvin-kin etualalla. Tahdon erityisesti alleviivata tätä seikkaa siltä varalta
että herra ^{Ulkoasiain}ministeri harkitsisi sen antavan aihetta kotimaassa suoritettavaan komiteavalmisteluun.

Tässä yhteydessä esitin sen ajatuksen, että ministeri Holsti olisi erittäin sopiva ensi yleiskokouksen III komissionin puheenjohtajaksi. Herra Madariaga myönsi ministeri Holstin suuren asiantuntemuksen tällä alalla ja hänen muut hyvät edellytyksensä sekä kehoitti minua esittämään ajatuksen pääsihteerille.

Ainoa seikka, jonka herra Madariaga arveli mahdollisesti voivan puhua sitä vastaan oli se, että Suomen asema III komissionissa ^{silloin} voisi olla jossain määrin sidottu. Kun kuitenkin otetaan huomioon, että meillä tuskin nyt on syytä pyrkiä omakohtaisesti näitä asioita ajamaan ja kun ne melkoiselta osalta esiintyvät myös III komissionissa, en katsoisi sanotun näkökohdan olevan esteenä. Ellen saa vastakkaiseen suuntaan meneviä ohjeita, lienee minun lupa käsittää asia niin, että hallitus pitää mainitun

Kertomus n:o 18, Genève 19/5 -27 R.E.

(aiheenannon jatkuvaa kehittämistä otollisena.

²⁵ Kesäkuun 6 p:nä kokoontuvan finanssikomitean ohjelmasta en ole voinut saada tarkempia tietoja . Sihteeristön finanssiasiantuntijat ovatkin viime aikoina olleet kokonaan kiinnitettyinä taloudelliseen konferenssiin.

... konferenssiin, jota on ai talle jatkassa niin talousministeriön kuin myös muu-
tenkin yhteistyö laulilla. Sen päätöksentekijä on, kuten tiedetään, ...
... konferenssiin on tässä asiassa ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...

... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...

... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...

... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...
... konferenssiin on ...

Taloudellinen konferenssi
ja tilapäinen edustus
yleensä.

Taloudellisesta konferenssista näyttää sekä sityys olevan vallalla, että se ei tule jäämään niin tuloksettomaksi kuin alussa jottenkin yleisesti luultiin. Sen päharrastus on, kuten tiedetään, kohdistunut tullipolitiikkaan, ja konferenssi on tässä asiassa asettunut kannattamaan vapaata kauppaa. Tähän suuntaan on tosin vaikeasti yhdistettävissä se tullipolitiikka, jonka ^{lle} Ranska, konferenssin alkuunpanija, viiemeksi on asettunut, ja joka m.m. Sveitsille nykyänsä tuottaa paljon päänvaivaa.

Aikaisemmin mainituista syistä en tässä ryhdy sen enempää käsittelemään mainittua konferenssia. Lähetystö on luonnollisesti tehnyt voitavansa antaakseen Suomen valtuutetuille kaikkea tarpeellista apua. Lähetystö ^{oli} ~~xi~~ olettanut, että valtuuskunta käyttäisi Lähetystön mukavaa huoneistoa kokous- ja neuvottelupaikkana, kuten viime vuoden yleiskokous sekä varustusten vähentämiskommissionissa toiminut valtuuskunta ovat tehneet. Sellaista menettelyä lieneekin syytä vastaisuudessa yleisesti noudattaa, koska erityisen kalliin hotellihuoneen vuokraaminen tätä tarkoitusta varten tuottaa tarpeettomia kustannuksia. Siksi pä olikin viime syksynä määrätty, että Assemblée-valtuuskunta ei saisi vuokrata erityistä konferenssihuonetta.

Tutustuttaakseni alustapitäen valtuutettuja Kansainliiton pääsihteeriin ja muihin johtaviin henkilöihin, Sveitsin päävaltuutettuun y.m. olin jo t.k. 6 p:nä kutsunut heidät suuriin päivällisiin, joissa heillä oli tilaisuus tehdä tuttavuuksia.

Pidän luonnollisena, että valtuutetut kertomuksessaan tulevat tyydytyksellä toteamaan sen avun, jonka Lähetystö on voinut heille antaa suorittamalla valtuutettujen kansliatyöt sekä lisäksi jatkuvasti avustamalla heitä ranskan- ja englanninkielisten tekstien laatimisessa

tai tarkastamisessa. Kun minulla itselläni ei tässä suhteessa ole mitään ansioita, saatan avomielisesti antaa lähetystösihteerille ja kanslisteille täyden tunnustuksen siitä täydestä avusta, jonka ovat valtuuskunnalle ~~suorittaneet~~ antaneet. Tämä seikka antaa minulle aihetta muutamiiin yleistä laatua oleviin huomautuksiin.

Kokemus on jo ennättänyt osottaa, kuinka tavattoman ~~öljöö~~ paljon työtä Sveitsissä olevalla Lähetystöllä, varsinkin alituisen tilapäisen edustuksen johdosta, on, ja kuinka välttämätöntä oli, että Genèveen virastoon tämän vuoden alusta asetettiin kanslisti, jonka lähimpänä velvollisuutena on huolehtia tilapäisen edustuksen tarpeista. Tämän johdosta sekä käyttämällä hyväkseen Bernissä olevan kanslistin apua, milloin niin, että hänelle lähetetään töitä Genevestä, milloin niin, että hänet tilapäisesti kutsutaan Geneveen, milloin taas niin, että jokin valtuutettu käy töitä suorittamassa Bernissä, on Lähetystön ollut mahdollista suoriutua ensiksikin kahden kuukauden "désarmément-töistä", sittemmin piakkoin päättyvästä konferenssista.

Mahdollisten erimielisyyksien ja väärinkäsitysten välttämiseksi Lähetystö on pitänyt tarpeellisena laatia ehdotuksen Lähetystön työvoimien ja tilapäisten valtuutettujen välisiä suhteita koskeviksi ohjeiksi sekä lähettänyt sen Ulkoasiainministeriön hyväksyttäväksi.

Kauppasopimus.

Kuten sähkötiedotuksistamme ilmenee, on Lähetyttö yksissätoimin pääkonsuli Savolahden kanssa viime aikoina Genèvessä jatkamat johtaja Stuckin kanssa aikaisemmin käytyjä neuvotteluja. Ihmetykseksemme saatoimme t.k. 17 p:nä todeta, että ~~Sv~~aitsin sanomalehdistölle oli annettu sellainen tieto, että kauppasopimus jo oli asiallisesti valmiina ja ainoastaan tavanmukaisia muodollisuuksia vaille. Tultuani t.k. 18 p:nä takaisin Genèveen selitti herra Stucki asian minulle niin, että hän keskustellessaan t.k. 13 p:nä konferenssissa herra Savolahden kanssa oli saanut sen käsityksen, että Suomen puolelta kaikki jo oli selvillä. Oikaisuistani ja rauhoittavista ilmoituksistani huolimatta hän oli tappuvainen pitämään kiinni tästä käsityksestä, joka ilmeisesti myöskin oli annettu talousdepartementinpäällikölle, liittoneuvos Schulthessille, joka lähtöni jälkeen oli minua tavotellut Bernissä. Katsoen vielä jällelläolevien erimielisyyksien peräti vähäiseen merkitykseen, toivon varmasti, että tämä kauan vireillä ollut asia ennen hra Savolahden lähtöä voidaan saattaa tyydyttävään ratkaisuun. Hra Savolahti aikoo heti konferenssin päätyttyä tässä tarkoituksessa tulla Berniin.

(Kert.18, Genève, 19/5-27.R.E.)

Bolshevikki-valtuutetut Sveitsissä.

Venäläisten täällä oloa on varsinkin alkuaikoina kovasti seurattu ja kommentoitu. Konferenssissa he ovat esiintyneet milloin selvästi agitatorisesti, milloin hillityn vakuuttavaksi tarkoitettulla tavalla. Heidän tulostaan on m.m. tiedetty kertoa, että he Baselin asemalla eivät ottaneet vastaan muita kuin sikäläisen kommunistilehden toimittajan tohtori Wieserin, saatuaan kuulla, että puolueen johtaja tri Welti ei ollut saapunut heitä tervehdintään. Sir Eric Drummond kertoi minulle, että he jo tulonsa jälkeisenä päivänä klo 7 aikaan aamulla olivat pyrkineet hänen puheilleen valittaakseen sitä liian ankarsa poliisivalvontaa, jonka alaisiksi he olivat joutuneet. Todellisuudessa tämä olikin ollut erittäin tarkkaa ja voimakasta, niin, että heitä joka askeleella seurattiin, mikä tietysti pääasiallisesti johtui siitä, että pelättiin venäläisten mahdollisesti voivan joutua väkivaltaisuuksien tai häväistysten alaisiksi, nyt näyttää asia kuitenkin tyydyttävällä tavalla järjestyneen.

Yleinen mielipide Sveitsin ja Venäjän kompromissin johdosta ei vielä ole täysin rauhoittunut, ja luonnollista on, että Suurbritannian viime aikaiset vakavat selkkaukset bolshevikkihallituksen kanssa ovat antaneet "vettä myllylle" kaikille niille, jotka ovat pitäneet tuota kompromissia vakavana harhauskuna. Asia on muuten aiheuttanut harvinaisen ja erikoislaituisen valtio-oikeudellisen erimielisyyden liittohallituksen ja Fribourgin kanttoonin hallituksen (valtioneuvoston) välillä. Liittoneuvostolle lähettämässään kirjelmässä kanttoonin hallitus, nojautuen liittovaltiosäännön 93 artiklaan, jonka mukaan kanttoonit voivat käyttää alote oikeutta, moitti liittoneuvostoa siitä, että se muka oli tehnyt anteeksipyyntöä sekä ilmoitti todennäköisesti panevansa asian liittoparlamentissa vireille.

Kun Conseil fédéral'in vastaus on monessa suhteessa kuvaava ja mielenkiintoinen, liitän sen tähän (liite ³2). Siitä havaitaan, että herra Motta jyrkästi torjuu sen syytöksen, että hän olisi pyytänyt venäläisiltä anteeksi, sekä tehostaa sitä, että venäläiset kaikista kompromisseista riippumattakin vapaasti olisivat päässeet tulemaan Kansainliiton edustuskokouksiin. Mitä taasen kysymyksen sisäiseen, valtio-oikeudelliseen puoleen tulee, olen hallitustaholta saanut tietää, että hallitus katsoo liittovaltiosäännön 93 artiklan koskevan ainoastaan lainsäädännöllistä alotetta; sitä vastoin kanttoonien hallituksilla ei olisi mitään valtaa kontrolloivasti puuttua Conseil fédéral'in hallintotehtäviin eikä niiden johdosta aiheuttaa esim. välikysymyksiä liittoparlamentissa (toinen asia on tietysti, että kanttooneja suorastaan edustavan Ständeratin jäsenetkin voivat sanotunlaista valvontaa harjoittaa). Varsinkin ulkopoliittikan alalla Liittohallitus johdonmukaisesti tarkoin valvoo sitä, etteivät osavaltiot ulottaisi toimintaansa niitä rajoja ulommaksi, jotka liittovaltiosäännön 8 ja 9 artikla niiden toimivallalle asettaa.

(Kert. no 18, Genève, 19/5-27.R.E.)

Sveitsin taloudellinen
tilanne.

Rouva Tuorila on uusimpia tietoja hyväkseen käyttäen tästä asiasta laatinut ansiokkaan katsauksen, joka kahtena kappaleena tähän liitetään.

Katsaus Sveitsin nykyiseen taloudelliseen tilanteeseen.

D. 13

Sisällys:

	Os.	Liit.
RUOKA	sivu	ASIA

Johdanto

1

I. Raha- ja pääomamarkkinat

2

II. Tavaramarkkinat

3

III. Työmarkkinat

4

IV. Sveitsin ulkomaankauppa

6

V. Sveitsin maataloudesta

9

Katsaus Sveitsin nykyiseen taloudelliseen tilanteeseen.

Ennen kuin ryhdymme yksityiskohdissa käsittelemään Sveitsin talouselämän eri puolia voimme syventyä katselamaan seuraavassa esitettyjä lukusarjoja, jotka osottavat yleisimpien suunta-
viivojen kehitystä viime vuosina:

Yleiskatsaustaulukko 1921-1926.

	Keskimääräinen Diskontosatz	Liikkeessä ole- va setelistö Milj. Frs.	Osakeindeksi
1921	3,39	956,6	82,1
1922	1,68	845,9	79,2
1923	2,63	908,2	95,0
1924	3,54	882,0	103,3
1925	2,27	832,5	116,6
1926	2,52	806,8	140,0

	Tukkukauppa indeksi	Tuontiarvo milj. Frs.	Vientiarvo milj. Frs	Työttömiä (kuukauskeskimäärä)
1921	196,5	2296,3	2140,1	58466
1922	167,7	1914,5	1761,6	66995
1923	179,9	2243,1	1760,2	32605
1924	175,7	2504,5	2070,1	14692
1925	162,9	2633,1	2038,7	11090
1926	148,2	2416,4	1836,6	14118

Luvuista on huomattava: Viime vuotinen Diskontisatz on hyvin lähellä 1923 määrää. Liikkeessä olevan setelistön vähentymisestä on ollut seurauksena hintatason alentuminen, mikä on selvästi havaittavissa. Osakeindeksi osottaa jatkuvaa nousua. Vuoden 1926 hintataso on noin 28 % pienempi kuin 1921, sekä noin 15 % pienempi alinta hintatasoa vuonna 1924. Tuonti ja vientisuhteet ovat luonnollisesti hyvin paljon hintatasosta riippuvaisia. Työttömien luku oli v. 1926 keskimääräisesti noin neljännestä suurempi kuin v. 1925, mutta joka tapauksessa kuitenkin pienempi kuin v. 1924.

I. Raha- ja pääomamarkkinat.

Rahamarkkinoilla on ollut havaittavissa kuluven vuoden aikana edelleenkin erittäin suurta rahanrunsautta. Tämä ilmenee siinä, että korkokanta on edelleenkin pysynyt hyvin alhaisena. Korkokannan vaihteluja eri kuukausina osoittaa meille seuraava yhdistelmä:

1926 Sveitsiläinen privaattikorko- kanta	1926	Sveitsiläinen privaatti- korkokanta
Tammik. 2,44	eloku.	2,34
Helmik. 2,22	syysk.	2,52
Maalisk. 2,18	lokak.	2,80
Huhtik. 2,30	marrask.	2,96
Toukok. 2,38	jouluk.	3,38
Kesäk. 2,38	1927	
Heinäk. 2,37	tammik.	2,87
	helmik.	2,87
	maalisk.	2,87

Luvuista näkyy, että korkokanta, joka viime vuoden lopulla hiukan nousi, on taas tämän vuoden alkupuolella ruvennut laskemaan, mikä ilmaisee, että rahaa on taas runsaammin liikkeellä.

Ulkomaiset vekselikurssit ovat pysyneet jokseenkin ennallaan, lukuunottamatta Espanjan ja Italian rahaa, joka viime kuukausina on osottanut osittain huomattavaakin nousua.

II. Tavaramarkkinat.

Tavaramarkkinoiden tila riippuu hintasuhteista. Sveitsillä muodostui v. 1926 edulliseksi sikäli, että sveitsiläinen hintataso, joka naapurivaltioihin verraten on ollut suhteettoman korkea, on yhä enemmän lähentynyt edellämainittujen hintatasoa. Sikäli kun valuuttasuhteet eri maissa tulevat vakiinnutetuiksi, tulee myös hintataso eri maiden välillä vähitellen tasoittumaan likipitään saman korkuiseksi. Johtuen siitä, että Sveitsissä valuutta on pysynyt jopa maailmansodan aikanakin vakiinnutettuna, on hintataso ylipäänsä myös ollut erittäin tasainen ja vähän vaihteleva. Tämä näkyy esim. seuraavasta tukkuhintaindeksin yhdistelmästä, viimeisten kuukausien kuluessa:

	Suoranai- nen käyt- tö	Ravinto	Teolli- suus tuotteet	Maatal. tuotteet	Kokonais indeksi
1926					
Tam.	171,2	161	152,6	114,3	155,5
Helm.	169,3	159	152,8	114,3	154,5
Maal.	165,6	155	148,6	110,7	150,8
Huht.	162,6	153	146,4	109,8	148,4
Touk.	161,0	151	144,9	107,0	146,6
Kesk.	158,9	150	143,8	106,4	145,1
Hein.	158,3	150	143,1	108,7	145,0
Elok.	157,4	147	144,7	111,5	145,5
Syysk.	158,3	148	144,3	112,6	146,0
Lokak.	157,9	150	142,0	114,3	145,3
Marras	156,8	149	146,3	118,2	146,9
Joul.	157,5	150	148,9	119,4	148,3
1927					
Tam.	157,5	151	145,0	116,5	146,5
Helm.	156,8	150	141,8	118,3	145,4
Maal.	155,6	148	144,7	124,0	146,7

Kokonaishintaindeksi, joka osoitti laskua tammikuussa ja helmikuussa on taas maaliskuun aikana noussut noin 1 % helmikuun määrään verraten. Teollisuustuotteiden indeksi nousi myöskin maaliskuussa noin 3:lla ja maataloustuotteiden indeksi noin 5:llä prosentilla verrattuna helmikuun määrään. Maataloustuotteiden suuri hinnannousu on ollut yhteydessä heinien hinnannousun kanssa, mikä johtuu siitä, että talvi Sveitsissä kesti tavallista kauvemmin ja että väkirehuja on käytetty suhteellisesti vähän.

III. Työmarkkinat.

Viime maaliskuun kuluessa parantui työmarkkinoiden tila huomattavasti. Työnhakijoiden lukumäärä aleni 19201:stä aina 13568:aan eli noin 29 %, jota vastoin avoimien paikkojen lukumäärä lisääntyi 2253:sta 3810:een eli siis noin 69 %. Helmikuun lopussa oli 100 avointa paikkaa kohti 852 paikkahakijaa eli siis 356 vähemmän kuin aikaisemmin. Vuoden 1926 aikana eivät työmarkkinat olleet kertaakaan näin edulliset ja vain vuonna 1925, jolloin olosuhteet olivat kaikki puolin suotuisimmat, oli työttömien luku suhteellisesti samalla tasolla. Työttömien luvun vähentyminen johtuu suureksi osaksi miespuolisten työttömien vähentymisestä. Viimemainittujen luku on laskenut nim. noin kolmanneksella jota vastoin naispuolisten työnhakijain luku laski vain 1/8 osalla. Varsinkin on oppimattomien työnhakijoiden luku tullut suuresti pienemmäksi. Seuraava taulukko osoittaa työttömien luvun eri ammattialoilla yksityiskohdittain:

Työttömiä

Suhdeluku

	Työttömiä			Suhdeluku	
	Maal.	Helm. Kuukausien lopussa.	Maal. 1927	Maal. 1926	Helmik. 1927
Maatalous	258	473	271	105	57
Elintarpeet	238	403	321	135	80
Vaatetus, Nahka	395	470	314	80	67
Rakennus, puu-lasi	2921	5534	2786	95	50
Tekstiiliteollisuus	3356	2983	2344	70	79
Graafillinen ammatti	102	169	123	121	73
Kone j.n.e	1209	2156	1556	129	72
Käsitöiden ammattilaiset	346	405	475	137	117
Kauppa ja vapaat ammat.	1557	1584	1277	82	81
Hotellit, ravintolat	830	938	816	98	87
Taloudenpito	676	560	452	67	81
Liikenne	272	351	264	97	75
Erilaiset ammatit	1993	3002	2240	112	75

Kelloteollisuutta lukuunottamatta on kaikilla ammatinaloilla havaittavissa työttömien luvun vähentyminen. Eniten ovat olosuhteet parantuneet rakennusalalla. Rakennusalalla paikanhakijoiden luku oli maaliskuun lopussa:

1921	6762
1922	16713
1923	8223
1924	3805
1925	2381
1926	2931
1927	2786

Vain vuosi 1925 osottautui rakennusalalla tähän vuodenaikaan edullisemmaksi. Edelliseen vuoteen verrattuna on työttömien luku muutamilla elinkeinoaloilla kuten koneteollisuus, kelloteollisuus, graafillinen ammatti ja elintarveammatti ollut suurempi. Mutta suureksi osaksi ja varsinkin tekstiiliteollisuudessa ovat työttömien luvut pienempiä kuin maaliskuussa edellisellä vuonna.

Vastainen kehitys rakennusalailla, koneteollisuudessa ja tekstiiliteollisuudessa tulee määräämään työttömien lukumäärän kehityssuunnan.

IV. Sveitsin ulkomaankauppa.

Vuoden 1927 ensimmäisen neljänneksen tuonnin kokonaissumma on 578,9 milj. frangia sekä viennin kokonaissumma 465,5 milj. frangia vastaten 80,4 prosentin vientiosamäärää. Normaalin vientiosamäärä ennen sotaa oli noin 75 %. Kauppabilanssiin vaikuttavat hyvin selvästi sellaiset toimenpiteet kuin esim. Valtion rautateiden sähköistäminen. Uusimmat kehityspyrkimykset liikenteessä eivät ole aiheuttaneet ainoastaan Sveitsin liikennevälineille ankraa kilpailua vaan ovat vaikuttaneet myöskin kauppabilanssiin epäedullisesti. Tuonti jakautuu seuraavasti:

1926 Kuukausi	Elin tarpeet	Maatal. tarvik- keet	Puu-ja motto- rit	Raaka- aineet	Teoll. tuotteet	Muut tavarat	
Tammik.	43	14	14	58	40	32	milj. Frs.
Helmik.	39	9	15	60	43	34	
Maalisk.	45	8	14	53	48	41	
Huhtik. 3	39	7	12	43	45	46	
Toukok.	44	7	14	43	43	40	
Kesäk.	43	6	17	45	47	43	
Heunäk.	52	7	15	40	43	63	
Elok.	43	10	15	42	44	41	
Syysk.	38	10	14	36	43	41	
Lokak.	48	9	13	49	41	48	
Marrask.	46	9	15	48	39	50	
Jouluk. 1927	50	11	17	57	39	45	
Tammik.	36	8	14	55	34	36	
Helmik.	42	8	13	49	38	36	
Maalisk.	48	9	15	51	45	42	

Elintarpeiden tuomin lisääntyminen on sesonkiilmiö. Maataloustarvikkeiden tuonti on ollut edelleenkin heikko. Moottoriaineiden ja raaka-aineiden tuonti jalostamista varten osoittaa pientä nousua. Teollisuustuotteiden tuonnin lisääntyminen on verraten huomattava.

Sveitsin vienti on viime aikoina osoittanut nousua. Tosin ei ole havaittavissa nousua helmikuusta maaliskuuhun, jos laskemme viennin työpäivää kohti kuten seuraavat luvut osoittavat:

Kuukausi	Työpäiviä	Vienti työpäivää kohti milj. Fr.
Tammik.	25	5,4
Helmik.	24	6,5
Maalisk.	27	6,5

Useimpien sveitsiläisten teollisuushaararyhmien kuukautinen vientiluku osottaa nousua kuten seuraavasta taulukosta näkyy:

	Maalisk. 1927 Milj. Frangeja	Helmik. 1927 Milj. Frangeja
1. Silkki	31,0	27,3
2. Pumpuli	27,4	24,7
3. Kellot	18,3	17,7
4. Koneet	15,6	14,5
5. Ravintopaineet	15,1	11,0
6. Vuodat, nahkat h engät y.m.	7,8	8,0
7. Värit	6,5	5,6
8. Villa ja villatavarat	5,5	6,1
9. Valmiit vaatteet ja solmustamalla valmistetut teokset	5,4	4,7
10. Alumiiniwa ^{alumiiniwa} ja -teokset	4,9	3,7
11. Lääkkeet ja hajuvedet	4,8	3,9
12. Kojeeet (instrumentit) ja koneet	4,3	3,6
13. Olkiteokset	4,0	4,2
14. Rauta ja -teokset	3,9	3,1
15. Kemikaaliot	2,5	1,7
16. Siirtomaatavarat	2,5	2,4

(jatkoa)

17. Kupari ja - tuotteet	2,4	1,9
18. Kivi- ja maalajit sekä -teokset	1,8	1,4
19. Lannoitusaineet	1,7	1,4
20. Puu ja -tavarat	0,9	0,6
21. Ajoneuvot	0,3	0,4
22. Muunlaiset tavarat	9,2	8,2

Summa 175,3 156,1

Viennin vilkastumista huomataan etupäässä ravintoaineissa, etenkin juustoissa, alumiinissa, kojeissa ja koneissa sekä muutamissa muissakin tuotteissa.

V i e n t i e r i m a i h i n

jakautui seuraavasti:

1926	Saksa	Ranska	Englanti	Italia	Muu Euroop- pa	Amer. Yhdysval.	Summa
Tammik.	14,1	11,9	20,9	8,4	24,5	13,3	124,2
Helmik.	17,0	14,6	25,8	10,0	26,9	13,7	144,3
Maalisk.	19,5	14,5	30,1	12,2	31,5	14,7	160,3
Huhtik.	17,5	12,0	29,4	10,3	27,8	13,3	144,0
Toukok.	20,2	13,3	20,5	9,8	28,7	15,7	147,3
Kuuk.	19,6	13,4	22,5	9,1	28,5	15,8	148,7
Heinäk.	21,5	12,7	23,0	7,8	27,1	17,9	148,1
Elok.	25,5	12,5	23,0	5,6	29,8	16,3	148,2
Syys.	25,3	11,1	25,3	8,8	31,8	16,9	153,5
Lokak.	28,3	12,1	26,1	11,3	34,6	18,5	168,5
Marrask.	28,9	14,2	26,4	9,8	35,7	23,4	173,9
Jouluk.	29,5	11,0	25,7	9,6	36,5	21,5	174,6
1927							
Tammik.	24,3	8,9	23,1	7,6	27,3	14,1	134,2
Helmik.	28,5	9,7	26,2	8,1	34,1	16,8	156,1
Maalisk.	34,3	12,3	29,9	10,7	36,1	17,2	175,3

Edullinen oli vienti Saksaan, joka kohosi tämän vuoden maaliskuussa melkein kaksinkertaiseksi verrattuna viime vuoden maaliskuun vientimäärään. Vienti Ranskaan kuluvan vuoden kahtena ensi kuukautena oli jotenkin vähäinen mutta kohosi jonkun verran maaliskuussa saavuttamatta kuitenkaan 1926 vuoden maaliskuun lukua. Voidaan pitää mahdollisena, että tämäkin viennin enentyminen mainittuun maahan ainoastaan johtuu "hyvissä ajoissa" tehdyistä kaupoista, joiden jälkeen taas ilmeisesti jonkinlainen lamaannus seuraa. Italiaan vienti viime vuoteen verrattuna oli vähentynyt; vienti Englantiin suhteellisesti hyvä. Myös Amerikan Yhdysvallat ostivat jonkun verran enemmän kuin viime keväänä.

V. Sveitsin maataloudesta.

Kokonaistuotto.

Kokonaistuotto merkitsee kaikkien niiden maataloustuotteiden raha-arvoa, jotka maatalousliikkeestä myydään tai käytetään kotitalouden tarpeiksi. "Das schweizerische Bauernsekretariat" on arviolta väliaikaisesti ottanut selvälle vuoden 1926 kokonaistuoton, ja tullut siinä, verrattuna edelliseen vuoden lukuihin, seuraaviin tuloksiin:

Maatalouden kokonaistuotto.

	1925		1926 (väliaik.)	
	Milj. Frs.	%	Milj. Frs.	%
Viljanviljelys	59,70	3,89	52,50	3,65
Perunanviljelys	52,50	3,42	46,80	3,26
Sokerijuurenviljelys	2,00	0,13	2,10	0,15
Hampun ja pellavanviljelys	0,15	0,01	0,10	0,01
Tupakanviljelys	0,60	0,04	0,10	0,01
Erilaiset kulttuurikasvit	0,40	0,03	0,35	0,02
Heinät ja hevoshoidon myyntiä varten	4,20	0,27	4,60	0,32
Viininviljelys	72,00	4,70	60,00	4,18
Hedelmäviljelys	75,00	4,89	102,30	7,12
Vihamesviljelys (maataloudel.)	34,00	2,22	28,30	1,97
Nautakarjanhoito (vienti-)	4,80	0,31	4,90	0,34

(jatkoa)

Lihotuskarjanhoito	299,40	19,52	287,40	20,01
Hevoshoito	28,75	1,88	28,00	1,95
Sianhoito	198,20	12,93	176,80	12,31
Lammashoito	8,50	0,55	7,70	0,54
Vuohihoito (ilmanmaitoa)	4,00	0,26	3,90	0,27
Siipikarjanhoito	70,30	4,58	73,90	5,14
Mehiläishoito	16,00	1,04	3,20	0,22
Silkkimadonhoito	0,14	0,01	0,15	0,01
Maito ja maidontuotteita (myös vuohenmaito)	602,90	39,32	553,30	38,52
	Yhteensä 1533,54	100,00	1436,40	100,00

Sveitsin maatalouden kokonaistuotto vuonna 1926 oli noin 100 miljoonaa frangia alempi kuin edellisenä vuonna. Väheneminen johtui osaksi viljan- perunain- ja viinin sadon huonoudesta osaksi vähäisestä hintojenalenemisestä teuraskarja- ja maitomarkki-noilla, jota ei luonnontuoton kohoaminen edes läheskään voinut tasoittaa. Raakatuotonväheneminen olisi maitotaloudessa ollut vieläkin suurempi, ellei olisi ollut mahdollista ^{lykätä} kansainvälisen maitomarkkinain kehityksen ja oman maan ylituotannon kautta välttämättömäksi osoittautuneita, hinnanalennuksia suurimmaksi osaksi päätuotantokauden jälkeiselle ajalle. Sianhoito osoittaa, huolimatta melkoista suuremmista keskiarvihinnoista, alemmaa raakatuottoa kuin edellisenä vuonna. Epättydyttävä on myös tupakan ja mehiläishoidon raakatuotto, kun taas hedelmäviljelys, siipikarjanhoito ja sokerijuurikkaan viljelys saavuttivat edellisvuoden luvun, jopa sen ylittivätkin.

Vuoden 1926 kokonaistuotossa ~~ieinen~~ maatalouden nykyinen pulakausi ilmenee vielä kaikessa ankaruudessaan, sillä hintojenalemiset tapahtuivat vasta vuoden kuluessa, joten siis voitiin vielä melkoinen osa tuotannosta myydä korkeampiin hintoihin.

Lite 1.

May 10th, 1927.

Dear Madam,

I beg to acknowledge the receipt of your esteemed letter of April 20th in which you have expressed the wish to have my point of view concerning an article by M. FERNANDES entitled: "The United States and the Permanent Court of International Justice". I beg leave to give you the following short reply:

It goes without saying that the Government of the country which I had the honour to represent at the Conference dealing with the adhesion of the United States to the Protocol of Signature of December 16th, 1920, concerning the Statute of the Permanent Court of International Justice, has, as I have myself, joined the general ardent wish that the United States should give in their adhesion. As no doubt you have seen in the minutes of the Conference, the point of view of Finland has, however, been that the proposed course of procedure, such as it is exposed in the Final Act, cannot be adopted. In view of the contents of the reservations of the U. S. A. a simple exchange of notes would not, in my opinion, be the right kind of procedure from the legal point of view, nor be sufficient to bring about the changes called forth by the adoption of the reservations of the U. S. A. The fact is that this adoption touches upon the Covenant, and the purpose of the reservations could not be reached, according

Mrs. Esther Everett LAPE,
Member-in-charge,
The American Foundation,
565, Fifth Avenue,
New York City.

to just principles, without the cooperation of the organs of the League of Nations. This dissenting opinion was more fully expressed in the statement submitted by myself to the Conference, and I beg to refer you to the same (Minutes of the Conference, Annex 7, p. 71). From that statement it will also appear that I must consider the procedure recommended by the Conference as unsatisfactory, notwithstanding my sincere desire to see the adhesion of the U. S. A. facilitated in every possible way. I know from private conversations that some other delegates to the Conference shared my opinion in this question, although they did not deem it necessary to tell so publicly.

The above should make it clear also that on the whole I cannot join the opinion expressed in the article by M. Fernandes for whom otherwise I feel a very great esteem. Quite especially I must differ from his conception concerning the Advisory Opinions of the Court, as expressed by him in the words: "that a request for an advisory opinion is one of those questions for which a unanimous vote is necessary." I also must object to the following statement: "For the Council or Assembly to have recourse to the Court is not a matter of procedure, but a denial that it (the Council or Assembly) has jurisdiction."

As the arguments of the Final Act contain a mention of the so-called Advisory Opinion No. 5 (Eastern Carelia) - which, in fact, was no Advisory Opinion at all, but a simple negative reply to the request of the Council - it may be pointed out that the majority which stood behind this decision was quite a small one, while four members of very high standing were of quite contrary opinion; the point of view of the majority of the Court has been subjected to so strong a criticism in theoretical

discussion, that the Registrar of the Court has found it necessary afterwards to defend it with extensive explanations. And finally the Court itself has, as I have shown in my statement, in a later case foregone this principle.

Under these circumstances I need not express my opinion on the criticism which M. Fernandes gives on Reservation IV, as, according to my conception, both the proposal of the Conference and the point of view of M. Fernandes are not based on just premisses.

I repeat once more that my views as stated above and which are based on legal considerations do not in any way lessen my wish that the adhesion of the U. S. A. shall be brought about successfully and according to a proper procedure.

Yours very sincerely,

Permanent Delegate of Finland
to the League of Nations.

Seite 2.

THE UNITED STATES

AND THE

PERMANENT COURT OF
INTERNATIONAL JUSTICE

By RAUL FERNANDES

Former Brazilian Ambassador
to Belgium

A Critique of the Reservations of the United States
and of the Action Taken by the Conference of
Signatory States

M. RAUL FERNANDES was a member of the Advisory Committee of Jurists which drafted the Statute of the Permanent Court of International Justice. THE AMERICAN FOUNDATION publishes M. Fernandes's article without comment, in the belief that the point of view of this distinguished jurist is of obvious interest to all those in the United States who have followed closely the history of the question of the Court.

Translated from the French and published, with
the consent of the author, by

THE AMERICAN FOUNDATION
565 Fifth Avenue
New York City

The United States and the Permanent Court of International Justice

THE PROPOSAL of the United States government to adhere, under certain conditions, to the Permanent Court of International Justice is the result of a very thorough discussion of the subject, carried on both by the general public, after its attention had been called to the proposal by the Republican platform in the Harding campaign and by the public statements of Mr. Hughes, later made Secretary of State, and also by the Senate, to which the proposal was officially submitted in the President's message.

It would be tedious to go over the bitter debate carried on by the American Senators, jealous for their constitutional prerogatives in treaty matters. Let it suffice to recall that although the extremists of the policy against entangling alliances were represented by spokesmen whose determination created scenes of pathetic violence, nevertheless the partisans of organized, effective international justice carried the day, and the President's proposal was adopted by the necessary two-thirds vote.

This vote, however, was made conditional upon the acceptance, by each nation in the Permanent Court of International Justice, of five reservations, differing in importance; the acceptance of these reservations was made an indispensable condition of the adherence of the United States to the convention creating the Court.

The effect of the Senate resolution was that the Protocol of December 16, 1920, by which the Court was established, would be signed by the United States only after all the other signatories of the Protocol, each one separately, had accepted the following reservations in favor of the United States: (1) the United States was to remain entirely outside the Covenant of the League of Nations and of the Treaty of Versailles. (2) it was to have the right to participate, in the Assembly and Council of the League, in the election of judges and deputy judges; (3) it was to contribute to the Court's expenses; (4) it was to have the right to withdraw from the Court, and the Statute of the Court could not be amended without its consent; and (5) finally, in the matter of advisory opinions, two stipulations were

made: first, that preliminary notice must be given to member states and interested states, they must have an opportunity to be heard, and the opinion must be rendered publicly; and, secondly, that the Court might not, without the consent of the United States, entertain any request for an advisory opinion touching any dispute or question in which the United States had or claimed an interest.

The Council of the League of Nations considered, rightly, that the nations that had signed the Court Statute ought to take counsel together on a uniform answer to the Washington government, and it therefore brought them together at a conference at Geneva last September.

The deliberations of this Conference resulted in the preparation of a Final Act, adopted and signed on September 23, containing the following provisions: the Conference considered that the adherence of the United States to the Permanent Court of International Justice was of the very greatest importance, on account of the strength it would add to the Court and the impetus it would give to the development of international law. It therefore thought that American adherence ought to be made possible by the acceptance, simple and unconditional, of the first three Senate reservations, considered merely as matters of procedure. And the Conference also accepted the two points in the fourth reservation, that is, the right of the United States to withdraw its conditional adherence to the Court, and the requirement of American consent for any amendment of the Statute. The Conference, however, demanded equality for the signatory states, by giving them a similar right to withdraw their acceptance of certain of the American reservations, but limiting their use of this right by one condition: that the governments concerned must act together, and by at least a two-thirds majority. Now as to the extent to which their right to withdraw their acceptance is to be applicable: it was admitted that it ought to apply only to those of the American reservations that gave the United States a privileged position; and the Conference decided that this position of privilege was created by the second part of the fourth reservation and by the entire fifth reservation, that is to say, by the following provisions: (a) that the Statute cannot be amended without the consent of the United States; (b) that general notice must be given of requests for advisory opinions, the hearings on them must be public, and any interested state must be given opportunity to be heard; (c) that the Court may not entertain

a request for an advisory opinion without the consent of the United States on any question or dispute in which the United States has or claims an interest.

The use of this right to withdraw their acceptance, if exercised within the limits stated above, by the states signatory to the Protocol, would not eject the United States from the Court, according to the text of the Final Act. The only effect it would have, according to this Act, would be that if the results of the experiment were not satisfactory, the *status quo ante* would thus be restored. In other words, the use of this power of withdrawing their acceptance would not affect the right to join the Court which the Court Statute has already given to the United States, as one of the powers mentioned in the Annex to the Covenant of the League of Nations. If this situation arose, the United States could, therefore, choose whether it wished to be a member of the Court, but without the benefit of its special conditions set forth in the fifth reservation and in the second part of the fourth.

We will see in a moment whether this definition of the *status quo ante* is correct, or whether, on the contrary, it involves a limitation on the rights already possessed by the North American republic. For the moment, let us confine ourselves to outlining the existing situation. Since the September Conference, the most important development has been the American government's refusal to accept the arrangement proposed in the Final Act. President Coolidge has practically announced in a statement to the press that the Final Act is not acceptable, and there is certainly very little chance that the Senate will be more conciliatory than the head of the government.

This refusal creates a deadlock. The statesmen who have a voice at Geneva ought to do something to break this deadlock and get the matter under way again.

The reasons why they ought to break the deadlock, and the ways by which they could do it, are what I wish to discuss now.

* * * * *

Why must some action be taken? First of all, because an inescapable moral obligation commands it.

The United States is really the father of the Permanent Court of International Justice. It has been the home of the movement, the very center of the dissemination of the conception of an international court, that should be really permanent and effective, for the

legal settlement of international disputes. This has been done in the United States, not only by certain persons and by organizations formed for that purpose, but also—and principally—by the unbroken continued policy and work of the government; in fact, it is no exaggeration to say that by staying outside the Court that has at last been set up, and for reasons that do not concern the Court itself, the American people are being deprived of the recompense due to them for their persevering and tireless devotion to the cause of international justice.

The United States revived arbitration in 1794, by the treaty Secretary Jay negotiated with England, after this pacific method of settling disputes, used a great deal in the Middle Ages, had fallen into disuse on account of the disadvantages almost inevitably connected with it (1). Then the United States restored arbitration to favor and, one might say, made it fashionable, by the famous *Alabama* case, and by the numerous arbitration treaties it made beginning with the second half of the 19th century. It also took its place, with France and Great Britain, as one of the powers that submitted cases the most frequently to the arbitral procedure set up by the First Hague Conference. After having done all this, the American people took up the cause of international justice with a vigor and authority that is well known to every one connected with diplomatic negotiations in the years immediately before the World War.

The most significant evidence of this activity may be found in the instructions given to the American delegates to the Second Hague Conference by Mr. Root, the celebrated jurist and statesman, who was then at the head of the Department of State. Let us quote the following passage:

"The method in which arbitration can be made more effective, so that nations may be more ready to have recourse to it voluntarily and to enter into treaties by which they bind themselves to submit to it, is indicated by observation of the weakness of the system now apparent. There can be no doubt that the principal objection to arbitration rests not upon the unwillingness of nations to submit their controversies to impartial arbitration, but upon the apprehension that the arbitration to which they submit may not be impartial. It has been a very general practice for arbitrators to act, not as judges deciding questions of fact and law upon the record before them under a sense of judicial responsibility, but as negotiators effecting settlements of the questions brought before them in accordance with the traditions and usages and subject to all the considerations and influences which affect diplomatic agents. The two methods are radically different,

(1) G. F. Martens,—*Droit des gens moderne de l'Europe*, Stuttgart, 1819, p. 944.

proceed upon different standards of honorable obligation, and frequently lead to widely differing results. It very frequently happens that a nation which would be very willing to submit its differences to an impartial judicial determination is unwilling to subject them to this kind of diplomatic process. If there could be a tribunal which would pass upon questions between nations with the same impartial and impersonal judgment that the Supreme Court of the United States gives to questions arising between citizens of the different states, or between foreign citizens and the citizens of the United States, there can be no doubt that nations would be much more ready to submit their controversies to its decision than they are now to take the chances of arbitration."

In accordance with these instructions, the American delegates, in agreement with the British and German delegations, and supported by the French delegation, submitted the proposal which, after weeks of discussion and debate, became the convention providing for the organization, jurisdiction and procedure of a court called the Court of Arbitral Justice.

It will be remembered that this Second Hague Conference came to grief on the question, left unsolved, of the method for appointing the judges; and the Conference, on adjourning, recommended that the powers should continue negotiations through diplomatic channels for the creation of the court. But perhaps the desperate attempts of the American delegation in the impossible task of reaching agreement have escaped attention; all the delegations were insistent that judges of their nationality should be appointed, but they were unable to suggest how the very large number of judges that would be named on this basis could be reconciled with the fundamental fact that the condition of efficiency in a court is that its membership should be very small. The United States finally carried its self-sacrifice to a point without precedent in such negotiations; it went so far as to say, through Mr. Choate, in connection with the suggestion that a small number of judges be elected by representatives of all nations, great and small alike:

"Personally, I would risk an election, whether conducted by the Permanent Court, or even by this conference, providing that all nationalities, all languages and all systems of law be represented. Whether or not my Government may have a judge is of small consequence to me. We are not here for the sole advantage of our country, but for the benefit of the community of nations."

But this example was not followed, and the question had to be referred to diplomatic channels; thereupon we find the United States government returning to the charge, and trying to establish a Court

of Justice by investing a Prize Court with the functions of the Court of Arbitral Justice, the Prize Court to follow the procedure of the Hague convention when sitting as a Court of Justice. Mr. Bacon, who had succeeded Mr. Root as Secretary of State, gave instructions to this effect in February, 1909 to the American delegation to the London Naval Conference. The Conference, however, decided that this suggestion went beyond its powers; Mr. Bacon then amended the proposal by asking each power represented on the Conference to agree to consider the project. Again he was unsuccessful; the powers thought that it would be better to set up a Court of Justice altogether independent of the Prize Court. A commission appointed for this purpose at the suggestion of Mr. Knox, Mr. Bacon's successor as Secretary of State, met at Paris in March, 1910. France, Germany, Great Britain and the United States were represented on the commission.

This commission considered that it was possible for a limited number of the powers to create a Court of Justice having no connection with a Prize Court. With the ground thus cleared, Mr. Knox sent Mr. James Brown Scott to Europe as a duly accredited representative of the Department, to discuss the basis on which a Court might be established, and, if possible, to negotiate a convention setting it up. Mr. Scott was formerly solicitor of the State Department and had been a delegate to the Hague Conferences. In carrying out his task, Mr. Scott decided that the Dutch government was the one best fitted for calling a Conference to consider the creation of the Court, and with this purpose in view he sent to the Ministry of Foreign Affairs at The Hague a remarkable memorandum, dated January 12, 1914, which contains the most exhaustive and the most convincing plea for international justice that has ever come to my attention (1).

The war broke out soon afterward; and its horrors kept the attention of the governments fixed on more immediate cares. In 1919, while peace was being slowly organized at Paris, President Wilson went home to get into touch with public opinion there. Among the American amendments to the Covenant of the League suggested after his return was the one which later appeared as Article 14, authorizing the Council to prepare and submit to the members of the League a plan for a Permanent Court of International Justice.

(1) James Brown Scott, *A Court of International Justice*. New York, 1918.
[6]

Mr. Root, long since retired from public life, had inspired President Wilson to take this action, sure to respond to the dearest wish of the American people; and, eager for the success of a cause which had been his life work, he crossed the ocean to sit on the Advisory Committee of Jurists charged by the Council of the League of Nations in 1920 with the task of drafting the Statute of the Court. His shining wisdom and great authority gave him the role of an incomparable Nestor on this Committee.

This is why I think I am justified in saying that the world owes a great moral debt to the United States. While this great nation is outside of its jurisdiction, the Court is decapitated; it is the Church without Rome.

* * * * *

But this is not the only thing. It is most obviously to the interest of the whole world that the United States should adhere to the Court.

When this question came up not long ago, the general public had come to realize the additional authority and prestige which the support of the American government would confer on this Court at The Hague. But it seems to me that the European papers have failed to throw light on certain peculiarities which would bring out the great significance which American adherence would have in relation to the Court's field of activity and to the development of international law.

The American constitution gives the judiciary a preeminent role in the interplay of its political institutions. The Supreme Court has jurisdiction over disputes between a state and the Federal power. Moreover, it is the judge in every case of the constitutionality of laws, state or Federal, that is, in relation to the Federal constitution. In making use of this power, the American judges undertake to construe the laws, as it is called in America; this is a process, almost incessant, of adjusting the new laws to the spirit of the constitutional provisions; it thus goes far beyond the mere interpretation of the law. This judicial power results in the Supreme Court's having a certain influence on legislative action; for although the question whether an act of Congress is opportune or useful is a field from which the judicial power is excluded, nevertheless it can take into consideration the motives of a legislator in so far as these motives may be incompatible with this or that constitutional provision.

As an illustration of this, let us take the case of child labor. The necessity for drastic regulation of child labor had become apparent; but the exclusive jurisdiction of the separate states in civil and administrative matters made Federal regulation of the subject impossible. The Congress tried to get around this objection by means of its control of Federal taxation, and accordingly imposed prohibitive taxes on manufacturers employing children under a certain age. Under the guise of a tax law, this was really a social law, trespassing on the territory reserved to the exclusive jurisdiction of the several states. The Supreme Court at once declared the law unconstitutional, and thus the justices blocked the policy of the Congress.

Another very interesting illustration is the famous Sherman anti-trust law. The Supreme Court, in interpreting and applying this law, upheld the constitutional guarantees of freedom of contract, of industry and of commerce, with the ironical result that this law, socialist in its origin, has not prevented the formation of trusts, but has on the other hand, been used to stamp out the activity of the labor unions. In both of these instances, according to the Supreme Court, the individual freedom to work and to contract has been safeguarded.

In the long run, this habit of appearing in court as plaintiff or defendant, and this submission of the executive and legislative departments to the judicial power, have made the United States less afraid of judges and courts than any other nation, and in the United States the conception of sovereignty is not offended by the idea that the state is subject to the law as laid down by the courts. No such feeling exists in Europe, generally speaking; in France, for example, the fine sagacity of the judges, limited in their control of the legality of administrative acts, has led them to formulate admirable theories of the abuse and the misuse of power, but, for lack of jurisdiction, they have had to stop there, and bow before the parliament's supreme power.

The mentality of the United States, thus developed by the nature of its institutions and by the universality of its economic interests, will make it the most trustful of the Court's clients. The appearance in court of a client of such importance would afford a very striking example to other nations.

As to the development of international law—at least as to the field of its application—it would certainly have everything to gain from the adherence of the United States to the Court at The Hague.

In international law, as in domestic law, a judgment is formally binding only upon the parties to the litigation. But as a matter of fact, what really does happen in domestic courts of law? What happens is that the judges, although free to decide each case according to their belief, tend to build up a uniform jurisprudence, or system of precedents, in applying the laws. As a matter of fact, they could hardly do anything else, if we assume that they are impartial and that they weigh carefully the legal force of the issues that recur in identical form in many disputes. No doubt they feel around a little, and, in good faith, change their opinions when they have to interpret new laws; but in the long run a uniform series of precedents is established. And thereafter these precedents virtually bind all the citizens, because, in conducting their affairs with prudence, they are obliged to consider the possibility, or rather the certainty, that if they get into court their cases will be decided in accordance with these precedents.

In international matters the same situation will develop, and all the states that can be brought before a Court of Justice will find that they are subject to whatever the Court has declared to be the law. Thus the practical result of the adherence of the United States to the Permanent Court will lie in its submission to the Court's jurisdiction, that is to say in the fact that the Court's jurisprudence, or its judgments, will become applicable to a great nation of 120,000,000 inhabitants, whose prodigious activity involves the possibility of legal disputes in every part of the world.

I think that I have shown by this time the political and moral interest involved in American adherence to the Permanent Court. In other words, I have shown why it is necessary to take the action which I believe should be taken in order to remove the present obstacles to their adherence.

* * * * *

But how is it to be done?

In order to answer this question, I must examine carefully the conclusions of the Conference of States Signatory to the Protocol of the Court, and make several criticisms. I shall do this with the greatest circumspection. This Conference brought together jurists of tested wisdom and experience. Moreover, I know by experience how unsatisfactory *proces-verbaux* are—cold summaries which often omit

things really essential to the understanding of the reasons that brought about the actual results.

With these reservations, and merely as a suggestion, I venture to say that perhaps there may be grounds for taking up again the study of the question and for seeing whether the Conference, having done a great deal toward meeting the American wishes, really went as far as the circumstances controlling the problem it had to solve would have permitted.

In analyzing the work of the Conference, I have already pointed out that after having accepted the first three American reservations simply and unconditionally, the Conference attached conditions to its acceptance of the fourth and fifth. I have also shown that the Conference justified these conditions, on the ground that they were a mere matter of reciprocity for the right which the United States demanded, of withdrawing from the Court, although the signatories limited their right to withdraw their acceptance to two points, i.e., the entire fifth reservation and the point in the fourth requiring the consent of the United States for any amendment of the Statute. And furthermore, the Conference accepted the fifth reservation in a form rather different from the one the Senate wanted.

Let us consider these two proposals of the Conference in the order in which I have mentioned them.

Is it altogether true that if the signatory states exercised this right to withdraw their acceptance, within the prescribed limits, the *status quo ante* would thereby be re-established, as the Final Act asserts, and that therefore no harm would be done to any right the United States already has acquired?

This assertion seems to be very far from legally true, so far as amendment of the Court Statute is concerned. This Statute confers on the United States, as one of the powers mentioned in the Annex to the Covenant of the League of Nations, the right to accept the treaty by which the Court was created. The United States can exercise this right wherever it likes, and when once it has exercised it, it would be entitled automatically to all the other rights derived from participation in the collective treaty, including the right that the Statute shall not be amended without its consent. As a matter of fact, the Statute does not contain any provision modifying the generally accepted law as to multi-lateral treaties, and, according to

this generally accepted law, treaties of this kind cannot be altered without the consent of all the contracting states.

The Belgian delegate at the Conference of Signatory States, the distinguished statesman M. Henri Rolin, set forth this general truth in such a clear light that his words should be quoted here :

"But can the Statute of the Court be amended by a mere majority of the members of the League of Nations? Although I regret to say so, I believe that the Statute cannot be amended except with the formal consent and ratification of all the members that have signed the Statute. As a matter of fact, the League has the power to make decisions by a unanimous vote, on questions within its competence; but so far as the Court Statute is concerned, Article 14 of the Covenant makes the formal provision that the Council of the League of Nations shall prepare a plan for a Permanent Court of International Justice and submit it to the members of the League of Nations. It seems, therefore, that this Article 14 calls for the formal consent of the members of the League of Nations, in the form in which their consent is usually given, that is to say, in the form of signatories and ratifications. I therefore believe that neither the Assembly nor the Council can amend the Statute by a majority vote—and not without a document in the usual diplomatic form, duly signed, as was done in 1920.

"Some day, we may consider, with the agreement of the United States, whether this is not a situation that is likely to create difficulties, and that would lead us to amend the Court's Statute; but in the existing situation, when the United States asks that the Statute of the Court be not amended without its consent, I believe in my soul and conscience that the United States is only asking for a right common to all the members that have adhered to the Statute of the Court!"

This point of view, as clear as it is just, did not arouse any contradiction; on the contrary, the President, in closing the session, referred to the general agreement on this point, remarking that the answer of the Belgian delegate was peremptory.

Nevertheless, in spite of this, and without giving any reason, the Conference seemed to have changed its mind by the end of its work, for the Final Act says that this second part of the fourth reservation involves a "special condition" and that the withdrawal of their acceptance of it would merely re-establish the *status quo ante*. In my humble opinion, the American government has a right to believe that it is on the contrary, this conditional acceptance which violates the spirit of equality, because it puts the United States in the position where it, alone among all the members of the Court, would risk the loss of its right not to have the Statute amended without its consent. If the contracting states were to withdraw their acceptance and put the

United States into this position, the United States would be deprived of a right which it might possess from this moment. Therefore the *status quo ante* would not be re-established at all; it would really be altered in an essential point, and to the detriment of the United States. It is, therefore, very natural that the United States should object and should reject such a proposal. ✓

The second point on which the Conference did not entirely grant the American demands is formulated in the fifth reservation, and refers to the advisory opinions which the Permanent Court, according to Article 14 of the Covenant of the League of Nations, may give upon any dispute or question referred to it by the Council or by the Assembly.

The Conference answered that so far as the conditions made in the first part of the fifth reservation were concerned—public hearings, notice of the request to member states and to interested states, and opportunity to be heard—the amendments made by the Court itself to Articles 73 and 74 of the Rules of the Court on July 31, 1926, had already anticipated all these conditions.

As to the second part of this reservation—that the Court may not, without the consent of the United States, entertain any request for an advisory opinion on any dispute or question in which the United States has or claims an interest—the Conference made a distinction between disputes and questions to which the United States is a party, and those to which it is not a party. So far as the first are concerned, the Conference pointed out that the jurisprudence of the Court, as formulated in Advisory Opinion No. 5 (the Eastern Carelia case) seemed to meet the desire of the United States.

In addition to this the Conference suggested that if the United States desired it, it might be possible to amend the Court Statute by transferring these regulations about procedure and jurisdiction from the Rules of the Court, where they are now, into the Statute of the Court. This would make them less subject to change. But whether or not the Statute is amended in this way, the provision in the Final Act allowing the states to withdraw their acceptance of these regulations seems to me an impossible and unsatisfactory arrangement. Such an arrangement would be impossible, because the sole source of such guarantees is the Court itself; they cannot be affected by the direct action of the states, because the Court alone can modify its Rules and change its precedents. And it would be unsatisfactory to

amend the Statute by inserting these Rules, because the only way to abolish these Rules would be to amend the Statute again, and to do this without the consent of the United States would subject the United States to the inequality of treatment I have mentioned in connection with the fourth reservation.

The most difficult question remained,—of requests for advisory opinions on questions in which the United States, without being itself a party, has or claims an interest.

The Final Act says on this subject:

"As regards disputes to which the United States is not a party but in which it claims an interest, and as regards questions, other than disputes, in which the United States claims an interest, the Conference understands the object of the United States to be to assure to itself a position of equality with States represented either on the Council or in the Assembly of the League of Nations. This principle should be agreed to. But the fifth reservation appears to rest upon the presumption that the adoption of a request for an advisory opinion by the Council or Assembly requires a unanimous vote. Not such presumption, however, has so far been established. It is therefore impossible to say with certainty whether in some cases, or possibly in all cases, a decision by a majority is not sufficient. In any event the United States should be guaranteed a position of equality in this respect; that is to say, in any case where a State represented on the Council or in the Assembly would possess the right of preventing, by opposition in either of these bodies, the adoption of a proposal to request an advisory opinion from the Court, the United States shall enjoy an equivalent right."

This answer is perfect, as far as it goes; but it does not go far enough.

It is perfect, because the real object of the United States was equality with every member of the League of Nations, in the protection of its interests, which would eventually be involved in questions brought before the Court for an advisory opinion. And it is perfect in its assumption that the United States, seeking equality, made its request for the power to prevent an advisory opinion because it believed that the Council or Assembly made such requests by a unanimous vote, the effect of which would be to allow any member of the Council or of the Assembly to veto the request. And the reply is accurate in stating that so far it has not been agreed that the vote must necessarily be unanimous. It is true that in every case so far where a resolution asking for an advisory opinion has been adopted, all the votes that were cast were unanimous; but this unanimity has been a mere coincidence, and for this reason the question whether a

unanimous vote is legally necessary has never come up or been decided. The Conference, having no power to decide this question—since only the Council and the Assembly of the League of Nations can do that—did all that it had power to do by proposing that the objection of the United States to a request for an advisory opinion should have the same force as an opposing vote in the Council or Assembly.

But this does not mean that the Conference was able to attain its avowed end—of placing American interests on an equality with those of any other nation in the Court.

If at some future time the Council or Assembly of the League of Nations should decide that a unanimous vote is necessary in asking for an advisory opinion, then the American desire would be met: an objection from the United States, having the same force as an adverse vote in one or the other of the League's bodies, would have a veto power.

But if the opposite should happen—and the Final Act seems to suggest this, between the lines—such an objection would be ineffective. It would be useless to deny, however, that certain members of the League of Nations have sufficient prestige to keep at least the Council, if not the Assembly, from taking up and deciding a question, if or when they doubt the expediency of doing so. Even if such a nation were in a minority at first, it is very likely that the other nations would yield to the arguments they bring forth, or would prefer to postpone a decision. As a matter of fact, this is the way things are done, and it would be disastrous if they were done differently; the Council is strong only when its members can reconcile their different points of view, and its usefulness consists precisely in facilitating such agreement through the personal contacts and the continued conversations that are possible only at Geneva.

This being the case, the situation proposed to the United States, as affording a theoretical equality, would be as follows: the United States government, from a distance, would oppose its futile vetoes on proposals agreed on at Geneva; while certain other nations, on the scene, would retain their means of sidetracking the proposals that seemed troublesome to them.

This is what President Coolidge is not willing to accept: that the Court, strengthened morally and politically by the support of the

United States, would be able by means of an advisory opinion to affect one or another of its interests, while the other powers would still have the means of protecting themselves.

The solution of this difficulty is in the hands of the Council and the Assembly at Geneva. The only possible solution is the formal admission that a request for an advisory opinion is one of those questions for which a unanimous vote is necessary. The Court's practice is in this sense, and theoretically this is the logical solution.

In reality, the Court's authority would be annihilated, if the Council or the Assembly should ever think of ignoring its judgments. The opinion of the Court virtually decides the dispute or settles the question submitted for its advice; and the subsequent action of the Council or Assembly is limited to ratifying the decision given, if it concerns a dispute, or of following it, if it concerns a point that is involved in a conflict or question submitted for correct interpretation. In fact, therefore, the request for an advisory opinion is equivalent to the voluntary abdication by one jurisdiction in favor of a different jurisdiction. But codes of procedure attach great importance to decisions of such weight. They are not final decisions, as they do not decide a case; on the other hand, however, they are more than simple procedural decisions. They are generally considered to have a mixed character, and the laws usually provide special regulations for them, with particularly broad provisions for appeals. It would be altogether wrong to compare a request for an advisory opinion from the Court to a decision based on an investigation or on the opinion of experts; the League of Nations will give to the conclusions of investigators or experts whatever attention it likes, whereas it can only bow down before the opinion of the Court. For the Council or Assembly to have recourse to the Court is not a matter of procedure, but a denial that it (the Council or Assembly) has jurisdiction. That the request must be made by a unanimous vote would therefore only be in conformity with Article 5 of the Covenant.

A declaration of principle by the Council and the Assembly, thus conforming with Article 5, would probably make the reply of the Conference of States Signatory to the Protocol of the Court acceptable to the United States.

Then would the great republic, aloof as it is from the League of Nations, have the immense power of paralyzing, whenever it saw fit,

one of the most effective instruments which the League uses for accomplishing its work? Nominally, yes. But as a practical matter, it would be insulting to the United States to assume that it wants to adhere to the Court with any ulterior motive of sabotage on the League of Nations.

In this respect, and if it is limited to this one point, the right of withdrawing its acceptance which the Conference reserved to itself is just, and is necessary. The powers which the American government asks for in connection with advisory opinions on questions where it is not a party but where it claims an interest, do amount to a privilege. Not, however, in the sense that the United States would be the only nation to possess these powers, as we have shown, but because, though the other nations have the same powers in fact if not in law, they would, as members of the League of Nations, make use of these rights only with full consciousness of their responsibility for the work of that institution. So far as they are concerned, there is an automatic sanction attached to the use of such a power which would effectively prevent any abusive use of it.

If, unhappily, the Americans were to refuse this reciprocal right of withdrawal even if limited to this one point,—absolutely essential in order that the nations in the League could re-establish the present situation if the results were unsatisfactory—or, likewise, if the American government were to refuse to take part in the subsequent negotiations which the Conference considered necessary for arranging the manner in which the United States should make known its wishes on advisory opinions or questions in which it has or claims an interest—negotiations indispensable to ensure the efficient operation of the mediatory functions of the Council and the Assembly—then the members of the League of Nations will be forced to resign themselves to the inevitable. For while it is just, and also of the greatest interest politically that they should remove the greatest obstacles now existing to the adherence of the United States to the Court, by admitting the justice of the American demands, which we believe we have shown to be legitimate, nevertheless they cannot, for whatever gain, deprive themselves of the means for safeguarding the League of Nations, without which, moreover, the Court itself would still be only an ideal pursued in vain.

Let us hope that the Americans, who love fair play, will be the first to recognize it.

THE AMERICAN FOUNDATION
Maintaining
THE AMERICAN PEACE AWARD
565 FIFTH AVENUE . NEW YORK CITY

Committee of the American Peace Award

- JAMES R. ANGELL**
President, Yale University
- TASKER H. BLISS**
Major General, U. S. Army, Retired
- EDWARD W. BOK**
Founder of the Award
- CHARLES H. BRENT**
Bishop of Diocese of Western New York
- IRVING T. BUSH**
President, Bush Terminal
- NICHOLAS MURRAY BUTLER**
President, Columbia University
- JOHN W. DAVIS**
Ex-Ambassador to Great Britain
- HALEY FISKE**
President, Metropolitan Life Insurance Company
- WILLIAM H. JOHNSTON**
President, International Association of Machinists
- ESTHER EVERETT LAPE**
Member in charge
- JOHN F. O'RYAN**
Major General, O. R. U.
- MRS. OGDEN REID**
Vice-President, New York Tribune
- MRS. FRANKLIN D. ROOSEVELT**
Former Vice-Chairman, N. Y. League of Women Voters
- WILLIAM C. SPROUL**
Ex-Governor of Pennsylvania
- HENRY L. STIMSON**
Ex-Secretary of War
- MRS. FRANKLIN A. VANDERLIP**
Former Chairman, N. Y. League of Women Voters
- Treasurer, CLARENCE GARDNER**

Jury of Award

- ELIHU ROOT**, Chairman
- JAMES GUTHRIE HARBORD**
- EDWARD M. HOUSE**
- ELLEN F. PENDLETON**
- ROSCOE POUND**
- WILLIAM ALLEN WHITE**
- BRAND WHITLOCK**

...ips de banes et à cause de la foule dans les rues de la ville. La foule a été arrosée le corps de pétrole et l'a brûlé au carrefour très fréquent. Numériquement inférieure, la police n'a pas tenté d'intervenir; elle s'est bornée à régler la circulation autour du cadavre.

NICARAGUA

Les libéraux disposés à désarmer

Managua, 6 mai.
Le général en chef libéral annonce qu'il est disposé à mettre bas les armes et qu'il s'efforcera d'aider à la restauration de l'ordre afin que les libéraux puissent gagner une saine influence aux élections, qui seront dirigées par les Etats-Unis.

Les événements de Chine

Les puissances renonceraient à envoyer une note touchant Nankin

Selon un télégramme de Washington, les fonctionnaires du Département d'Etat déclarent qu'à la suite de la décision prise par le gouvernement des Etats-Unis de ne pas coopérer à l'envoi d'une seconde note aux autorités nationalistes chinoises, touchant les incidents de Nankin, les autres puissances ont décidé de ne pas agir sans la participation des Etats-Unis.

On croit savoir que la Grande-Bretagne, la France, l'Italie, le Japon ont accepté le point de vue de l'Amérique de s'opposer à la mise en application de mesures énergiques.
Londres, 6 mai.

JAPON

Le programme provisoire du nouveau gouvernement

Tokio, 6 mai.
Le baron Talaka, premier ministre, dans le discours qu'il a prononcé à la Diète, a souligné la gravité de la situation financière et économique. Il a déposé des projets destinés à venir en aide aux banques, déclarant que le gouvernement ajournerait à la session de décembre prochain l'exposé de sa politique.

En réponse à des questions posées à la Chambre basse, le premier ministre a déclaré que le gouvernement a l'intention de poursuivre une politique de non intervention en Chine.

Quant à l'affaire de Nankin, le premier ministre, tout en soulignant l'importance de la question de la coopération avec les autres puissances, a répondu que le nouveau cabinet ne prendrait aucune mesure autre que celles déjà adoptées par le précédent ministère.

Faux billets de banque

De Naples, le 6 mai :

La police de Naples vient de découvrir une bande de faussaires, dont le chef, un pseudo-ingénieur nommé Gallo, était de retour depuis quelque temps de Colombie. Gallo avait obtenu d'un typographe l'impression de pesos. Lorsque la police est intervenue, des billets parfaitement réussis, pour une valeur de cinq millions de pesos, avaient déjà été expédiés en Colombie dissimulés dans des malles qui furent saisies par la douane. Outre le pseudo-ingénieur, cinq autres personnes ont été arrêtées, parmi lesquelles un avocat très connu et un professeur de dessin.

* Les dépêches marquées d'un astérisque (*) sont celles qui ont paru dans notre première édition d'hier soir.

en Suisse (Dr Carrière). Toutes les personnes qui s'intéressent à ces questions sont cordialement invitées à assister à l'assemblée.

Après l'accord avec les soviets

Réponse du Conseil fédéral à la lettre du gouvernement fribourgeois

Berne, 6 mai.

Voici le texte de la réponse du Conseil fédéral au Conseil d'Etat du canton de Fribourg :

Fidèles et chers Confédérés,
Vous avez estimé devoir nous faire connaître, par votre lettre du 29 avril, que vous avez vivement regretté le récent accord passé par la Confédération avec l'Union des républiques soviétistes socialistes. Vous avez, dites-vous, de la peine à comprendre les conditions de cet accord et vous affirmez qu'il heurte notre sens traditionnel de la dignité nationale.

Vous admettez que l'art. 93 de la Constitution fédérale vous conférerait le droit de porter cette question de politique extérieure devant l'Assemblée fédérale, mais vous évitez de vous en servir, voulant faire confiance aux députés de votre canton aux Chambres; vous vous bornez, par conséquent à nous demander des assurances sur un point que vous appelez de politique intérieure cantonale. Ces assurances se rapportent à l'immixtion éventuelle des envoyés soviétistes à Genève dans nos affaires intérieures.

Il nous semble peu opportun de discuter ici la portée de l'art. 93 de la Constitution fédérale, qui reconnaît aux cantons un droit d'initiative. Nous devons cependant faire des réserves formelles quant au droit qu'auraient les gouvernements cantonaux de porter devant l'Assemblée fédérale les questions que la Constitution attribue au pouvoir exécutif fédéral.

Nous considérons par contre comme un devoir de nous élever particulièrement contre deux de vos affirmations qui nous paraissent inexactes.

Il est inexact, en effet, que l'accord conclu à Berlin contienne des excuses. Il renouvelle une réprobation et un regret que le Conseil fédéral avait exprimés publiquement dès le lendemain du crime. L'objet exclusif de l'accord était de régler le conflit qui avait surgi à la suite de l'attentat perpétré au cours de la conférence de Lausanne, attentat qui a coûté la vie à M. Vorovsky président de la délégation de l'Union des républiques soviétistes socialistes auprès du gouvernement italien. Le renouvellement de notre réprobation et de notre regret ne lèse, à notre avis, d'aucune façon notre dignité nationale.

Il est inexact également de prétendre que les délégués soviétiques viennent à Genève « à la faveur de l'accord ». Ces délégués viennent à Genève parce qu'ils y ont été invités par la Société des nations. L'accord a fait tomber les raisons — bonnes ou mauvaises — que le gouvernement des soviets avait invoquées jusqu'ici pour refuser de donner suite à de telles invitations, mais il n'est pas le titre juridique de la participation de ce gouvernement.

La participation des gouvernements étrangers à des réunions convoquées au siège de la Société des nations a toujours été considérée comme étant indépendante des rapports pouvant exister entre ces gouvernements et le Conseil fédéral; il y a intérêt évident à ce que la Société des nations, dont l'attitude à notre égard a été, dans cette affaire, irréprochable, puisse inviter à Genève, en toute liberté, les Etats ou les autres collectivités dont elle désire la collaboration.

L'accord conclu ne préjuge en rien l'autre question, nettement distincte, de la reconnaissance de droit du gouvernement des soviets.

Le Conseil fédéral s'est déjà prononcé plus d'une fois à ce sujet devant l'Assemblée fédérale. Ses opinions à cet égard n'ont pas varié. Les délégués soviétiques qui prennent part aux conférences de Genève ont l'obligation stricte de limiter leur activité à l'accomplissement du mandat diplomatique dont ils sont investis. Toute ingérence directe ou indirecte de leur part dans les affaires intérieures de la Suisse serait un acte illicite que le Conseil fédéral ne tolérerait pas. Aussi avons-nous éprouvé une certaine surprise de ce que vous avez jugé indispensable de nous demander des assurances au sujet d'une question qui ne saurait comporter un doute quelconque.

Nous vous assurons, fidèles et chers confédérés, de notre haute considération et vous recommandons avec nous à la protection divine.

Au nom du Conseil fédéral :

Le président de la Confédération : Motta.
Le chancelier de la Confédération : Kaesling.

sincations douanières; dans la deuxième, on devrait fixer les taux des tarifs douaniers en échelonnant la production selon la puissance industrielle des pays; enfin, la troisième étape réglerait l'application des tarifs pour les articles d'importation.

La société bourgeoise irait au suicide si elle se refusait à admettre le principe essentiel de la solidarité.

Sir A. Norman Hill

Sir A. Norman Hill, président de la commission consultative du *Board of Trade* pour la marine marchande, traite la question des transports et communications et des efforts faits depuis la guerre pour rendre efficaces et suffisants les services nationaux et internationaux de transports.

Les services de transports sont au service des producteurs et des consommateurs du monde; ils se rendent compte, plus clairement peut-être que toute autre industrie, de la mesure dans laquelle les barrières commerciales élevées par les gouvernements entravent et gênent le commerce et ils sont tout disposés à donner leur concours à l'œuvre de la conférence.

M. Briebe (Chili)

M. Briebe (Chili) met en relief les injustices sociales qui règnent encore dans le monde et voudrait voir établir une organisation internationale de crédit jouissant du maximum de confiance.

M. Robinson (Etats-Unis)

M. Robinson, président de la *First National Bank* et membre de la commission Dawes, auquel le président exprime les sentiments de profonde sympathie de la conférence à l'égard des victimes du Mississippi, dit que la délégation américaine est portée à croire que les restrictions et discriminations en matière de commerce entre les pays constituent très probablement la plus grande difficulté qui s'oppose à la restauration d'une situation commerciale saine.

Une discussion de la rationalisation serait plus effective si notre déclaration pouvait se borner à un aperçu sommaire des doctrines philosophiques, industrielles et commerciales dont s'inspire actuellement notre pays, auquel serait joint un bref exposé des raisons qui, à notre sens, ont contribué à l'établissement des doctrines philosophiques actuelles.

M. Robinson expose ensuite en détail la situation économique des Etats-Unis, indiquant notamment qu'au lieu de lutter contre les prix plus bas de la concurrence en réduisant les salaires, les chefs d'entreprise se sont efforcés en général de maintenir et même d'élever le niveau des salaires et ont recherché d'autres moyens pour aboutir à la réduction nécessaire des frais.

Les propriétaires et les directeurs des entreprises importantes estiment que le maintien d'une concurrence saine produit des résultats avantageux au point de vue de l'émulation qui vise à réduire les

rité de l'Europe et du reste du monde.

M. Rydbeck (Suède)

M. Rydbeck, directeur de la Banque Crédit scandinave, étudie le traitement de la nation la plus favorisée et, tout en recommandant le principe, dénonce son application et son interprétation trop souvent déloyale. La délégation suédoise préconise un accord international concernant l'interprétation de la clause de la nation la plus favorisée en matière de tarifs douaniers.

M. Barboza Carneiro (Brésil)

M. Barboza Carneiro, attaché commercial à l'ambassade du Brésil à Londres et membre du comité économique de la S. d. N., déclare que la maladie de l'Europe a atteint les pays extra européens, d'où la nécessité d'une solidarité internationale efficace. Le remède qui convient à l'Europe ne doit pas aggraver le mal des autres continents.

M. A. Fontaine (France)

M. Arthur Fontaine (France), président conseil d'administration du B. I. T., montre le lien étroit qui existe, aux termes mêmes de la partie XIII du traité de Versailles, entre l'organisation internationale du travail et la conférence économique présente. Le B. I. T. comme la conférence économique tendent à instituer dans le monde la paix économique et la justice sociale. Les tarifs de douane sont très souvent des palliatifs désuets. Même lorsqu'ils sont modérés, ils ont pour le monde du travail des conséquences fâcheuses; hausse des prix intérieurs, difficulté des exportations, chômage, misère. L'orateur plaide aussi en faveur d'une application loyale de la clause de la nation la plus favorisée. Un fort rendement de la production, des loisirs heureux dans une semaine de 48 heures, tel est le programme que souhaite l'orateur dans l'intérêt du monde économique.

Séance de vendredi après-midi

L'assemblée se lève pour honorer la mémoire de M. Cyrille Popoff, dont nous annonçons la mort d'autre part.

Puis la discussion générale continue.

M. De Michelis

M. de Michelis, président de l'Institut international d'agriculture de Rome, se fait le défenseur des intérêts agricoles.

Le monde économique souffre de l'excès des monopoles, de la production excessive dans certaines branches, des fluctuations des changes, de la des-

La nuit venait, Marie-Christine se retourna et sourit à Marjannik. Après on ne parla plus. La distance et le temps s'unifiaient. On les buvait du même coup, interminablement, et toutes les minutes une borne kilométrique donnait un son bref, conique et blanc dans les ténèbres. Pour ne pas s'arrêter, Marie-Christine, à intervalles, passait un sandwich au conducteur et en croquait un elle-même. Vers une heure du matin, elle s'endormit.

Le pavé d'une ville ensommeillée la réveilla longtemps après, mais le jour n'était pas encore près de poindre. En même temps elle s'aperçut qu'elle était toute moite dans une peau de bête, et que la masse pesante d'une cathédrale à leurs côtés s'allégeait en clochetons et en pinacles gris sur le bleu de Prusse du ciel.

— Où sommes-nous? demanda-t-elle à O'Jadir.

Il répondit :

— A Chartres.

La route de Bretagne s'avancait dans une campagne plate comme un champ de course sans obstacle et sentant la paille pourrie. A chaque instant parmi les arbres de bordure on constatait des manques. A l'aube, on vit des silhouettes de ruines fuir à droite et à gauche. Marie-Christine observait

FEUILLETON DU JOURNAL DE GENEVE *

Sonate comique

PAR

42

Guillaume RUMORVAN

— Ce sont des regrets qui ne m'avancent guère.

— Et que j'aurais voulu ne pas voir s'éloigner. Qu'allez-vous faire maintenant que votre mission est finie, à quelle industrie vouerez-vous cette maîtrise dont à cette heure, appliqué à ce volant, et le phare de votre œil aigu nous précédant sur la route, vous donnez une si nette image? Quel est le métier louche qui vous attire? Quelle malpropreté reniflez-vous? Quel nouvel étage allez-vous descendre ou bien quelle chevalerie embrasser?

O'Jadir révéla toute son instinctive règle :

— Est-ce qu'on choisit? On prend ce que le jour vous donne.

— Si vous demeuriez un peu au Trois Cè-

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C 31.

ASIA:

Ministeri Erichin kertomus no 49.

Bern

30/5 1927

SUOMEN LÄHETYSTÖ
BERNISSÄ

ENGLISCHE ANLAGE 6

No 558.B.

toukokuun 30 p:nä 1927.

Ulkoasiainministeriölle.

ULKOASIAINMINISTERIO		
11/479 Sac. D. 1327		
9/6-27	fo	Liit.
	OSASTO	ASIA
5	C 31	

Allekirjoittaneella on kunnia täten Ulkoasiain-
ministeriölle lähettää kertomuksensa numero 19.

T. Erich

11/479 Sac. D. 11 27
 9/6-27
 OSASTO ASIA
 5 CSI

Ministeri Erichin kertomus

n: 19 sisältää:

I.	Suomen ehdokkuus Neuvostoon	Sivu 1
II.	Konferenssitiedotukset.	4
III.	Turvallisuuskysymystä koskeva valkoinen kirja	6
IV.	Paktin 16 artiklan edellyttämät sanktiot	7
V.	Finanssiavun käsittely K.L:n finanssikomiteassa	10
VI.	Kauppasopimus ja viisumikysymys	11
VII.	N.s. Juridinen radiokongressi ,	13

Suomen ehdokkuus

Neuvostoon.

11/479 Sac. 27
9/6-27
5 CSI

Uuden vuoden vaihteessa Ulkoasiainministeriö useilta lähetystöiltä tiedusteli asianomaisten käsitystä otsikossa mainitusta kysymyksestä. Huomaamattomuudesta lienee johtunut, ettei tšekäläiselle lähetystölle tullut nimenomaan kirjelmää asiassa. Kun kuitenkin herra Ulkoasiainministeri viime tammikuussa kehoitti minua lausumaan asiasta käsitykseni, ja muutenkin, katson asiakseni tästä esittää muutamia ajatuksia.

Mitä ensinnäkin Suomen ehdokkuuden mahdolliseen menestymiseen tulee, ei Ulkoasiainministeriö ole tiedottanut mitään asianomaisissa pääkaupungeissa tehdyistä démarche'ista ja niiden tuloksista. Kun en myöskään omasta puolestani ole saanut tehtäväkseni täällä ryhtyä tiedusteluihin, oletan, ettei asiaa vielä ole tahdottu panna vireille. Näin ollen en myöskään yleensä ole tahtonut luottamuksellisissakaan keskusteluissa sitä kosketella. Toisinaan on kuitenkin joku siihen kajonnut, ja tällöin olen yleensä voinut todeta suopeaa suhtautumista asiaan. Tähän suuntaan meneviä ajatuksia olen m.m. kuullut Tanskan, Hollannin ja Kreikan tšekäläisten lähettiläiden lausuvan; ensinmainittu vakuutti, ettei Tanska tule asettumaan ehdokkaaksi, Kreikka sitävastoin tulee ehkä pyrkimään Neuvostoon, koskapa sillä jälleen on esitettävänään loistava nimi: ministeri, professori N. Politis, joka kuuluu lakanneen olemasta hallituksen epäsuosiossa. Herra Benešin tätä koskevia lausuntoja olen yhdessä ministeri Holstin kanssa aikaisemmin selostanut. Suurin piirtein katsoen luulen voitavan sanoa, ettei millään vaikutusvaltaisilla valtioilla ole erityistä harrastusta Suomen ehdokkuuteen. Tämä todistaa kyllä pääasiallisesti hyvää tähänastisesta esiintymisestämme, sillä se osoittaa, ettemme ole ketään erikoisestii kumarrelleet tai kosiskelleet. Désarmement työssä on jouduttu likeisiin suhteisiin Ranskan, Puolan ja Romanian kanssa, mutta luulisinpa Puolan sittenkin jommoisellakin epäluulolla meihin suhtautuvan hyvin tietäen, ettei se meiltä voi saada sellaisia "takeita" poliittisten suuntien yhdenmukaisuudesta kuin se kaiketi haluaisi.

Skandinavian maista kai Tanska on meille suopein, Ruotsin kannatukseen ei tässäkään tapauksessa ole liiaksi luotettava.

Hyvin paljon riippuu luonnollisesti siitä, kuinka lukuisat etelä-amerikkalaiset valtiot meihin suhtautuvat. Näiden kannan määräävät taasen osittain niiden omat keskinäiset laskelmat ja "lehmäkaupat", osittain Euroopan johtavien valtojen, erittäin Ranskan, kanta. Tämä valtahan on, vallankin désarmementin yhteydessä, suhtautunut meihin erinomaisen suopeasti, mutta vaikea on arvioida kaikkia niitä tekijöitä, jotka voivat määrätä sen lopullisen kannan.

"Latalalais-amerikkalaisista" valtioista puhuttaessa on syytä huomauttaa, että ne vain harvoissa maissa ovat siksi lukuisasti - ja siksi arvovaltaisesti - edustettuina kuin täällä Sveitsissä. Edellyttäen että hallitus antaa minulla sensuuntaiset ohjeet voisinkin senvuoksi sopivasti täällä koettaa vaikuttaa sanottujen valtioiden diplomaattisiin edustajiin.

. . .

Poliittisen viisauden alkeistietoja on se, että pieni valtio ei sanottavasti voi neuvoston päätöksiin vaikuttaa. Joskin sille sopivassa tilaisuudessa suodaan pieni päänsilitys ja tyydytys, jää sen osallisuus suurten "poliittisten" taikka syystä taikka toisesta poliittisina pidettyjen kysymysten ratkaisuun hyvin vähäiseksi. Tähän täytyy olla ennakkolta valmistautunut. Mutta pahempi asia on se, että pieni valtio helposti joutuu kärsimään todellisia pettymyksiä ja nöyrytyksiä sikäli, että sen pakottavissa tapauksissa täytyy luopua omasta käsityksestään. Ryhtymättä asiaa tärkeemmin selittämään, viittaa niihin vastoinkäymisiin, joita herra Undénilla aikoinaan oli Mosulin asiassa sekä neuvoston laajentamiskysymyksessä. Sanottakoon hänen peräytymistään kunniakkaaksi, peräytymistä se oli siitenkin.

Näin kävi Ruotsin, joka kuitenkin useissa kohdon oli paljoa edullisemmassa asemassa kuin missä Suomi olisi. Puhumattakaan siitä, että Ruotsi on paljon enemmän tunnettu valtio, on se maantieteellisistä ja muista syistä siinä suotuisassa asemassa, että se toiselta puolen yhtä vilpittömästi kuin mahtipontisesti voi "oikeuspolitiikan" puol-

tajana näytellä jonkinlaista Kansainliiton omantunnon osaa, toiselta puolen, ollen itse verrattain hyvin turvattuna, voi arvostelevan epäröivästi, jopa torjuvasti, suhtautua "paktin" perussäännösten, erittäin "sanktioiden" tehostamista koskeviin pyrkimyksiin (vertaa Ruotsin kanta Genèveen protokollaan nähden). - Tässä suhteessa Suomen asema tietenkin on samalla kertaa paljon arkaluontoisempi ja paljoo vaativampi. Sekä yksilöllisesti että yleisistä syistä Suomi neuvoston jäsenenä olisi huomattavasti ^{toisessa/} ~~asemassa~~ kuin Ruotsi.

Mahdollisesti kohtaaviin vaikeuksiin ja ristiriitaisuuksiin nähden on käsitettävissä, jos valtio sellainen kuin Tanska mieluummin pysyy syrjässä. Suomelle on kuitenkin erityinen syy käyttää hyväkseen kaikkia tilaisuuksia tehdäkseen "propagandaa" puolestaan; kunhan riski ei ole liian suuri, ei tällaista tilaisuutta ole jätettävä käyttämättä, jos kerran riittävä kannatus on tiedossa. On tarpeetonta tässä erityisesti tehostaa sitä, että Suomelle voisi neuvostojäsenyydestä koitua hyötyä juuri sellaisena aikana, jolloin Venäjän kysymykset ovat etualalla, sekä että Venäjän olisi kuin olisikin pakko suhteellisesti suurella huomaavaisuudella kohdella Neuvostossa olevaa valtiota.

Jäsenyydestä koituvista erityisistä vaikeuksista ja riskeistä ei tietenkään päästä yli eikä ympäri. On kuitenkin syytä tehostaa erästä, useimmiten huomaamatta jäänyttä seikkaa, nimittäin sitä, että myöskin Neuvostossa oleva valtio voi pidättäytyä ottamasta osaa jonkun asian ratkaisuun. Sellainen menettely ei tosin ole erityisen kunniakas, mutta pakottavista syistä se voi olla puolustettavissa.

Mitä "taktiikkaan" tulee, rajoitun tällä kertaa vain huomauttamaan sitä, että jos Suomi päättää asettua ehdokkaaksi (puolinainen alttius ja epämääräinen kanta ei enää saata tulla kysymykseen) edellyttää tämä, että ennakoita on saatu mahdollisimman hyvät takeet riittävästä kannatuksesta. Toiselta puolen on todettava, että laskelmat niinkin ollen voivat pettää ja että ikävät yllätykset eivät ole ehdottoman varmasti torjuttavissa.

(Kertomus n:o 19, Genève, 27/5- 27 R.E.)

Konferenssitiedotukset.

Aikaisemmissa kertomuksissani olen kiinnittänyt Ulkoasiainministeriön huomion niihin puutteellisuuksiin, jotka vallitsevat erityisesti Kansainliiton turvissa pidettyjen konferensseja koskevien tiedotusten lähettämiseen, sekä niiden julkaisemiseen nähden kotimaisissa sanomalehdissä; Lähetystö onkin tehnyt nimenomaisen ehdotuksen tämän asian järjestämiseksi.

Vastakkain on tähän saakka ollut kolme mahdollisuutta: 1. kotimaiset lehdet jäävät tärkeissäkin ja erittäin Suomea koskevissa asioissa tiedotusta vaille; 2. ne saavat joitakin tietoja satunnaisilta, useimmiten ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta; 3. Ulko^{asia}ministeriön ja Tietotoimiston kesken järjestetään tarkoituksenmukainen tiedotusmenettely. Viimeksimainittua järjestelyä Lähetystö on puoltanut.

Viimeksi näyttää tulleen neljäs menettelymuoto, nimittäin se, että hallituksen lähettämät toimihenkilöt omakohtaisesti lähettävät tiedoituksia yksityisille lehdille. Tämän päätän erinäisistä Helsingin lehdissä olleista, kaikista päättäen äsken päättyneen taloudellisen konferenssin suomalaisten osanottajien lähettämistä, heille itselleen erinomaisen mairittelevista tiedotuksista, joista erittäin on huomattava Genèvessä tämän kuun 19 päivänä päivätty, Hufvudstadsbladetissa saman kuun 20 päivänä julkaistu sähkösanoma, joka perusteellisesti käsittelee Suomen asiantuntija-edustajain toimintaa. Ylenmäärin huvittava on, sivumennen sanoen, tästä sähkösanomasta 21 päivänä Uudessa Suomessa julkaistu, sanomalehtikulttuurille kuvaava käännös, jossa puhutaan herrojen Lavoniuksen ja Kedon "panoksista".

Jätän tässä sikseen sen kysymyksen, onko kaikissa kohdin suotua^{ava} ja asianmukaista, että virallisesti lähetetyt toimihenkilöt -olkootpa että ovat "asiantuntijan" eivätkä "valtuutetun" asemassa- toimensa kes- täessä lähettävät joillekin lehdille erikoistiedotuksia. Aivan riippumatta siitä, kuinka tähän kysymykseen suhtaudutaan, lienee riidatonta, että verrattomasti paras sekä yleistä etua ja yhdenmukaisuutta palveleva menettely on se, että nimenomaa^{omaa} maata likeisesti koskevien tietojen le-

(Kertomus n:o 19, Genève, 27/5 - ⁵27 R.E.)

vittäminen tapahtuisi Tietotoimiston välityksellä, jonka luonnollisesti tätä varten pitäisi saada Ulkoministeriöstä tarpeellista aineistoa.

(Kert, no 19 Bern, 30/5-27.R.E.)

Turvallisuuskysymystä koskeva
valkoinen kirja.

Kun otsikossa mainittu valkokirja, jonka viimeaikaisista koh-
taloista Suomen valtuutettujen désarmementkommissionissa ja Lä-
hetystön useista kyselyistä huolimatta, ei ole onnistunut saada
tietoja, valitettavasti ei valmistunut mainitun kommissionin kevät-
istuntokaudella, rohkenen olettaa sen varmasti painosta valmistu-
van ja tänne saapuvan hyvissä ajoin ennen ensi yleiskokousta, koska
pa runsaan puolen vuoden aika toki riittänee tämän julkaisun paina-
tukseen, sen sisältö kun jo helmikuun alussa oli hyväksytty.

Voisi tietenkin ajatella, että commission préparatoiren viime
istuntokaudella annetuista lausunnoista -- varsinkin Suomen val-
tuuskunnan esittämistä -- joku tai jotkut sopivasti voitaisiin
valkokirjaan lisätä. Katsoen siihen, että kommissionin toiminta
edelleen jatkuu, olisin kuitenkin taipuvainen pitämään tätä en-
nenaikaisena enkä tahtoisin sitä puoltaa siitäkään syystä, että
se osaltaan saattaisi tuottaa lisäviivytyksiä julkaisun val-
mistumiselle.

Paktin 16 artiklan
edellyttämät sanktiot.

Edellisessä kertomuksessani olen selvittänyt tätä kysymystä koskenutta keskusteluaani hra Mc Kinnon Woodin kanssa sekä niistä asiakirjoista -- m.m. Suomen vastauksesta! -- joihin minulla silloin oli tilaisuus perehtyä.

Kun ~~sitten~~ olen saanut sanotussa kertomuksessa mainitun ranskalaisen lakiehdotuksen (joka tietääkseni ei vielä ole saavuttanut senaatin hyväksymistä), on minulla nyt tilaisuus tähän suomennettuna jäljentää sen 24 artiklan 3 mom.

"Kansainliiton perussopimuksen puitteissa ja sen säännösten, erittäin 10, 11 (1 mom.), 13 (4 mom.), 16 ja 17 (4 mom.) soveltamiseksi, hallituksella ^{in valte} jo rauhan aikana jo edelläkäyvän, yleistä tai osittaista mobilisointia tarkoittavan määräyksen olematta sitä varten ehdottomasti tarpeen, ulkoasiainministeriön ehdotuksesta ministerineuvostossa annetulla asetuksella säätää sovellettavaksi sanotuissa artikloissa edellytetyt taloudelliset ja finanssitoimenpiteet" (ranskalainen alkuteksti ks liite I).

Kysymyksessä olevaan, monessakin suhteessa erinomaisen kiinnostavaan lakiehdotukseen liittyy hra Paul-Boncourin niinikään hyvin huomattava mietintö, jossa nyt puheenaolevasta asiasta lausutaan m.m.:

"Muuten on tarpeellista lainsäännöksellä antaa hallitukselle tarpeelliset keinot Kansainliiton paktin soveltamiseksi, mikäli on kysymys paktin edellyttämistä taloudellisista ja finanssitoimenpiteistä, jotka eivät ehdottomasti tuota sotatilaa. Ranska antaa täten uuden todistuksen kiintymyksestään Kansainliittoon osoittamalla olevansa valmis toteuttamaan kaikki paktin asettamat velvoitukset (ranskalainen alkuteksti ks. liite II).

Lakiehdotus antaa epäilemättä sanktiokysymykselle valtiösääntöisesti aivan oikean ratkaisun. Ellei hallituksella ole valtaa kriittillisellä hetkellä toimia kansainvälisen velvoituksen täyttämiseksi, on likellä se vaara, että jokin kansainväliselle yhdyselämälle mitä tärkein perussääntö jää kuolleeksi kirjaimiksi, mikä tietysti vain on omansa luottamusta ja turvallisuutta järkyttämään. Todellisuudessa mahdollisesti sattuvien tapausten erilaisuus ja arvaamattomuus vaikuttaa sen, että hallitukselle annettu yleisvaltuutus paktin mukaiseen toimintaan on sopivin järjestely.

Kun hallituksella lakiehdotuksen mukaan on oleva laillinen valta ryhtyä siinä mainittuihin toimiin, tietää tämä, että parlamentti ei voi kieltäytyä osoittamasta tarpeellisia varoja.

Aikaisempia esityksiäni osittain täydentäen pyydän saada keskittää ne näkökohdat, jotka tätä tärkeää kysymystä järjestettäessä olisi otettava huomioon, seuraaviin kohtiin:

a) "Paktin" perussäännösten ja nimenomaan 16 artiklan tehostamiseksi on kyllä välttämätöntä, mutta ei riittävää, että tästä kansainvälisesti sovitaan, tarvitaan myös valtionsisäinen järjestely;

b) pelkkä vapaamuotoinen yhtyminen Kansainliittoon sellainen kuin Suomen yhtyminen vuonna 1920, ei sellaisenaan tuota kaikkia niitä lainsäädännöllisiä uutuuksia ja muutoksia, jotka valtionsisäisesti käyvät tarpeellisiksi kansainvälisten velvoitusten täyttämiseksi. Tähän perusajatukseen, johon nähden meillä aikaisemmin on esiintynyt eriäviä mielipide, perustuu n. m. Ranskan lakiehdotus.

c) Tarpeellisten lainsäädännöllisten määräysten konkreettointi ja formulointi kohtaa kuitenkin suuria vaikeuksia. Mikäli se on toteutettavissa, on siitä tietysti etua, mutta se jääne kuitenkin vaillinaiseksi. Tästä syystä ja jotta valtiolla olisi mahdollisuus sisäisten vaikeuksien estämättä not-

keasti ja tarkoituksenmukaisesti toimia kansainvälisen velvoituksensa täyttämiseksi - ja saadakseen aikanaan itsekin vuorostaan tarpeellista apua -- on hallitukselle annettaⁿ, melkoisen laaja yleisvaltuutus tarpeen.

d) Kun kysymyksessä olevat toimenpiteet parhaassa tapauksessa miltei kaikkialla vasta ovat valmistelun asteella, ei Suomen asemassa olevalla valtiolla näytä olevan erityistä syytä jouduttaa puheenalaista lainsäädäntöä, ennenkuin on nähty, mihin tuloksiin muualla ehkä johdutaan.

e) Jos maassa sellaisessa kuin Suomessa ryhdytään useinmainittuja "paktin" vaatimuksia lainsäädännössä toteuttamaan, saattaa olla tarkoituksenmukaista säätää eräänlainen vastavuoroisuus, esim. siinä muodossa, että toimiin ryhdyttäessä on otettava huomioon, onko asianomainen vieras valtio omassa lainsäädännössään toteuttanut vastaavan periaatteen tai tarjooko se muuten takeita yhtäläisestä kohtelusta. Niinikään voisi tulla kysymykseen viittaus siihen, että edellytyksenä on, että sellainen valtioidenvälinen yhteistoiminta, jota sanktioiden täytäntöönpano vaatii, todella on taattu (niin ettei kysymyksessä olevan valtion lojaalinen velvollisuuden täyttäminen jää hyödyttömäksi eleeksi). Tällaisten säännösten laatiminen vaatii tietenkin tarkkaa harkintaa.ⁿ

Edellä käsitellyn kysymyksen suureen merkitykseen nähden pyydän saada ehdottaa, että lähetystölle tiedotettaisiin mitä kertomuksessani olen siitä esittänyt.

Finanssiavun käsittely

K.I:n finanssikomiteassa.

Bernissä ollessani kävi hra Valvanne sihteeristössä tiedustelemassa otsikossa mainitun asian tulevaa käsittelyä ja tavoitteli siinä tarkoituksessa Sir Arthur Salteria, joka kuitenkin oli siihen määrään kiinni taloudellisen konferenssin töissä, että hra Valvanne lopuksi sai käsiinsä vain hra Jakobssonin. Tämän johdosta lähetettiin chifferisähkösanoma 14 B. Palattuani toukokuun 28 p:nä Genèveen aijoin käydä Sir Arthur Salterin puheilla, mutta sain tietää sekä hänen että hänen lähimpien apulaistensa olevan tämän viikon ajan Roomassa. Pidin silloin parhaimpana kääntyä finanssikomitean puheenjohtajan, hra Pospisil'in puoleen, jolle lähetin seuraavan sähkösanoman:

"Gouvernement finlandais intéressé savoir si proposition concernant l'assistance financière sera probablement examinée au fond par comité financier session juin afin pouvoir éventuellement envoyer expert financier stop veuillez communiquer votre opinion."

Saamani vastauksen sisällön lähetystö on tiedottanut sähkösanomassa 89. Siitä havaitaan, että pankinjohtaja Rydin saapuvillaolo todennäköisesti on tuiki tarpeellinen. Siinäkin tapauksessa, että vastoin odotuksia, komitea ei nyt laatisi lopullista ehdotusta, hänen läsnäolonsa varmaankin on hyödyllinen, koska hänellä siellä on tilaisuus keskustella komitean jäsenten kanssa, joihin hän jo ennen on tutustunut. Niinpä kuin minulla taikka lähetystösihteerillä on tilaisuus tavata asianomaisia sihteeristön virkamiehiä, lähetetään tietenkin heti Ulkoasiainministeriölle ilmoitus siitä, mitä on saatu kuulla ehdotuksemme todennäköisestä käsittelystä.

(Kert.no 19, Bern, 30/5-27.R.E.)

Kauppasopimus ja viisumi-
kysymys.

Toukokuun 25 ja 28 päivänä jatkettiin takäläisessä talousdepartementissa Genèveä aikaisemmin käytyjä keskusteluja. Kun sähkösanomissa on lähetetty mahdollisimman tarkat tiedot keskustelujen kulusta ja kun pääkonsuli Savolahti perjantaina t.k. 3 p:nä saapuneen Helsinkiin, en pidä tarpeellisena tässä tarkemmin selostaa asiaa. Kuten tiedetään, päästiin viimeisessä kokouksessa asialliseen yksimielisyyteen; jällelle jäi vain se, sopimuksen voimaantuloa ja soveltamista koskeva kysymys, josta herra Savolahti tuopi tarkemmat tiedot ja johon toivon lähetyksen vielä tällä viikolla saavan vastauksen.

Mitä viisumikysymykseen tulee, sanoi herra Stucki suhtautuvansa ajatukseemme hyvin myötätuntoisesti, vaikka hänellä ei ollut mahdollisuutta siihen antaa mitään lopullista vastausta. Hänen kehoituksestaan olen kesäk. 2 p:nä käynyt "muukalaispoliisin" johtajan, hra Rothmundin puheilla. Tämä vakuutti, että Sveitsi olisi valmis Suomen nähden menemään tässä asiassa täydelliseen viisumipoistoon, mutta kun Suomi on Venäjän naapurimaa, ei tätä toistaiseksi pidetä mahdollisena. Syynä tähän on, kuten myöskin jo hra Stucki luottamuksellisesti mainitsi, se seikka, että Puola jo kauan on ehdottanut sanottua järjestelyä, jota Sveitsi ei kuitenkaan pidä Puolaan nähden mahdollisena. Tämä riippuu osaksi siitä, että pelätään sieltä voivan tulla venäläisiä samoin kuin myöskin sellaisia puolalaisia, jotka poliittisesti ja kansantaloudellisesti ovat "indésirables". Ollaan kuitenkin valmiit ^{Nyt Suomen kanssa} sopimaan eräistä helpotuksista sekä toteamaan, että tämä merkitsee ensimmäistä askelta täydelliseen viisumipoistoon.

Kun hra Rothmund lähipäivinä tiedottaa minulle ehdotuksensa, jonka sitten lähetän Ministeriölle, lienee tarpeetonta tässä tarkemmin selostaa hänen kantaansa.

Sivumennen mainittakoon, että hra Rothmundilta sain vahvistuksen aikaisemmin kuulemilleni tiedoille, että täällä olevien venäläisten pakolaisten lukumäärä on noin 2000 ja että valaliitto heidän avustamiseksi viime vuosina kulloinkin on osoittanut 400,000 frangin määrärahan; tarkoituksena on nyt alentaa se 300,000. Muuten valitetaan täällä yleisesti ulkomaalaisten suhteettoman suurta lukumäärää. Väenlaskut on viime aikoina pantu toimeen joulukuussa, jolloin matkailijain lukumäärä on vähimmillään, mutta silloinkin on todettu ulkomaalaisia olevan maassa runsaasti 10 %.

(Kert.no 19, Bern, 30/5-27.R.E.)

N.s. juriidinen radiokongressi.

Ulkoasiainministeriön määräyksen mukaisesti olen ollut edustajana mukana " T.S.F:n" (Télégraphie sans fil) n.s. juriidisessa kongressissa, jolla on aivan valmistava luonne, mahtavasta nimityksestään huolimatta. Ollen itse kaikkia oikeudellistenkin kysymysten arvostelemiseen tarpeellisia teknillisiä tietoja vailla, pyysin insinööri Paul Hjeltiä avustamaan minua, mihin pyyntöön hra Hjelt hyväntahtoisesti suostui. Lähetystö on aikanaan Ministeriölle toimittava selostuksen konferenssin töistä sekä sen ~~xxixixix~~ pöytäkirjat. Tässä mainittakoon vain, että edustettuna oli 13 valtiota, niiden joukossa Neuvosto-Venäjä (3 edustajaa), Amerikan Yhdysvallat ja -- Monaco.

Yleisraportööri, ranskalainen asianajaja Homburg, valitti, että hänen ei ole onnistunut päästä yhteyteen Suomessa olevan lakimiehen kanssa, joka olisi perillä radiokysymyksistä. Olen luvannut koettaa toimittaa hänelle siitä tiedon, ja pyydän sen vuoksi, että Ministeriö hyväntahtoisesti koettaisi osoittaa sellaisen henkilön. Kysymykseen tulevina sopivina henkilöinä tahtoisin puolestani mainita ylijohtaja Albrechtin, tohtori Björkstenin ja tuomari Kaarlo Kairan.

Kert.no 19, Bern, 30/5-27.R.E.)

Paktin 16 artikla.

K.L:n oikeudellisen osaston johtaja on äskettäin minulle lähettänyt aikaisemmin mainitsemani, vastikään valmistuneen mietinnön paktin 16 artiklan soveltamisesta, mitä nimenomaan taloudelliseen painostukseen tulee. Kun oletan, että mietintö vasta jonkun ajan kuluttua lähetetään eri hallituksille, liitän tähän saamani englanninkielisen kappaleen, ^(liite 3)pidättäen ranskankielisen lähetystölle. Luultavaa on, että saan aiheita palata asiaan tutustuttuani tarkemmin mietintöön.

Viittaan tässä yhteydessä siihen, mitä aikaisemmin olen kirjoittanut paktin 11 ja 16 artiklan käsittelystä tämän vuoden yleiskokouksessa, osittain erityisinä asioina, osittain yhteydessä désarmement-kysymyksen kanssa. Ministeriö harkinnee, aiheuttavatko nämät asiat erityisen ennakovalmistelun.

Liite 1

Art. 24

Dans le cadre du Pacte de la Société des Nations et en application de ses dispositions, notamment de ses articles 10, 11 (1er alinéa) 13 (alinéa 4), 16 et 17 (alinéa 4), le Gouvernement peut, dès le temps de paix, par décret rendu en Conseil des Ministres, et sans qu'ait été nécessairement décrétée la mobilisation, ordonner, sur la proposition du Ministre des Affaires étrangères, les mesures économiques et financières prévues par ces articles.

En outre, il convient de donner au Gouvernement, par un texte de loi, les moyens d'appliquer le Pacte de la Société des Nations, en ce qui concerne les mesures économiques et financières prévues par le Pacte et qui ne comportent pas nécessairement l'état de guerre. La France donnera ainsi une nouvelle preuve de son attachement à la Société des Nations en montrant qu'elle se tient prête à donner leur effet à toutes les obligations du Pacte.

Lite 3 *aircast copy*
C. 241. 1927. V.

GENEVA, May 17th, 1927.

LEAGUE OF NATIONS

**Legal Position arising from the Enforcement in Time of Peace
of the Measures of Economic Pressure indicated in Article 16
of the Covenant, particularly by a Maritime Blockade.**

REPORT BY THE SECRETARY-GENERAL.

By a decision of December 8th, 1926, the Council has directed the Secretariat to report upon the question of "the legal position which would be brought about by enforcing in time of peace the measures of economic pressure indicated in Article 16 of the Covenant, particularly by a maritime blockade".

For the purpose of this report it is not necessary to discuss what may be the full extent of the legal obligations resting on Members of the League as regards taking measures to apply the sanctions. It is sufficient to note that, by the resolutions adopted by the Assembly on October 4th, 1921 (see Annex I), the Members of the League expressed the view that each Member is competent to decide for itself whether sanctions have become applicable under Article 16 but is under the duty of deciding this question with scrupulous regard to its obligations under the Covenant (Resolution 4)¹, and that the action to be taken can conveniently be suggested and regulated by the Council (Resolutions *passim*). In the present report it is assumed that any application of the article would in fact be preceded and controlled by recommendations of the Council and that it would be a misapplication of the article, which would not be tolerated, if a Member or group of Members should claim to act under it on their own account in defiance of the general sentiment of the League.

The question asked by the Council may be formulated in greater detail as the question how far it is possible for the Members of the League, other than the State attacked by the covenant-breaking State, to apply, without resort to war, the economic sanctions contemplated by Article 16, more particularly by way of a maritime blockade, without violating rights belonging under international law to:

- (a) The covenant-breaking State itself;
- (b) Other Members of the League;
- (c) Third States.

The question how far the sanctions can lawfully be carried without resort to war is considered below with reference to each of the above classes of State. It may be noted here that, from the legal point of view, the existence of a state of war between two States depends upon their intention and not upon the nature of their acts. Accordingly, measures of coercion, however drastic, which are not intended to create and are not regarded by the State to which they are applied as creating a state of war, do not legally establish a relation of war between the States concerned. This would seem to be the case even if, as is suggested to be possible under point (c) below, third States find it necessary to guide their own conduct by the view that a state of war exists. There is no general rule of international law under which application of the economic sanctions would automatically produce a state of war.

With these observations, we may turn to consider the three cases distinguished at (a), (b) and (c).

(a) POSITION AS BETWEEN THE MEMBERS APPLYING THE SANCTIONS AND THE COVENANT-BREAKING STATE.

The covenant-breaking State may be a Member of the League to which Article 16 is directly applicable or a non-Member to which it is applicable under the terms of Article 17. The article might be applicable to a non-Member on at least the following two grounds:

¹ The text of this resolution is as follows:

"It is the duty of each Member of the League to decide for itself whether a breach of the Covenant has been committed. The fulfilment of their duties under Article 16 is required from Members of the League by the express terms of the Covenant, and they cannot neglect them without breach of their Treaty obligations."

(1) Because, having accepted the obligations of membership for the purposes of a dispute with a Member or with a non-Member which has accepted such obligations, it has resorted to war with its adversary contrary to the provisions of Articles 12, 13 or 15 (Article 17, paragraph 1)¹;

(2) Because it refused to accept the obligations of membership for the purposes of a dispute with a Member of the League and resorted to war with that Member (Article 17, paragraph 3).

There is a difference between the position of a covenant-breaking State which is a Member of the League or has accepted the obligations of membership so as to make Articles 12 to 16 applicable and that of a non-Member which has not accepted those obligations. The former has agreed in advance that the action which it takes is to be deemed an act of war against the Members of the League which it does not actually attack and is to result in the application of the sanctions of Article 16. The latter is merely acting with full knowledge that those Members have agreed among themselves to regard its conduct as an act of war and apply the sanctions.

In both cases, however, the Members of the League which are not attacked, if they in full conscience consider that Article 16 is applicable, are bound by their obligations to the State attacked and to one another to regard the aggressor State as having committed an act of war against themselves and as liable to the sanctions. It would not seem, therefore, that the above-noted distinction could result, from the point of view of the Members of the League, in any difference in the measures to be taken against the aggressor State, or that the lawfulness of taking in the second case any measures which could lawfully be taken in the first case could be disputed without denying the lawfulness of Article 17, paragraph 3, of the Covenant. International law, however, does not regard as illegal the conclusion or the application of treaties of defensive alliance which involve resort to war by all the parties against the State which attacks one of their number. It would seem *a fortiori* that no illegality is committed against the aggressor State by agreeing to support the State attacked by measures falling short of resort to war or by actually employing such measures. It may be added that the provisions of the Covenant can claim a higher justification than any ordinary treaty of defensive alliance, since they constitute obligations mutually assumed towards one another by the great majority of States for the sole purpose of enforcing the pacific settlement of international disputes.

If the view taken in the preceding paragraph is correct, it would follow that the aggressor State has no legal right to demand that the Members of the League shall formally resort to war with it before taking any particular kind of economic measure contemplated by Article 16. A reservation should doubtless be made as regards treaty stipulations and rules of law which are applicable even in time of war, but, subject to this, it is difficult to argue that the action to be taken under the article must conform to legal limitations arising from rights of the aggressor State, whether under treaty or otherwise. It may be argued, on the other hand, that the aggressor State, unless it is a non-Member State which has not accepted the obligations of the Covenant, is under a legal obligation to regard any application of the sanctions of Article 16, however severe, which is made without resort to war as consistent with the maintenance of a state of peace between it and the Members of the League applying the sanctions. This argument is based on the consideration that the aggressor State has agreed that such a breach of the Covenant as it has committed shall result in the application of the sanctions to it. The argument is, however, only of theoretical importance. It would merely establish that, in resorting to war against the Members applying sanctions, the aggressor would be committing an illegality additional to the original illegality of its resort to war with the State which it has attacked. The fact, however, that a war has been illegally commenced does not in the present state of international law affect the rights of the belligerent as such. Accordingly, the question of observing limitations in the measures taken appears to be one of policy and not of law. If they are confined within narrow limits, the chances that the aggressor State will not regard them as a *casus belli* will no doubt be increased. It is, however, clear that an act which in itself would not normally lead to active hostilities between two States changes its character when it is performed as part of concerted action by a number of States against a belligerent. It is also clear that the attitude of the aggressor State will ultimately be dictated not by legal considerations but by its judgment as to its own interests. There is, in fact, no means of preventing the aggressor State from making any measures in application of Article 16 the occasion of a resort to war against the States which apply them. The Members of the League, or some of them, might still maintain, as a matter of policy, the attitude of refusing for their part to consider themselves formally at war with the aggressor State. Their attitude would obviously be dictated by the course of events, the necessities of self-defence and the requirements of their common policy.

¹ The Council determines the conditions under which the State is invited to accept the obligations of membership of the League and may modify the manner in which Articles 12 to 16 are applicable, but it is assumed that it would do nothing to weaken the effect of these articles. On the contrary, it might be expected to seek to place every party to a dispute under the full obligations and the full protection of the Covenant. In the case of a dispute between two non-Member States it is theoretically possible that one might accept the obligations of membership and the other refuse; in this event it is unlikely that the conditions laid down by the Council would entitle the latter State to the protection given by the provisions of Article 16.

(b) POSITION AS REGARDS MEMBERS OF THE LEAGUE THEMSELVES.

It is necessary, at least in theory, to distinguish between the case of a Member which is applying the sanctions and that of a Member which does not consider Article 16 to have become applicable.

It would seem that the article places upon the Member of the League which considers the *casus fœderis* to have arisen not merely the obligation to take action itself but also the obligation to recognise the lawfulness of measures of economic pressure taken within the terms of the article by other Members of the League, notwithstanding that they injure its interests and violate rights for which ordinarily it would be entitled to claim respect. In particular, under the article as originally drafted and still in force, the Members have expressly agreed that the States applying sanctions are to ensure "prevention of all financial, commercial or personal intercourse between the nationals of the covenant-breaking State and the nationals of any other State whether a Member of the League or not" (paragraph 1). At the same time, they have contracted "mutually to support one another in the financial and economic measures which are taken under this article, in order to minimise the loss and inconvenience resulting from the above measures" (paragraph 3).

These provisions suffice to negative any right of an individual Member applying the sanctions to claim that it alone is entitled to interrupt relations between its own nationals and the covenant-breaking State or to determine the degree of such interruption; they oblige it to submit to such interruption at the hands of the other Members to the full extent contemplated by the article.

Despite the intervention of the Council which is assumed to have taken place (see the second paragraph of this report), and although it may be hoped that the case will not occur, it is theoretically possible that a Member might refuse to participate in the sanctions on the ground that it did not consider the *casus fœderis* to have arisen. Does it thereby become entitled to be treated on the same footing as the "third States" whose case is considered at (c) below? It may be argued that a Member is not bound to regard other Members as entitled to apply Article 16 unless it itself considers the Covenant to have been violated. This contention is thought to be ill-founded. Although the matter is not free from doubt, the better view appears to be that the Member, while entitled to decide for itself if there has been a breach of the Covenant which justifies and obliges it to apply Article 16, is bound as a party to the article to recognise the right of the other Members to hold for their part that there has been a breach of the Covenant and to interrupt intercourse between the peccant State and the nationals and territory of all other States, including those of the Member itself. If this view is correct, however, the Member refusing to apply the sanctions is exposed to losses without being entitled to the assistance of the other Members under the above-quoted provision of paragraph 3 of the article, and it incurs the risk that, in performing its legal duty of acquiescing in measures affecting its nationals and territory, it may incur the hostility of the covenant-breaking State. Its position is in fact one for which express provision is not made in Article 16, which appears to be inspired by the hope that the Members of the League will in fact be unanimous.

Although, as is pointed out under (c) below, the economic provisions of Article 16 represent the maximum action which the Members of the League would claim to take if they declared themselves at war with the covenant-breaking State, the idea that a Member could be entitled to object to the full application of those provisions unless the State of war existed is not a necessary conclusion from the terms of the article and has not been approved in previous discussions of the subject by the competent organs of the League, but, on the contrary, appears to be irreconcilable with the unanimous opinion expressed by the Members of the League in the Assembly resolutions of 1921.

The conclusion is that strict application of the economic sanctions of the article without resort to war is possible without violating legal rights of the Members applying the sanctions or (probably) of Members which do not consider the Covenant to have been broken.

As regards the possible effect of treaty stipulations between Members of the League, more particularly stipulations of transit conventions and conventions establishing international unions or other methods of international co-operation by which in time of peace a Member of the League is bound to facilitate intercourse between another Member and the aggressor State, it may be pointed out that the clear intention of the Covenant is that its provisions shall not be defeated by those of other treaties (Article 20)¹. It is obviously prudent that, as has been done generally in conventions negotiated under the auspices of the League, Members should insert in all treaties negotiated with them a clause safeguarding their rights and duties as Members of the League.

A reservation should perhaps be made on a minor point which is not likely to arise in practice. The original text of Article 16, paragraph 1, is capable of being considered as declaring lawful measures taken by a Member of the League to prevent intercourse between nationals of the covenant-breaking State and its own nationals and nationals of all other States even within the territory of other Members of the League. In the resolutions of 1921, the Assembly considered that the

¹ The text of this article reads:

"1. The Members of the League severally agree that this Covenant is accepted as abrogating all obligations or understandings *inter se* which are inconsistent with the terms thereof, and solemnly undertake that they will not hereafter enter into any engagements inconsistent with the terms thereof.

"2. In case any Member of the League shall, before becoming a Member of the League, have undertaken any obligations inconsistent with the terms of this Covenant, it shall be the duty of such Member to take immediate steps to procure its release from such obligations."

test for the severance of intercourse should be residence and not nationality. The final form¹ which the Assembly considers should be given to the provisions in question is embodied in the amendment drawn up in 1924, by which residence is established as the test in all cases, but Members of the League are entitled to apply the test of nationality if they deem it expedient. It seems clear that the article, both in its original form and with the proposed amendment, ought not to be interpreted as requiring or authorising action intended to produce its effect in the territory of another State and of a character which would conflict with the latter's sovereign right to regulate the conduct of persons within its own territory or with any limitations which international law may impose as to the extent to which a State may prohibit under penal sanctions acts committed outside its own territorial jurisdiction (*cf.* section (c), paragraph 3 below).

(c) POSITION AS REGARDS "THIRD STATES".

By "third States" is meant States which are not parties to the aggression (resort to war) which provokes the sanctions and are not Members of the League. It is with regard to such States that the most delicate legal questions will arise in connection with the application of economic sanctions, particularly if they are applied without declaration of a state of war against the aggressor State.

A third State is not under any treaty obligation to acquiesce in the measures contemplated by Article 16 of the Covenant, and, on the principle: "*pacla tertiis neque nocent neque produnt*", the coming into force of the Covenant could not in strict law affect *ipso facto* any rights which it possesses under general principles of international law and by treaty in respect to maintenance of intercourse between its nationals and territory and the aggressor State². Nor, on the other hand, should the Covenant be regarded as imposing on the Members of the League an obligation to violate the rights of a third State. It is true that Article 16 places the third State's nationals and territory on the same footing as those of a Member of the League in the provisions (paragraph 1) which contemplate the absolute isolation of the aggressor from the rest of the world. A treaty must, however, be assumed to be intended to be interpreted subject to the rights of third States under international law. Furthermore, those provisions are part of the maximum action to be taken under the article, *i.e.*, form part of measures which include declaration of war and employment of armed forces against the aggressor State, and, applied in such circumstances, they may be regarded as representing the severest policy of economic pressure consistent with the laws of war. There is nothing in the article to render their strict application obligatory on Members of the League when their policy is to use measures of pressure falling short of formal resort to war.

It is therefore prudent to conclude that, in applying the economic sanctions of Article 16 without resort to war, the Members of the League must fully respect the rights of third States.

On the other hand, it must not be ignored that, in acting under Article 16, the Members of the League are not asserting or defending their own selfish interests but, at the cost of loss and inconvenience to themselves, are carrying out a treaty obligation designed to maintain the peace of the world by enforcing pacific settlement of international disputes; and that the success of the League in realising this policy of pacific settlement, and its success in enforcing it against States which refuse compliance, are matters in which the peaceful third State may itself be considered to have an interest. It is therefore unnecessary to assume that, when the occasion arises, third States will necessarily take the same view of their rights under international law as they might be expected to take in the case of a war, or of a resort to measures of economic pressure without declaration of war, by a State or groups of States pursuing their individual interests against another State or States. While it is not safe to rely in theory, and in advance of the event, upon this possibility, there must be held to be a possibility that third States, even if their active co-operation is not secured, may recognise such adaptation of the traditional rules of international law as experience may show to be necessary to render the application of Article 16 effective.

¹ The text of the amendment adopted by the Assembly is as follows:

"The latter part of the first paragraph of Article 16 of the Covenant shall read as follows:

"Which hereby undertake immediately to subject it to the severance of all trade or financial relations and to prohibit all intercourse at least between persons resident within their territories and persons resident within the territory or the covenant-breaking State and, if they deem it expedient, also between their nationals and the nationals of the covenant-breaking State, and to prevent all financial, commercial or personal intercourse at least between persons resident within the territory of that State and persons resident within the territory of any other State, whether a Member of the League or not, and, if they deem it expedient, also between the nationals of that State and the nationals of any other State whether a Member of the League or not."

The amendment has not yet come into force.

² In support of the contention that Article 16 of the Covenant could not be intended to affect its rights, the third State might reasonably point out that there is no provision for mitigating the inconvenience to which it would be put by measures affecting its nationals and territory in a quarrel to which it is not a party such as the Members of the League have made with regard to one another by paragraph 3 of Article 16.

The considerations suggested in the preceding paragraph as entitling the Members of the League to hope that a benevolent attitude towards their policy may be adopted by third States are reinforced by the fact that, except in the case in which it is a non-Member of the League which has not accepted the obligations of the Covenant, the aggressor State, by its original resort to war, will have violated a treaty obligation and thereby committed an illegal act, and the measures applied to it will be measures which it has agreed shall be applicable in such an event. These facts do not, however, modify the legal position of the third State, since a belligerent's rights towards neutrals do not depend upon the legality or illegality of its conduct in resorting to war.

Assuming that the third State will claim to the utmost all the rights which it can found upon international law as it existed before the Covenant, it is clearly impossible to say with certainty and in detail what measures would or would not be regarded by such State as violating their rights. The following propositions may, however, be ventured on the subject as a whole.

1. *Measures taken by the Member of the League within its own Territory and in regard to its Own Nationals.*

(1) It would not seem that the third State would have a legal right to object to the Member of the League imposing upon nationals of the aggressor State, in so far as they were resident or carried on business within its territory, disabilities which interrupted their intercourse with the territory or nationals of the third State. Such measures would be taken by the Member in performance of treaty provisions of which the third State and its nationals had full notice, and in defence of interests which it considered vital, by way of exercise of its territorial sovereignty. It would doubtless be proper that no avoidable loss should be inflicted on nationals of the third State, and the avoidance of such loss might raise complicated questions of an economic or legal character which would require careful consideration. The latest amendment of paragraph 1 of Article 16 recognises, of course, that it is not obligatory to interrupt relations between nationals of the aggressor State residing or doing business in the territory of the Member of the League and other residents and persons doing business in such territory.

(2) The Member of the League will have closed its frontiers against intercourse with the aggressor State. In so far as it is conterminous with the aggressor State the Member will *ipso facto* interrupt communication across its territory between the third State and the aggressor State. If the Member is not conterminous with the aggressor State, it may nevertheless have prohibited traffic in transit across its territory to that State. Neither of these modes of action would seem to violate any rights of the third State under the general principles of international law, but they might violate special provisions of transit or other conventions. It is therefore important that, as has been done generally in the conventions concluded under the auspices of the League, all such conventions should contain a provision safeguarding the rights and obligations of the Member of the League under the Covenant.

(3) In so far as nationals of the Member of the League are resident in the third State or carry on business there, it is clear that the Member must not apply any measures to them which infringe rights belonging to the third State within its own territory. A conflict may arise if the measures taken violate the principles which, in the opinion of the third State, ought to govern the assumption by a State of the right to prohibit under penal sanctions acts committed outside its own territorial jurisdiction. In practice, different States claim this right in varying degree and its precise limits cannot be said to have been finally settled.

(4) The above paragraphs consider only the land territory of the Member of the League. Subject to obligations assumed towards the third State under transit or other conventions (*cf.* paragraph 2 above), analogous principles would appear to apply to the case of ports. On the other hand, a claim to interfere with ships of the third State passing through the territorial waters of the Member will be liable to be regarded by the third State as contrary to the recognised right of inoffensive passage through such waters.

2. *Measures applicable outside the Territorial Jurisdiction of the Member of the League.*

It is under this head that measures to be taken at sea fall to be considered.

If a state of war has been declared by the Members of the League against the aggressor State, Article 16 appears to contemplate all or any measures consistent with the laws of war. If the Members of the League do not claim that a state of war exists, and are thereby precluded from demanding the full rights of belligerents against third States under the general principles of international law, the weapon which previous international practice may be held to place at their disposal is the so-called "pacific blockade" to which special reference is made in the question asked by the Council.

The subject has not been mentioned in the earlier sections of the present report because it is thought that any measures in the form of a pacific blockade which Members of the League would be likely to apply to the ships and cargoes of other Members of the League, in accordance

with their obligation to interrupt intercourse with the aggressor State but at the same time to co-operate mutually to minimise loss and inconvenience among themselves (Article 16, paragraphs 1 and 3), would certainly be covered by the duty of Members of the League to accept the necessary consequences of an application of the sanctions of Article 16. No difficulty would, therefore, arise in practice as regards rights of Members of the League.

The position is different as regards third States which are bound only by the ordinary rules of international law. The action which could be taken would have to be carefully considered in the light of the precedents and of the declarations as to their conception of the law which have been made by particular States not belonging to the League. A study of these precedents and of the views which have been expressed, prepared by M. Giraud, a member of the Legal Section of the Secretariat, is annexed to the present report (Annex II) but does not claim to be exhaustive or conclusive.

It would not in fact be prudent to attempt to lay down positively in advance the measures which the Members of the League could consider themselves as legally entitled to adopt towards third States under the form of a pacific blockade. Not merely is the existing law uncertain, but it is uncertain how far third States would or would not be disposed to take a narrow view of the application of the existing law to the special and unprecedented case of a pacific blockade applied under Article 16 of the Covenant. The tendency before the war of 1914-18 was to recognise that a pacific blockade imposed in the interests of international order by a number of Powers had a much higher claim to be regarded as an institution of international law than a blockade enforcing the particular interests of certain Powers, and a blockade under Article 16 is in the fullest sense one falling within the first category.

It appears to be a legitimate conclusion from the practice and doctrine of international law before the war of 1914-18 that a pacific blockade imposed in application of Article 16 of the Covenant and observing certain conditions and limits would be a measure the legal validity of which should be recognised by third States. To secure such recognition from third States, it would seem that the blockade ought to comply with the conditions as to notification and effectiveness which apply to a blockade in time of war. The blockade would give the right not to confiscate but to sequester ships of the blockaded State attempting to break through it and their cargoes, the ships and cargoes being ultimately returned without compensation to their owners. It would seem, further, that third States would not legally be entitled to object to the enforcement of the blockade, with the suggested consequences, against ships of Members of the League, whether applying the sanctions or not, and their cargoes.

On the other hand, it is very doubtful whether the third State would be legally bound to acquiesce in the enforcement of the blockade against its own ships and their cargoes.

If, however, ships of third States are free to pass the blockade, there is an obvious danger that the utilisation of such shipping for intercourse with the blockaded State may greatly diminish the efficiency of the economic sanctions.

To meet this difficulty there seem to be the following possibilities:

(1) Third States may in fact be led, by their sense of the importance to the whole world of the observance of the methods of pacific settlement laid down by the Covenant, or by sympathy with the League's attitude in the particular case, to acquiesce in the application of the pacific blockade to their own ships.

(2) In previous cases, refusal of third States to recognise the legitimacy of a pacific blockade affecting their ships has led to no actual change in the measures adopted but to the formal declaration of a state of war for the purpose of investing the blockading Powers with the rights of belligerents.

It is clear that a third State would incur a great moral responsibility if it were to compel the Members of the League to depart from the policy of seeking to secure the due observance of the Covenant without formal resort to war.

(3) Previous cases suggest the possibility that the Members of the League might not be obliged to declare themselves at war, but that the third State might consider it proper, for its part, to treat them as belligerents in order to exercise towards them the rights and responsibilities of a neutral and safeguard itself against possible complaints of breach of neutrality from the side of the covenant-breaking State.

Neither of the last two possibilities would involve armed hostilities on the part of the Members of the League against the covenant-breaking State or prevent them from making clear to the latter at all times their willingness to secure immediate peaceful settlement of the questions at issue.

Annex I.

RESOLUTIONS REGARDING THE ECONOMIC WEAPON

Adopted by the Assembly on October 4th, 1921.

1. The resolutions and the proposals for amendments to Article 16 which have been adopted by the Assembly shall, so long as the amendments have not been put in force in the form required by the Covenant, constitute rules for guidance which the Assembly recommends, as a provisional measure, to the Council and to the Members of the League in connection with the application of Article 16.
2. Subject to the special provisions of Article 17, the economic measures referred to in Article 16 shall be applicable only in the specific case referred to in this article.
3. The unilateral action of the defaulting State cannot create a state of war; it merely entitles the other Members of the League to resort to acts of war or to declare themselves in a state of war with the covenant-breaking State; but it is in accordance with the spirit of the Covenant that the League of Nations should attempt, at least at the outset, to avoid war, and to restore peace by economic pressure.
4. It is the duty of each Member of the League to decide for itself whether a breach of the Covenant has been committed. The fulfilment of their duties under Article 16 is required from Members of the League by the express terms of the Covenant, and they cannot neglect them without breach of their treaty obligations.
5. All cases of breach of Covenant under Article 16 shall be referred to the Council as a matter of urgency at the request of any Member of the League. Further, if a breach of Covenant be committed, or if there arise a danger of such breach being committed, the Secretary-General shall at once give notice thereof to all the Members of the Council. Upon receipt of such a request by a Member of the League, or of such a notice by the Secretary-General, the Council will meet as soon as possible. The Council shall summon representatives of the parties to the conflict and of all States which are neighbours of the defaulting State, or which normally maintain close economic relations with it, or whose co-operation would be especially valuable for the application of Article 16.
6. If the Council is of opinion that a State has been guilty of a breach of Covenant, the Minutes of the meeting at which that opinion is arrived at shall be immediately sent to all Members of the League, accompanied by a statement of reasons and by an invitation to take action accordingly. The fullest publicity shall be given to this decision.
7. For the purpose of assisting it to enforce Article 16, the Council may, if it thinks fit, be assisted by a *technical* Committee. This Committee, which will remain in permanent session as soon as the action decided on is taken, may include, if desirable, representatives of the States specially affected.
8. The Council shall recommend the date on which the enforcement of economic pressure, under Article 16, is to be begun, and shall give notice of that date to all the Members of the League.
9. All States must be treated alike as regards the application of the measures of economic pressure, with the following reservations:
 - (a) It may be necessary to recommend the execution of special measures by certain States;
 - (b) If it is thought desirable to postpone, wholly or partially, in the case of certain States, the effective application of the economic sanctions laid down in Article 16, such postponement shall not be permitted except in so far as it is desirable for the success of the common plan of action, or reduces to a minimum the losses and embarrassments which may be entailed in the case of certain Members of the League by the application of the sanctions.
10. It is not possible to decide beforehand, and in detail, the various measures of an economic, commercial and financial nature to be taken in each case where economic pressure is to be applied.

When the case arises, the Council shall recommend to the Members of the League a plan for joint action.
11. The interruption of diplomatic relations may, in the first place, be limited to the withdrawal of the heads of Missions.
12. Consular relations may possibly be maintained.
13. For the purposes of the severance of relations between persons belonging to the covenant-breaking State and persons belonging to other States Members of the League, the test shall be residence and not nationality.
14. In cases of prolonged application of economic pressure, measures of increasing stringency may be taken. The cutting-off of the food supplies of the civil population of the defaulting State shall be regarded as an extremely drastic measure which shall only be applied if the other measures available are clearly inadequate.
15. Correspondence and all other methods of communication shall be subjected to special regulations.
16. Humanitarian relations shall be continued.
17. Efforts should be made to arrive at arrangements which would ensure the co-operation of States non-Members of the League in the measures to be taken.

18. In special circumstances and in support of economic measures to be taken, it may become advisable: (a) to establish an effective blockade of the seaboard of the covenant-breaking State; (b) to entrust to some Members of the League the execution of the blockade operations.

19. The Council shall urge upon all the States Members of the League that their Governments should take the necessary preparatory measures, above all of a legislative character, to enable them to enforce at short notice the necessary measures of economic pressure.

Annex II.

A MEMORANDUM ON PACIFIC BLOCKADE UP TO THE TIME OF THE FOUNDATION OF THE LEAGUE OF NATIONS.

By M. Giraud, Member of the Secretariat.

Blockading by sea, which means preventing all access to the coasts of a certain State, is a measure which one belligerent may adopt with regard to another belligerent and which he may even apply, subject to certain conditions, to neutrals. That is a fully accepted fact in the law of war.

Maritime blockades have occasionally been established in peace-time by certain States for the purpose of compelling other States, with whom they had a serious dispute, to satisfy their claims. Such blockades have been called "pacific blockades". Are they in conformity with positive international law? What effect can they produce on third States? How have they been regarded and how should they be regarded? These are questions which we must examine carefully and without prejudice.

The old system of pacific blockades would perhaps be one of the most effective sanctions which the community of nations could institute, under Article 16 of the Covenant, against a covenant-breaking State.

It is obvious that a pacific blockade carried out as an international sanction under Article 16 would be a very different matter from the pacific blockades which States have hitherto declared in their own private interests. It is desirable, however — even with a view to facilitating the adaptation of pacific blockades to new circumstances — to ascertain the measure of recognition and esteem accorded to the process in its ancient form. In so doing we shall define the starting-point of an evolution which may well be justified by the new fact that the League of Nations and its international sanctions are in the interests of world peace and order.

Pacific blockades, as an institution, have been much discussed in doctrine; in fact, they are still under discussion. But we should first of all consider positive law and see whether pacific blockades have been admitted in usage. If so, to what extent and under what conditions?

Pacific blockades are of relatively recent institution. The first blockade of this kind was established in 1827, when England, France and Russia blockaded the coasts of Turkey. Since then there have been about twenty pacific blockades¹.

Certain interesting conclusions may be drawn from an examination of the manner in which pacific blockades have actually been carried out.

I. Pacific blockades have been resorted to by all the Great European Powers.

France and England are the countries which have employed this method most frequently. France comes first with thirteen blockades; England next with twelve. Italy has adopted this method on six occasions; Germany and Russia on four; Austria-Hungary on three.²

¹ The nature of certain of these operations is open to doubt. What some declare to be a pacific blockade others have held to be an act of war, the blockade having been accompanied by bombardments or followed by war. In view of these doubtful cases, it is difficult to give an exact figure: any approximate figure is perhaps a slight understatement. We have deliberately excluded the blockade of Venezuela in 1902 — and have not even treated it as a doubtful case — because it was declared to be a war blockade by the blockading Powers, although certain publicists still argue (not without reason) that it was really a pacific blockade incorrectly described.

² The following is a list of the blockades decreed by these Powers. We would again draw attention to the fact that the nature of certain of these blockades is open to doubt. It is impossible to consider the various cases separately:

1. *France.*

1827 Turkey; 1831 Portugal; 1833 Holland; 1834 Colombia; 1838 Mexico; 1838 Argentine; 1845 Argentine; 1884 Formosa; 1884 Siam; 1893 Siam; 1897 Crete; 1913 Montenegro; 1916 Greece.

2. *England.*

1827 Turkey; 1833 the Netherlands; 1836 New Granada; 1842 Nicaragua; 1845 Argentine; 1850 Greece; 1862 Brazil; 1886 Greece; 1888 Zanzibar; 1897 Crete; 1913 Montenegro; 1916 Greece.

We should note that in 1880 Gladstone proposed that Smyrna should be blockaded by the Great Powers. His proposal was not adopted.

3. *Italy.*

1860 Blockade of Messina and Gaeta by Sardinia; 1886 Greece; 1888 Zanzibar; 1897 Crete; 1913 Montenegro; 1919 Fiume.

4. *Germany.*

1886 Greece; 1888 Zanzibar; 1897 Crete; 1913 Montenegro.

5. *Russia.*

1827 Turkey; 1886 Greece; 1897 Crete; 1913 Montenegro.

6. *Austria-Hungary.*

1886 Greece; 1897 Crete; 1913 Montenegro.

It should also be noted that in 1897 the six Great European Powers had decided to blockade Greece. Their decision was not carried into effect owing to the war which broke out between Greece and Turkey, a war which it was the object of the blockade to prevent.

2. *No great non-European Power has ever resorted to these methods.*

In 1914, the United States did for a moment think of pacifically blockading the port of Vera Cruz to obtain reparations for certain grievances. After discussion, however, President Wilson abandoned the suggestion.

3. *Pacific blockades have practically never been instituted except by powerful States against weaker ones (small States or States possessing no powerful fleet).*

Only two States outside the Great Powers have resorted to a pacific blockade¹.

On the other hand, the States which have been pacifically blockaded have all been secondary or militarily weak States. In Europe: the Netherlands, Turkey, Portugal, Greece and Montenegro have been thus blockaded; in America: Mexico, Argentine, Brazil, Nicaragua, Colombia; in Asia: China and Siam.

That is to say, pacific blockades have only been possible when the disproportion of forces between the blockading Power or Powers and the blockaded State has been such that the latter would inevitably have succumbed in the case of hostilities. It is a fact, moreover, that certain pacific blockades have ended in war.

4. *The nature and object of pacific blockades has varied considerably.*

Certain pacific blockades were instituted by one or more Powers acting on their own behalf to obtain reparation for wrongs which they claimed to have suffered unjustly². In order to form an opinion of these blockades, we should have to consider each case and endeavour to ascertain whether the claims of the blockading State were really founded; and, if they were, whether resort to such a severe measure as blockade was justified by the seriousness of the fault committed and the importance of the interests at stake. Such an enquiry would show that in several cases misuse was made of the pacific blockade.

But other pacific blockades — and indeed the most important ones — were rather different in character. They were a means employed by the Great Powers acting in concert to put an end to some disturbance, prevent the outbreak of war, ensure the execution of general treaties, or safeguard the interests of humanity³.

In these various instances, the pacific blockade became an international procedure, and in this respect it assumes particular importance, whatever reservations may be made regarding its employment in any given case (for, of course, Powers acting collectively in the general interest are not infallible).

Opinions differ greatly as to the value of pacific blockades but, whatever opinions may be held on the subject, we are obliged to admit, in view of the many important occasions on which it has been applied, that it is an institution that has acquired a large measure of recognition by international practice⁴.

¹ In 1879, Chile blockaded the coasts of Bolivia. In 1888, Portugal blockaded the coasts of Zanzibar. But in this latter case we should note the very special character of the blockade and the fact that Portugal was not alone. She was taking part in a blockade side by side with Germany, Great Britain and Italy.

² We may quote as examples the French blockade of Portugal in 1831, of the Argentine in 1838, of China (Formosa) in 1884; the English blockade of the Argentine in 1845, of Greece in 1815 and of Brazil in 1862.

³ In this connection we may quote the following blockades:

Blockade of Turkey in 1827 by France, Great Britain and Russia to force the Porte to accept their mediation in the conflict between the Turks and insurgent Greeks.

Blockade of the Netherlands in 1831 by France and Great Britain with a view to inducing the Netherlands to accept the Treaty of November 15th, 1831, concluded by the Great Powers.

Blockade of Greece in 1886 by the Great Powers (with the exception of France) to secure the disarming of the Greek troops assembled near the frontier and avoid a conflict with Turkey.

Blockade of Zanzibar in 1888 by Germany, Great Britain, Italy and Portugal in order to put an end to the slave trade which the local authorities could not suppress.

Blockade of Crete in 1897 by the Great Powers in order to obtain the pacification of the island and avoid international complications. In the same year, the Great Powers decided to blockade Greece in order to prevent her going into a war with Turkey. But meantime the war broke out and the proposal to institute a blockade could not be carried out.

Blockade of Montenegro in 1913 by Germany, Austria-Hungary, France, Great Britain and Italy in order to oblige Montenegro to evacuate Scutari and put an end to a conflict which was threatening to cause a general outbreak.

⁴ This is the opinion expressed by most of the recent publicists:

WESTLAKE, *International Law*, 2nd edition, 1913, page 17: "To sum the matter up, pacific blockade as against a quasi-enemy is too well established as a recognised institution to be longer attacked with serious hope of success".

WHEATON, *International Law*, 5th edition, 1916, page 409: "The legality of thus instituting a blockade in time of peace has been much disputed. It will be observed that the practice of Great European Powers is in its favour".

OPPENHEIM: *International Law*, 3rd edition, 1921, vol. 2, page 55: "There ought to be no doubt that the numerous cases of pacific blockade which occurred during the nineteenth century and since have, through tacit consent of the members of the family of nations, established the admissibility of pacific blockades".

HYDE: *International Law*, 1922, vol. 2, page 592: "On certain occasions European States have found it possible to resort to pacific blockade without producing a state of war. The instances have sufficed in number to justify the conclusion that such procedure does not necessarily constitute internationally illegal conduct".

There has been much difference of opinion concerning the value of this procedure. We must briefly, but clearly, indicate what these differences of opinion are. Although blockade may be termed pacific on the ground that the blockaded State does not resort to war, the question whether public opinion is favourable or unfavourable is of importance. It is of importance because it governs to a certain extent the other problem with which we are mainly concerned: whether a pacific blockade can be enforced against third States?

The first advantage of the pacific blockade is that it is a far less violent means of action than war. Whereas the object of hostilities is to destroy the force of the enemy State by every means, without respect for property or person, the pacific blockade is a very limited use of force in order to compel a State — by the inconvenience it suffers owing to the stoppage of its sea trade — to satisfy the claims of the blockader¹. The pacific blockade is not only less violent than war, it is also a more elastic and logical procedure. War rouses passions to fever point, involves national honour, and entails such sacrifices on the part of the contending States that, when once it has broken out, the States feel bound to continue until all their forces are exhausted. War terminates all legal ties between States. A treaty has to be concluded to inaugurate peace and restore former treaties to force. A pacific blockade leaves the door open for negotiations, does not terminate existing conventions, and allows of an easy and rapid restoration of normal conditions between the conflicting States².

If, then, a pacific blockade makes it possible for a State to obtain satisfaction without resorting to war in certain cases, it ought not, we think, to be condemned as a method. This, indeed, is the only consideration which can determine the value of the proceeding³.

In some cases the pacific blockade has helped to maintain peace⁴.

It must be admitted that these arguments do not convince everyone. Certain publicists and statesmen are entirely opposed to the procedure, or only accept it subject to reservations.

The criticism levelled against the pacific blockade is that it is more than an ordinary reprisal and is really an act of hostility of a special kind. It is a measure of constraint applied by means of warships with the object of influencing the whole life of the State⁵.

The distinguishing characteristic of reprisals is that the effect is limited, whereas this is not so in the case of pacific blockades⁶.

Is it a fact that pacific blockades avoid war? Is it not rather a procedure likely to lead to war? Witness the pacific blockades which have led to warfare between the blockading and blockaded States (blockade of Turkey in 1827 and of Mexico in 1838). Viewed from a certain angle, it may even be a means of provoking war. Under the constitutional law of certain States, the executive cannot declare war without the consent of the legislature — a fact which may prevent the Government concerned from undertaking warlike operations. A pacific blockade ordered by the executive authorities of the State may make it possible to avoid parliamentary approval for a war policy. It would be sufficient to provoke the adverse party by a pacific blockade until that party replied by acts of hostility or a declaration of war.

The speeches made by the responsible statesmen of Governments which have carried out pacific blockades show that they consider it difficult, if not impossible, to reconcile a blockade of this kind with the continuance of the state of peace⁷.

Pacific blockades seem to be a sort of intermediate state between peace and war which theoretically defies logic and in practice creates uncertainty in the laws of peace⁸.

But the most serious objection of all is that pacific blockades are a weapon which can only be used by strong States against — in almost every instance — weak States. When two States are fairly equally matched in the matter of strength, it would obviously be difficult for one to institute a pacific blockade against the other without war resulting. It is therefore concluded that the legitimacy of pacific blockades cannot be admitted without infringing the equality of States and giving to powerful countries an intolerable advantage⁹.

¹ HALL: *A Treatise on International Law*, 1924, page 441: "It is a means of constraint much milder than actual war and therefore, if sufficient for its purpose, it is preferable in itself".

² Some of these considerations are set out in a speech delivered by the French Premier in the Chamber of Deputies on November 26th, 1884 (*Journal Officiel*, November 27th, 1884).

³ OPPENHEIM, *op. cit.*, vol. 2, page 58: "Every measure which is suitable and calculated to prevent the outbreak of war must be welcome, and experience shows that a pacific blockade is, although not universally successful, a measure of this kind".

⁴ Thus, in 1837, the British Government called upon Colombia to offer reparation for insult. The Cabinet in London was about to consider the refusal as a *casus belli* when the British representative in Colombia pointed out to his Government that a declaration of war might drive the inhabitants to desperate resistance, whereas a mere blockade would doubtless be sufficient to secure the desired result. His advice was followed, and the blockade led to a satisfactory result by avoiding war.

⁵ CALVO: *Le Droit international théorique et pratique*, 1888, tome III, page 554: "Le blocus pacifique nous semble un acte incontestablement agressif, hostile et portant gravement atteinte aux droits imprescriptibles de tout Etat indépendant: en un mot un acte de guerre". FAUCHILLE: *Traité de droit international public*, 1926, tome I, 3e partie, page 710: "Au fond, c'est bel et bien un acte de guerre, un fait d'hostilité".

⁶ GEFFCKEN: *Revue de droit international et de législation comparée*, tome 19, page 378.

⁷ GUIZOT said on February 8th, 1841, with reference to the blockade of the Argentine: "Nous nous sommes trouvés là dans une situation très difficile: nous faisons un blocus, ce qui n'est pas la guerre complète, la guerre déclarée." In 1902, Mr. Balfour stated in the House of Commons that he agreed with the doctrine of the United States: "There cannot be any such thing as a pacific blockade . . . Evidently a blockade does involve a state of war".

⁸ WESTLAKE, *op. cit.*, page 18: "By confusing the bounds of the use of force in time of peace, it impairs the certainty which is so important in international relations".

⁹ GEFFCKEN, *op. cit.*, page 379: "Tous les Etats étant égaux, il ne doit pas être permis de faire contre un Etat faible ce qu'un Etat fort ne tolérerait pas". FAUCHILLE, *op. cit.*, page 710: "Pour les Puissances maritimes de premier ordre, le blocus pacifique constitue un moyen peu onéreux, partant fort séduisant, de faire subir toutes sortes de vexations et de tracasseries aux Etats secondaires."

If this criticism is justified, it applies with equal force to every form of pressure which one State can bring to bear on another, and particularly to war. Only strong States possess means of bringing pressure to bear, and it is obvious that these means may be misused. But in this respect a pacific blockade is still infinitely preferable to war, apart from the good or evil purpose for which it is employed.

It would seem therefore that, in so far as they are a substitute for war, pacific blockades should not be viewed askance even when they are established by States for their own private ends.

We shall therefore bear this conclusion in mind when we come to examine the further question: Can a State which establishes a pacific blockade enforce that blockade as against the vessels of third States, or quasi-neutrals as they have been called?

1. What is the practice which has hitherto been followed?

In the vast majority of cases, pacific blockades have been applied to third States also. The exceptions to this rule, however, and the warnings and protests of certain large States have prevented the establishment of any fixed usage on this point; up to 1850, pacific blockades — about ten of these occurred — were enforced against third States, which acquiesced. Subsequent to that date, a slight alteration occurred. In 1850, Great Britain did not enforce against the vessels of third States the blockade which she had established along the coast of Greece. In 1884, France blockaded the island of Formosa. The British Government replied to the notification of this blockade by stating that the notification must be regarded by neutrals as notification of a state of war. Consequently, she applied to the French naval forces the rules of neutrality.

In 1886, the blockade of Greece established by the European Powers with the exception of France only applied to Greek vessels.

In 1897, the Powers blockaded Crete. The blockade was only enforced against Greek vessels, but the vessels of the blockading and neutral Powers were only allowed to enter if their cargoes were not destined for the Greek troops or the interior of the island. This limitation of the freedom of neutral trade led to protests on the part of the United States.

In 1902, the United States informed the European Powers which were having difficulties with Venezuela that it would not recognise a blockade enforced against its vessels outside a state of war. Partly for this reason Germany, Great Britain and Italy declared a war blockade.

The three most recent instances of a pacific blockade — Montenegro in 1913 by the European Powers, Greece in 1916 by the Allied Powers, and Fiume¹ by Italy in 1920 — were enforced against the vessels of third States. Once again the blockade of Montenegro led to protests on the part of the United States.

It will thus be seen that present practice varies. The doctrine of the various Governments will throw further light on its signification.

2. What is the doctrine of the various Governments concerning the enforceability as against third States of a pacific blockade?

By word and deed the French Government would seem to have always favoured the system of rendering pacific blockades enforceable as against third States.

On the contrary, the United States Government is entirely opposed to pacific blockades, to which it has never had recourse, and has categorically declared on several occasions (1897, 1902, 1913) that it would not allow United States vessels to be stopped or searched, except in actual warfare².

It is true that, in 1916, when the Allies blockaded Greece without declaring war on her, the United States did not protest, but much weight should not be given to this precedent, although it need not be entirely ignored. It was a pacific blockade which really formed part of larger operations in connection with a war in progress. It was therefore a pacific blockade of a special kind.

The position of the British Government as regards the enforcement of blockade against vessels of neutral States is not quite so categorical. British practice has certainly varied, but in most cases blockades instituted by Great Britain or established conjointly with her have been enforced against third States.

However, the doctrine of the British Government seems not to be in favour of such enforcement.³

3. The controversy concerning the enforcement of pacific blockade against the vessels of third States.

¹ In the case of the blockade of Fiume, vessels of third States were not prohibited from entering the port, but they were searched.

² To the notification of the blockade of Crete in 1897, the Secretary of State replied: "... I confine myself to taking note of the communication, not conceding the right to make such a blockade..." In 1902, the United States Ambassador at Berlin declared, in reply to the proposal for a pacific blockade of Venezuela, which Germany communicated to him, that the United States "did not acquiesce in any extension of the doctrine of pacific blockade which may adversely affect the right of States not parties to the controversy or discriminate against the commerce of neutral nations." The Supreme Court of the United States is of the same opinion as the American Government. It declared in the Fox case: "A blockade is a belligerent right not to be exercised for mere profit or convenience."

³ In 1846, Lord Palmerston, writing to the British Ambassador in Paris, said that the Anglo-French blockade of the Argentine had been "from first to last illegal", and that, unless a state of war existed, no country had a right "to prevent ships of other States from communicating with the blockaded ports". In 1884, Lord Granville wrote to the French Ambassador, with regard to the blockade of Formosa: "The contention of the French Government that a pacific blockade confers on the blockading Power the right to capture and condemn the ships of third nations for breach of such blockade is in conflict with the well-established principles of international law". In 1902, Mr. Balfour, agreeing with the American point of view, said that "evidently a blockade does involve a state of war". As the expression "state of war" led a member to protest, he replied: "Does the honourable and learned gentleman suppose that without a state of war you can take the ships of another Power and blockade its ports?"

With varying force, most publicists contest the right of a State which establishes a pacific blockade to hold up the vessels of third States¹.

Several writers have energetically maintained the opposite view².

On what grounds is the blockading State refused the right of holding up the vessels of third States?

Pacific blockades are a form of reprisal, and reprisals should not, it is said, affect third States³.

Doubtless, in the case of war, neutrals are seriously though legitimately affected, but war is an exceptional state of affairs, and the fact that the belligerents have thrown all their resources into the campaign and are risking their very existence to defend their cause is sufficient reason to justify their placing restrictions on the freedom of neutral commerce. But if a State considers that the interests at stake are not sufficient to warrant its undertaking the burdens and risks of war, it cannot impose on third parties the obligations and burdens of neutrality, for these are always associated with a state of war. The interests of international commerce prevail over the interests of the State which institutes a simple pacific blockade, and the former cannot be sacrificed to the latter⁴.

Moreover, if a state of war confers exceptional rights on the belligerents, it also limits other rights which they ordinarily possess because the rules of neutrality apply. It would be illogical to allow a State to use the exceptional rights accorded to belligerents, such as controlling the commerce of third States, and at the same time enjoy, with regard to these third States, all its normal peace-time privileges (revictualling in neutral ports, etc.). There must either be a state of peace or a state of war. There can be no intermediate situation; a State cannot claim simultaneously the benefits of peace and war.

These arguments have not convinced everybody. Publicists who approve the pacific blockade and consider it preferable to war are naturally led to admit that pacific blockades may, in order to give them their full effect, be enforced against third States⁵.

The defect of the restrictive theory is that it would encourage Powers to resort to war in order to secure a complete blockade⁶. Third States will then be obliged to respect the blockade. It is not clear who gains by substituting war for a pacific blockade. The blockaded State will be exposed to all the violence of war, while the blockading State will increase its demands because it will have to pay the costs of a war. As a result of the war, third parties will be liable to suffer greater annoyance and damage than they would in the case of a pacific blockade limited, in many instances, to a few ports and of short duration. Instead of having their vessels seized and handed over at the end of the operation, or simply turned back when attempting to run the blockade, the vessels would be definitely and regularly confiscated⁷.

5. Conclusion.

Without going further into outstanding controversies with regard to the enforcement of pacific blockades against vessels of third States, if we endeavour to summarise the present position of positive law on this subject, we are obliged to conclude that the position is one of doubt. While it is true that most precedents are in favour of the enforcement of pacific blockades against third States, the contrary doctrine is strongly upheld by the Government of the United States, and is sometimes admitted by the British Government. We cannot, therefore, deduce from contested precedents a custom of international law. The question remains an open one⁸.

¹ Cf. F. DE MARTENS, BLUNTSCHLI, BULMERINCQ, GEFFCKEN, CALVO, FIORE, FAUCHILLE, HALL, OPPENHEIM, etc.

² Cf. HEFFTER, BASDEVANT.

³ FAUCHILLE, *op. cit.*, vol. I, Part 3, page 709.

⁴ HALL, after expressing surprise that any writers could have had doubts on the subject, says: "No State can expect another to submit to annoyance, still less to loss, for its mere convenience. It is only under the supreme necessities of war, when the gain or loss of belligerent States is wholly out of proportion to the loss inflicted upon neutral individuals, that other States can be reasonably asked to forgo their right of intercourse with the enemy. If a country itself pretends that its quarrel is not serious or dangerous enough to make recourse to hostilities necessary, its needs cannot be so urgent as to justify a demand for privileges conceded only upon the ground of interest and danger". — HALL, *op. cit.*, page 440.

⁵ It should, however, be observed that all publicists in favour of pacific blockades do not go as far as this. Certain supporters of the pacific blockade, such as BLUNTSCHLI and HALL, say that it should only affect the blockaded State.

⁶ Cf. FALKE: *Die Friedensblockade*.

⁷ Although, before 1850, vessels were confiscated for disregarding a pacific blockade, since that date it has been the rule to restore vessels to third States at the end of the conflict. This is one of the few points on which custom seems to have crystallised beyond all doubt.

⁸ Various publicists have expressed their definite opinions for and against this theory. Thus, HEFFTER, *op. cit.*, page 246, with reference to the pacific blockade, says: "The legitimacy of this measure is not open to doubt, and neutral States must respect a blockade which has been properly proclaimed..." These are merely statements of private opinion. WESTLAKE, *op. cit.*, page 17, deals with the matter in a really objective manner when he states: "As against quasi-neutrals, the legal position of pacific blockade must be considered as still ambiguous..."

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: 631

ASIA: _____

Ministeri Perichin kertomus no 20

Genève

22/6 1927

SUOMEN LÄHETYSTÖ
KANSAINLIITOSSA
No. 298.

GENÈVE
14, RUE CHARLES-BONNET
kesäkuun 22 päivänä 1927 .

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 13 / 479 Sal D. 1327		
28/6-27	No	LII.
RYHMÄ	OSASTO	Adm.

Herra Ulkoasiainministeri ,

Allekirjoittaneella on kunnia ohellisena lähettää raporttinsa No. 20 .

Vastaanottakaa , Herra Ministeri , suurimman kunnioitukseni vakuutus .

R. Erich.

Herra Ulkoasiainministeri

VÄINÖ VOIONMAA ,

H e l s i n k i .

Ministeri Erichin kertomus

n:o 20

sisältää :

Sivu

I.	Kansainvälisen oikeuden kodifointi	1
II.	Suomalainen ehdokas ensi yleiskokouksen III:n valiokunnan puheenjohtajaksi	3
III.	Väkijuoman käytön ja salakuljetuksen vastustamista koskeva alote	4
IV.	Tulevan Yleiskokouksen ennakkopuheita	5
V.	" Finanssiapu ".	6
VI.	Neuvoston vuotuisten kokousten rajoittaminen	7.

Kansainvälisen oikeuden
kodifiointi.

Viitaten siihen mitä aikaisemmin olen tiedottanut yllämainittua tarkoitusta varten asetetun komitean toiminnasta huomautan lähinnä, että eräitä siihen kuuluvia tärkeitä asiakirjoja äsken on valmistunut ja epäilemättä myös jo Ministeriöön tullut.

Laajin on komitean Neuvostolle lähettämä yleismietintö (C. 196. M. 70), joka muun muassa käsittää komitean aikaisemmat erikoismietinnöt sekä eri valtioiden vastaukset. Voidaan tässä yhteydessä huomauttaa, että Suomen vastaus on verrattain laaja, mutta samalla erittäin asiallinen, siinä kun tarkoin pysytään asetettujen kysymysten puitteissa. Niinpä Suomi onkin niitä valtioita, joiden eri kysymyksiin antamat vastaukset ovat eniten huomattavat siinä analyysissa (Annexe III, sivu 261 ss.), joka lopussa esitetään. On tärkeätä todeta, kuten komitea onkin tehnyt, että asianomaisten valtioiden suuri enemmistö on yhtynyt komitean käsitykseen, että tähän mennessä käsitellyt oikeusalat todella soveltuvat kodifioitaviksi. Suur-Britannia suhtautuu kuten viimeaikaisestakin kokemuksesta tiedetään, yleensä jotenkin skeptillisesti kansainvälisen oikeuden ohjeiden täsmällistytymistä ja kodifiointia koskeviin pyrkimyksiin. Sen vastaus on kuitenkin miltei odottamaton. Käytännöllis-poliittiselta kannalta on erityisesti syytä todeta, että Englanti - ehkäpä monelle odottamatta - puoltaa rannikkomeren (alueveden) laajuutta koskevien säännösten kodifiointia.

Vastaiseen kodifiointimenettelyyn nähden on erittäin tärkeä komitean "Rapport général concernant la procédure à suivre" (C. 197. M. 71.), missä komitea suunnittelee kodifiointi-konferenssien valmistelua ja toimintaa. Kun sanottu asiakirja on kyllin selvä, ei liene tarpeellista sitä yksityiskohtaisesti käsitellä.

Vihdoin kiintyy huomio uusiin kodifioitaviksi suositeltuihin aineisiin (C. L. 57), joista komitea on laatinut erikoisraportit. Näitä kysymyksiä on neljä, kuten näkyy yleensä varsin huomattavia, niiden joukossa erityisesti valtion suhteesta vieraan tuomio-

istuimen toimivaltaan.

Suosituimmuusehdon tarkempaa määrittelyä komitea ei pidä kodifioitavaksi kypsänä.

Vastauksen noihin neljään kysymykseen pyydetään ammentavaksi ennen tämän vuoden joulukuun 31 päivää. Kun minä, hallituksen pyynnöstä laadin aikaisemman vastauksen kodifiointi asiassa, oletan, että hallitus aikoo nytkin uskoa minulle sanotun tehtävän sekä rohkenen, siltä varalta, että näin on asian laita, ehdottaa, että minulla olisi tilaisuus käyttää apuna ministeri G. Gripenbergiä ja tarvittaessa neuvotella hänen kanssaan.

Ennen ensimmäisen yleisen kodifiointi konferenssin kokoontumista käynee kotimaisen valmistavan komitean asettaminen välttämättömäksi. Jo nyt on minusta täysi syy ryhtyä valmistelemaan rannikkomerren (alueveden) laajuutta koskevaa asiaa sillä tavoin kuin minulla ennen on ollut kunnia ehdottaa (katso kertomus n:o 16).

Lisäys.

Neuvoston päätöksen mukaisesti joutuvat kodifiointi-komitean mietinnöt sekä herra Zaleskin Neuvostossa esittämä raportti tämän jälkeen yleiskokouksessa käsiteltäviksi, mikä tekee kodifiointi kysymysten kotimaisen valmistelun sitäkin suotavammaksi. Joka tapauksessa tämä on kysymys, jossa Suomen puolelta olisi yleiskokouksessa jotain lausuttavaa.

Suomalainen ehdokas ensi yleiskokouksen
III:n valiokunnan puheenjohtajaksi.

Kun jo aikaisemmin olin pannut otsikossa mainitun asian vireille ja kun hallitus, kuten saatoinkin olettaa, ei tiedotukseni jälkeen ole minulle antanut mitään vastakkaisia ohjeita, otin asian esille keskustelussani Sir Eric Drummondin kanssa tämän kuun 13 päivänä. Johdatin hänen mieleensä ministeri Holstin ansiot III:n komissionin monivuotisena jäsenenä ja sen varapuheenjohtajana 1923, niinikään commission mixten jäsenenä vuodesta 1922.

Pääsihteeri myönsi sekä Suomen että herra Holstin ehdokkuuden sopivaksi, mutta ei sanonut olevansa varma siitä, pidettäisiinkö sopivana, että henkilö, joka on ollut edustajana commission préparatoire'ssa (jonka toiminta joutuu yleiskokouksen arvosteltavaksi) nyt olisi désarmement valiokunnan puheenjohtajana. Tätä väitettä en kuitenkaan pidä kovin vakavana ja rohkenen toivoa, että herra Holstin ehdokkuudella olisi joitakin toteutumisen mahdollisuuksia.

Väkijuoman käytön ja salakuljetuksen
vastustamista koskeva aloite.

Herra Ulkoasiainministerin minulle antaman tehtävän mukaisesti ilmoittauduin ensimmäisenä senjälkeisenä arkipäivänä, tämän kuun 12 päivänä pääsihteerin puheille; huolimatta siitä, että Neuvoston istuntokausi oli samana päivänä alkanut, hän asettui käytettäväksi.

Sen lisäksi, mitä jo sähkösanomassa n:o 98 olen tiedottanut, mainittakoon, että aluksi palautin hänen mieleensä alotteen tarkoituksen ja aikaisemmat vaiheet sekä tekstin laajentunutta merkitystä, jonka uudet yhdyntät olivat sille tuottaneet. Jottei mikään hallitus syyskuussa voisi väittää, ettei asia muka ollut ajoissa saanut osakseen riittävää valmistelua, oli pikainen monistelu ja jakelu suotava.

Pääsihteeri vakuutti, että tästä heti huolehditaan, sekä totesi tyydytyksellä, että ehdotus nyt on saanut täsmällisen muodon.

tulevan Yleiskokouksen ennakkoaiheita .

Asiassa minun on pakko ajan puutteen vuoksi rajoittaa mutamiin hajanaisiin tietoihin .

Mitä Yleiskokouksen puheenjohtajaan tulee , oltaneen yleensä sitä mieltä , että joku ulkoeurooppalainen on tälle sijalle asetettava . Jos Argentinan mahdollinen -- mutta vielä sängen kysymyksenalainen -- paluu liiton yhteyteen toteutuisi , annettaisiin sille kernaasti tämä kunnia . Nyt lienee lähinnä ajateltu japanilaista .

Neuvostoon pyrkivinä valtioina mainitaan erityisesti Kreikka ja Portugali .Arvellaan myös , että Belgia kernaasti jäisi Neuvostoon . Suomen mahdollisuuksien ei pitäisi olla niinkään pieniä . Valitan , etten vielä täällä ollessani ole saanut tehtäväksi ottaa asiaa johtavien henkilöiden kanssa puheeksi, jossa tapauksessa myös voisin antaa asiasta parempia tietoja .

Muuten viittaa niihin ensi Yleiskokousta koskeviin tietoihin , joita on viime kertomuksissani sekä Lähetystön laatimassa ehdotuksessa valtuutetuille annettaviksi ohjeiksi, mikä ehdotus näinä päivinä voitaneen Ministeriöön lähettää .

" Finanssiapu " .

Tämän kysymyksen viimeaikaisesta käsittelystä finanssikomiteassa ja Neuvostossa tehdään selkoa pääjohtaja Rydin ja minun yhteisessä kertomuksessa, joka lähiaikoina voitaneen hallitukselle toimittaa; rajoitun tässä viittaamaan siihen.

Vaikka nykyiselläkin asteella tietysti on liian aikaista lausua tästä mitään lopullista arvostelua, on tyydytyksellä todettava se harvinaisen suuri menestys, joka Suomen alotteella tähän saakka on ollut ja jonka nojalla voitaneen toivoa lopullisia suotuisia tuloksia. Asian eri vaiheiden valossa on nyt jällestäpäin on itaista muistella sitä erinomaisen kiihvasta vastustusta, jota sanottu alote ja Suomen valtuutettujen ~~toiminta~~ sen hyväksi suorittama työ viime syksynä, VII:n Yleiskokouksen aikana, erään tämän toiminnan ulkopuolella olleen valtuuskunnan jäsenen puolelta kohtasi. Ministeri Holstilla ja minulla, jotka senkin jälkeen olemme olleet tätä asiaa sen eri vaiheissa ajamassa, on ollut syytä suurella tyydytyksellä ja tunnustuksella sitä suuriarvoista kannatusta, jota nykyinen herra ulkoasiainministeri valtuuskunnan jäsenenä silloin antoi sekä asialle että niille, jotka hallituksen ohjeiden mukaisesti olivat panneet asian vireille ja sitä ajaneet. Tämä kannatus oli sitäkin tarpeellisempi katsoen siihen kylmäkiskoisuuteen, joka virallisimmaltakin taholta ensiksi, ja oikeastaan siihen saakka kuin nykyinen herra ulkoasiainministeri tuli ulkopolitiikan johtoon, kohtasi valtuutettujen (ministeri Holstin ja minun) pyrkimyksiä turvallisuustakeiden hankkimiseksi " désarmement "-ohjelman yhteydessä.

Haluaisin tässä kiinnittää huomiota siihen laajahkoon lausuntoon, joka erikoiskertomuksessa mainitusta syystä jäi Neuvostossa esittämättä ja joka liittyy sanottuun kertomukseen; arvelen sen sisältävän ne näkökohdat, joita Suomen hallituksella on syytä esittää, kun pääsihteeristö tiedoittaa eri hallituksille tähänastisen aineiston ja valmistaa niille tilaisuuden ilmaista käsityksensä.

Neuvoston vuotuisten kokousten
rajoittaminen .

Sen lisäksi mitä sähkösanomassa no. 97 olen tiedottanut , mainittakoon , että Chamberlain puolsi ehdotustaan m.m. sillä, että ankarassa työssä olevien ulkoasiainministerien läsnäolo Neuvostossa on suotava siitakin syystä , että he eivät taevitse ohjeita vaan itse voivat välittömästi päättää . Tämän jossain määrin odottamattoman väitteensä Chamberlain , kuten armenialaisten pakolaisten asiaa käsiteltäessä itse totesi , tietämättään joutui kieltämään , koskapa hän tällä kertaa ilmoitti olevansa estetty lausumaan mieltään -- koskapa hänellä ei ollut ohjeita hallitukseltaan .

Sama Chamberlain on Neuvoston äskeisen istunto - kauden aikana puhunut sihteeristön virkamiesten enenevästä työtaakasta -- toiselta puolen hän perusteli istuntokausien rajoittamista myös sillä , että Kansainliiton tehtävät vähenevät normaaliolojen palautumisen johdosta !

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: 631.

ASIA: _____

Ministeri Perichin kertomus no 21.

Born

24/6. 1927

SUOMEN LÄHETYSTÖ

BERNISSÄ

N:o 609 B.

ENGLISCHE ANLAGE 6

Kesäkuun 23 ja 24 päivinä 1927.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 15/480 Sal. D. 1022		
29/6-27	No -	Liit. -
RYHMÄ	OSASTO	ASIA

Herra Ulkoasiainministerille,

Allekirjoittaneella on kunnia täten lähettää kertomuksensa n:o 21.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, suurimman kunnioitukseni vakuutus.

Ministeri:

R. Erich

Herra Ulkoasiainministeri

VÄINÖ VOIONMA',

H e l s i n k i.

Ministeri Erichin kertomus

n:o 21

sisältää:

	Sivu
I. Keskustelu valaliiton presidentin herra Mottan kanssa 21 päivänä kesäkuuta 1927	1
II. Keskustelu sihteeristön poliittisen osaston johtajan, ministeri Sugimuran kanssa	3
III. Institut universitaire de hautes études internationales	6
IV. Suomen ehdokkuus Neuvostoon	7
V. Väliaikainen kauppasopimus	8

Keskustelu valaliiton presidentin

Sveitsi ja

herra Motta kanssa 21 päivänä kesäkuuta 1927.

Neuvosto-Venäjä.

Tämän kuun 21 päivänä minulla oli kolmen neljänneksen keskustelu presidentti Motta kanssa, joka ensiksi - nyt kuten tilaisuuden sattuessa aikaisemminkin - kuvasi minulle Sveitsin suhteita Neuvosto-Venäjäan, puolusti hallituksen kantaa "Berliinin sopimuksen" johdosta tehtyjä lukuisia hyökkäyksiä vastaan sekä vakuuttamalla vakuutti, että valaliitto ei tule Sovietille antamaan mitään de jure tunnustusta. Tunnettujen välikysymysten näiden joukossa on myöskin eräs kommunistiselta taholta lähtenyt, de jure tunnustusta vaativa - hän arveli tulevan käsiteltäväksi tämän kuun 22 päivänä tai 23 päivänä, mutta piti varmana, että parlamentin molemmat "neuvostot" suurelta enemmistöltä tulevat lausumaan hyväksymisensä hallituksensa kannalle sitäkin suuremmalla syyllä kun "valvontavaliokunta" (Commission de gestion) jo on sen tehnyt. Samalla vahvistunee se käsitys, että Sveitsi puolestaan ei tässä asiassa tee mitään uutta aloitetta. Herra Motta tuntui sittenkin jonkun verran huolestuneelta.

Sivumennen sanoen valitan, ettei minulla ole tilaisuutta lähipäivinä olla Bernissä, sillä välikysymyksen keskustelu tarjoaisi epäilemättä monta kiinnostavaa kohtaa.

Välitystuomio- ja sovinto

menettelysopimus.

Sähkösanomassa 18 B. olen jo lyhyesti kertonut välitystuomio- ja sovintomenettelysopimuksen sisältöä koskeneesta keskustelustamme. Herra Motta myönsi sen lisäyksen, jota hallitukselle tämän vuoden helmikuussa antamani lausunnon (kts.t.) mukaisesti olin puoltanut 15 artiklan loppuun tehtäväksi, täysin perustelluksi ja hyväksyi sen muitta mutkitta. Tarkoituksena on palata asiaan elokuussa, silloin kun kumpikin on palannut lomaltaan sekä tällöin saada sopimus päätetyksi. Eräitä tämän yhteydessä käsiteltyjä seikkoja saanen aikanaan herra Ulkoasiainministerille suullisesti selostaa. Kun vielä oli kosketeltu kauppasopimuksen onnellista päätäntöön saattamista, annoin herra Mottalle lähetystösihtööri Valvanteen asemaa koskevan, hallituksen sähkösanomansa annet-

tujen ohjeiden mukaan laaditun nootin.

Lähetystösihteeri Valvanteen

asema Bernissä.

Tehostin eräitä asiaan vaikuttavia näkökohtia ja yhdessä tutkittiin diplomaattiluettelon nojalla enemmän tai vähemmän verrattavia tapauksia, minkä jälkeen herra Motta ilmeisellä tyydytyksellä luettuaan nootin kutsui huoneeseen "protokollapäällikön" herra Traversinin ja kysyi häneltä yksityiskohtia Bolivian, Panaman, Perun ja Romanian tähän jossain määrin verrattavista tapauksista. Vihdoin hän selitti olevansa tyytyväinen, kunhan herra Valvanteella täällä on virallinen "résidence". Tällöin oletetaan, että hänen oleskelunsa "majorité diplomatique" - kuten herra Mottan sanat kuuluivat - suoritetaan Bernissä, mikä ei estä sitä että hän tosiasiallisesti voi olla suurimman osan vuotta Genèveässä, tilapäisen edustuksen tehtävissä. Herra Motta lupasi antaa kirjallisen vastauksen; toivottavasti herra Lardyn ynnä muiden syrjävaikutukset eivät pääse sitä hämmentämään.

Kertomus n:o 21; Bern 24/6-27, R.E.

sihteeristön/
Keskustelu poliittisen osaston

johtajan, ministeri Sugimuran kanssa.

Pitäen tarpeellisena ennen lähtöäni Suomeen keskustelle sihteeristön poliittisen osaston johtajan kanssa eräistä nykyhetken kysymyksistä kävin herra Sugimuran puheilla tämän kuun 23 päivänä.

Herra Sugimura sanoi lähimmä katselevansa Venäjän nykyistä ulkopoliittikkaa Japanin horisontilta, jolloin näytti miltei selviöltä, että bolshevikit sekä sisäpoliittisten vaikeuksien vuoksi yleensä, että erityisesti varojen puutteen johdosta -Englannin ja Venäjän kesken syntyneen ristiriidan johdosta oli, sanoi herra Sugimura, heidän Amerikasta toivomansa luotto jäänyt saamatta - nyt ovat vailla kaikkia sotaisen yrityksen edellytyksiä. Hän sanoi hyvin tietävänsä, että Euroopassa jotenkin yleisesti ajatellaan toisin, mutta hän piti sodan vaaran ilmeisenä liiotteluna sitä, kun esimerkiksi Stresemann-Neuvoston jäsenten välisissä keskusteluissa on tehostanut aseman erinomaista vakavuutta, varsinkin Puolan ja Venäjän nykyisten välisen vuoksi. Näinä aikoina on, kuten muun muassa keskustellessani sanomalehtimiesten kanssa olen voinut todeta, ollut liikkeellä moninaisia huhuja siitä, mitä Neuvoston äskeisen istuntokauden aikana on Chamberlainin johdolla keskusteltu suhtautumisesta bolshevikeihin. On puhuttu todellisesta koalitsionista, anti-kommunistisesta yleismaailmallisesta konferensista y.m. Herra Sugimura arveli voitavan keskittää asian ydin sellaiseen formulaan, ettei nyt ole puhetta mistään satunnaisluontoisesta yhteenliittymästä, vaan paktin tehostamisesta Venäjään nähden. Luottamuksellisesti hän kertoi, että Stresemann oli luvannut vakavasti selittää Moskovalle, että Puolaa vastaan kohdistettu hyökkäys tulisi käsitettäväksi Kansainliiton muihinkin jäseniin kohdistuvaksi. Tätä Saksan kantaa herra Sugimura tietävästi piti hyvin ilahduttavana. Omasta puolestani lisään tähän, että Venäjä, tämän johdosta asemaa harkitessaan ei varmaankaan unohda, mihin Saksa neutralisuuteen nähden on Venäjän hyväksi sitoutunut, eikä myöskään kuinka Locarnossa on paktin 16 artiklaa tulkittu ja kuinka Stresemann puolestaan Reichstagissa on tuota tulkintaa tulkinnut. Mutta niinkin ollen voidaan tietysti sanoa, että joskin Saksa kaiken tämän nojalla erinomaisen ahtaasti tulkitsisi omia paktinmukaisia velvoituksiaan, jäisi

vallankin mainitunlaisen démarche'n jälkeen aina jotain todellisia 16 artiklan sanktioiden toimeenpanoon velvoittavia rasituksia Saksankin täytettäväksi; ehdottoman luvattomaksi kävisi sellainenkin välillinen avustus, jota maailmansodassa pidettiin neutralisuuteen soveltuvana. Ja tämä jo jotain merkitsee.

Tässä yhteydessä herra Sugimura lausui tunnustuksensa siitä ter-
veellisestä vaikutuksesta, joka Suomen suhtautumisella on ollut muidenkin Venäjän naapurien non-aggression asiassa omaksumaan kantaan.

Kolmen vallan laivastokonferenssiin nähden poliittisen osaston johtaja, lähinnä Japanin ja U.S.A:n intressiristiriidan vuoksi, tuntui suhtautuvan lähinnä skeptillisesti. Japani voi kantaa nykyisen laivastotaak-
kansa, mutta se ei jaksaisi mennä jo saavuttamansa rajan yläpuolelle. Suur-Britannia tuntee asemansa suunnilleen samaksi, mutta U.S.A:lla on näihin verraten käytännöllisesti katsoen rajattomat mahdollisuudet. Toisin kuin herra Madariaga hän ei tuntunut luulevan, että tämän konferenssin tulokset tulevat sanottavasti selventämään niitä vastakohtia, joita Commission préparatoire du désarmement'issa on Englannin ja Ranskan vä-
lillä ilmennyt. Taloudellisen välttämättömyyden pakosta Ranskan merivoi-
mat on keskitettävä vedenalaisiin, mutta Englanti ei voi suostua pelk-
kään yhteistonniston rajoittamiseen eikä antaa Ranskalle vapaita käsiä laivojen laatuun nähden, mikä voisi käydä Englannin merivallalle kohta-
lonomaiseksi. - Arvelen puolestani, että tämä herra Sugimuran diagnosi on liian synkkä ja että häneen ehkä huomattavasti vaikuttaa se jotenkin likellä oleva analogia, johon Japanin ja U.S.A:n voimasuhteiden ja re-
surssien vertailu johtaa. Herra Sugimura ei maininnut mitään siitä, että Japani tässä yhteydessä olisi muille konferenssi valtioille tarjonnut turvallisuussopimusta.

Désarmementista puhuttaessa herra Sugimura ~~xxxx~~ aivan varmana asiana kertoi, että Venäjälle piakkoin annetaan uusi kutsu olemaan maini-
tun komissionin töissä mukana, ja hän arveli olevan 60 prosenttia toden-
näköisyyttä sen puolesta, että Venäjä tähän suostuu.- Ehkäpä tämä sitten-
kin, katsoen Englannin ja Venäjän nykyisiin suhteisiin, on liian rohkea olettamus.

Herra Sugimura vahvisti aikaisemmin ilmoittamani tiedon, että
ensi yleiskokouksen presidentiksi tulee japanilainen, nimittäin

suurlähettiläs Adatci, joka sen johdosta vasta joulukuussa siirtyisi kreivi Ishin seuraajaksi.

Modus vivendi'n rakentamisesta Saksan ja Liettuan kesken sekä niistä, sovinnollisempaa politiikkaa yleensäkin suosittelisten neuvoista, joita myöskin sihteeristössä oli herra Voldemarasille annettu, herra Sugimura kertoi eräitä yksityisseikkoja, jotka kuitenkin tässä yhteydessä tuskin voisivat herättää erikoista mielenkiintoa.

Mitä vihdoin tulee Albanian juttuun sekä Italian ja Jugoslavian hankauksiin, herra Sugimura katselee asemaa toivorikkaasti. Hän tehosti erityisesti sitä, että Mussolini ei tahdo saada aikaan mitään kriisiä; sitävastoin jotkut nuoret yltyöpäät kuten äsken Italian chargé d'affaires Tiranassa luullen siten olevansa Mussolinille mieleen, silloin tällöin menettelevät harkitsemattomasti ja aiheuttavat väärän käsityksen Italian aikeista.

Tässä yhteydessä saattaa olla syytä mainita, että herra Sugimura, ehkäpä jossain määrin itse sitä huomaamatta, puhui itsestään samoin kuin saksalaista ja italialaista kansallisuutta olevista, alipääsihteerinä toimivista virkatovereistaan melkeimpä sillä tavoin kuin jos nämä itsekukin sihteeristössä edustaisivat "asianomaisia valtioita". Jossain määrinhän on pakostakin näin asian laita eikä siitä tietysti suinkaan ole yksinomaan haittaa, mutta oikeastaan voisi olettaa juuri ylimmissä toimissa olevien sihteeristön toimihenkilöiden pyrkivän pikemminkin peittelemään siinäkin vallitsevaa suurvaltahierarkiaa.

Institut universitaire
de hautes études internationales.

Tämännimisen, vasta perustamisasteella olevan tutkimuslaitoksen johtaja, professori Mantoux, sihteeristön poliittisen osaston entinen päällikkö, kävi tämän kuun 23 päivänä luonani kertomassa suunnitelmistaan, sekä äskeisellä Amerikan matkallaan saavuttamista tuloksista; samalla hän uudisti aikaisemmin kirjallisesti tekemänsä pyynnön, että minä siinä pitäisin luentosarjan. Laitos, jota pääasiallisesti rahoitetaan Amerikasta saaduilla ja saatavilla varoilla, alottaa toimintansa tämän vuoden lokakuussa. Lupasin puolestani, mikäli mahdollista ensi vuoden alussa pitää muutamia luentoja kansainvälisestä turvallisuuskysymyksestä.

Suomen ehdokkuus Neuvostoon.

Saatuani Genèveissä Ulkoasiainministeriön sähkösanoman H78 päätin pyrkiä presidentti Mottan puheille perjantaina kesäkuun 24 päivänä, se on samana päivänä jolloin minun oli lähdettävä Suomeen. Edellisenä päivänä ilmoitettiin kuitenkin, että kun herra Mottan niinä aamutunteina, jolloin kohtaus matkaani nähden saattoi tulla kysymykseen, oli ensiksi esiinnyttävä liittokokouksessa (parlamentissa), sitten oltava liittoneuvoston istunnossa, ei hänellä silloin ollut tosiasiallista mahdollisuutta olla tavattavana; hän pyysi minua sen vuoksi käymään kansliapäällikön, ministeri Dinichertin puheilla.

Herra Dinichertille esitin asian lähinnä ilmoituksen eli tiedotuksen (communication) muodossa. Huomautin, että Suomi viime yleiskokouksessa, asettamatta itse ehdokkuuttaan, oli saanut joukon ääniä, ja kerroin sen tähän mennessä saaneen lupauksen Ulkoasiainministeriön tiedottamain valtioiden periaatteellisesta kannatuksesta.

Herra Dinichert lausui tällöin olettavansa, että Norja ja Tanska eivät siis aio asettua ehdokkaiksi, mihin vastasin, että mikäli tiedän näin on laita ja että kaikki merkit siihen varmasti viittaavat. Herra Dinichert piti asiaa näin ollen varsin selvänä. Suomi on niitä valtioita, joiden kanssa Sveitsi tuntee olevansa likeisessä intressien ja ulkopoliittisten harrastusten yhteydessä ja ^{hän} sanoi voivansa herra Mottan ja liittoneuvoston puolesta vakuuttaa, että Suomen ehdokkuus on Sveitsille erittäin sympaattinen. Kannatus on sen johdosta, arveli hän enemmänkin kuin periaatteellista laatua ("plus qu'en principe"). Puheen ollessa Portugalista, herra Dinichert arveli sen lähinnä voivan pyrkiä Belgian seuraajaksi ja Portugalilla on luonnollisesti kaikesta huolimatta se vahva valtti, että se voi esiintyä jonkinlaisena Espanjan ja Brasilian seuraajana. Kreikka taasen joutuu lähinnä tavoittelemaan Tšhekkoslovakian "perintöä", mutta kun se jo kerran on Neuvostossa ollut, ei sillä pitäisi olla suuria toiveita.

Herra Dinichert vakuutti monta kertaa, että Suomen ehdokkuus on Sveitsin hallitukselle mieluinen sekä omisti samassa yhteydessä minulle erittäin ystävällisiä ja imartelevia sanoja.

Väliaikainen kauppasopimus.

Kesäkuun 24 päivänä kello 11 ja 12 välillä allekirjoitettiin ja vaihdettiin taloudellisessa departementissa ne nootit ja se protokolla, jotka muodostavat Suomen ja Sveitsin väliaikaisen kauppasopimuksen. Liittoneuvos Schulthess ilmoitti johtaja Stuckin kautta, että hän, toisin kuin oli toivonut, ei voinut tulla saapuville (nimensä hän jo sitä ennen oli kirjoittanut) sekä lausui suuren tyytyväisyytensä sopimuksenteon johdosta.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C 31.

ASIA:

Ministeri Erichin kertomus no 22.

Bern.

11/8 1927

SUOMEN LÄHETYSTÖ

BERNISSÄ

No 707.B.

ENGLISCHE ANLAGE 6

elokuun 11 p:nä 1927.

Ulkoasiainministeriölle.

ULKOASIAINMINISTERIO		
No 16 / 480 Lat. D. 19 27		
19/8 27	fo	Liit.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	CSI.	

Allekirjoittaneella on kunnia täten Ulkoasiainministeriölle lähettää kertomuksensa numero 22.

R. Erich.

Ministeri Erichin kertomus

no 22

sisältää:

VALTIOMINISTERIÖ		
No 16/480 Sal. D. 1927		
19/8-27	No	Liit.
5	OSASTO Sivu C34	ASIA

- I. Merivarustusten supistamiskonferenssi
- II. Presidentti Mottan lausunto eräistä sisäpoliittisista kysymyksistä, erittäinkin väkijuoma-asiasta 4
- III. Paktin 16 artiklaa koskevat raportit ja päätökset 6
- IV. Yleissopimukseen liittyvät reservatiot 7
- V. Neuvosto-Venäjä ja kulkulaitoskonferenssi 8

(Kert. no 22, Bern 11/8-27.R.E.)

ULKOPOLITIIKKA		MINISTERIÖ	
16 480 Sal.		10 27	
19/8-27	?		
5	CSI.		

Merivarustusten supistamis-
konferenssi.

Torstaina t.k. 4 p:nä oli pakko todeta konferenssin lopullinen raukeaminen, joka japanilaisten viimeisistä pe-
lastusyrityksistä huolimatta oli odotettavissa. Kun saavuin
Genèveen vasta konferenssin jo ollessa viimeisillään, kun
lehdet siitä ovat sisältäneet laajoja selostuksia ja kun
sillä ei meidän kannaltamme katsoen ole välitöntä merkitystä,
rajoitun tässä etupäässä muutama mietteisiin.

Sen jälkeen kun eri maiden valtuuskunnat olivat es-
sittäneet loppulausuntonsa, hyväksyi konferenssi, kuten tiede-
tään, yhteisen päätöslauselman, jossa se -- luonnollisesti --
lausuu olevansa vakuutettu siitä, että konferenssin työtä koh-
danneet vaikeudet vastaisuudessa vielä saadaan voitetuiksi.

Kun yhtenä pääsyynä konferenssin tuloksettomuuteen
on mainittu Amerikan Yhdysvaltain sisäpoliittinen tilanne, on
tässä epäilemättä paljon perää. U.S.A. ei nykyänsä näy tahto-
van yhteisymmärryksen merkeissä tehdä mitään todellisia myön-
nytyksiä mahdollisten kilpailijainsa hyväksi. Yleisempää laatua
oleva tekijä, joka on asiaan vaikuttanut, on kuitenkin se yksi-
löllisyys, jos niin tahdotaan sanoa, itsekkyyks, joka nytkin on
ollut kunkin valtion kantaa määräämässä. Sattuvasti on sanot-
tu, että jokainen osanottaja mielellään tahtois vähentää so-
tilasmenojaan, mutta ei voimiaan, tämä tietysti niin käsitetty-
nä, että jokainen sairaaloisella tarkkuudella valvoo, ettei vain
johduttaisi tulokseen, joka sen omalle asemalle merkitsisi suh-
teellistakaan heikkenemistä kilpailijain rinnalla.

Kiitollisin tehtävä oli tällöin sillä osanottajalla,
joka näistä suurista voimatekijöistä sittenkin on heikoin, siis
Japanilla. Sehän on voinut puoltaa varustusten vähentämistä ja
tonniston alentamista ja se on turvallisesti voinut toisten
kesken esiintyä hyväntahtoisena välittäjänä. Varustusten vähen-

tämiskommissionissa sillä oli suhteellisesti epäkiitollinen asema; on oleva kiinnostavaa nähdä, onko sillä tämän jälkeen oleva mahdollista tehdä rauhanomaiset harrastuksensa paremmin uskottaviksi.

Suurbritannia on tässä kolmen vallan konferenssissa tavallaan perinyt Ranskan turvallisuus puoltamistehtävän, vaikka se tietysti on sitä korostanut paljoa vähemmän kuin Ranska. Niin vieras kuin securité-ajatus Kansainliiton piirissä suurin piirtein katsoen Englannille onkin, lienee sillä tässä asiassa ollut jommoinkin tietoisuus Euroopan yhteisetujen puoltamisesta Yhdysvaltoja vastaan. Kuten tiedetään, piti Englanti ^{muuten} commission préparatoiressa jyrkästi kiinni siitä, että laivaston tonnistoa olisi rajoitettava luokittain, jotavastoin Ranska piti kiinni kokonaistonniston rajoittamisesta. Nyt päättyneessä konferenssissa osat ovat jakautuneet huomattavasti toisin. Englanti pitää valtansa käytölle välttämättömänä saada vaapaasti rakentaa suhteellisesti pieniä sotalaivoja, kun taas Yhdysvallat vaativat suuria.

En ryhdy lausumaan mitään arveluita siitä, minkälaisiksi suhteet konferenssissa valtioiden kesken tämän johdosta mahdollisesti muuttuvat. Kuten tiedetään, on tässäkin yhteydessä, joskaan ei konferenssin ohjelmakohtana, esitetty kysymys jonkinlaisesta turvallisuuspaktista varustusten vähentämisen pohjana ja garantiana. Jälleen on voitu todeta tuo hyvin tunnettu kiertokulku: turvallisuus vaatii varustusten vähentämistä ja varustusten vähentäminen edellyttää turvallisuustakeita. Oisikohan liian rohkeata toivoa tästä tapauksesta johtuvan sen hyödyn, että turvallisuustakeiden vaatimus pääsisi paremmin kuuluville?

Voidaan kysyä, millä tavoin konferenssin epäonnistuminen vaikuttaa Kansainliittoon ja sen turvissa vireille pantuun varustusten vähentämiseen. Itsestään selvää on, ettei lii-

tolla voi olla mitään vastuuta tästä kielteisestä tuloksesta, konferenssi kun oli vain ulkonaisessa yhteydessä liiton kanssa. Journal de Genève:ssä William Martin ironisesti huomauttaa, ettei riitä se, että jokin konferenssi käyttää hyväkseen sihteeristön kansliavoimia "pour disposer de toutes les forces morales de la Société." Liiton piirissä suoritettavalle désarmementille tuo tulos sitävastoin kieltämättä on paha kolaus. Koetettiinhan viime keväänä puhua optimistisesti siitä, että commission préparatoire toivottavasti saa uutta ilmaa siipiensä alle, kunhan suurimmat valtakijat ovat päässeet jommoiseenkin yksimielisyyteen merivarustuksista, mutta nyt menestyksen toiveet valitettavasti näyttävät sangen vähäisiltä. Vai olisikohan taas lupa olla optimistinen ja olettaa, että tietoisuus Euroopan valtioiden yhteiseduista on niiden omassa piirissä tekevä yhteisymmärryksen saavuttamisen jossain määrin helpommaksi.

Joka tapauksessa Italia ja aivan erityisesti Ranska, jolla commission préparatoiressa on ollut aika kiitollinen asema, syystä voivat onnitella itseään sen johdosta, etteivät olleet äskeisessä konferenssissa varsinaisina osanottajina mukana. Ranska voinee ~~erityisesti~~ entistä varmemmin esiintyä sekä désarmement'in että sécurité'n ensisijaisena äänenkannattajana. Saksa puolestaan on tämänkin tapauksen johdosta saanut vettä myllylleen vaatiessaan rauhansopimusten edellyttämän aseitten riisumisen toteuttamista muuallakin kuin voitetuissa valtioissa. Mitä taasen pieniin valtioihin, varsinkin suhteellisesti epävarmassa asemassa oleviin, tulee, on niillä tietenkin täysi syy jatkuvasti ennenkaikkea ylläpitää turvallisuusvaatimustaan. Erityisesti on Suomella syytä pyrkiä kaikin voimin edelleen ajamaan finanssiapua koskevaa aloitettaan, joka todellisuudessa on varustusten supistamiskommissionissa vireille pannuista asioista ainoa, joka jo on johtanut selväpiirteiseen suunnitelmaan, joskaan ei lopulliseen tulokseen.

Presidentti Motta'n lausunto
eräistä sisäpoliittisista
kysymyksistä,erittäinkin väki-
juoma-asiasta.

Sveitsin kansallispäivänä, elokuun 1 p:nä,avattiin juhlallisesti Vevey'ssä n.s. viininviljelijäin juhla (Fête des vigneronns),jommoinen siellä ikivanhojen perintätapojen mukaisesti vietetään hyvin pitkin väliajoin, neljä tai viisi kertaa vuosisadassa. Juhlaan,jota siis elokuun ensimmäisenä päivänä samalla vietettiin kansallispäivänä,oli saapunut m.m. valaliiton hallitus kokonaisuudessaan sekä suuri osa ulkovaltain lähettiläitä kutsuvieraina. Juhla-aterian aikana valaliiton presidentti piti melkoista huomiota herättäneen puheen. Huolimatta siitä,että puhe pidettiin viininviljelijäin juhlassa, missä juhlarunoilija ei unohtanut Bachusta enemmän kuin ukko Noakkiakaan, presidentti vakavasti kosketteli erästä epäkohtaa, jonka tuhoisia vaikutuksia täällä yleisesti kuulee valitettavan, nim. väkijuomain väärinkäyttöä. "Alkoholismi", sanoi hra Motta, "on vitsaus,joka kalvaa miespolvemme ja tulevien sukupolvien terveyttä; velvollisuus saada siinä suhteessa aikaan muutos on vakavimpia ja kiireellisimpiä mitä tunnen." Olen tahtonut erityisesti kiinnittää huomiota tähän lauseeseen, siltä varalta,että hallitus pitäisi tarpeellisena koettaa saada myöskin Sveitsin nimenomainen kannatus Suomen tässä asiassa tekemälle alotteelle.

Muuten hra Motta,kuten oheenliitetystä puheenotuksesta (liite 1) havaitaan, lyhyesti kosketteli eräitä päivänkysymyksiä.Hän oli epäilemättä täysin oikeassa vakuuttaessaan, että Sveitsi on se maa,missä kansan suvereenisuus selvimmin on kouraantuntuva tosiasia,missä sivistyksen hankkimisen mahdolli-

(Kert.no 22,11/8-27.Bern.R.E.)

lisuudet ovat suurimmat, työ eniten arvossapidettyä, hallinto-kunniallista ja epäkohdista vapaata. Erityisesti hän myöskin tehosti armeijan välttämättömyyttä vapaan ulkopoliitiikan pohjana. Toiselta puolen hän, joskin lievästi, moitti poliittisen yksilöllisyysevaiston liiallista merkitystä valittaen, että yhteiskunnallisia parannuksia ei voida voimaperäisemmin toteuttaa, sekä lausuen pelkonsa siitä, että nykyinen poljvi liiaksi jättää ruumiillisen työn toimialat, pyrkien vapaisiin ammatteihin ja valtionvirkoihin.

Paktin 16 artiklaa
koskevat raportit ja
päätökset.

Ministeriöön on epäilemättä tämän kertomuksen perille tullessa jo saapunut asiakirja A.14.1927.V., joka koskee otsikossa mainittua asiaa. Se sisältää tavattoman kiinnostavan ja käytännön tarpeita oivallisesti vastaavan yhdistelmän kaikesta siitä, mitä Kansainliiton alkuaajoista asti on arvovaltaisesti suunniteltu ja lausuttu tuosta paktin kulmakivestä, 16 artiklasta. Erityisellä tyydytyksellä voidaan todeta, että Suomen alote finanssiapuasiassa siinä on huomattavasti etualalla; se esiintyy n.s. turvallisuuskysymyksessä tehdyistä aloitteista ehdottoman ensisijaisena. Tämäkin seikka on osaltaan omansa kannustamaan ulkopoliittikkamme jatkuvin ponnistuksin tämän tavattoman tärkeän kysymyksen edistämiseksi.

Olisi tarpeetonta tässä yksityiskohtaisesti selostaa julkaisun sisältöä. Melkoiseksi osaksi se tietenkin sisältää samaa kuin Suomen äskeinen "valkoinen kirja." Jokainen Kansainliiton elinkysymyksiä harrastava on suureksi tyydytyksekseen siihen perehtyvä.

Lähetystö koettaa varata itselleen riittävän määrän kappaleita tätä julkaisua, jotenka se tarvittaessa voisi Ulkoasiainministeriöön lähettää niitä jonkun verran yli sen määrän, mikä Ministeriötä ja Assembléevaltuuskunnan jäseniä varten jo on Sihteeristöstä tullut.

Yleissopimuksiin liittyvät
reservatiot.

Lienee hyödyllistä kiinnittää erityistä huomiota asiakirjaan C. 357.M.130. 1927.V. : "Admissibilité des réserves dans les conventions générales." Kuten tekstistä havaitaan, on Neuvosto pitänyt asiaa niin merkityksellisenä, että se on siitä pyytänyt kansainvälisen oikeuden kodifointia valmistavan komitean lausuntoa. Syystäkin, sillä kysymys siitä, missä tapauksessa on lupa yleiseen sopimukseen liittää reservatio ("ehto") on käytännössä erinomaisen tärkeä ja se on aiheuttanut monta vaikeaa ja kiusallista kysymystä. Totta on, että nyt esitetty selvitys ei kohdistu kysymykseen koko laajuudessaan, mutta niinkin ollen on syytä komissionissa ja Neuvostossa tapahtuneen käsittelyn tuloksena todeta seuraavat seikat:

Jos jossakin konferenssissa jokin valtio ilmoittaa tahtovansa tehdä määrätyn reservation ja muut tähän tyytyvät, niin tuolla valtiolla, jos se vasta myöhemmin allekirjoittaa sopimuksen, tietenkin on valta pysyä reservatiossaan ja pitää se voimassa.

Valtio, joka ei ole ollut mukana jostakin yleissopimuksesta neuvoteltaessa, ei voi vaatia itselleen oikeutta eikä tilaisuutta reservation tekoon; sellainen mahdollisuus jää riippumaan muiden sopimusvaltain suostumuksesta.

Jäykkyyden lieventämiseksi on käytettävänä sellainen menettely, että sopimusta valmisteltaessa otetaan ennakolta huomioon määrättyt turvallisiksi julistetut reservatiot, jommoisia, yhden tai useampia, myöskin jälestäpäin sopimukseen liittyvä valtio silloin voi omasta puolestaan saattaa voimaan.

Olisi todellakin suotavaa, että tähän saakka vielä epävakaaksi jäänyt käytäntö ryhtyisi näitä suuntaviivoja noudattamaan.

(Kert.no 22,11/8-27.Bern.R.E.)

Neuvosto-Venäjä ja kulkulaitos-
konferenssi.

Neuvosto-Venäjän hallitus on ilmoittanut pääsihteerille, että Venäjä aikoo noudattaa kutsua olla mukana piakkoin Kansainliiton turvissa kokoontuvassa kulkulaitoskonferenssissa; kirjelmässä huomautetaan hallituksen oletettavan Venäjän valtuuskunnan saavan nauttia täysiä diplomaattisia etuja sekä Sveitsin hallituksen ryhtyvän sen arvon ja turvallisuuden vaatimiin toimenpiteisiin.

Tämä myönteinen kanta on jonkun verran hämmästyttävä kun ~~otetaan~~ otetaan huomioon, että sama hallitus vuonna 1923 jyrkästi torjui vastaavan kutsun selittäen, ettei se kansainvälisten kulkulaitosten alalla voi hyväksyä Kansainliiton johtoa ja valvontaa, se kun ei muuta merkitse kuin muutaman valtioiden painostavaa ylivaltaa.

Ad 16/480 Pastry Lute!

Reform. no 22 Bernista

Discours de M. MOTTA Président de la Confédération.

.....
.....
Oh! je n'ignore pas que des citoyens désabusés se laissent parfois gagner par un certain pessimisme et se demandent si nos institutions restent de nature à assurer le bonheur et la prospérité des confédérés. La Suisse est aujourd'hui le pays qui à le gouvernement le plus central. Elle est le seul Etat - ce n'est pas un vain orgueil que de le prétendre - ou la souveraineté populaire soit une réalité tangible et de chaque jour.

Les républiques les plus glorieuses de l'antiquité et du moyen âge pâlissent comparées avec elle à ce point de vue . Il n'y a pas de communauté politique où la moyenne de l'instruction soit plus élevée, le travail plus respecté, l'administration publique plus honnête, le contrôle des citoyens sur leur mandataires plus continu et plus vigilant. Notre situation internationale est bonne. Notre politique extérieure se base sur l'armée sur l'arbitrage hardiment conçu et sur la collaboration loyale et prudente de la Société des Nations.

Il y a certes des ombres. Les réformes sociales gagneraient à une allure graduelle plus rapide, L'individualisme n'est une vertu que s'il ne refuse pas à la collectivité sa part. L'indifférence politique est toujours coupable parce qu'elle nie l'essence de nos institutions. L'alcoolisme est un fléau qui dévore notre santé et celle des générations à venir: l'obligation d'y remédier est une des plus graves et des plus pressantes que je connaisse .

Je crains aussi que les Suisses aient commencé à délaisser certaines professions manuelles et que nos jeunes gens encombrant trop les carrières libérales et commerciales ainsi que les emplois publics.

Un pays, des ouvriers intelligents et instruits représentent une valeur inestimable. Il ne faut pas abandonner la terre ni les métiers. La terre c'est l'assise matérielle de la patrie et ceux qui la travaillent exercent la fonction la plus méritoire.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C39.

ASIA:

Ministeri Erichin kertomus no 23.

Geneve

20/8 1927

SUOMEN LÄHETYSTÖ
BERNISSÄ

ENGLISCHE ANLAGE 6

No 726.B.

elokuun 20 p:nä 1927.

Ulkoasiainministeriölle.

ULKOASIAINMINISTERIO		
No 18/481 Sac. D. 1927		
27/8-27	fo	L.H.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	C31.	

Allekirjoittaneella on kunnia täten Ulkoasiainmi-
nisteriölle lähettää kertomuksensa numero 23.

R. Erich.

Ministeri Erichin kertomus

no 23

sisältää:

I.	Finanssiapu	1
II.	Désarmement	4
III.	Suomen neuvostoehdokkaus	6

ASIA-MINISTERIO		
No 18/481 Su. D. 13 27		
24/8-27	to	L.H.
AFRICA	EUROPE	ASIA
5	Est	Sivu

ASIAKIRJAINKIRJE		
18/481	Su.	D. 27
24/8-27	2	LII
5	031	ASIA

Finanssiapu.

Sähkösanomissa no 122 ja 123 olen maininnut t.k. 19 p:nä sattuneesta keskustelustani Sir Arthur Solterin ja hra Madariagan kanssa. Lisäksi kerron jällempänä seuraavaa:

Sir A.S. tuntuu yleensä optimistisesti arvostelevan finanssiapusuostimukseen vastaista käsittelyä, mutta hän alkoi ja lopetti tehostamatta sitä, että asian ei pitäisi tulla Neuvostossa esille, ennenkuin Yleiskokous on ennättänyt lähinnä pääsihteerin yleiskerptomusta käsiteltäessä antaa sille sellaista kannatusta, jota Neuvosto ei voi jättää huomioon ottamatta. Missään tapauksessa Neuvosto ei nyt voine asettua suorastaan kielteiselle kannalle, mutta jos kiinnostus asiaan olisi laimeata, voisi ajatella sen lykkäävän asiallisen käsittelyn myöhempään istuntokauteen. Kuten muistetaan oli kesäkuun kokouksessa tämä vaara olemassa, mutta se saatiin torjutuksi: käsittelyä ei lykätty "johonkin myöhempään istuntokauteen," vaan nimenomaan syyskuun kokoukseen. Tärkeintä olisi nyt, että Neuvosto määräisi vastaisen sopimuksen poliittiset suuntaviivat, joiden pohjalla finanssikomitean, kuten se itsekin raportissaan edellyttää, sitten saa tehtäväkseen jatkaa teknillisen puolen kehittämistä. Kun ehdotus tietenkin tämän jälkeen vielä palaa Neuvostoon, on toiselta puolen luonnollista, ettei Neuvoston vielä nyt tarvitse aivan yksityiskohtaisesti eikä lopullisesti määrittellä poliittisiakaan suuntaviivoja. Mitä muuten näiden sisältöön tulee, ei kukaan vielä voine siitä varmuudella mitään sanoa. Erittäin suotava olisi tietenkin, että Suomen huomautukset niin pitkälle kun mahdollista otettaisiin näissä suuntaviivoissa huomioon, ja sitä varten on varmaankin tarpeellista valmistaa maaperää. Mielestäni olisi syytä tiedottaa Suomen hallituksen ja huomautukset sellaisille valtioille, joiden puolelta lähinnä voidaan odottaa kiinnostusta asiaan ja alttiutta kannattamaan meidän näkökohtiamme; asian-

haaroista riippuvaksi jäisi tällöin, esittäisikö asianomainen valtio kirjallisesti huomautuksensa Neuvostolle vai käyttäisikö se asiassa puheenvuoroa ylesikokouksessa. Tällainen valmistustyö lienee sitäkin tarpeellisempi, kun hallitus -- samoin kuin myös asiaa valmistellut komitea -- on sillä kannalla, että Suomen mikäli mahdollista ei pitäisi asian jatkuvassa käsittelyssä olla näkyvästi etualalla ja sitä ajamassa. Ei pitäisi olla mahdotonta kiinnostaa Ruotsia ulkopoliittikan nykyistä johtoa asiaan; ehkäpä myös esim. Hollanti antaisi kannatustaan. Sir A.S. piti luonnollisena, että Ranska on asian eteenpäin ajamisella hyvin myötätuntoinen. Tärkeä tekijä on tietysti Puola.

Kaikissa tapauksissa Neuvosto nyt ilmeisesti tulee käsittelemään asiaa poliittiselta eikä teknilliseltä kannalta.

Hra Madariaga joka piti finanssikomitean ehdotusta désarmément yritysten tähän saakka ainoana konkreettisena tuloksena, ei arvellut désarmémentkysymyksen nykyisen lamaustilan ensinkään tarvitsevan vaikuttaa epäedullisesti finanssiavun edelleen kehittämiseen. Päinvastoin hän kallistui samaan käsitykseen, jota minulla jo ^{ennen} on ollut tilaisuus esittää, nim. että juuri nyt olisi vaadittava valtiota jossakin désarmément - ohjelmaan kuuluvassa asiassa osoittamaan hyvää tahtoaan ja kykyään. Hän oli luonnollisesti selvillä siitä, että nimenomaan Suur-Britannia tehostaa finanssiavun riippuvaisuutta siitä, että saadaan aikaan jommoinkin yleinen varustusten rajoittamis^{en} sopimus, mutta hän piti -- täydellä syyllä -- tavattomana etuna jo sitä, jos lähitulevaisuudessa saataisiin finanssiapu määrittelyksi konkreettisen sopimuksen muotoon, vaikkakin tämän voimaan tulo ehkä täytyisi kytkeä yhteen tuon pääsopimuksen kanssa. Muuten hän tiedusteli minulta, eikö Suomen hallitus aivan erityisesti ole tehnyt démarchéja Lontoossa asian edistämiseksi, Englannin kannotto kun luonnollisesti tässä on tärkein kysymys. Olen kyllä jo heti kesäkuun neuvostokokouksen jälkeen tehostanut tämän asian merkitystä, mutta en todellakaan ole selvillä siitä, onko tässä kohden Suur-Britanniaan nähden tapahtunut muuta kuin min. Holstin ja minun suulliset ja kirjalliset esitykset Lordi Cecilille.

Hra Madarjaga oli muuten yhtä mieltä Sir A.S:n kanssa siitä, että asialle ehdottomasti on eduksi, jos Assemblé-plenueissa ja erittäin kolmannessa valiokunnassa - ensin on ilmaistut sitä kannattavansa ja Neuvosto tämän jälkeen käy siihen käsiiksi. Hän tehosti myös sitä, että asian suhteellisen hitaasti edelleen ajamisesta ei liene haittaa, ehkä pikemmin etua. -- Kuten hänelle tämän johdosta huomautin, tämä kuitenkin vain melkoisin reservatioin pitää paikkansa. Tarpeellista on ensinnäkin, että asia aktualisesti pysyy Kansainliiton ohjelmassa. Toiseksi asia kyllä voi hyvästi sietää pitkittyvän käsittelyn finanssikomiteassa, mutta tärkeintä olisi, että Neuvosto sen nyt sinne palauttaisi, eikä ryhtyisi sitä siirtämään neuvostokokouksesta toiseen. Tähän olisi nyt pyrkimyksiä kohdistettava.

18/281 Jal D. 10 27
24/8-27 12 LII

Désarmement.

Ministeri Sokalin päivälliskutsuissa t.k. 19 p:nä käytiin désarmement-asian tulossa olevista vaiheista keskustelua, jossa varsinkin hra Madariaga esitti kiinnostavia näkökohtia.

Mitä ensiksikin tulee kysymykseen, onko laivastokonferenssin epäonnistumisen jälkeen odotettavissa, että commission préparatoire vielä tänä vuonna kokoontuu, hra M. arfeli sen olennaisesti riippuvan siitä kannasta, jolle yleiskokous asettuu. Ehkäpä luovutaan kokoontumasta marraskuussa ja pidetään sen sijasta istuntokausi ensi vuoden alkupuolella. Muuten hän tehosti sitä, kylläkin tuttua tosiseikkaa, että johtavat vallat commission préparatoiressa olivat laivastokysymyksessä olleet niin tavattoman pidättyväisiä siitä syystä, etteivät yleisiä periaatteitakaan hyväksymättä tahdoneet mitenkään sitoa käsiään ennen laivastokonferenssia, jossa oli kysymys numeroista, suhdeluista, désarmementin konkretisoimisesta. Nyt on tuo este lakannut vaikuttamasta; nyt valtojen taas pitäisi voida vapaammin keskustella periaatteista, vieläpä, hra M:n mielestä, sopia tekstistä, joka olisi "une convention en blanc," s.o. joka ei vielä suorastaan velvottaisi ketään välittömiin uhrauksiin, vaan vahvistaisi eräät periaatteet, erittäinkin mitä rajoittamiseen (limitation) ja jonkinlaiseen kontrolliin tulee. Kun hänelle tämän johdosta huomautettiin mahdollisesti jatkuvan ~~epäonnistumisen~~ epäonnistumisen käyvän Kansainliiton arvovallalle kohtalonomaiseksi, hra M. esitti sen originellin ajatuksen, että Kansainliiton yleisessä tietoisuudessa on normi, periaate, ihame; vastuunalaisia voimia ovat ainoastaan valtiot, etupäässä suurvallat. Näitä moititaan hyvän tahdon puutteesta ja muusta, mutta Kansainliitto on yhäti intangible, loukkaamaton! Hän ei ottanut huomioon sitä, että jos usko ihanteen tehoon häviää, kärsii siitä sen ennestäänkin vähentynyt merkitys todellisuus pohjaisena liikevoimana.

Tuohon itsessäänkin kiintoisaan ajatukseen, että lähinnä sittenkin koetettaisiin saada aikaan sopimus, joskin vain viaton

convention en blanc, liittyisi viimeisten suunnitelmain mukaan täydennyksenä se ajatus, että varmemmin pohjan valmistamiseksi vastaiselle tositehoisalle "désarmementille" vihdoinkin olisi saatava aikaan jotain positiivista obligatorisen arbitrage'n ja règlement judiciaire (Cour perm.) tehostamiseksi. Hra M. sanoi pitävänsä varmana sitä, että tulossa oleva yleiskokous tätä varten asettaa erityisen kommissionin, siis jonkinlaisen valmistavan désarmement kommissionin rinnakkaiselimen. Vanha trilogia : arbitrage, sécurité, désarmement !

Tässä yhteydessä todettiin, että Englannissa nykyään havaittava haluttomuus missään edellä mainitussa suhteessa edistää "paktin" hengen mukaista kehitystä (erittäinkin viitattiin sen oikeudelliseen riidanratkaisuun nähden osoittamaan välinpitämättömyyteen ja taipumattomuuteen) on synnyttänyt paljon mielipahaa. Tunnettu kansainvälisten asiain harrastaja, prof. Gilbert Murray, on äskettäin Manchester Guardianissa tästä pitänyt hallitukselle ankaran nuhde-
saarnan.

18/481 hel 27
24/8-27
5 CBS

Suomen neuvostoehdokkaus.

Kun lukuisissa sähkösanomissa ja kirjelmässä olen laajalti tehnyt selkoa niistä keskusteluista ja tiedusteluista, joihin hallituksen ohjeiden mukaisesti olen puolentoista viimeksi kuluneen viikon aikana asiassa ryhtynyt, en tässä yhteydessä sitä uudelleen käsittele. Mainitsen vain, että Suomen ehdokkuutta, mikäli voin päätellä, yleensä pidetään hyvin tosi-seikkoihin nojautuvana, mutta kun sitten asianomaiselta tiedustele syitä tähän arveluun, ei hän tavallisesti voi sitä sen tarkemmin perustella. Missään tapauksessa ei voitane väittää Suomen ehdokkuuden juuri ketään erityisesti kiinnostavan; poliittisten todellisuuden tuulten puhaltaessa se myötämielisyys, jota meille kieltämättä osoitetaan, liiankin helposti voinee käydä merkityksettömäksi.

Tanskan mahdollisesta ehdokkuudesta en viimeksi ole mitään kuullut, mutta taipuisin siihen käsitykseen, että puhe siitä ei ole tuulesta temmattu.

Keskustelut, joita saamieni ohjeiden mukaisesti olen käynyt herrojen Valdes Mendevillen (Chile), Baptistan (Venezuela) ja Aguero y Bethancourtin (Kuba) kanssa olen jo tiedottanut. Uruguayn takäläinen lähettiläs hra Buero, joka Kansainliitossa näyttelee huomattavaa osaa, on tätä nykyä terveyttään hoitamassa Caux'issa; hänelle olen juuri nyt kirjoittanut asioista. Kun Argentina ilmeisesti ei vielä nyt palaa ylesikokoukseen, ei mielestäni ole aihetta puhua sen lähettilään kanssa. Columbian ministeri, hra Urrutia -- Neuvostojäsen ja tunnettu henkilö -- ei nykyään ole Bernissä, mutta luulen jotenkin varmasti tapaavani häntä Genèveä; vastakkaisessa tapauksessa kirjoitan. Bolivian ja Perun täällä akkreditoitdut ministerit ovat muualla (Brysselissä ja Parisissa) ja ovat sitäpaitsi merkitystä vailla, nämä maat kun viime vuosina eivät ole olleet ja nytkään tuskin ovat

Assembléessa mukana.

San Domingon lähettiläs asuu niinikään Pariisissa. Jää jälelle Guatemalan chargé d'affaires, jonka nykyistä olinpaikkaa Bernissä ollessani vielä tiedustelan.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C 31.

ASIA: _____

Ministeri Erichin kertomus no 24.

Bern.

1/9 1927

SUOMEN LÄHETYSTÖ
BERNISSÄ

ENGLISCHE ANLAGE 6

No 747.B.

syyskuun 1 p:nä 1927.

Ulkoasiainministeriölle.

ULKOASIAINMINISTERIO		
No 4/491 he. D. 10 27		
12/9-27	2	Litt.
YHÄ	OSASTO	ASIA
5	C 31.	

Allekirjoittaneella on kunnia täten Ulkoasiainministeriölle lähettää kertomuksensa numero 24.

Rafaël Erich

Ministeri Erichin kertomus

no 24

sisältää:

I. Sveitsissä sattuneet levottomuudet

II. Keskusteluja yleiskokouksen asioista

III. Venäläisiä mielialoja

19/481		D. 10 27
12/9-27	9	Liit.
5	031	

Sivu

1

3

5

Sveitsissä sattuneet levottomuudet.

Saccon ja Vanzettin asian johdosta täällä eri kaupungeissa sattuneet järjestyksen häiriöt, joista tietenkin ennen kaikkea Genève'n mellakat ovat vetäneet huomiota puoleensa, ovat aikoja sitten tulleet kaikkialla siksi hyvin tunnetuiksi, ettei niitä ole tarvis selostaa. Sanomalehdistö ^{niitä} luonnollisesti ahkeraan kommentoi ja yleisesti ei ^{ainoastaan} paheksuta, vaan ollaan myöskin vakavasti huolissaan siitä, että kommunistit ja heitä lähellä olevat ainekset ovat voineet julkeasti uhmailla järjestystä vetäen ajattelemattomia tai uteliaita joukkoja mukaansa. "Genève'n tapaukset", kirjoittaa Gazette de Lausanne elok. 26 p:nä, "ovat osoittaneet, että kansamme on alttiimpi kuin luultiin väkivaltaisen toiminnan propagandalle; ja vuoden 1918 tapahtumat Zürichissä, olivat tässä kohden tuoneet ilmi positiivisia tosiasioita. Lehti lausuu sen toivomuksen, että viime tapahtumat ovat verestäneet 1918 vuoden muistot, ei vain kansassa yleensä, mutta myös viranomaisissa. Nuo tapaukset todistavat bolshevismin yhä jatkuvaa tartunnan vaaraa ja sen tehoa vallankin nuorisoon.

Tämä sävy on, kuten sanottu, hyvin yleinen ilmeten sekä sanomalehdistössä että suullisissa keskusteluissa, joissa saa kuulla esim. vanhain Genève'läisten huolestuneina kummastelevan sitä, että tällaiset, sameista lähteistä lähteneet -- ja kuten moni tuntuu olettavan bolshevikki rahoilla kannatetut -- häiriöt ovat Genève'ssä olleet mahdolliset. Valitetaan tietenkin erityisesti sitä, että sokea vimma kohdittui myös ja erityisesti Kansainliittoon sekä paheksutaan liian toimielinten turvallisuutta tarkoittavan valvonnan puutteellisuutta.

Itsestään selvää, ^{on} että Neuvosto-Venäjän juhlamuotoisen tunnustamisen mahdollisuus näin ollen on yleiselle tietoisuu-

delle entistäkin vieraampi ja vastehmielisempi ajatus.

Kaikessa tässä ilmenevä mielipaha ja suuttumus on sitä luonnollisempi ja sitä vilpittömämpi kun yleinen mielihäpe täällä hyvinkin yksimielisesti oli reagoinut Saccon ja Vanzettin teloittamista vastaan.

Keskusteluja yleiskokouksen
asioista.

Elokuun 30 p:nä Sir Eric Drummond oli kutsunut Kansainvälisen oikeuden instituutin kaikki jäsenet aamupäivävierailulle sihteeristön puistoon. Minulla oli tällöin tilaisuus hänen kanssaan puhua tulevan yleiskokouksen ohjelmasta, josta hän oli sitä mieltä, ettei se tule tarjoamaan mitään eriskummallisia ja yllättäviä kohtia, mutta ei myöskään tule jäämään merkityksettömäksi. Etusijalla tulee kai olemaan désarmement-kysymys, valtioiden kun nyt on määriteltävä kantansa siihen, onko kaiken edellä tapahtuneen jälkeen syytä heti jatkaa commission préparatoiren toimintaa. Niinikään tulee varmasti paljon puhetta äskeisen taloudellisen konferenssin asioista.

Norjan tunnetusta aloitteesta, joka koskee suhteellisen vaalijärjestelmän soveltamista neuvostovaaleihin, Sir Eric samoin kuin moni muu sihteeristön virkamies oli sitä mieltä, että vaikka sitä tietenkään I kommissionissa pohditaan (ellei Norja kannatuksen puutteessa sitä peruuta), näyttää haluttomuus tällaiseen periaatteellisesti kylläkin kauniilta kuuluvan uudistukseen olevan siksi yleinen, että siitä todennäköisesti ei mitään tule.

Aikaisemmin olen jo maininnut, että arbitrage asia kaiketi joutuu jotenkin perinjuurisen pohdinnan alaiseksi ja että sitä varten asetettaneen erityinen, Assembléen päätyttyä toimiva kommissio.

Sir Arthur Salter ja herra Felkin uudistivat tässäkin tilaisuudessa vakuutuksensa, että vaikkei yksikään valtio tähän mennessä ole antanut asiallista arvostelua finanssiapukysymyksestä, tämä varmaan on hyvällä tolalla; samalla huomauttivat nytkin kuinka tarpeellista on, että yleiskokous saadaan

asiaan kiinnostumaan, koska tämä on Neuvoston positiivisille päätöksille tarpeellinen pohja.

Lordi Cecilin tunnetusta syrjään vetäntymisestä on niidenkin joukossa, jotka tunnustavat hänen suuret ansionsa, olemassa eriäviä mielipiteitä. Moni pitää sitä tietenkin valitettavana, mutta kuten tämän päiväisistäkin keskusteluista saatoinkin havaita, on toiselta puolen moni sitä mieltä, että hänen kieltäytymisensä alistua ohjeisiin, jotka huonosti soveltuvat hänen omaan, liiton periaatteiden asteettaista mutta johdonmukaista toteuttamista tarkoittavaan kantaansa, koituu itse asialle eduksi; Cecil saattaa, niin sanotaan, tämän jälkeen vapaammin ja päättäväisemmin arvostella Englannin nykyisen hallituksen sangen heikosti edistysmielistä kansainliittopolitiikkaa.

(Kert.no 24, Bern, 1/9-27.R.E.)

Venäläisiä mielialoja.

Kansainvälisen oikeuden instituutin loistavassa jäsen-sarjassa on myöskin kolme erittäin huomattavaa "ancien régime" venäläistä, paroonit B. Nolde ja M. Taube sekä tohtori Mandelstan, kaikki hyvin tunnettuja, aikanaan tärkeissä diplomaattisissa y.m. valtiollisissa tehtävissä käytettyjä tiedemiehiä. Näiden herrojen kanssa, jotka vanhastaan ovat minulle hyvin tunnetut, minulla Lausannen kokouksen aikana on ollut mielenkiintoisia keskusteluja.

Herrat Mandelstan ja Taube olivat yhtä mieltä siitä, että se aika ei ole kaukana, jolloin bolshevikivallan täytyy omaan mahdottomuuteensa sortua. He ottivat tällöin lukuun sekä sisä- että ulkopoliittiset tekijät, toiselta puolen kasvavan vihan hirmuvaltaa ja juutalaisuutta kohtaan sekä nousevan kansallistunnon, toiselta puolen kiristyvien ulkopoliittisten suhteiden, ^{vaikutuksen/} armeijan ja vallankin laivaston kelpoisuus on heistä erinomaisen kysymyksenalainen.

Parooni Nolde, joka näistä kolmesta epäilemättä on poliittisena ajattelijana huomattavavin, esiintyi huomattavasti skeptillisemmin. Uskomatta hänkään nykyisen järjestelmän pitkäaikaisuuteen, hän arveli talonpoikaisen väestön, jonka asema suurin piirtein katsoen, kun maan omistukseen ja verotukseen nähden tapahtuneet muutokset otetaan huomioon, on pysynyt jotenkin yhtä edullisena -- tai epäedullisena -- kuin vanhan systeemin aikana, vaikeasti olevan taivutettavissa vaarallisiin ja häiritseviin yrityksiin. Valtion monopolijärjestelmä on tosin taloudellisesti osoittautunut aivan epäonnistuneeksi, mutta niinkin ollen kansan suuri enemmistö jotakuinkin rauhassa elää entistä elämäänsä.

Eipä korkeampi henkinen sivistyskään ole aivan lamaustilassa. Missä määrin tämä parooni Nolden esitys saattoi riippua varovaisuudesta y.m. s. syistä, sitä en voi arvostella, joka tapauksessa se huomattavasti erosi hänen molempien kansalaistensa kuvauksista. Mitä nimenomaan Englantiin tulee, ei parooni Nolde ottanut sen voimaperäistä interventiota huomioon minäkään lähitulevaisuuden tehtävänä, sitävastoin on kylläkin vaikuttava tekijä se, että Englanti taloudellisella painostuksella ja kiristyksellä pyrkii heikontamaan nykyisen systeemin asemaa.

Parooni T. joka nähtävästi nykyhetken politiikassa toimii paljon aktiivisemmin kuin nuo toiset, vakuutti sitävastoin Englannin määrätietoisesti olevan yhteistoiminnassa ukrainalaisten (Skoropadski), valkovenäkäisten ja kaukasialaisten kanssa. Itse hän tuntuu eräänlaisena, venäläiselle katkerana välttämättömyytenä ottavan lukuun sen todennäköisyyden, että bolshevismistä vapautumisen hintana tulee olemaan eräiden osien menettäminen. (Jo nytkin olisi Stalin sanonut voivan olla edullisempaa, jos Ukraina irtaantuu, jotta ^{valkoinen/} tartunta ei vapaasti leviäisi muihin osiin).

Lyhyesti sanoen hän väitti Englannin hitaasti, mutta varmasti valmistavan suurta aktiota kohdistaan nykyisen yllättävän vaikutuksensa vain Venäjän eteläosiin.

Berlinissä asuen ja suuren venäläis-saksalaisen tiedeellisen laitoksen johtajana toimien parooni T. on läheisissä suhteissa Saksan hallituspiireihin. Hän väittää siellä johtavalla taholla vakuutettavan, että Saksan sydämelliset suhteet bolshevikeihin eivät suinkaan perustu mihinkään "Liebesheirat"iin, vaan ankaraan välttämättömyyteen. Ollaan valmiit aivan vastakkaiseen orienteraukseen -- tietenkään edellyttäen että se on hyvä ^{poliittinen/} "geschäft". Missään tapauksessa ei epäsuopein silmin

katsella sitä, että vastavallankumouksellisetkin toimivat Saksan alueella; näitten kohtausten ja neuvottelujen keskipisteenä on nykyään München.

Omasta puolestaan herra T. valitti, että Saksan viimeaikaisella politiikallaan on herättänyt paljon katkeruutta Venäjän antibolshevistisissä piireissä ja arveli, että se ehkä vielä saa tämän kalliisti maksaa.

Lisättäköön tähän paroni T:n antama, hänen vakuutuksensa mukaan ehdottomasti varma tieto, että Arcos-asiassa varsinaisena syynä englantilaisten ankaraan menettelyyn oli se, että olivat saaneet tietoonsa bolsheviikkien valmistavan punnan seteleitä, siis paljon kouraantuntuvampia "asiakirjoja" kuin moni diplomaattinen salakirja. Hyvin käsitettävästä hienotunteisuudesta punnan majesteetin loukkamattomuutta kohtaan, keinottelujen y.m. estämiseksi englantilaiset ovat pitäneet asian visusti salassa.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C31.

ASIA:

Ministeri Erichin kertomus no 25.

Bern.

5/9 1927

SUOMEN LÄHETYSTÖ
BERNISSÄ

ENGLISCHE ANLAGE 6

syyskuun 5 p:nä 1927.

No 752.B.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
20/481	Sae. D.	27
12/9-27		Liit.
	USAUTO	ASIA
5	CS1.	

Ulkoasiainministeriölle.

Allekirjoittaneella on kunnia täten Ulkoasiainmi-
nisteriölle lähettää kertomuksensa numero 25.

R. Erich.

Ministeri Erichin kertomus

no 25

sisältää:

20	481	Pa.	27
12/9	27		
5	031		

	Sivu
I. Finanssiapua koskeva Suomen hallituksen vastaus	1
II. Professori Gilbert Murray Suur-Britannian Kansainliittopolitiikasta	2
III. Chamberlainin letkaus Cecilille ja Murraylle	3
IV. Neuvosto kysymys	4
V. Kansainvälisen oikeuden Instituutin kokous	5
VI. Kululaitoskonferenssi	6

Finanssiapua koskeva

Suomen hallituksen vastaus.

Puheenalainen asiakirja toimitettiin t.k. 1 p:nä pääsihteerille. Koska sen sisältö muutenkin heti tulee julkisuuteen on se täällä^{jo} Lähetystön toimesta tiedotettu muutamille henkilöille, erittäin herra Paul Boncourille, jonka kanssa ministeri Holstilla ja minulla t.k. 3 p:nä oli pitkä keskustelu. (Ks. sähkösanomaa no 144). En tahdo tässä yhteydessä lausua mitään niistä poistoista, mitkä lopullisessa vastauksessa on tehty komitean luonnoksesta. Mutta mitä kirjelmän muotoon tulee, minun täytyy huomauttaa sen olevan sikäli vaillinaisen, että siinä ei ensinkään viitata heinäkuun 11 päivänä t.v. päivättyyn pääsihteerin kirjelmään, johon se kuitenkin on vastauksena. Komitean tarkoituksena, josta sen puheenjohtaja kyllä myös erikseen huomautti, oli se, pääsihteerin kirjelmän mukaisesti, eri asiakirjassa olisi Suomen hallituksen huomautukset (observations); tämä olisi ollut liitteenä erityiseen saattokirjelmään, jossa olisi viitattu pääsihteerin kirjelmään. Nämä asiakirjat olisi tietysti, kuten nytkin, saatettu perille Lähetystön välityksellä.

Nykyisessä muodossa ei havaita mitään yhteyttä pääsihteerin kirjelmän ja hallituksen kirjelmän välillä, minkä johdosta asiaan perehtymätön luulee järkevästä Suomen hallituksen omalotteiseksi, s u a s p o n t e antamaksi esitykseksi, mikä ei tietysti ole tarkoitus. Pyydän saada nimenomaan tehostaa sitä, että selvyuden vuoksi yleensä tällaisissa tapauksissa muutenkin on asianmukaisinta tehdä tällainen jako, silloin kuin itse asiallinen vastaus on laajahko. Joka tapauksessa on tarpeellista viitata siihen kirjelmään, joka on toimenpiteen aiheuttanut.

Professori Gilbert Murray
Suur-Britannian Kansain-
liittopoliitiikasta.

Aikaisemmin olen kertonut professori Gilbert Murrayn äskettäin Manchester Guardian'issa julkaisemasta, Englannin Kansainliittopoliitiikkaa varsin jyrkästi arvostelevasta kirjoituksesta. Syyskuun 1 päivänä hän, lähinnä Lord Cecilin eron johdosta, on Times'ille lähettänyt kirjoituksen, (syyskuun 1 p:nä numero), joka mielenkiintoisuutensa vuoksi tähän monistettuna liitetään (liite I).

Sattuva on erityisesti kolmas kohta, missä puhutaan 16 artiklan tulkinnasta. Joskin sanottu kohta on sanamuodoltaan ylimalkainen eikä ole juridisesti täysin täsmällinen, ilmaisee se riittävän selvästi tarkoituksen. Ja tarkoitus ei loppujen lopuksi vähääkään eroa siitä, mitä Suomen puolelta johdonmukaisesti ja aivan erityisesti tuota kuuluisaa Locarno-tulkintaa arvosteltaessa on esitetty.

(Kert.no 25, Bern, 5/9-27.R.E.)

Chamberlainin letkaus Cecilille
ja Murraylle.

Kun t.k. 4 päivänä Neuvostossa käsiteltiin erästä Bulgarian ja Kreikan välistä pakolaiskysymystä, jota ei ole syytä tässä asiallisesti selostaa ja jossa asianosaiset se-
littivät hyväksyvänsä raportöörin, Chamberlainin ehdotuksen, tä-
mä innostui kehuaan, että tässäkin on tapaus, joka juuri
silloin kun eräät henkilöt pyrkivät vähentämään Kansainliiton
suorittamien palvelusten merkitystä, osoittaa, kuinka Kansainlii-
ton interventio on voinut pelastaa Euroopan rauhan, jota tämä
kysymys olisi voinut häiritä. On ilmeistä, keitä henkilöitä
Chamberlain tarkoitti ja samala voidaan kai sanoa hänen lii-
otelleen tuon riittaisuuden merkitystä.

Samalla mainittakoon, että Chamberlainilla samana aamuna oli tilaisuus "loistaa" toisessakin asiassa, nim. kun käsi-
teltiin ensimmäistä Etelä-Amerikassa Kansainliiton turvissa
pidettyä konferenssia, (joka koski lasten terveyden hoitoa);
Chamberlain tällöin toivotti tälle liiton ulkoeurooppalaiselle
toiminnalle hyvää jatkoa ja vakuutti olevansa valmis tilai-
suuden sattuessa matkustamaan Japaniin tai Amerikkaan neuvos-
ton istuntoon -- sitäkin suuremmalla syyllä kun hänen lo-
mansa siten pitenisi.

(Kert.no 25, Bern, 5/9-27.R.E.)

Neuvosto kysymys.

Kuluneen viikon aikana olen lähettänyt tiheitä tiedotuksia Suomen neuvostoehdokkuudesta, viimeksi sähkösanoman no 143, jossa kerrotaan hra Politisin käynnistä luonani. Kun äärimmäisen tarkoin varattu aika ei nyt salli minun näitä sähkö-tietoja tarkemmin kommentoivan, rajotun tehostamaan sitä, että Kreikan ehdokkuus kyllä oikeastaan on Politisin oman ehdokkuuden varassa. Ei ole epäilystä siitä, että Politis oikeana kreikkalaisena on jotenkin häikäilemättömästi toiminut ja edelleen toimii; varmana pidän toisaalta myös sitä, että hänestä saamme kiivaan vastustajan, jos hän meidän tähtemme kaatuu.

Edellä mainitusta syystä en tässä myöskään käsittele yleiskokouksen presidenttiehdokkaita (uusimmat nimet ovat Mensdorff ja Motta); siihen on sitä vähemmän syytä kun tämän Helsinkiin saapuessa aikoja sitten on tullut tuloksesta tieto.

(Kert.no 25, Bern, 5/9-27.R.E.)

Kansainvälisen oikeuden
Instituutin kokous.

Lausannessa oli ekokuun 24 päivänä ja t.k. 3 p:~~än~~ välisenä aikana koolla kansainvälisen oikeuden instituutin, jonka istuntoihin otin osaa sikäli kuin minulta riitti tilaisuutta ja aikaa. Kun en ennätä ~~antaa~~ siitä mitään yksityiskohtaista selostusta, mainitsen vain seuraavaa:

Alkajaisissa presidentti, amerikkalainen James Brown Scott, piti melkoista huomiota herättäneen puheen, jossa hän, tietenkin henkilökohtaista polemiikka välttämällä, voimakkaasti puolusti kansainvälisen oikeuden universaalisuutta vastustaen oppia erityisesti "amerikkalaisesta" kansainvälisestä oikeudesta ja samalla vastustaen (saapuvilla olleen) kuuluisan chileläisen oikeusoppineen Alvarezin teorioita.

Käsitellyistä asioista mainittakoon vain, että erittäin tärkeästä asiasta, valtion kansainvälisestä vastuunalaisuudesta, erinomaisen pitkien keskustelujen jälkeen hyväksyttiin tärkeä yksityiskohtainen päätöslauselma. Sen ehdotuksen mukaisesti, jonka minä olin XIII:ssa komissionissa tehnyt, otettiin pöytäkirjaan huomautus siitä, että Instituutti tulee harkitsemaan sen kysymyksen ottamista vastaiseen ohjelmaansa, joka koskee valtion korvausvelvollisuutta sen johdosta, että se esim. kansallistuttamislainsäädännöllään (tai esim. Saksassa "Aufwertungilla") on tuottanut ulkomaalaisille aineellista vahinkoa. Syystä huomautettiin, että asia käytännöllisesti on yhtä tärkeä kuin poliittisesti arkaluontoinen.

Tuo tärkeä kysymys rannikkomerestä (la mer territoriale) täytyi nytkin ajan puutteen vuoksi lykätä ensi vuoteen, Tukholmassa pidettävään kokoukseen.

(kert.no 25, Bern, 5/9-27.R.E.)

Kululaitoskonferenssi.

Elokuun 23 p:n ja t.k. 3 p:n välisenä aikana Genèvessä pidetystä kululaitoskonferenssista, jossa Lähetytön päällikkö ja lähetytösihteeri edustivat Suomea, Lähetytö tulee antamaan eri selostuksen, niin pian kuin se muihin töihin nähden on mahdollista.

ENGLAND AND THE LEAGUE.

Lute I

THE RESIGNATION OF LORD CECIL.

TO THE EDITOR OF THE TIMES.

Sir,—Lord Cecil's resignation is, apart from all questions of party politics, a most disturbing event. It reveals among those who regard themselves as supporters of the League of Nations a profound difference of mental attitude which may in the future resolve itself into a conflict between two practical policies: the policy of upholding the League as the permanent guardian of the peace of the civilized world, and the policy of treating the League as a minor issue and doggedly preparing for the "next war."

I have read your leading article with the respect which it always deserves. You state the issue fairly, but you seem to me to leave out of the account one single but all-important consideration: the necessity of establishing confidence between nations. Wars arise through suspicion; the Covenant was meant to cut the roots from under that suspicion. It was meant to inaugurate new methods and a new spirit, and unless it does so it will largely have failed.

No one who is well-informed accuses the British Government of bad faith or of militarism. Not in the least. What we do say is that it is not taking the necessary steps to convince other nations of its good faith and its devotion to peace. Take the main issues one by one.

(1) Arbitration. The Government is repeatedly asked to agree to some inclusive treaty of arbitration. It answers: "We use arbitration a great deal, but we will make no promise." The other nations inevitably conclude that, while generally peaceful, we want to keep our hands free for some particular war.

(2) Disarmament. Again, we have reduced our armaments a good deal, but when invited to a conference to agree to a general reduction we make difficulties and hide behind the Admiralty. We do not like to promise, and the onlookers speculate about our motives.

(3) Security. Article XVI. of the Covenant was supposed to mean that if one member was the subject of an unprovoked attack the rest of the League would defend it. We have let it be known that we do not understand it to mean that, but we have refused to say what it does mean. Other nations are apt to draw the conclusion that Great Britain is slippery and cannot be relied upon.

(4) "Open covenants openly arrived at." I do not for a moment believe that we have made, or ever would make, any secret engagements. But we almost ostentatiously invite the suspicion that we do so. In delicate matters, where good faith and the general certainty of good faith are of the utmost importance, our Foreign Secretary tells the Council of the League to wait outside the door while he settles matters privately with Briand and Stresemann or with "my friend Mussolini." And neither the subjects of the conversation nor its results are mentioned.

(5) Statesmen are apt to be judged by their unguarded phrases; by the words that slip out when they are not watching. And neither Sir Austen's attack on the Mandates Commission, nor some of his phrases about the Assembly, nor his remarkable witticism about "Meddlesome Mattie," are calculated to give the impression to a suspicious world that Great Britain stands heart and soul for the principles of the League of Nations and the loyalty to the Covenant that she has signed.

Sir Austen, as you say, regards the League as a convenient instrument of diplomacy, to be used not regularly but occasionally, when the old methods for one reason or another break down. Lord Cecil and Lord Grey, if I understand them, regard it as the symbol of a new spirit in diplomacy. They put the League first and he puts it a bad second.

The League attempts to substitute for the old diplomatic methods a new system intended to prevent the possibility of secret intrigue and to secure the scrupulous observance of justice between great nations and small. And surely there is a fundamental error in supposing that you can first use all the old forbidden weapons of secrecy, diplomatic pressure, private bargaining, and the like, and then, if they fail, resort to frankness and mutual confidence. The confidence will by that time have disappeared.

Yours faithfully,

GILBERT MURRAY.

Yatscombe, Boar's Hill, Oxford, Aug. 30.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C31.

ASIA:

Ministeri Erichin kertomus no 26

Geneve.

23/10 1927

SUOMEN LÄHETYSTÖ
KANSAINLIITTOSSA

N° 489

GENÈVE

14, RUE CHARLES-BONNET

Syyskuun 23 päivänä 1927

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N ^o 24 / 482 sal. D. ID 27		
8/10-27	fo	Liit.
ASIA	GASTO	ASIA
5	C31.	

Herra Ulkoasiainministerille,

Allekirjoittaneella on kunnia täten lähettää kertomuksensa n:o 26.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, suurimman kunnioitukseni vakuutus.

Ministeri:

R. Erich.

Herra Ulkoasiainministeri
VÄINÖ VOIONMAA,
H e l s i n k i.

Ministeri Erichin kertomus

n:o 26

s i s ä l t ä ä:

	Sivu
I. YLEISKOKOUKSEN ALKUVAIHEET JA MIELIALAT.	1
II. SUOMEN NEUVOSTOJÄSENYYS.	4
III. UNKARIN JA RUMANIAN VÄLINEN RIITAKYSYMYS NEUVOSTOSSA . .	7

Yleiskokouksen alkuvaiheet
ja mielialat

ULKOASIAINMINISTERIÖ
27/482 Ser. D. 17
8/10-27.52
5 C31
LIIK. ASIA

Tätä kirjoitettaessa on Yleiskokouksen istunto-
kautta vielä monta päivää jälellä. Moni tärkeä asia on vielä
päättämättä saattamatta eikä mukana olleellakaan vielä ole sel-
laista yleiskäsitystä suunnista, pyrkimyksistä ja näiden tulok-
sista, että hän varmuudella rohkenisi lausua lopullista arvos-
telua. Mitä minuun tulee, vaikeuttaa tätä lisäksi se seikka,
että neuvostovaalin edellä käyneet valmistelut, erinäisten eh-
dotusten laatiminen Herra Ulkoasiainministerin annettaviksi lau-
sunnoiksi, perehtyminen Neuvostossa käsiteltäviin asioihin sekä
-- ei suinkaan vähimmin -- tavattoman rasittava ja aikaa ky-
syvä seurustelu, jota ei voi välttää, ovat siihen määrään
kiinnittäneet aikaani ja huomiotani, että vain perin vailli-
naisesti olen voinut olla mukana I kommissionin käsittelyissä,
enkä liioin tarkoin seurata asiain menoa III kommissionissa,
missä ministeri Holsti taitavasti ja suurella asiantuntemuksella
on ajanut erityisesti Suomen harrastuspiiriin kuuluvia asioita.

Tästä syystä minun on pakko lykätä yleisarvostelun
esittäminen tämän "maailmanparlamentin" toiminnasta myöhempään
ajankohtaan ja rajoittua tässä muutama aivan yleisiin huo-
mauksiin.

Alussa oli se arvelu yleinen, että tämän kokouksen
ohjelma tulisi olemaan jotenkin laiha ja harrastus laimea.
Jo pääsihteerin kertomuksen käsittely osoitti kuitenkin, että
vanha oppositio suurvaltojen liian yksipuolista hegemoniaa vas-
taan edelleen on vaikuttamassa, ehkäpä entistä voimakkaanpanakin,
toiselta puolen, että turvallisuustakeita sekä oikeudellisen
riidanratkaisumenettelyn yleisempää sovelluttamista miltei vaati-

malla vaadittiin . Minulla ei ole mahdollisuutta tässä tar-
kemmin esitellä Hollannin , Puolan , Ranskan , Norjan y. m. eri-
luontoisista ehdotuksista , joiden käsittely pääasiallisesti on
tapahtunut III kommissionissa . Paljon on kaikissa näissä a-
lotteissa ollut sellaista , mikä ei kestä Englannin tarkastuk-
sen kiirastulta , ja kuten tunnettu Sir Austen Chamberlain ei
ole salannut sitä , kuinka tarpeettomana hän oikeastaan pitää
tämänlaatuisia uudistuksia .

Lopullinen arvostelu mainituista ehdotuksista ja
niiden kohtalosta on , kuten sanottu , jätettävä jonkun verran
myöhempään ajankohtaan . Jo nyt voidaan kuitenkin todeta seu-
raavat seikat erikoisesti Suomen kannalta kiinnostavina :

a) Uudistuvien huomautusten ja vaatimusten johdosta
ikäänkuin " seinää vastaan asetettuina " suurvaltain , erittäin-
kin Englannin , on täytynyt turvautua paktiin ja selittää että
siitä jo löydetään olennaisissa osissa esissa se mihin pyri-
tään , kunhan paktia oikein sovelletaan . Kun ajatellaan , kuin-
ka paljon viime vuosina juuri on saatu kokea paktin kieroa
tulkintaa , on tämä muutos merkittävä ilahduttavien tapausten
joukkoon -- toinen kysymys on sitten se , ollaanko tarvitta-
essa valmis tekemään tästä oikeat johtopäätökset .

b) Suomen taholta lähteneen finanssiapuehdotuksen yhä
edelleen jatkunut suurenmoinen menestys , joka oikeastaan voitt^{aa}
kaikki odotukset , sekä se vakava huomio , jota asian edelleen
kehittämiselle annetaan . Lukuisissa , liiton toimintaa arvoste-
levissa lausunnoissa on tämän johdosta annettu Suomelle hyvin
paljon tunnustusta .

c) Ilahduttavana seikkana mainittakoon , että III
kommissioni on täysin tunnustanut sen periaatteen , että Kan-
sainliiton pitää vaikuttaa myös sellaisiin turvallisuussopimuk-
siin , jotka tehdään liittoon kuuluvan valtion (jäsenen) ja

sen ulkopuolella olevan valtion välillä . Tämä oli alkuperäisessä (Ranskan aloitteesta syntyneessä) päätöslauselmassa jäänyt huomioon ottamatta . Sen jälkeen kuin minä valtuuskunnan kokouksessa tämän kuun 16 päivänä olin tehnyt huomautuksen tässä kohden tehtävän muutoksen tarpeellisuudesta , on ministeri Holsti menestyksellisesti ajanut asiaa III kommissionissa , jonka täydennetty ehdotus epäilemättä tulee hyväksytyksi .

Suomen neuvostojäsenyyttä

Kun herra ulkoasiainministeri ennen pitkää antaa tästä asiasta omakohtaisen selostuksen, rajoitun tässä muutamiin huomautuksiin.

Vasta syyskuun 9 päivänä herra ulkoasiainministeri saapui Genèveen ja teki vielä samana iltana valtuuskunnan kokouksessa sen päätöksen, että Suomen ehdokkuus oli lopullisesti asetettava. Tämä ei tullut hetkeäkään liian aikaisin, sillä jo ennen Assemblean alkua moni oli ainakin minulta tiedustellut asian oikeata laitaa ja vastauksen antaminen ei ollut aivan helppoa. Välttääkseen niitä arveluttavia haittoja, joita epävarma kanta saattoi Suomen ehdokkuudelle tuottaa, lähetystö ja valtuutetut kuitenkin Assemblean alusta lähtien vastasivat myönteisesti silloin kun oli selvä vastaus annettava.

Käsittämättömästi kylläkin näyttävät silloiset huhut ja arvelut Tanskan mahdollisesta halukkuudesta jatkuvasti tuottaneen Helsingissä hämmennystä, huolimatta siitä että minä jo syyskuun 5 päivänä heti tiedotin keskusteluni herrojen Moltesenin ja Zahlen kanssa, mistä epäämättömimmin kävi selville, ettei ollut puhuttakaan kilpailusta Suomen kanssa. On vaikeata ymmärtää, että tästä lähetetty selväsanainen tiedotus oli jäänyt huomiota vaille. Saman kohtalon alaiseksi joutui ilmeisesti se tiedotus, jonka jo elokuun 25 päivänä lähetin laajasta keskustelustani suurlähettiläs Adatcin kanssa, koskapa paljoka myöhemmin sain kehoituksen kääntyä hänen puoleensa, ikäänkuin mitään ei olisi aikaisemmin siinä suhteessa tapahtunut.

Muuten voin todeta, että mikäli saatan havaita, kaik-

ki ne valtiot joiden edustajain kanssa saamieni ohjeiden mukaisesti olin puhunut, todellisuudessa antoivat Suomelle äänensä. Herra Politisin käynnistä minun puheillani syyskuun 3 päivänä sekä hänen esityksestään on kerrottu Lähetystön sähkösanomassa No. 143 .

Erityisesti on minun tässä tehostettava ministeri Holstin suuria ansioita ; ilman sellaista uutteraa "propagandaa", jota hän vaalin edellisinä päivinä harjoitti, olisimme tuskin kilpailussa kestäneet .

Mitkä ovat sitten muut, yleisempää laatua olevat syyt, jotka johtivat Suomelle suotuisaan tulokseen ? Luulen, että täydellisyyttä tavoittelematta voidaan lähinnä mainita seuraavat :

a) Jo 1926 Ranska vaalin jälkeen antoi tunnetun suopean lausuntonsa Suomen vastaiseen menestykseen nähden . Vaikka se ei nyt ollut mitenkään sidottu, ei tuo silloinen lausunto kenties ollut aivan unohduksiin jäänyt .

b) Se seikka, että Suomi, oman menestyksensä uhalla, kannatti Belgiaa, mikä Ranskan johdolla kulkevan valtioryhmän silmissä oli sille suureksi ansioksi luettava .

c) Ministeri Holstin taitavasti hoitama vaalipolitiikka herra Agueron (Kuba) kanssa .

d) Se ~~semalla~~ ^{Samalla} hillitty mutta ^{asiallinen} ja aktiivinen toiminta, jota Suomi on liiton jäsenenä harjoittanut . Erityisesti on, kuten useista, sekä yksityisesti että julkisesti annetuista lausunnoista voi päätellä, Suomen arvovalta lisääntynyt sen alote finanssiapuasiassa, jolla nytkin on ollut erinomainen menestys ja jota yleisesti on kiitetty .

e) Sopivaan aikaan tapahtunut Lähetyksen perustaminen Genèveen .

Näistä seikoista huolimatta olisi menestys ollut sangen problemaattinen , jos Belgialle olisi myönnetty jatkuva vaalikelpoisuus .

Sopinee tässä yhteydessä todeta , että ensi vuonna Suomen toiveet kaikista päättäen olisivat olleet mitättömän vähäiset . Milloin Espanja ja Brasilia suvaitsevat liittoon palata kumpikin vaatii paikkaa Neuvostossa . Ensi vuonna tulee Euroopassa vain Hollannin paikka vapaaksi ja sitä tavoittelee Tanska tai Norja , minkä ohella Kreikka jo nyt kosiskelee eri valtioita ja onkii häniä . Jommoisellakin varmuudella voi sanoa , etteivät toiveemme pitkiin aikoihin olisi lisääntyneet .

Puuttuvan ajan ja osittain ~~puuttuvan ajan~~ myös puutteellisten tietojen vuoksi en tässä ryhdy lausumaan mitään eri valtioiden suhteesta ehdokkuuteemme . Aivan varmaa on , että Saksa ei Suomea kannattanut ; sitä suurempaa huomaavaisuutta on sen taholta vaalin jälkeen osotettu . Itse tuon suuren tapauksen yksityiskohtia en myöskään ryhdy kuvailemaan ; onhan herra ulkoasiainministeri itse ollut silminäkijänä mukana . Kanadan tuloa Neuvostoon voisin erinäisissä suhteissa kommentoida , mutta tämä tehtävä minun on jätettävä toiseen kertaan .

Lähiaikoina Lähetyksellä on oleva kunnia tehdä erinäisiä ilmoituksia ja ehdotuksia , jotka uudesta asemastamme aiheutuvat .

Unkarin ja Rumanian välinen riitakysymys neuvostossa.

Tämä riitaisuus on hyvin varhaista alkuperää. Maaliskuussa 1923 Unkarin hallitus nojautuen Paktin 11 artiklan 2 momenttiin, lähetti Neuvostolle valituksen sen kohtauksen johdosta, jonka alaiseksi Rumania joutui sellaisten Unkarin kansalaisten siellä oleva maaomaisuus, jotka luovutuksen tapahtuessa olivat ilmoittaneet haluavansa pysyä Unkarin kansalaisina, huolimatta siitä, että heillä Rumanian alaisiksi joutuneilla alueilla oli useasti hyvinkin arvokkaita maatiloja. Rumania oli nimittäin jo ennen sotaa ryhdytty laajasuuntaiseen maareformiin, jonka vaikutukset luonnollisesti nyt joutuivat kohdistumaan myös unkarilaisten mainittuun omaisuuteen. Unkarin hallitus väitti, että Trianonin sopimuksen 250 artikla esti Rumanian viranomaisia kohdistamasta pakkoluovutustoimenpiteitä mainittuun omaisuuteen; kun tämä vaatimus ilmeisesti oli vaikeasti ylläpidettävissä, vaadittiin ainakin täyden korvauksen suorittamista pakkolunastustietä otetusta omaisuudesta. Kävisi liian pitkälliseksi eikä ole tarpeellista tässä yhteydessä käsitellä riitaisuuden aineellis-oikeudellista puolta. Sen vuoksi rajoitun tässä ainoastaan koskettelemaan niitä sanotun riitaisuuden kohtia, jotka ovat välittömässä yhteydessä Neuvoston äskeisenä istuntokautena tapahtuneen käsittelyn kanssa.

Riitapuolten kesken on vuosien kuluessa käyty tuloksettomia neuvotteluja ja viimeksi monen kuukauden aikana Lontoossa. Mainittakoon tässä erityisesti, että Unkari jo 1923 teki sen ehdotuksen, että Rumania suostuisi alistamaan asian Haagin pysyvän tuomioistuimen tutkittavaksi. Ellei Rumania

suostuisi oikeudelliseen riidan ratkaisuun, toivoi kreivi Apponyi joka tapauksessa, että asia lausuntoa varten lähetettäisiin tuomioistuimelle. Vaikka niin huomattava Neuvoston jäsen kuin Lordi Cecil hyvin suopeasti suhtautui tähän Unkarin valtuutetun ehdotukseen, Neuvosto, Rumanian vastustuksen vuoksi ei kuitenkaan ottanut ehdotusta kuuleviin korviin.

Tämän vuoden helmikuussa Rumanian hallitus puolestaan kääntyi Neuvoston puoleen pyytäen sen ottamaan käsiteltäväkseen, niinikään Paktin 11 artiklan 2 momentin nojalla, erimielisyyden, joka johtui siitä, että eräät Unkarin kansalaiset olivat kääntyneet Unkarin ja Rumanian välisen, Parisissa toimivan välitysoikeuden puoleen, ja siinä ~~panneet~~ vireille vaatimuksensa Rumanian valtiota vastaan, jolloin Romanian hallituksen puolelta oli väitetty tämän kysymyksen olevan tuomioistuimen toimivallan ulkopuolella. Kun tuomioistuin kuitenkin julisti olevansa pätevä asiaa käsittelemään, Rumania kutsui siitä pois asettamansa jäsenen, minkä johdosta tuomioistuimen toiminnan jatkaminen kävi mahdottomaksi. Neuvosto asetti raportööriksi Sir Austen Chamberlainin sekä hänen avustajikseen Chilen valtuutetun herra Villegasin ja Japanin valtuutetun kreivi Ishy'n; tämän johdosta on sittemmin puhuttu "kolmen miehen komiteasta" (comité des trois).

Unkari ei ole lakannut vaatimasta asian oikeudellista ratkaisua tai ainakin sen lähettämistä pysyväisen tuomioistuimen tutkittavaksi lausuntoa varten. Tähän perusteluun nytkin, syyskuun käsittelyssä, nojautui Unkarin plaidoyer, ja luonnollista on, että tämä antoi sille oikeudellisessa suhteessa erinomaisen vahvan pohjan. Omansa asettamaan Rumanian epäedulliseen valoon oli taasen ensinnäkin se seikka, että se äsken mainitulla menettelyllään oli tehnyt välitysoikeuden

toiminnan mahdottomaksi, ja toiseksi se, että se edelleenkin jyrkästi kieltäytyi myötävaikuttamasta siihen, että asia joutuisi Haagin tuomioistuimen arvosteltavaksi. Tämän vaikutuksen Rumanian kanta luonnollisesti on laajoissa piireissä tehnyt, aivan riippumatta siitä millä tavoin muuten arvostellaan riitakysymyksen aineellista puolta.

Kun Suomi syyskuun 15 päivänä oli valittu Neuvoston jäseneksi, saivat ulkoasiainministeri ja lähetystö heti seuraavana päivänä edellämainitun kolmen miehen komitean raportin sekä lisäksi jäljennöksen erästä herra Beneshin Neuvostolle osoittamasta kirjelmästä, jonka sisällön hän oli aikonut esittää Neuvostossa miinä tapauksessa, että asia olisi joutunut loppuun käsitellyksi Tšekkoslovakian vielä kuullessa Neuvostoon. Tämä asia oli tietysti Suomelle erinomaisen vakava ja ikävä, koska itsestäänkin on selvää, että suhteemme kumpaiseenkin riitapuoleen ovat tärkeitä ja sitä laatua, ettei niiden kernaasti soisi hämmentyvän. Kun mainitut asiakirjat saatiin syyskuun 16 päivänä ja kun asia oli Neuvostossa käsiteltävänä jo seuraavana päivänä kello 10 aamulla, on luonnollista, että oli ylenmäärin vaikeata siihen edes suunnilleen perehtyä; omasta puolestani oli vain perin vallinaisesti voimut seurata asian aikaisempia vaiheita. Lähinnä Suomen Neuvostoon tuleen edellyttäen kumpikin riitapuoli tšekäläisten edustajainsa kautta oli minulle lähettänyt suuren määrän asiaa koskevaa kirjallisuutta, erittäinkin ranskalaisten oikeusoppineiden lausuntoja. Tähän aineistoon en kuitenkaan ollut ennättänyt juuri nimeksikään tutustua.

Kun Herra Ulkoasiainministeri tätä asiaa käsiteltäessä istui Neuvostossa ja kun hän siis epäilemättä antaa

asian kulusta selostuksen, katson asianmukaiseksi rajoittua vain muutamiin, pääasiallisesti oikeudellista luonnetta oleviin näkökohtiin. Jo ennen 17 päivän käsittelyä esitin sen mielipiteen, että Neuvoston vasta tulleitten valtioiden edustajain olisi ilmoitettava, etteivät olleet voineet riittävästi perehtyä asiaan ja että he senvuoksi eivät lykkäystä saamatta saattaisi riittävällä varmuudella ottaa osaa asian ratkaisuun. Tällaiseen mahdollisuuteen viittasikin heti istunnon alussa Kanadan edustaja, herra Dandurand, ilmoittaen puhuvansa myöskin Suomen edustajan puolesta. Samansuuntaisen lausunnon antoi Kuban edustaja, herra Agüero. Kun asiaa ei kuitenkaan samana päivänä saatettu ratkaisuun, vaan sen käsittely lauantaista siirtyi maanantaihin, niin että jommoisellakin, joskin vähäisellä, oikeudella olisi voitu väittää uudellakin jäsenillä olleen aikaa asiaan tutustua, oli valtuuskunnassa se käsitys vallalla, ettei riittävän voimakkaasti olisi voitu tehostaa äänestyksestä pidättäytymisen välttämättömyyttä. Tästä riippumatta olisi tietenkin voitu pyytää lykkäystä ja tätäkin mahdollisuutta ajoittain vakavasti pohdittiin, mutta varsinkin sen johdosta, että tiedettiin Rumanian asettuvan jyrkästi vastustamaan sellaista ehdotusta, ei uusien jäsenten puolelta mitään sellaista ehdotusta nostettu. Ja sittenkään lopputulos ei asiallisesti sisältänyt juuri muuta kuin lykkäyspäätöksen!

Se tapa, jolla kolmen vallan komitea oli asiaa käsitellyt, oli todella hyvin omituinen ja se on elävänä todistuksena siitä vapaudesta, lievää sanaa käyttääkseni, jolla suurvallat katsovat voivansa suhtautua pienten valtioiden välisiin riitaisuuksiin samoin kuin Neuvoston muihin jäseniin. Komitea oli omasta alotteestaan, lähinnä tietysti Chamberlainin

vaikutuksesta, pyytän nyt kuutta lakimiestä ilmoittamaan sille käsityksensä asiasta. Omituista oli tässä ensinnäkin se, että ilman mitään Neuvoston päätöstä tällainen asiantuntija-lautakunta asetettiin. Sillä ei tietenkään voimut olla varsinaisen, Neuvoston asettaman komitean luonnetta ja merkitystä. Omansa tekemään tuon homman epäilyksenalaiseksi oli toiseksi se seikka, että asiantuntijat melkein järjestänsä olivat suurvaltain virallisesti käyttämiä, joskin varsin arvovaltaisia oikeusoppineita, nimittäin Fromageot (Ranska), Gauss (Saksa), Sir Cecil Hurst (Englanti). Pilotti (Italia), Politis (Kreikka) sekä Sato (Japani); viimeksimainittu istui nyt itse Neuvostossa. Nämä nimet tulvat aivan yleisesti tunnetuiksi, vaikka niitä ensinkään julkisuudessa mainittu, vaan viitattiin ainoastaan eteviin oikeusoppineisiin, joiden mieltä oli kysytty. Siksipä Unkarin edustaja, kreivi Apponyi, hyvällä syyllä purevalla ivalla puhui etevistä nimettömistä eli tuntemattomista oikeusoppineista (les juristes éminents et anonymes). Mikäli on kerrottu oli näillä herroilla täysi työ päästä yksimielisyyteen, jommoista pidettiin tarpeellisena, jotta voitaisiin heidän auktoriteettiinsa nojautua. Lopuksi tämä kuitenkin onnistui. Näiden oikeusoppineiden lausuntoon kolmen miehen komitean raportti sitten perustuu.

Kun oikeusoppineiden lausuntoa, kuten mainittu, ei ole Neuvoston jäsenillekään tiedotettu, on mahdotonta sanoa, ovatko he siinä mahdollisesti käsitelleet joitakin sellaisia arkaluontoisia kohtia, joita Chamberlainin raporttiin ei ole otettu.

Raportissa lausutaan historiallisen katsauksen jälkeen, että se kysymys, joka nyt on Neuvoston tutkittavana, koskee Unkarin kansalaisten edellämainitussa välitystuomioistuimessa Trianonin sopimuksen 250 artiklan nojalla vireille panemaa vaatimusta. Mainittu kohta kieltää entisen Itävalta-Unkarin

monarkian alueella sijaitsevien Unkarin kansalaisille kuuluvien maatilojen pakollisen oton ja luovutuksen; Tästä sopimuksesta käytetään sanoja "saisie" ja "liquidation". Riittäisyys koskee nyt sitä, voiko välitysoikeus käsitellä Rumanian agraarireformin toimeenpanosta johtuvia vaatimuksia. Tähän vastataan raportissa, että jos erikoistapauksessa voidaan osoittaa, että unkarilaisten maaomaisuus on joutunut sellaisten toimenpiteiden aliseksi, jotka mainitaan rauhansopimuksen artikloissa 232 ja 25_0, silloin tuomioistuin on asiassa toimivaltainen. Laajempaa valtuutta arvostella maareformista koituvia kysymyksiä sillä ei ole. Tämän todettuaan raportti asettaa seuraavat kolme periaatetta noudatettavaksi.

1) Rauhansopimuksen määräykset eivät estä Unkarin kansalaisiin sovellettamasta maareformin yleistä suunnitelmaa. Ei ole olemassa kansainvälistä oikeussäännöstä, joka tämän kieltäisi. Korvauskysymys, jatketaan sitten, olkoon sen merkitys muuten kuinka suuri tahansa, ei tässä vaikuta asiaan (n'entre pas ici en ligne de compte).

2) Mitään oikeudellista erivertaisuutta ei saa olla olemassa unkarilaisten ja rumaniaalaisten välillä, ei lainsäännöksiin eikä ^{näiden} sen sovellettamistapaan nähden. Jokainen säännös, joka asettaisi unkarilaiset epäedullisempaan poikkeusasemaan kun missä muiden valtioiden kansalaiset ovat, olisi oikeudenvastainen ja sopimuksenvastainen.

3) Rauhansopimuksen artiklassa 250 ovat sanat "saisie" ja "liquidation" soveltuvat ainoastaan sellaisiin toimenpiteisiin, joihin sanotuilla alueilla on ryhdytty jonkun unkarilaisen omaisuuteen nähden.

Kun helposti lienee havaittavissa on tässä asian ytimenä

korvauskysymys. Rumanian omat kansalaiset, joiden maatilat on otettu valtiolle, saavat jo rahan arvon alenemisen johdosta aivan vähäpätöisen korvauksen. Millä tavoin vieraiden valtioiden esim. Ranskan ja Englannin kansalaisia on kohdeltu, siitä on kuulunut eriäviä tietoja. Jos, kuten luultavalta näyttää, näille on annettu ainakin tuntuvasti suurempi korvaus kuin unkarilaisille, lienee mahdotonta rauhansopimuksen säännöksistä johtaa mitään perustetta näiden epäedullisemmalle kohtelulle. Toisissa kohdissa lausutaan suoraan, että unkarilaisten asema ei saa olla muiden kansalaisten asemaa huonompi. Ensimmäisen kohdan lopussa olevaa, edelläkosketeltua lausetta, jonka mukaan korvauskysymys ei tässä vaikuta asiaan, on mielestäni perin vaikeata niin käsittää, että raportti tahtoisikin antaa tälle kysymykselle kielteisen ratkaisun. Unkarin valtuutettu on kuitenkin käsittänyt sen niin, että tarkoituksena olisi tämä, ja sama käsitys näyttää muutenkin olevan yleinen. Kysyessäni, mihin tämä tulkinta oikeastaan perustuu, en ole voinut saada tyydyttävää vastausta. Moni onkin ollut minun kanssani yhtä mieltä siitä, että korvauskysymys raportissa on jätetty avoimeksi, mikä tietysti olisi Unkarin kannalta edullista.

selvästi

Tähän aineelliseen puoleen katsomatta on raportin käsittelyä vastaan tehty erinäisiä painavia muistutuksia. Ensinnäkin pidetään yleisten oikeusperiaatteiden mukaan luonnollisena, että kansainvälinen välitystuomioistuin, ellei erikoistapauksessa ole toisin sovittu, kuten muukin tuomioistuin itse harkitsee toimivaltansa laajuuden. Ne vastaväitteet, joita rumanalaiset ovat tätä vastaan esittäneet, ovat mielestäni ehdottomasti paikkaansa pitämättömiä. Valitettavasti raportissa ei kuitenkaan puolleta oikeata periaatetta. Toiseksi täytyy sanoa, että on hyvin ar-

veluttavaa, jos neuvosto, jonka asiana ei ole tuomiovallan käyttö, pyrkii säännöstelevästi puuttumaan vireilläolevaan oikeudenkäyntiin. Kansainvälisessäkin yhdyselämässä täytyy johdonmukaisesti ylläpitää tuomioistuimen riippumattomuuden periaatetta. Jos virheellisyyksiä on tapahtunut, on, mikäli mahdollista, pyrittävä niitä korjaamaan oikeuden hoidon alaan kuuluvien keinoin; siksi Unkari täydellä syyllä on vaatinut oikeuskysymyksen saattamista Haagin pysyvän tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Ankarasti on myöskin moitittu niitä sanktioita, joita raportti lopussa suosittelee siltä varalta, että toinen tai toinen riitapuoli ei suostuisi mukautumaan noihin kolmeen edelläesitettyyn ohjeeseen. Ensinnäkin voitaneen pitää sangen arveluttavana sitä, että Rumanian velvollisuus uudelleen saattaa välitystuomioistuimen toimi *valtaiseksi* kaikesta päättäen on tahtonut tehdä riippuvaksi siitä, että myöskin Unkari mukautuu noihin neuvoston asettamiin ohjeisiin, tämä *huoli* riippumatta siitä, että Rumania poistaessaan asettamansa tuomarin ilmeisesti toimi oikeudenvastaisesti. Edelleen lausutaan, että jos Unkari kieltäytyy hyväksymästä usein mainittuja periaatteita, neuvosto ei voi ryhtyä tuomioistuinta täydentämään; Rumanian jarrutus tässä kohden tehoaisi siis jatkuvasti. Siinä tapauksessa sitävastoin, että Rumania kieltäytyisi mutta Unkari olisi taipuvainen, pitäisi neuvostolla olla valta ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin *Ura* saadakseen tuomioistuimen jälleen toimikelpoiseksi.

Juuri näihin sanktio määräyksiin on ankarin kritiikki kohdistunut. On jotenkin hyvällä syyllä sanottu, että neuvosto, jos se olisi ne hyväksynyt, olisi ylittänyt tuomiovaltaansa. Yleensäkin jäi paljon sijaa sille vakavalle moitteelle, että neuvosto on ryhtynyt oikeusperiaatteiden tulkintaan sellaisella tavalla, joka kuuluisi ainoastaan tuomioistuimelle.

Esittäessäni tämän arvostelun neuvoston raportista huomautukseni eivät perustu jälkiperäiseen harkintaan, vaan olen jo valtuuskunnan neuvotteluissa esittänyt kaikissa pääkohdin saman kritiikin, joka sisältyy edelläoleviin huomautuksiin.

Syyskuun 19 päivän aamuistunnossa oli jännitys äärimmillään. Riitapuolten vaatimukset seisoivat sovittamattomina vastakkain, ja Unkari kieltäytyi ehdottomasti raporttia hyväksymästä. Parin tunnin väliajalla, molempien istuntojen välillä, esitin valtuuskunnalle sellaisen väli ehdotuksen, että neuvosto asettaisi seitsenjäsenisen lakimieskomitean, josta kolme jäsentä otettaisiin niiden kuuden joukosta, joista edellä on ollut kysymys. Sen tehtäväksi olisi määrätty lausua mielensä sekä neuvostokomitean jo esittelemistä kohdista, että tarpeellisisissa osin myöskin korvauskysymyksestä. Tällaisen menettelyn puolesta saattavat seuraavat seikat puhua:

Ensinnäkin olisi tällöin asetettu todellinen neuvoston itsensä määräämä asiantuntijalautakunta. Toiseksi sen tehtävänä olisi ollut olennaisissa kohdissa täydentää raporttia. Kolmanneksi olisi vältetty Cour'in puoleen kääntyminen, jolle ajatukselle Rumania on niin perin epäsuopea. Sen jälkeen kun valtuuskunnassa oli

ollut tästä lyhyt keskustelu, tiedotettiin asia Hollannin valtuutetuille, ministeri Loudonille ja professori François'lle. Jotkun aikaa yhdessä tutkittuaan kirjallista ehdotusta, ilmoittivat he täysin hyväksyvänsä sen sisäl-
lön ("nous sommes entièrement d'accord"); he olettivat meidän puoleltamme sellaisen ehdotuksen tekemistä, jos keskustelu antaisi siihen aihetta. Myöhemmin herra Loudon myöskin on minulta kysymyt, minkävuoksi ehdotusta ei tehty.

Keskustelu sai kuitenkin sellaisen suunnan, että tuollainen ehdotus tuskin olisi langennut hyvään maahan. Huomattavimpia lausuntoja tässä viimeisessä vaiheessa oli muuten juuri herra Loudonin ~~lausunto~~ antama. Siinä hän totesi erinäisten tärkeiden oikeuskysymysten vaikuttavan asiaan. Onko rauhansopimuksen 239 artiklan mukaan neuvostolla velvollisuus vaiko ainoastaan oikeus nimittää välitystuomioistuimen varajäsenet? Onko tuomioistuin ylitänyt toimivaltansa? Johtuvatko juristien asettamat kolme periaatetta todellakin Trianonin sopimuksesta? Näistä syistä sanoi hra Loudon, olisi Hollannin hallitus pitänyt lausunnon pyytämistä sopivimpana menettelynä, mutta jos nyt on vain kysymys siitä, että riitapuolia kehoitetaan, mikäli mahdollista, pyrkimään sovintoon, niin ei ole syytä sitä vastustaa. Hän lisäsi lopuksi sen erinomaisen tärkeän reservation, että neuvosto ei nyt lausu mitään raportissa olevien teesien oikeutuksesta ja että raportin hyväksyminen merkitsee yksinkertaisesti, että sitä esitellään riitapuolille vastaisten keskustelujen pohjaksi. Herra Stresemann, joka lauantaina oli puoltanut tuomio-

istuimen lausunnon hankkimista, oli nyt, ilmeisesti Sir Austen Chamberlainin painostuksesta, huomattavasti muuttanut kantaansa. Hän luopui tästä vaatimuksesta ja oli valmis myöntämään riitapuolille tilaisuuden vielä harkita asiaa ja tarvittaessa joulukuun istunnossa uudelleen esittämään näkökohtansa neuvostolle. Lyhyen väittelyn jälkeen Chamberlain totesi olevansa yhtä mieltä Streeseemannin kanssa.

Puheenjohtajan ehdotus, johon neuvoston muut puolueettomat jäsenet sitten yhtyivät, sisältää sen, että neuvosto suosittelee raporttia siihen kohtaan asti, missä puhutaan sanktioista. Riitapuolia ei edes kehoiteta nyt ilmaisemaan kantaansa. Vasta joulukuussa odotetaan vastausta siitä, ^{tietoa} ~~kuinka~~ ovatko asianomaiset hallitukset tulleet neuvoston raporttiin nähden suotuisaan tulokseen. Tämä oli päätöksen ydin. Helposti huomataan, että se ei sisällä ratkaisun varjoakaan. Suositellaan kyllä raporttia, mutta kaukana siitä, että riitapuolet olisivat vähimmälläkään tavalla sidotut, on neuvoston muillekin jäsenille, Hollannin tekemän erinomaisen suuriarvoisen reservation johdosta, pidätetty tilaisuus järempänä vielä tarkistaa ja määrätä kantansa raportin asialliseen sisältöön nähden. Näin asia päättyi kun päättyikin pelkkään lykkäykseen ja pääkysymys on oikeastaan yhtä etäällä ratkaisusta kuin ennenkin. Raportin "hyväksyminen" tässä omituisessa muodossa riippuu epäilemättä yksinomaan siitä, että tahdotaan ^{lun} mahdollisimman helläkätisesti kohdella Chamberlainia, jolla muuten sanotaan olleen tavaton kiire päästä huvipurjehdusmatkalle Välimerelle. Hänen tyytymättömyytensä näytti muuten yhtä suurelta kuin hänen ylpeä esiintymisensä Unkaria kohtaan oli sopimaton.

Vaikka siis huomoissa oloissa tehtiin mitä suinkin voitiin "pour sauver les apparences", ei ainoastaan jätetty noita raportin lopussa olevia tärkeitä sanktiomääräyksiä kokonaan pois, vaan edellämäinillä tavalla paralysoitiin myöskin juristien asettamien ponsien merkitys. Riitapuolet ovat tietysti molemmat tyytymättömiä, rumaniaiset kuitenkin kaikosta päättäen enemmän kuin unkarilaiset, jotka ovat voittaneet aikaa ja jotka eivät pitäne oikeudellisen selvityksen saamista tarkoittavaa vaatimusta lopullisesti menetettynä. Neuvoston puolueettomilla -- enemmän tai vähemmän puolueettomilla!-jäsenillä on yhä edessään tuo vaikea kysymys, kuinka itse pääkysymykseen on suhtauduttava. Luonnollisin ja vaikeissa asioissa monasti ennen käytetty keino selviytyä pulasta olisi tietenkin juuri tuo oikeudellisen lausunnon hankkiminen, mutta Rumania tulee arvattavasti edelleenkin mitä kiihvaimmin sitä vastustamaan.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C31.

ASIA:

Ministeri Erichin kertomus no 27

Bern

15/10 1927

SUOMEN LÄHETYSTÖ
BERNISSÄ

No 809.B.

ENGLISCHE ANLAGE 6

lokakuun 15 p:nä 1927

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 25/482 fac. D. 10 27		
24/10 - 27	No	Liik.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	C31.	

Herra Ulkoasiainministerille,

Allekirjoittaneella on kunnia täten lähettää
kertomuksensa no 27.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, suurimman kunnioitukseni vakuutus.

Ministeri:

R. Erich.

Herra Ulkoasiainministeri
Väinö Voionmaa

Helsinki.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
25/10/27 p.e. D. 1947		
24/10-27	NO	LEH.
TEMA	OSASTO	ASIA
5	C31	

Ministeri Erichin kertomus

no 27

s i s ä l t ä ä :

	Sivu
I. Jälkipoimintoja kahdeksannesta yleiskokouksesta	1
II. Salamis-jutun käsittely Neuvostossa	8
III. Yleiskokouksen I:n ja VI:n valiokunnan toiminta	12
IV. Välikohtaus Romanian kanssa	13
V. Neuvostojäsenyyden aiheuttamat henkilö- ja nimitysasiat	15
VI. Désarmement valmistelut	16
VII. G. Ottlik. Annuaire de la Société des Nations 1920-1927	17

Jälkipoimintoja kahdeksan-
nesta yleiskokouksesta.

Jommoisellakin oikeutuksella on äsken päättyneestä yleiskokouksesta voitu väittää, että siinä pitkistä ajoista taaskin on tullut selvemmin näkyviin n.s. Kansainliitto henki. Yleiskokouksen ja neuvoston johtajat vallat eivät ole siinä määrin kuin aikaisemmin harjoittaneet omaa erikoispolitiikkaansa vaan toiminta on ilahduttavalla tavalla käynyt solidaarisuuden merkeissä. Vaikka melkoinen osa siitä, mitä eräät pienten valtojen edustajat, kuten esim. herra Hambro (norjalainen), ovat lausunnoissaan esittäneet, on sisältänyt liiotteluja ja ehkäpä todellisuudelle jossain määrin vieraita vaatimuksia, on varmaankin tuloksiin hyvin terveellisesti vaikuttanut juuri se, että pienet valtiot eivät ole vaienneet, vaan ovat harjoittaneet kritiikkiä ja tehneet ehdotuksia. Huomattavin näistä ehdotuksista oli Hollannin alote, joka, kuten tiedetään, alkuaan tarkoitti 1924 vuoden Protokollan periaatteiden uudelleen harkittavaksi ottamista. Tämä ehdotus saavutti suurta myötätuntoa. Monen pienen valtion edustaja sai kylmää vettä niskansa kuullessaan Kreikan mainehikkaan oikeusoppineen hra Politisin selittävän, ettei hän voinut Hollannin ehdotukseen yhtyä, koska ne esteet, joihin Genève'n Protokolla sortui, hänen mielestään edelleen ovat olemassa. Sivumennen sanoen, moni käsitti tämän laajan lausunnon aivan erityiseksi suurvaltain kosiskeluksi, jonka tarkoituksena ei vähimmin ollut valtojen taivuttaminen Kreikan neuvostoehdokkuudelle suopeaksi.

Englannille ei Protokollan muistiin palauttaminen, kuten tiedetään, ollut otollista. Hollannin ehdotus tuli hyväksytyksi ainoastaan sillä rajoituksella, että viittaus Genèveen Protokollaan oli jätettävä siitä pois. Muuten on mielenkiintoista todeta, että Chamberlain vastustaessaan hänen mielestään liian pitkälle meneviä uudistuksia nimenomaan huomautti Englannin olevan suosiollisen seuraaville kolmelle periaatteelle: 1) Paktin perussäännöksiä on sovellettava; 2) Englanti on myötävaikuttanut Locarno-sopimukseen ja halunnut niitä ylläpitää; 3) Englanti suhtautuu suopeasti Suomen finanssiapuehdotukseen.

Suuri merkitys on sillä seikalla, ettei nyt ole esiintynyt pyrkimyksiä Paktin perussäännösten heikentämiseksi, vaan päinvastoin on tehostettu niiden noudattamisen tarpeellisuutta. Locarno-sopimusten puoltaminen ja niiden esittäminen muillekin soveltuvina esikuvina on luonnollisesti yleiseltäkin kannalta katsoen sangen ansiokasta. Suomen finanssiapuehdotuksen niin ilahduttavassa määrin saavuttama kannatus on erityisesti meidän kannaltamme erinomaisen tyydyttävä tosiseikka.

Voidaan sanoa, että kahdeksas yleiskokous kaikesta huolimatta uudelleen on asettanut Genèveen Protokollan yleiset periaatteet uskontunnustukseksi. Se on ensinnäkin julistanut hyökkäyssodan rikokseksi, toiseksi se Nansenin ehdotuksen mukaisesti on päättänyt entistä voimakkaammin tehostaa pakollista välitystuomiomenettelyä ja kolmanneksi se on osoittanut asianmukaista huomiota tuolle tärkeälle ja erityisesti pienten valtioiden kannalta katsoen aina uu-

distuvalle turvallisuusvaatimukselle. Voimatta päättää mitään varustusten vähentämisen ja turvallisuuden olennaisesta ja luontaisesta yhteydestä, yleiskokous on todennut Kansainliiton olennaisena tarkoituksena olevan r i n - n a k k a i s e s t i edistää toiselta puolen varustusten vähentämistä, toiselta puolen kansainvälistä turvallisuutta. Kumpaistakin on vähin erin ja jatkuvasti edistettävä lähtien siitä, että toisen tarkoituksena edistäminen voi erinäisillä edellytyksillä välillisesti palvella toistakin.

Mitä nimenomaan oikeudelliseen riidanratkaisu menettelyyn tulee, on hyvin yleisellä tyydytyksellä todettu, että Saksa puolestaan on yhtynyt pysyvän kansainvälisen tuomioistuimen perussopimuksen 36 artiklan n.s. vaihtoehtoisen määräyksen (disposition^{ll} facultative^{ll}).

Kolmannen komissionin toiminnasta~~antamassa~~ kertomuksessa ministeri Holsti on laajalti ja valaisevasti selostanut desarmementiin ja turvallisuuskysymykseen liittyviä aloitteita. Minä voin senvuoksi järempänä rajoittaa muutamia erikoishuomautuksiin.

Ensiksi sana Puolan aloitteesta syntyneestä päätöslauselmasta, joka kieltää hyökkäyssodan. Jätän tässä koskettelematta asian vaiheet ja käsittelen lopullisen päätöksen eri kohtia. Johtolauseessa selitetään, että hyökkäyssotaa ei milloinkaan saa käyttää kansainvälisen riitaisuuksien ratkaisukeinona ja, että^{se} senvuoksi on kansainvälinen rikos. Päätelmä on ehkä loogillisesti hiukan heikko, mutta varsin tärkeätä on, että tämä Genèven pöytäkirjan perusperiaate tässä muodossa on tullut julkilausutuksi.

Voidaan tietysti sanoa, että tällainen julkilausuma on liian vapaamuotoinen oikeudellisesti sitoakseen Kansainliiton omia jäseniäkään. Keskustelussa Scialoija viittasi siihen, luonnottomuuteen, joka voi syntyä jos yleiskokouksen valtuutetut äänestävät tärkeitä päätöslausemia, joista asianomaiset valtiot eivät kenties ole tietääkseenkään. Tältä kannalta katsoen täytyy sanoa, että julkilausuma todella on sangen rohkea teko. Se ei ole tarkoitettu jäämään pelkäksi moraaliseksi ohjeeksi, sillä yleiskokous selittää lopussa, että Kansainliiton jäsenet ovat velvolliset näitä periaatteita noudattamaan. Jääköön nyt sitten tarkemmin tutkimatta, missä määrin yleiskokous sellaisenaan on toimivaltainen julkilausumaan jäsenvaltioita sitovia oikeussäännöksiä, tosiasia on, että kahdeksas yleiskokous aivan tarkoituksellisesti on tahtonut saada aikaan juuri tämän. Mitä taasen liiton ulkopuolella oleviin valtioihin tulee, on tietenkin myönnettävä, että Kansainliiton yleiskokous ei voi luoda näitä oikeudellisesti sitovia yleisiä ohjeita. Mutta suuri erehdys olisi luulla, että hyökkäyskielto silti jäisi näihin nähden tehottomaksi. Kuten yleiskokouksessa esittämässäni lausunnossa huomautin on suorastaan loogillinen johtopäätös hyökkäys-sodan kiellosta, että Kansainliiton jäsenet ovat velvolliset tätä kieltoa soveltamaan myöskin liiton ulkopuolella oleviin valtioihin. Vastakkaisessa tapauksessa kielto jäisi aivan puutteelliseksi.

Puheenalainen julkilausuma merkitsee Paktin 10 artiklassa julkilausutun periaatteen tehostamista yleis-

pään rajaan saakka. Sanotun artiklan ensisijaisen a tarkoituksena on taata jäsenten alueellinen eheys ja valtiollinen riippumattomuus; tämän tarkoituksensa saavuttamiseksi se kieltää hyökkäyksen. Kysymyksessäoleva päätös taasen käsittelee hyökkäyssotaa sel-laisena niin sanoakseni itsenäisenä, rikokseksi julistettuna pahana, jota liiton jäsenten tulee yhteisvoimin vastustaa. Erityisesti on tässä yhteydessä tehostettava sitä tärkeätä seikkaa, että siitä hyökkäyskiellon heikontamisesta, joka joh-tuu Genève'n Protokollan Paktin 15 artiklan 8 momentin no-jalla tekemästä poikkeuksesta, ei tässä ole mitään puhetta.

Aivan ilmeistä on, että kysymys hyökkäyksen mää-rittelystä ja hyökkääjän löytämisestä näin ollen saavuttaa entistäkin suuremman merkityksen. Jotta hyökkäyskielto ei jäisi todellisuuden vaatimusten edessä tehottomaksi, on eh-dottomasti välttämätöntä saada hyväksytyksi jommoiset^{kin} ohjeet tämän pulman selvittämiseksi. Tämä tuleeekin epäilemättä ole-maan yhtenä mitä tärkeimpänä tehtävänä siinä erikoiskomi-teassa, jonka varustusten vähentämiskomissioni yleiskokouksen päätöksen mukaisesti asettaa juuri turvallisuuskysymyksen käsittelyä varten.

Kun päätöksessä edelleen sanotaan, että kaikkia rau-hanomaisia keinoja on käytettävä riitaisuuksien ratkaisemi-seksi, on tämä todistuksena siitä, että oikeudelliselle rii-dan ratkaisulle sekä neuvoston välitystoiminnalle tahdotaan antaa entistäkin suurempi merkitys. Aivan Genève'n Protokollan hengen ja sanamuodon mukaisesti on^{valtiolla} hyökkäyksen ja siis, suurin piirtein katsoen, yleensäkin sodan ehkäisemiseksi, v e l v o l l i s u u s käyttää kaikkia rauhanomaisia ratkai-sukeinoja. Tätä taustaa vastaan asetettuina muut rauhanjär-

jestyksen kehittämistä tarkoittavat päätöslauselmat joutuvat oikeaan valoonsa.

Luulen voivani suur^{esti}takaan erehtymättä väittää, että ne, jotka ottivat osaa tämän tarkemmin tutkittaessa erinomaisen sisältörikkaan päätöslauselman hyväksymiseen, eivät itse olleet läheskään selvillä sen merkityksestä ja kantavuudesta. Ehkäpä joku säikähtää havaitessaan, mitkä kaikki johtopäätökset sen nojalla on tehtävä ja kuinka sidotuksi monen valtion sodan- ja rauhanpolitiikka sen johdosta oikeastaan tulisi. Ehkäpä vielä voisi olla perää siinä pelossa, että toinen tai toinen valtio saattaa desavuoida valtuutettujensa myötävaikutuksella syntyneen päätöksen, selittäen sen oikeudellista voimaa vailla olevaksi. Mutta tästä mahdollisuudesta huolimatta on mielestäni syytä vilpittömästi iloita tästä suuresta, joskin lähinnä periaatteellista laatua olevasta saavutuksesta. Puolalle henkilökohtaisesti se epäilemättä merkitsi melkoista ^{meneä} ~~saavutusta~~. Puolalaisen aloitteen tuskin sallattuna tarkoituksena oli tätä tietä saada eräänlaista korvausta yhä vielä toivomusten alaan kuuluvasta "Itä-Locarnosta". Alkuperäisessä muodossaanhan he eivät saaneet aloitettaan hyväksytyksi, mutta lopullisessa muodossaan päätöslauselma on omansa antamaan ehdotuksen tekijälle koko lailla suoranaista tyydytystä. Nansenin aloitteesta tehdyn päätöslauselman asiallinen merkitys on verrattain vähäinen, mutta se kuuluu olennaisena osana siihen synteesiin, jonka désarmement'in edistämistä, hyökkäyksen kieltoa ja turvallisuus kysymyksen muita puolia koskevat päätöslauselmat yhteisesti muodostavat ja joihin olennaisesti sisältyy myöskin

Suomen vireille panema finanssiapuehdotus. Erikseen mainittakoon Nansenin ehdotuksen aiheuttamasta päätöksestä, että kun siinä puhutaan siitä riittävästä notkeudesta (souplesse suffisante), joka olisi annettava arbitragea koskevalle yleissopimukselle, merkitsee tämä, että on otettu huomioon ne melkoiset eroavaisuudet, joita yhä vieläkin tavataan valtioiden viime vuosina keskenään tekemissä välitystuomiosopimuksissa; näistä mielipiteiden eroavaisuuksistahan Suomenkin tekemissä mainitunlaisissa välitystuomiosopimuksissa on selvät jäljet. Tarkoituksena on nyt tehostaa sitä, että yleinen välitystuomiosopimus ei saa tavoitella täyttä kaavan mukaisuutta.

Kuten edellä olen huomauttanut, en aijo tässä ryhtyä Hollannin, Norjan, Ranskan ja Saksan alotteiden johdosta tekemiä päätöksiä sen tarkemmin selostamaan, vallankin kun ministeri Holstin kertomuksessa niistä annetaan seikka-peräinen esitys. Huomautan lopuksi, että moni tässä päätöskermässä oleva kohta antaa nimenomaan pienten valtioiden erikoisharrastuksille arvokasta tukea, kun nämä valtiot lähinnä désarmement-valmistelujen yhteydessä pyrkivät erikoisia etujansa valvomaan.

Salamis-jutun käsittelyNeuvostossa.

Romanian ja Kreikan välisen riitaisuuden jälkeen vaikealaatuisin neuvoston viime istuntokaudella käsitellyistä asioista on Kreikan hallituksen ja saksalaisen Vulcan-nimisen laivarakennusyhtiön välisestä riitaisuudesta johtunut kysymys, joka siinä muodossa, missä se on joutunut neuvostossa vireille, koskee eräiden Versailles'in sopimuksen artiklain tulkintaa. Oikeudelliselta kannalta erinomaisen mielenkiintoinen tämä asia on sikäli, että se ytimeltään joutuu koskettelemaan neuvoston omaa kompetenssia. Kysymys on siis siitä, tuleeko neuvoston ensinkään ryhtyä asiaa käsittelemään, vaiko ^a torjua se luotaan neuvoston toimivaltaan kuulumattomina. Riitaisuus on alkuaan rauhansopimuksen mukaisesti ollut Saksan ja Kreikan välisen välitystuomioistuimen tutkittavana. Kävisi liian pitkäksi esittää asian eri vaiheita ja niitä syitä, jotka nyt viimeksi ovat johtaneet siihen, että Kreikka on äsken mainitussa muodossa saattanut sen neuvostossa vireille. Riittävää selvitystä tähän saadaan asiakirjoista; kysymyksen aineellis-oikeudelliseen puoleen lienee minun syytä palata sen jälkeen kun se on uudelleen ollut neuvoston käsittelyalaisena.

Heti suorastaan silmään pistävänä omituisuutena tässä riidassa on se, että siinä ei ole vastakkain *Kreikka* valtiota, vaan toiselta puolen hallitus, toiselta puolen yksityinen yhtiö. Mitä Saksaan tulee, onkin herra Stresemann päättävästi torjunut kaiken mahdollisuuden, että Saksa olisi pidettävä jonkunlaisena asianosaisena. Saksan

valtio ei^{tässä} ole ottanut ajaakseen alamaistensa asiaa. Juuri tämän vuoksi herra Streesemann, samoinkuin herra Loudon, jo nyt asettuivat sille kannalle, että asia, riitapuolten oikeudelliseen luonteeseen nähden, ei kuulu neuvoston käsiteltäviin.

Toiselta puolen on syystä huomautettu, ja varsinkin herra Scialoja on sitä sattuvasti tehostanut, että edellämainittu välitystuomioistuin on ollut epätietoinen omasta toimivallastaan, nimenomaan siitä, onko se toimivaltainen itsenäisesti tulkitsemaan Versailles'in sopimuksen säännöksiä. Tätä tietä asia on joutunut saamaan todellakin yleisluontoisen kansainvälisen merkityksen. Ainakin toistaiseksi olisin puolestani taipuvainen asettamaan sille kannalle, että asia ei ole neuvoston toimivallan ulkopuolella.

Oltakoon muuten viimeksimainittuun seikkaan nähden toista tai toista mieltä, näyttää minusta siltä, että neuvostolla, raportinmukaisesti, olisi täysin riittävä syy pyytää pysyvän tuomioistuimen selventävää lausuntoa. Se muoto, joka tälle ehdotukselle on annettu, on tosin hyvin erikoislaatuinen, siinä kun asetettaisiin tuomioistuimen vastattavaksi, saattaako neuvosto tässä asiassa antaa "virallisen tulkinnan" (interprétation officielle). Tätä puolta koskettelin neuvostossa laajanpuoleisessa lausunnossa (ks. 7:n istunnon väliaikaista pöytäkirjaa, sivut 32 - 36). Pääkysymykseksi jää tällöin se, mikä kantavuus muihin valtioihin nähden olisi sellaisella tulkinnalla, jonka neuvosto puheenalaisessa asiassa voisi antaa.

Kun keskustelusta kävi selville, että neuvoston jäsenten joukossa oli niitäkin, jotka ilman mitään Cour'

ihle annettavaa selitystä olivat valmiit ratkaisemaan neuvoston kompetenssia koskevan kysymyksen kielteiseen suuntaan ja kun siis oli ilmeistä, että yksimielisyyteen ei päästäisi, lykättiin asia, kuten tiedetään, joulukuun istuntokauteen. Sitä ennen tulee se olemaan neuvoston jäsenten lainopillisten asiantuntijain käsiteltävänä. Tulen tietysti sitä ennen perinpohjaisesti syventymään asiaan jos kohta ainakin toistaiseksi olen sillä kamalla, että Courin lausunnon pyytäminen olisi asialle eduksi.

Tästä asiasta puhuttaessa voi olla syytä todeta, että sellainen etevä ja kokenut neuvoston jäsen kuin herra Scialoja lausunnossaan varsin selvästi ilmaisi, että hän ei tässä tapauksessa olisi ollut valmis suorastaan äänestämään itse pääkysymyksestä, s.o. neuvoston kompetenssista, minkä vuoksi hänen, jos nyt olisi ryhdytty pääkysymystä ratkaisemaan, olisi ollut pidättäydyttävä äänestyksestä. Tämä on ^{huomettava} ~~huomettava~~ siitä syystä, että se antaa vahvistusta sille käyitykselle, jota minä Unkarin ja Romanian välisen riitaisuuden ollessa valtuuskunnassamme käsiteltävänä esitin, nimittäin, että myöskin neuvostossa on olemassa se mahdollisuus, että jokin jäsen pidättäytyy äänestyksestä. Tämä on tosin neuvostossa perin harvinaista; en edes nyt voisi mainita ^{kuin yhden} ~~mitään~~ tapausta, jolloin se on sattunut, mutta luvatonta se ei suinkaan ole, vaikka se luonnollisesti vain hätätapauksissa saisi tulla kysymykseen. Yleis kokouksessa sattuu silloin tällöin, että joku edustaja mitään syytä ilmaisematta on äänestykseen osaa ottamatta; neuvostossa taasen on aivan luonnollista, että sellainen ^e menettely ^{turvauttaa} ~~voi tulla kysymykseen~~

ainoastaan jos sitä voidaan nimenomaan perustella painavilla ja riittäväillä syillä, ennenkaikkea sillä, että asianomaisella ei ^{ole} ollut mahdollisuutta sillä tavoin perehtyä käsiteltävänä olevaan tärkeään asiaan, että hän olisi voinut päästä ~~asiasta~~ omintakeiseen käsitykseen.

Yleiskokouksen I ja VI
valiokunnan toiminta.

Moninaiset muut tehtävät ja ennen kaikkea Neuvostossa esiintyvien asiain valmistelu, osittain myös VI valiokunta, joka aina istuu samanaikaisesti kuin I, estivät minua ottamasta säännöllisesti osaa I kommissionin istuntoihin, jossa oli esillä osittain kylläkin mielenkiintoisia asioita, sellaisia kuin kansainvälisen oikeuden kodifointi, johon saanen aihetta myöhemmin palata.

Niinikään saatoin vain perin vaillinaisesti seurata VI:n valiokunnan asioita.

Tähän nähden lähetystöneuvos Winckelmann ja minä sovimme siitä, että hra W. laatii kertomuksen I kommissionin töistä. Kuudennessa valiokunnassa taasen joutui enimmäkseen olemaan lähetystösihteeri Valvanne, joka äsken on saanut valmiiksi sen töistä laatimansa hyvin valaisevan raportin.

(Kert. no 27, Bern, 12/10-27.R.E.)

Välikohtaus Romanian kanssa.

Yleiskokouksen viimeisenä päivänä, syyskuun 27 päivänä, ministeri Comnène tuli ministeri Holstille ja minulle esittämään valituksia ja pyytämään selityksiä "Budapesti Hirlapissa" julkaistun haastattelun johdosta, joka sanotun lehden Genève'n kirjeenvaihtajalla oli ollut hra Ulkoasiainministerin kanssa. Meidän tietoomme oli asia tullut vasta samana aamuna, Journal de Genève'ssä olleen uutisen johdosta. Herra Comnènelle emme senvuoksi suorastaan voineet lausua muuta kuin joitakin rauhoittavia sanoja.

Kun Lähetystö viipymättä oli asiasta sähköttänyt Ulkoasiainministeriölle sekä saanut valtuutuksen toimia ehdottamansa suunnitelman mukaisesti, annoin lokakuun 3 päivänä, ministeri Comnènen matkoilla ollessa, senmukaisen nootin Bernissä olevalle chargé d'affaires'ille. Saman kuun 5 päivänä vastaava oikaisu oli kuten Ulkoasiainministeriölle tulleesta leikkeleestä näkyy, Journal de Genève'ssä julkaistuna.

T.k. 7 päivänä tuli sitten ministeri Comnènen vastausnootti, josta jäljennös tähän liitetään (liite 1). Vastaus rajoittuu siihen, että saaja on "pris bonne note" meidän selityksestämme. Tyydytyksestä tai ^{kkota} sen vastakohdasta ei puhuta mitään. Omasta puolestani luulisin, ettei Romanian taholta enää tule sen

asiallisempaa vastausta, ja samalla arvelen voitavan olettaa, ettei meidän démarchämme jälkeen tarvitse sen puolelta pelätä sellaista, Suomeen kohdistuvaa esiintymistä Neuvostossa, jota herra Titulesco ministeri Comnènen ilmoituksen mukaan oli uhannut.

L i s ä y s .

Bernistä Genèveen palattuani olen havainnut Journal de Genèvessä tämän kuun 14 päivänä julkaistun "Budapesti Hirlapin" vastineen, joka tähän liitetään (liite 2).

Omasta puolestani en tietysti voi arvostella siinä esitettyä "vastadementiaa", koskapa en milloinkaan ole kuullut enkä lukenut mitään välitöntä selostusta siinä tarkoitetusta keskustelusta, mutta uutisen johdosta minun on pakko jossain määrin tarkistaa sitä optimistista arvelua Romanian todennäköisestä kannasta, jonka edellä olen esittänyt. Tekemättä mitään démarchea asiassa koetan tilaisuuden sattuessa saada selville mitä Romanian taholla asiasta arvellaan.

Meidän itsemmekin tähden olisi kuin olisikin, tämän välikohtauksen vuoksi, erinomaisen suotavaa, että, jos suinkin mahdollista, Romanian ja Unkarin välinen riitaisuus saataisiin ennen Neuvoston joulukuun istuntokautta jollain tavalla päiväjärjestyksestä poistetuksi.

Neuvostojäsenyyden aiheuttamat
henkilö- ja nimitysasiat.

Osittain ministeri Holstin ja minun laajassa yhteisraportissa no 10, osittain Lähetystön erikoistiedotuksissa on tehty selkoa niistä asiaintuntija- y.m.s. tehtävistä, jotka Suomea Neuvoston jäsenenä odottavat tai joihin Suomi tuon jäsenyytensä nojalla voi pyrkiä. Niinikään olen tehnyt ehdotuksen eräiden Neuvoston ensi istuntokautena käsiteltävien asiain ennakkovalmisteluista.

Olkoon kysymys sellaisista tehtävistä, jotka maallamme tämän mukaisesti on oikeus ja velvollisuus suorittaa, taikkapa sellaisista, joihin erikseen pyrimme, on kaikissa tapauksissa edullisinta jouduttaa ratkaisua niin paljon kuin mahdollista, tämä osittain yllätysten välttämiseksi, osittain koska valppaus näissä asioissa aina tekee hyvän vaikutuksen.

Lähetystö on Sihteeristölle huomauttanut kuinka tarpeellista on, että Lähetystö aina on tietoinen sen ja Ulkoasiainministeriön välisestä tiedotusten vaihdosta ja Sihteeristö onkin ilahduttavalla johdonmukaisuudella ottanut tämän huomioon. Kaiken sen nojalla mitä Lähetystö aikaisemmin on asiassa esittänyt, lienee tuskin tarpeellista erikseen tehostaa, kuinka välttämätöntä on, että edellämainittuihin kysymyksiin annetut, kuten yleensäkin Ulkoasiainministeriön vastaukset, toimitetaan Lähetystön kautta.

Désarmement- valmistelut.

Kuten erikoisraportissa on tarkemmin tiedotettu, kokoontuu "désarmément- kommissioni", ilahduttavasti kylläkin, jo marraskuun lopulla. Varmuutta siitä, mitä asioita, muualla mainitun "erikoiskomitean" asettamisen ohella, lähinnä tulee olemaan sen ohjelmassa ei vielä voida sanoa, mutta tähänastisesta kokemuksesta päättäen voidaan ennustaa, että keskustelunaiheita ei tule puuttumaan, Pidänpä todennäköisenä, että tämä istuntokausi tulee olemaan verrattain tärkeäkin, kommissioni kun ei voi olla koskettelematta äskeisen yleiskokouksen eräitä tärkeitä päätöksiä. Lyhyesti sanoen: voidaan odottaa tärkeää ohjelman selvittelyä.

Mitä minuun itseeni tulee, on huomattava, että samoihin aikoihin kokoontuu se Neuvoston "lakimieskomitea", joka valmistelee "Salamis-^oasiaa ja että muutenkin on välttämättömiä valmistuksia Neuvostoa varten.

Kaikkeen tähän nähden ja kun ministeri Holstin osallistuminen "désarmément" työhön sen eri vaiheissa muutenkin on erittäin tärkeätä, pidän selvänä, ettei ole mitään estettä siihen, että ministeri Holsti nytkin on kommissionissa mukana yhdessä minun kanssani (taikkapa yksin, sikäli kuin muut tehtävät saattavat estää minua).

Kert.no 27, Bern, 12/10-27.R.E.)

G. Ottlik. Annuaire de la
Société des Nations 1920-1927.

Tämä viime yleiskokouksen aikana valmistunut julkaisu, joka jo on Suomessakin tunnettu, täyttää suuren aukon tähänastisessa Kansainliiton-kirjallisuudessa. Aikaa ja vaivoja säästämättä on siinä systemaattisesti yhdistetty kaikki olennaiset ainekset, joiden avulla jotenkin helposti voidaan saada tarpeelliset tiedot Kansainliiton toimintaa koskevista tosiseikoista. Samalla se tietenkin helpottaa liiton piirissä esiintyneiden ja esiintyvien oikeuskysymysten arvostelemista.

Kun ajatellaan, kuinka suunnattomasti Kansainliiton toiminta on seitsenvuotiskauden kuluessa laajentunut, ja kuinka suuria vaikeuksia aineiston runsauden vuoksi monen asian selvittäminen tuottaa, on tällaisen julkaisun arvo ilmeinen. Asioihin perehtyneenkin on tähän saakka täytynyt tavattoman laajasta julkaisuaineistosta etsiä johtoa ja selvitystä kysymyksiin, joiden käsittely ehkä on jatkunut vuodesta vuoteen. Sille taas, joka ei ennestään tunne asioita, on ollut mahdotonta pahoja kompastuksia tekemättä selviytyä asioista; tästä varmaankin m.m. lukemattomat sanomalehtikirjoitukset ja -uutiset ovat todistuksena.

Olisi turha yrittää lyhyestikkään selostaa kirjan sisältöä. Se jakaantuu neljään pääosaan, jotka käsittelevät seuraavia aineita: liiton järjestysmuoto; valtuutetut ja toimi-

henkilöt; pääasialliset riitaisuudet y.m. asiat, jotka ovat olleet liiton elinten käsiteltävinä; valtiot, jotka kuuluvat Kansainliittoon ja liiton ulkopuolella olevat valtiot. Asioista, joilla on mitä laajimmat vaikutukset kansainväliseen elämään, saadaan näin ollen tarkat ja luotettavat tiedot. Esimerkkinä mainittakoon, että n.s. varustusten vähentämisasiasta siinä on 50 sivun laajuinen esitys. On luonnollista, että teoksen toimittaminen on vaatinut asianomaisten valtioiden ja eri henkilöiden tehokasta myötävaikutusta.

Suomea koskevista seikoista hra Ottlik viime keväänä lähetti korjausvedokset sekä Ulkoasiainministeriölle että Lähetystölle. Näissä havaittiin olevan monta aukkoa ja puutetta, ehkäpä joitakin virheellisyyksiäkin, minkävuoksi lähetystösihteeri Valvanne toimitti niiden perinpohjaisen tarkastuksen ja korjauksen. Sittemmin hra Ottlik Lähetystölle tiedotti myöskin Ulkoasiainministeriöstä palautetut vedokset, joihin ei oltu merkitty mitään sanottavia asiallisia muutoksia. Mainitsen tämän senvuoksi, että se osaltaan todistaa, kuinka tärkeätä on, että Lähetystö mitä laajimmassa määrin on mukana Kansainliittoa koskevien asioidemme hoidossa.

Copie (Liite 1)

Légation de Roumanie
En Suisse

Berne, le 7 Octobre 1927.

No 2111.

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur d'accuser réception à Votre Excellence de la lettre no 771.B. que vous avez bien voulu m'adresser le 3 octobre dernier au sujet des déclarations faites au correspondant^(S) du journal hongrois "Pesti Hirlap" par Son Excellence Monsieur Voionmaa, Ministre des Affaires Etrangères de Finlande, relativement à la question des optants hongrois soumise au Conseil de la Société des Nations.

En remerciant Votre Excellence des explications données à ce sujet, dont j'ai pris bonne note, je saisis cette occasion, Monsieur le Ministre, pour vous renouveler l'assurance de ma haute considération.

Signée N.P. Comnène

(Timbre)

Son Excellence
Monsieur R. E r i c h
Ministre de Finlande

B e r n e .

L i i t e II.

JOURNAL DE GENEVE, 14 lokakuuta 1927.

AUDIATUR ET ALTERA PARS.

Notre confrère de Budapest, le Dr. ANDRE FREY nous écrit le 10 octobre:

" Dans son numéro du 27 septembre le JOURNAL DE GENEVE a rendu compte d'une entrevue que M. VOIONMAA, ministre des affaires étrangères de Finlande, a bien voulu accorder au rédacteur soussigné envoyé à Genève par le BUDAPESTI HIRLAP, parue dans le numéro du 24 septembre dudit journal hongrois. La délégation permanente de Finlande à Genève a cru devoir faire suivre mon communiqué dans le numéro du 5 octobre du JOURNAL DE GENEVE d'une interprétation qui a plutôt le caractère d'un démenti.

Il me semble oiseux d'entrer en discussion avec mon contradicteur en lui opposant des réalités. Je me bornerai donc à retenir le fait que ni M. le ministre, ni la légation finlandaise de Budapest n'ont trouvé nécessaire de faire la moindre observation à l'entrevue telle qu'elle a paru dans le BUDAPESTI HIRLAP. Ce fait seul donne le courage à un journaliste - qui n'a d'autre fortune que le crédit dont il jouit parmi ses lecteurs - d'en dégager la conclusion que ce qui était vrai à Budapest, ne saurait être trop éloigné de la vérité à Genève."

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C31.

ASIA: _____

Ministeri Erichin kertomus no 28.

Bern.

3/11 1927

SUOMEN LÄHETYSTÖ

BERNISSÄ

No 839.B.

ENGLISCHE ANLAGE 6

ULKOASIAINMINISTERIÖN maaliskuun 31 p:nä 1927.		
No 28 / 839 B. D. 1927		
10/11-27	No	Litt.
RYHMA	OSASTO	ASIA
5	C31.	

Herra Ulkoasiainministeri.

Allekirjoittaneella on kunnia täten lähettää kertomuksensa no 28.

Vastaanottakaa, Herra Ulkoasiainministeri, suurimman kunnioitukseni vakuutus.

Ministeri:

R. Erich.

Herra Ulkoasiainministeri

Väinö Voionmaa

Helsinki

Ministeri Erichin kertomus

no 28

s i s ä l t ä ä :

ULKOASIAINMINISTERIO		
No 28 / 1933 Sae D. 13 27		
10/u-27	?	L.M.
RYHMÄ	LUOKKA	ASIA
5	C31	

Sivu

I.	Sir Eric Drummond ja
Ulkoasiainministeriölle
lähetettävät tiedotukset
Neuvoston asioista	1
II.	Neuvostoasioita	2
III.	Vienti- tai tuontikieltojen
poistamista käsittelevä
konferanssi	4
IV.	Commission préparatoire
du désarmement ja Venäjän
osanotto siihen	7

Sir Eric Drummond ja
Ulkoasiainministeriölle
lähetettävät tiedotukset
Neuvosto asioista.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 24/1083 Re. D. 1027		
10/11-27	5	LINE
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	C31.	

Kauppanvapauskonferenssin (käytän lyhyden vuoksi tätä nimitystä) istunnon aikana t.k. 18 päivänä minua pyydettiin Sir Ericin puheille. Tällöin hän näytti minulle Kansainliiton Sihteeristön jakelutoimistolle tulleen sähkösanoman, jossa pyydetään "une documentation complète" Neuvoston ensi istuntokaudella käsiteltävistä asioista. Sir Eric ei sanonut oikein voivansa käsittää pyynnön tarkotusta. Lähetetäänhän asiakirjat Ministeriöön sen mukaan kuin ne valmistuvat. Neuvoston joulukuun "ordre du jour" in sisältöä taasen ei tietenkään vielä pitkiin aikoihin voida lopullisesti määrätä.

Sir Ericille, jolle luen ansioksi sen, että hän asiassa kääntyi tšekäläisen edustuston puoleen, vastasin, että minulle oli tuntematonta, mistä tämä pyyntö oli johtunut. Nähtävästi oli Helsingissä oletettu -- ehkä syystäkin -- että jokin asiakirja oli jäänyt tulematta. Sivumennen sanoen olisi lähetystö tietysti voinut hankkia sen "documentation complète", jota sähkösanomassa tarkoitetaan.

Kuten heti Ulkoasiainministeriölle tiedotin, lupasi Sir Eric lähettää minulle väliaikaisen "ordre du jour" in" ja tekikin sen, jotenka sen sisältö tätä kirjoitettaessa jo lienee Ministeriön tiedossa.

Kert.no28, Bern, 3/11-27.R.E.)

Neuvostoasioita.

T.k. 18 p:nä tapahtuneessa keskustelussani Sir Eric Drummondin kanssa kosketeltiin Liettuan äskeitä kääntymistä Neuvoston puoleen riitaisuudessaan Puolan kanssa. Hän sanoi ihmettelevänsä sitä, että asia oli pantu vireille paktin 11 artiklan nojalla. "Halunneeko Liettua todella väittää sodan vaaran olevan olemassa vai luuleeko se saavansa Vilnan asian koko laajuudessaan esille. Muulta taholta olen kuullut Puolan tekevän voitavansa saattaakseen Neuvoston lykkäämään asian luotaan."

Itse en vielä ensinkään ole voinut asiaan perehtyä.

Sir Eric ei tiennyt ^{Unkarin-} Romanian asiassa tapahtuneen mitään uutta vaihetta eikä myöskään sanonut mitään tietäväänsä eri valtioiden mahdollisista aikeista riitaisuuden sovittamiseen nähden. Hän tehosti muuten sitä käsitystä, että ^{Neuvostolla/} toisin on oikeus mutta ei velvollisuutta huolehtia siitä, että Unkarin ja Romanian välinen välitystuomioistuin on toimivaltainen; "ei kukaan", sanoi hän, "voi Neuvostolle määrätä, mitä sen on tehtävä." Tämä viimeinen lause pitää kylläkin paikkansa, mutta jos siitä päätellään, ettei Neuvostolla ole mitään ^{toimia/} velvollisuutta, on ajatuksenjuoksussa hiatus, sillä velvollisuus on tietysti olla olemassa siitä riippumatta ettei ole mitään ulkopuolista voimatekijää, joka voisi pakottaa Neuvoston toimimaan määrätyllä tavalla.

Lisättäköön tähän, että äsken kuulin eräältä tunnetusti politiikkaa likeisesti seuraavalta dominion-diplomaatilta, että arvellaan Chamberlain'in jyrkän quos ^{Unkariin nähden} e g o-politikan

(raportin päätelmät, sanktiot !) melkoiseksi osaksi johtuvan hänen erinomaisen likeisistä suhteistaan Englannin ja sen kautta myös Romanian hoviin. Mutta Kanada olisi kertojani sanojen mukaan vallan haluton tässä kulkemaan Chamberlainin talutusnuorassa.

Vienti- tai tuontikieltojen
poistamista käsittelevä
konferenssi.

Tämän konferenssin töistä olen tuontuostakin lähettämälläni sähkösanomilla pitänyt Ulkoasiainministeriötä "au courant", jotenka sen tähänastisesta toiminnasta lienee ollut mahdollista saada jotenkin selvä kuva. Sanottavaa täydennystä siihen en nyt voi tarjota. Ensimmäkin on sitä estämässä suoritettavanani olevien tehtävien ja töiden tavaton paljous -- valtuutettuna toimiminen tällaisessa konferenssissa olisi sellaisenaan täysin riittävä. Toiseksi ei lopputulos vielä ole arvosteltavissa, ja vihdoin on valtuuskunnassa sovittu siitä, että pääkonsuli Sävolahti laatii yleisraportin.

Joka on ottanut vaihtokseen perehtyä konferenssin käsitteilyihin ei ole voinut olla havaitsematta, että niissä on kohdattu useita nykyaikaisen talouselämän peruskysymyksiä, mutta sen lisäksi myös erinäisiä kansainvälisen oikeuselämän vaikeimpia kohtia. Konferenssi on todella monessa suhteessa ollut opettavainen ja valaiseva.

Armotta on siinä säretty kaikki kuvitelmat siitä, että viime keväisen asiaintuntijakonferenssin platoniset julkilausumat, mikäli kuuluvat nykyisen konferenssin ohjelmaan, tässä vain sanktionoitaisiin, rekisteröitäisiin ja puettaisiin sopimustekstin muotoon. Kaukana siitä! Kaikki on uudelleen revitty auki ja jommoisellakin syyllä on voitu pessimistisesti lausua, että kunhan kaikki huomioon otetut reservatiot lasketaan valloilleen, lopputulos kenties olisi vielä pahempi kuin nykyinen olotila.

On todella tarvittu kaikki puheenjohtajan taito, kärsivällisyys, huumori ja ~~as~~vovalta, jotta konferenssi on saatu näinkin onnellisesti sujumaan. Vaikeudet ja erimielisyydet ovat olleet suuria ja syvällisiä. - Ei tarvittu suurtakaan taitoa ennustukseen, että sopimusehdotuksen neljäs, viides ja seitsemäs artikla tulisivat olemaan vaikeimmat. Mutta tämäkin diagnoosi on vain tuntuvin rajoituksin ollut oikea. "Villakoiran ydin" ei ollut 4 artiklan edellyttämässä, säännöllisiksi ja normaaliaikaisiksi ajattelussa rajoituksissa eikä liioin "katastrofissäännöksessä, joka edellyttää perin poikkeuksellisia oloja; näistä on erimielisyyksistä huolimatta ainakin tähän asti verrattain kivuttomasti selviydytty. Vaikeinta elise mikä oli "siltä väliltä", siitä mitä valtiot eivät voi vaatia minkään "elinedun" vaan pikemmin jonkun sanoisinko normaalisen *s a c r o e g o i s m o n* vaatimaksi, vaatimaksi kaikesta periaatteellisesti vakuutetusta ja tunnustetusta kaupan vapaudesta huolimatta ja vaatimaksi siksi kuin asianomainen valtio itse havaitsee edulliseksi siitä luopua. Tällaisista vaikeuttimista on lähtöisin "suuressa valiokunnassa" C, (jossa Suomi on mukana) syntynyt n.s. lisäartikla (article additionnel), jonka sanannoto on Ministeriölle lähetetty ja jota sähkösanomissa myös on osittain kommentoitu. Monimutkaisuudessaan suuremoinen on se menettely, jota on suunniteltu reservatioiden tekoon ja sopimuksen irtisanomiseen nähden. Lisäartikla voi muuten helposti osoittautua kaksiteräiseksi miekaksi sillä samalla kuin se yksin on tehnyt mahdolliseksi eräiden taloudellisella alalla johtavien valtioiden myötävaikutuksen, samalla se monessa muussa herättää sängen tuntuvia epäilyksiä, ainakin mitä välittömään ratifiointiin tulee.

Suurvaltain tavaton ylivoima on tietysti tässäkin konfe-

renssissä tullut mitä selvimmin näkyviin. Eniten taipumaton on ollut Englanti, rauhallinen ja harvapuheinen, sillä aikaa kuin Ranska tapansa mukaan on ollut kaunopuheinen, monisanainen, ehdotusten ja muodosteluiden esittämiseen altis sekä vakuutuksissaankin osoittautuen kansainvälisen edistyksen ja organisoinnin harrastajaksi. U.S.A. on luonnollisesti ollut erinomaisen pidettyväinen - sen välitöntä ratifiointia en pidä luultavana. Johdonmukaisesti se tietysti on torjunut kaikki säännökset, jotka voisivat velvoittaa sitä tunnustamaan Kansainliiton elinten tai Courin toimivaltaa. Saksa halusi kai lähinnä osoittaa erityisen positiivista suhtautumista konferenssin ohjelmaan ehdottaessaan 5 artiklan poistoa; muuten sen osuus on ollut vähäinen.

Suomi on joutunut konferenssissa näyttelemään jotenkin huomattavaa osaa, vallankin mitä välitystuomiota y.m.s. kohtia koskeviin osiin tulee. Minun on ollut varsin mielenkiintoista ottaa osaa "suuren kommissionin" sekä 7, sittemmin 8 artiklaa varten asetetun alakommissionin työhön ja todeta voidaankin, että näkökohtiamme eräissä suhteissa on otettu huomioon, joskin puheenalaisen säännöksen sanamuoto ei ole varsin tyydyttävä. Mutta siitä asiasta minun toisten täytyy tarkemmin kirjottaa.

(Kert.no 28, Bern, 3/11-27.R.E.)

Commission préparatoire
du désarmement ja Venäjän
osanotto siihen.

Herra Madariagan arvelujen mukaan Commission préparatoiren istunto, joka alkaa marraskuun 30 päivänä tulee kestämään siihen saakka kuin Neuvoston istuntokausi alkaa - tuskin kauvemmin. Kuten ennenkin olen tiedottanut voidaan odottaa yleistä ohjelman ja suuntaviivojen selvittelyä. Arvellaanpa kommissionin asetettavan comité de sécurité'n ennättävän pitää pari istuntoa jatkaakseen toimintaansa ehkä tammikuussa.

Sähkösanomissani no 245 ja 255 olen sitten tiedottanut ensiksi Neuvosto Venäjälle annetun uuden kehotuksen, sittemmin pääsihteerille lokakuun 30:nä saapuneen vastauksen. Herra Madariaga, jonka käsitystä tästä asian uusimmasta vaiheesta marraskuun 1 p:nä tiedustelin, arveli kaikkien - myöskin Englannin, joka nyt Genève'ssä saa pitää välitöntä yhteyttä soviettivaltiasten kanssa -- olevan tyytyväisiä, joskin toisaalta on selvää, että nämä koettavat asioita sotkea, itseään korottaa ja muiden aikeita halventaa. Tarkempia tietoja venäläisten taikkapa muiden aikeista hän ei sanonut itsellään vielä olevan. Erityisellä kiinnostuksella hän tässäkin yhteydessä puhui meidän finanssialotteestamme ja sen suuresta merkityksestä sekä siitä huomattavasta osasta, jota Suomi on commission préparatoire'ssa näytellyt.